

ព្រះ

ត្រៃបិដកបាលី

និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

សុត្តន្តបិដក

សម្បត្តនិកាយ និងានវគ្គ

ចតុត្ថភាគ

៣២

លេខព្រះលិខិត ២

ព្រះរាជវាំង ភ្នំពេញ

ក.ស ២៥០៦

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

បតុត្តោ ភាគោ

ណតុសំយុត្តំ

ធានត្តវគ្គោ

[១] សាវត្ថុយំ វិហាតិ... ធាតុបាទន្តំ វេ ភិក្ខុវេ
នេសំស្សមិ តំ សុណាម សាទុកំ មនសិករោម
កាសិស្សមីតិ ។ ឯវិ កន្ថេតិ ខោ វេ ភិក្ខុ កតវតោ
ចទ្ធស្សេស្សំ ។

[២] កតវា ឯតនេវេច កាតមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបា-
ទន្តំ ។ ចក្កបាតុ រូបបាតុ ចក្កវិញ្ញាណបាតុ សោតបាតុ
សន្ធាបាតុ សោតវិញ្ញាណបាតុ ឃានបាតុ កន្ធាបាតុ

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

បតុត្តភាគ

ណតុសំយុត្ត

ធានត្តវគ្គ

[១] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ច្រើនគ្រាសំចៅ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភយាគន្ធនិសំវេន ទូរោកុមារ
សភាពវេជ្ជន្តា ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ទូរោកុមារ
សភាពវេជ្ជន្តានោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អ ភយាគន្ធនិសំវេន ។
ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះលទ្ធិដ៏កា ខែព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
ករុណាព្រះអង្គ ។

[២] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគ្រាសំដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ចូរចាកុមារសភាពវេជ្ជន្តា ដូចម្តេច ។ ចក្កបាតុ រូបបាតុ ចក្កវិញ្ញាណ-
បាតុ សោតបាតុ សន្ធាបាតុ សោតវិញ្ញាណបាតុ ឃានបាតុ កន្ធាបាតុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

យានិញ្ញាលាភាគុ ជីវ្ហាភាគុ វេសាភាគុ ជីវ្ហានិញ្ញាលា-
ភាគុ កាយភាគុ យោជ្ជត្ថភាគុ កាយនិញ្ញាលាភាគុ
មហេនាភាគុ ធម្មភាគុ មហេនិញ្ញាលាភាគុ ។ ឥទ្ធិ វុទ្ធាតិ
ភិក្ខុវេ ភាគុនាមន្តង្គិ ។ បឋមំ ។

(៣) សារត្ថិយំ វិហរតិ ... តត្រ ទោ ភគវា ...

ភាគុនាមន្តិ ភិក្ខុវេ បដិទ្ធិ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មស្សនាមន្តិ ។
កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ភាគុនាមន្តិ ។ ធម្មភាគុ សោ-
តភាគុ យានភាគុ ជីវ្ហាភាគុ កាយភាគុ មហេនាភាគុ ។
ឥទ្ធិ វុទ្ធាតិ ភិក្ខុវេ ភាគុនាមន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

យានិញ្ញាលាភាគុ ជីវ្ហាភាគុ វេសាភាគុ ជីវ្ហានិញ្ញាលាភាគុ កាយភាគុ
យោជ្ជត្ថភាគុ កាយនិញ្ញាលាភាគុ មហេនាភាគុ ធម្មភាគុ មហេនិញ្ញាលា-
ភាគុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាគុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។
ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(៣) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតគ្រុងសារត្ថិ ... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឥស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះគាស្រ័យភាគុ មាន
សភាពផ្សេងគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភាគុមានសភាពផ្សេងគ្នា
កើតដូចម្តេច ។ ធម្មភាគុ សោតភាគុ យានភាគុ ជីវ្ហាភាគុ កាយ-
ភាគុ មហេនាភាគុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភាគុមាន
សភាពផ្សេងគ្នា ។

ពាក្យសុំយុត្តស្ស ពាន្តវិញ្ញ ពាក្យពាន្ត

[៤] កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាទន្តិ បដិច្ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ ឧស្សបាទន្តិ ។ ចត្តុបាតិ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ ចត្តុសម្មុស្សោ សោតបាតិ បដិច្ច ... យាទបាតិ
បដិច្ច... ជិក្ខុបាតិ បដិច្ច... កាយបាតិ បដិច្ច ... មហោ-
បាតិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មហោសម្មុស្សោ ។ ឃិវំ ខោ
ភិក្ខុវេ ធាតុបាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧស្សបាទន្តិ ។
នុតិយំ ។

[៥] សាវត្តិយំ វិហារតិ... កត្រ ខោ កកវិ... ធាតុ-
បាទន្តិ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧស្សបាទន្តិ លោ-
ឧស្សបាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធាតុបាទន្តិ ។ កក-
មញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាទន្តិ ។ ចត្តុបាតុ ។ បេ ។ ម-
ហោបាតុ ។ ឥនិ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ ធាតុបាទន្តិ ។

ពាក្យសុំយុត្ត ពាន្តវិញ្ញ ពាក្យមានសភាពផ្សេង ។

[៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
ឡើង ព្រោះអស្រ័យធាតុ មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្ខុសម្មិស្សត្តឡើង ព្រោះអស្រ័យចក្ខុធាតុ
ព្រោះអស្រ័យសោតធាតុ ... ព្រោះអស្រ័យឃាតធាតុ ... ព្រោះអ-
ស្រ័យជិក្ខុធាតុ ... ព្រោះអស្រ័យកាយធាតុ ... មហោសម្មិស្សត្តឡើង
ព្រោះអស្រ័យមហោធាតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈមានសភាព
ផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាង
នេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

[៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្តិ ... ក្នុងទី
នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យធាតុមានសភាព
ផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យ
ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមាន
សភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។ ចក្ខុធាតុ ។ បេ ។ មហោធាតុ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

[៦] កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបាណត្ថំ ធា ធម្មបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធាតុបាណត្ថំ ។ ចក្កុធាតុំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុសម្មស្សោ ធា ចក្កុសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មនោសម្មស្សោ ធា មនោសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មនោធាតុ ។ ឃិ ។ ទោ ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបាណត្ថំ ធា ធម្មបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធាតុបាណត្ថន្តំ ។ កតិយំ ។

[៧] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ កកវា ... ធាតុបាណត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបាណត្ថំ ធម្មបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាបាណត្ថំ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្ថំ ។ ចក្កុធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ឥដិ វ្រ្កតិ ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កុសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចក្កុធាតុ មិនមែនចក្កុធាតុកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចក្កុសម្មស្សទេ ។ បេ ។ មនោសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមនោធាតុ មិនមែនមនោធាតុកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមនោសម្មស្សទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រទី ៣ ។

[៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងទៅជិតក្រុងសាវត្ថិ ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ម្តេច ។ ចក្កុធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

ពាក្យសុំយុទ្ធស្យា ពាន្តវង្ស ពាក្យពាន្ត

(៨) កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ

សស្សបាណត្តិ សស្សបាណត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ វេទនា-
បាណត្តិ ។ ចក្កុធាតុំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្កុ-
សម្មស្សោ ចក្កុសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ចក្កុសម្ម-
ស្សដា វេទនា ។ បេ ។ មនោធាតុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
មនោសម្មស្សោ មនោសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ មនោ-
សម្មស្សដា វេទនា ។ ឃវំ ខោ ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្តិ
បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សស្សបាណត្តិ សស្សបាណត្តិ បដិច្ច
ឧប្បជ្ឈតិ វេទនាបាណត្តិ ។ ចក្កុត្ថំ ។

ពាក្យសុំយុទ្ធស្យា ពាន្តវង្ស ពាក្យមានសភាពផ្សេងៗ

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវេស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត

ឡើង ព្រោះកាស្រ័យពាក្យមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេង
គ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កុសម្ម័ស្ស កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចក្កុធាតុ
វេទនាដែលកើតអំពីចក្កុសម្ម័ស្ស ក៏កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចក្កុ-
សម្ម័ស្ស ។ បេ ។ មនោសម្ម័ស្សកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមនោធាតុ
វេទនាដែលកើតអំពីមនោសម្ម័ស្ស ក៏កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យមនោ-
សម្ម័ស្ស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
ឡើង ព្រោះកាស្រ័យពាក្យមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេង
គ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះ
ឯង ។ ចប់សូត្រទី ៤ ។

[៧] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភក្ខវា... ធាតុ-
 បាណត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ជស្សបាណត្ថំ ជស្ស-
 បាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាបាណត្ថំ លោ វេទនាបា-
 ណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ជស្សបាណត្ថំ លោ ជស្សបាណត្ថំ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធាតុបាណត្ថំ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ
 ធាតុបាណត្ថំ ។ ចត្តុធាតុ ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ឥន្ទ-
 វ្រ្មតិ ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្ថំ ។

[១០] កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាណត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ជស្សបាណត្ថំ ជស្សបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 វេទនាបាណត្ថំ លោ វេទនាបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ជស្សបាណត្ថំ លោ ជស្សបាណត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធាតុ-
 បាណត្ថំ ។ ចត្តុធាតុ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ចត្តុ-

[៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ ... ក្នុងទី
 ទោះរង់ ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ស្រាវជ្រាវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ជស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យធាតុមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យជស្សៈ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនជស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
 ព្រោះអស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេង
 គ្នា កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យជស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។ ចតុធាតុ
 ។ បេ ។ មនោធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធាតុមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា ។

[១០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះជស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើត
 ឡើង ព្រោះអស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអស្រ័យជស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែន
 ជស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអស្រ័យវេទនាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអស្រ័យ
 ជស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ពាក្យសំយុង្គ ពាក្យសំយុង្គ ពាក្យសំយុង្គ

សម្មស្សោ ចក្កុសម្មស្សនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុ-
 សម្មស្សនា វេទនា ធា ចក្កុសម្មស្សនំ វេទនំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុសម្មស្សោ ធា ចក្កុសម្មស្សនំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុសម្ម ។ បេ ។ មោលាតាតុំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ មោលាសម្មស្សោ មោលាសម្មស្សនំ បដិច្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ មោលាសម្មស្សនា វេទនា ធា មោលាសម្មស្សនំ
 វេទនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មោលាសម្មស្សោ ធា មោលា-
 សម្មស្សនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ មោលាតាតុ ។ ឯវំ ទោ
 កំភ្លេវេ តាតុលាទត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មលាទត្តំ
 ធម្មលាទត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាតាទត្តំ ធា
 វេទនាតាទត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មលាទត្តំ ធា ធម្ម-
 លាទត្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ តាតុលាទត្តនំ ។ បញ្ចមំ ។

ពាក្យសំយុង្គ ពាក្យសំយុង្គ ពាក្យសំយុង្គ

ចក្កុសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចក្កុធាតុ វេទនាដែលកើតអំពី
 ចក្កុសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចក្កុសម្មស្ស មិនមែនចក្កុ-
 សម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនាដែលកើតអំពីចក្កុសម្មស្ស មិន
 មែនចក្កុធាតុកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យចក្កុសម្មស្សទេ ។ បេ ។ មោ-
 សម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមោលាតាតុ វេទនាដែលកើតអំពី
 មោលាសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមោលាសម្មស្ស មិនមែនមោលា-
 សម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនា ដែលកើតអំពីមោលាសម្មស្ស
 មិនមែនមោលាតាតុកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យមោលាសម្មស្សទេ ។ ម្ខាង
 កិក្កុទាំងឡាយ ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមាន
 សភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យផស្សៈ មានសភាពផ្សេងគ្នា
 យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ធិតានវគ្គោ

[១០] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា...
 ធាតុធានត្ថំ វេ ភិក្ខុវេ ទេសិស្សាមិ តិ សុណាម...
 កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថំ ។ រូបធាតុ សធុធាតុ
 កម្មធាតុ រសធាតុ ជាដុំធាតុ ធម្មធាតុ ។ ឥទ្ធិ
 វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ធាតុធានត្ថន្តិ ។ ទង្គំ ។

[១២] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា...
 ធាតុធានត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញាធានត្ថំ
 សញ្ញាធានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សង្កប្បធានត្ថំ សង្កប្ប-
 ធានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធន្ធានត្ថំ ធន្ធានត្ថំ វេដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ បរិណ្ណហធានត្ថំ បរិណ្ណហធានត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ បរិយេសនាធានត្ថំ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ធិតានវគ្គ

[១១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទី
 ពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គង់ភកន៍សំដែងឲ្យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយចូរស្តាប់ ឲ្យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នាពោះ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតដូចម្តេច ។ រូបធាតុ សធុធាតុ
 កម្មធាតុ រសធាតុ ជាដុំធាតុ ធម្មធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

[១២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុង
 ទីពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ (សេចក្តីគ្រឿង) មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ធន្នៈ (សេចក្តីពេញចិត្ត)
 មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា បរិណ្ណហៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ) មានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធន្នៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយេសនា (ការ
 ស្វែងរក) មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិណ្ណហៈ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុមានសភាព

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ឧបាសម្ភ

ធម្មច្ឆន្ទំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបរិណ្ណហោ ធម្មបរិណ្ណហំ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបរិយេសនា ។ ឃរិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ធាតុនាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញានាទត្តិ សញ្ញា-
 ណាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បនាទត្តិ សង្កប្បនាទត្តិ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធន្ទនាទត្តិ ធន្ទនាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បរិណ្ណហានាទត្តិ បរិណ្ណហានាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បរិយេសនានាទត្តន្តិ ។ សត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ភ

ព្រោះអាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ ធម្មបរិណ្ណហោៈ (សេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ
 ក្នុងធម៌) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មទទ្ទៈ ធម្មបរិយេសនា (ការ
 ស្រែករេធម៌) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិណ្ណហោៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ពំនឿយ សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធាតុ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ធន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិណ្ណហោៈមានសភាពផ្សេង
 គ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយេសនា
 មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិណ្ណហោៈមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

ពាក្យស័យ្យុស្ស ខានត្ថវិក្ខុ ពាក្យខានត្ថំ

(១៤) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ កកវា...
 ពាក្យខានត្ថំ កិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខានត្ថំ
 សញ្ញាខានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ បរិយេសនាខានត្ថំ
 ខានត្ថំ ខោ បរិយេសនាខានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ បរិណ្យាហ-
 ខានត្ថំ ខោ បរិណ្យាហខានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មខានត្ថំ
 ខោ ធម្មខានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បខានត្ថំ ខោ
 សង្កប្បខានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាខានត្ថំ ខោ
 សញ្ញាខានត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ពាក្យខានត្ថំ ។ កកមព្វ
 កិក្ខុវេ ពាក្យខានត្ថំ ។ រូបពាក្យ ។ បេ ។ ធម្មពាក្យ ។
 វេទំ រុទ្ធិកំ កិក្ខុវេ ពាក្យខានត្ថំ ។

ពាក្យស័យ្យុស្ស ខានត្ថវិក្ខុ ពាក្យមានសភាពផ្សេងគ្នា

(១៤) ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទី
 នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យពាក្យមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា... កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ បេ ។
 បរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែនបរិណ្យាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែន
 ធម្មៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិណ្យាហៈមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ធម្មៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
 ឡើង ព្រោះអាស្រ័យសង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនពាក្យមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា
 ទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះពាក្យមានសភាពផ្សេងគ្នា តើដូចម្តេច ។
 ប្រធាតុ ។ បេ ។ ធម្មពាក្យ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះហៅថា
 ពាក្យមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ធិតាវគ្គោ

(១៩) កកមត្ថុ ភិក្ខុវេ ធាតុបាណន្តំ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាបាណន្តំ សញ្ញាបាណន្តំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ ប ។ បរិយេសនាបាណន្តំ ទោ បរិយេសនាបាណន្តំ
 បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ បរិណ្ណាបាណន្តំ ទោ បរិណ្ណាបាណន្តំ
 បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ធនុបាណន្តំ ទោ ធនុបាណន្តំ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បបាណន្តំ ទោ សង្កប្បបាណន្តំ បដិទ្ធ
 ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាបាណន្តំ ទោ សញ្ញាបាណន្តំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ធាតុបាណន្តំ ។ រូបធាតុំ ភិក្ខុវេ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 រូបសញ្ញា ។ បេ ។ ធម្មធាតុំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ធម្ម-
 សញ្ញា ធម្មសញ្ញំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ធម្ម-
 បរិយេសនា ទោ ធម្មបរិយេសនំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មបរិណ្ណាបោ ទោ ធម្មបរិណ្ណាបំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មច្ចុទោ ទោ ធម្មច្ចុទ្ធិំ បដិទ្ធ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសង្កប្បោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ធិតាវគ្គ

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
 ឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា... កើតឡើង ព្រោះ
 កាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ បេ ។ បរិយេសនាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា... មិនមែនបរិទ្បហៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកា-
 ស្រ័យបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធនៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យរិទ្បហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសង្កប្បៈ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធនៈមានសភាពផ្សេង
 គ្នា មិនមែនសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 សង្កប្បៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ រូបសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យរូបធាតុ ។ បេ ។ ធម្មសញ្ញា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មធាតុ... កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្ម-
 សញ្ញា ។ បេ ។ ធម្មបរិយេសនា... មិនមែនធម្មបរិទ្បហៈកើតឡើង ព្រោះ
 កាស្រ័យធម្មបរិយេសនា មិនមែនធម្មច្ចុទ្ធាៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 ធម្មច្ចុទ្បហៈ មិនមែនធម្មសង្កប្បៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធម្មច្ចុទ្ធៈ

លោ ធម្មសញ្ញាប្បិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មសញ្ញា លោ
 ធម្មសញ្ញា បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មនាគុ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ណាគុនាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញានាទន្តិ សញ្ញា-
 នាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ មេ ។ បរិយេសនានាទន្តិ
 លោ បរិយេសនានាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។ មេ ។
 សញ្ញានាទន្តិ លោ សញ្ញានាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 ណាគុនាទន្តិ ។ អដ្ឋមិ ។

[១៦] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា...

ណាគុនាទន្តិ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញានាទន្តិ

មិនមែនធម្មសញ្ញាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសន្តិប្បៈ មិនមែនធម្ម-
 ណាគុកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញាខេ ។ ម្ចាស់កំពុងខ្សោយ
 សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា... កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ មេ ។
 បរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែនកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 បរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ មេ ។ សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា...
 មិនមែនធម្មសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[១៦] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... កុនិទ័រនោះ

ឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់កំពុងខ្សោយ សញ្ញា
មានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា

សញ្ញាបាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បបាទន្តំ សង្កប្ប-
 បាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបាទន្តំ ធម្មបាទន្តំ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ វេទនាបាទន្តំ វេទនាបាទន្តំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ធនុបាទន្តំ ធនុបាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បរិឡាហបាទន្តំ បរិឡាហបាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បរិយេសនាបាទន្តំ បរិយេសនាបាទន្តំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 លាភបាទន្តំ ។ កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាទន្តំ ។
 រូបធាតុ ។ រូប ។ ធម្មធាតុ ។ ឥន្ទ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
 ធាតុបាទន្តំ ។

(១៧) កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ធាតុបាទន្តំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាបាទន្តំ ។ រូប ។ បរិយេសនាបាទន្តំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ រូប ។ លាភបាទន្តំ ។ រូបធាតុ ភិក្ខុវេ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ រូបសញ្ញា រូបសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ រូប-

សន្តិច្ចៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមានស-
 ភាពផ្សេងគ្នា ផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 សន្តិច្ចៈមានសភាពផ្សេងគ្នា វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះ
 កាស្រ័យផស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា ធនុៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិឡាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យធនុៈមានសភាពផ្សេងគ្នា បរិយេសនាមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិឡាហៈមានសភាពផ្សេង
 គ្នា លាភមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិយេសនា
 មានសភាពផ្សេងគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធាតុ មានសភាព
 ផ្សេងគ្នា កើដូចម្តេច ។ រូបធាតុ ។ រូប ។ ធម្មធាតុ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ទេវេហវេថា ធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

(១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើត
 ឡើង ព្រោះកាស្រ័យធាតុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។ រូប ។ កើតឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យបរិយេសនា មានសភាពផ្សេងគ្នា ។ រូប ។ លាភមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា កើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសញ្ញាកើតឡើង
 ព្រោះកាស្រ័យរូបធាតុ ចុះសន្តិច្ចៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យចុះសញ្ញា

សង្កត់ស្បែក រូបសង្កត់ស្បែក បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ រូបសម្មស្បែក
 រូបសម្មស្បែក បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ រូបសម្មស្បែក វេទនា
 រូបសម្មស្បែក វេទនា បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ រូបច្នៃឆ្មារ រូបច្នៃដំ
 បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ រូបបរិឡាហោ រូបបរិឡាហាំ បដិទូ
 ឧប្បជ្ជតិ រូបបរិយេសនា រូបបរិយេសនំ បដិទូ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ រូបលាភោ ។ បេ ។ ធម្មតាទុំ បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ
 ធម្មសញ្ញា ធម្មសញ្ញំ បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសង្ក-
 ប្បោ ធម្មសង្កប្បំ បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសម្មស្បែក
 ធម្មសម្មស្បែក បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសម្មស្បែក វេទនា
 ធម្មសម្មស្បែក វេទនា បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មច្នៃឆ្មារ ធម្មច្នៃដំ
 បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបរិឡាហោ ធម្មបរិឡាហាំ បដិទូ
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបរិយេសនា ធម្មបរិយេសនំ បដិទូ
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មលាភោ ។ ឃី ។ ទោ កំត្តុវេ ធាតុនា ធម្មតិ
 បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញាធានតិ សញ្ញាធានតិ បដិទូ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ បរិយេសនាធានតិ បដិទូ ឧប្បជ្ជតិ
 លាភធានតិ ។ ធរមិ ។

ប្រសម្បវ័ក្ខតិទៀត ព្រោះអាស្រ័យរូបសង្កប្បៈ វេទនាវេទនាភិក្ខុភិក្ខុ
 ប្រសម្បវ័ក្ខតិទៀត ព្រោះអាស្រ័យរូបសម្បវ័ក្ខតិ រូបច្នៃឆ្មារភិក្ខុភិក្ខុ
 ព្រោះអាស្រ័យវេទនាវេទនាភិក្ខុភិក្ខុប្រសម្បវ័ក្ខតិ រូបបរិឡាហោភិក្ខុភិក្ខុ
 ព្រោះអាស្រ័យរូបច្នៃឆ្មារ រូបបរិយេសនាភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យរូប-
 បរិឡាហោ រូបលាភភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យរូបបរិយេសនា ។ បេ ។
 ធម្មសញ្ញាភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យធម្មតា ធម្មសង្កប្បភិក្ខុភិក្ខុ
 ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញា ធម្មសម្បវ័ក្ខតិទៀត ព្រោះអាស្រ័យធម្ម-
 សង្កប្បៈ វេទនាវេទនាភិក្ខុភិក្ខុធម្មសម្បវ័ក្ខតិទៀត ព្រោះអាស្រ័យ
 ធម្មសម្បវ័ក្ខតិ ធម្មច្នៃឆ្មារភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យវេទនាភិក្ខុភិក្ខុធម្ម-
 សម្បវ័ក្ខតិ ធម្មបរិឡាហោភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យធម្មច្នៃឆ្មារ ធម្មបរិយេ-
 សនាភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិឡាហោ ធម្មលាភភិក្ខុភិក្ខុ
 ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិយេសនា ។ ឃី ។ ធាតុភិក្ខុភិក្ខុ ធាតុភិក្ខុ
 សភាពផ្សេងគ្នាភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យធាតុភិក្ខុភិក្ខុសភាពផ្សេងគ្នា ភិក្ខុ
 ភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាភិក្ខុភិក្ខុសភាពផ្សេងគ្នា ។ បេ ។ លាភភិក្ខុ
 សភាពផ្សេងគ្នាភិក្ខុភិក្ខុ ព្រោះអាស្រ័យលាភភិក្ខុភិក្ខុ មានសភាព
 ផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះនេះ ។ ធរមិ ។

[១៨] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ កកវា... តា-
 តុនាទត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញានាទត្ថំ សញ្ញា-
 នាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ សង្កប្បនាទត្ថំ ធម្ម... វេទនា...
 ចន្ទ... បរិឡាហ... បរិយេសនាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈ-
 តិ លាភនាទត្ថំ ហេ លាភនាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
 បរិយេសនាទត្ថំ ហេ បរិយេសនាទត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ បរិឡាហនាទត្ថំ ហេ បរិឡាហនាទត្ថំ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ចន្ទនាទត្ថំ វេទនា... ធម្ម... សង្កប្ប...
 សញ្ញានាទត្ថំ ហេ សញ្ញានាទត្ថំ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ តាតុ-
 នាទត្ថំ ។ កកវា ភិក្ខុវេ តាតុនាទត្ថំ ។ រូបនាតុ
 ។ រេ ។ ធម្មនាតុ ។ វេទនំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ តាតុនាទត្ថំ ។

[១៨] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រឹងគង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទី
 រោងឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ប្រឹងគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ
 សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យនាគុមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា សង្កប្បមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញា
 មានសភាពផ្សេងគ្នា លាភមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកា
 ស្រ័យធម្ម... វេទនា... ចន្ទ... បរិឡាហ... បរិយេសនាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកា-
 ស្រ័យលាភមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិឡាហ... មានសភាពផ្សេង
 គ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែន
 ចន្ទមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវេទនាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នា វេទនា... ធម្ម... សង្កប្ប... សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា...
 មិនមែននាគុមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យសញ្ញាមាន
 សភាពផ្សេងគ្នាទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ ចុះនាគុមានសភាពផ្សេង
 គ្នា កើតដូចម្តេច ។ រូបនាតុ ។ រេ ។ ធម្មនាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ
 នេះហៅថា នាគុមានសភាពផ្សេងគ្នា ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស ពាក្យវិញ្ញាណ ពាក្យនាម

[១៧] កកមញ្ច ភិក្ខុវេ ជាតុបាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ជ្ជតិ សញ្ញាបាទន្តិ សញ្ញាបាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 សង្កប្បបាទន្តិ ធម្ម... វេទនា... ធន... បរិទ្ធកមា...
 បរិយេសនា... លាភបាទន្តិ យោ លាភបាទន្តិ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ បរិយេសនាបាទន្តិ បរិទ្ធកមា... ធន... វេទនា...
 ធម្មបាទន្តិ យោ សង្កប្បបាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញា-
 បាទន្តិ យោ សញ្ញាបាទន្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ជាតុបា-
 ទន្តិ ។ រូបនាមិ ភិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ រូបសញ្ញា
 ។ មេ ។ ធម្មនាមិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសញ្ញា
 ធម្មសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ មេ ។ ធម្មបរិយេស-
 នា ធម្មបរិយេសនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មលាភោ
 យោ ធម្មលាភំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបរិយេសនា
 យោ ធម្មបរិយេសនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មបរិទ្ធកមា

ពាក្យសំយុង្គ ពាក្យវិញ្ញាណ ពាក្យនាមភាពផ្សេងគ្នា

[១៧] ម្នាលភិក្ខុ ពាក្យវិញ្ញាណ ពាក្យនាមភាពផ្សេងគ្នា កើត
 ឡើង ព្រោះអាស្រ័យពាក្យនាមភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈនាមភាព
 ផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញានាមភាពផ្សេងគ្នា ធម្ម...
 វេទនា... ធន... បរិទ្ធកមា... បរិយេសនា... លាភនាមភាពផ្សេងគ្នា
 មិនមែនបរិយេសនាមភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យលាភ
 នាមភាពផ្សេងគ្នា បរិទ្ធកមា... ធន... វេទនា... ធម្មៈនាមភាព
 ផ្សេងគ្នា មិនមែនសញ្ញានាមភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 សង្កប្បៈនាមភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនពាក្យនាមភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញានាមភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ពាក្យវិញ្ញាណ ពាក្យនាមភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 រូបសញ្ញា កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យរូបនាម វេទនា ធម្ម-
 សញ្ញាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មនាម... កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ធម្មសញ្ញា វេទនា ធម្មបរិយេសនា... ធម្មលាភកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 ធម្មបរិយេសនា មិនមែនធម្មបរិយេសនាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្ម-
 លាភ មិនមែនធម្មបរិទ្ធកមាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិយេសនា

ទោ ធម្មបរិទ្យាហំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មត្ថេនា ទោ
 ធម្មត្ថេនិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសម្មស្សជា វេទនា
 ទោ ធម្មសម្មស្សជំ វេទនំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មស-
 ម្មស្សោ ទោ ធម្មសម្មស្សំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសង្កប្បោ
 ទោ ធម្មសង្កប្បំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មសញ្ញា
 ទោ ធម្មសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធម្មនាគុ ។ ឃិ
 ទោ ភិក្ខុវេ នាគុនាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញានា-
 ទត្តិ សញ្ញានាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បនាទត្តិ
 ធស្ស... វេទនា... ធន្ទ... បរិទ្យាហា... បរិយេសនា...
 លាភនាទត្តិ ទោ លាភនាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ បរិ-
 យេសនានាទត្តិ ទោ បរិយេសនានាទត្តិ បដិច្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ បរិទ្យាហានាទត្តិ ទោ បរិទ្យាហានាទត្តិ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ធន្ទនាទត្តិ ទោ ធន្ទនាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 វេទនានាទត្តិ ទោ វេទនានាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ធស្ស-
 នាទត្តិ ទោ ធស្សនាទត្តិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សង្កប្បនាទត្តិ

មិនមែនធម្មចន្ទៈកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មបរិទ្យាហៈ មិនមែនវេទនា
 ដែលកើតអំពីធម្មសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មចន្ទៈ មិនមែន
 ធម្មសម្មស្សកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនាកើតអំពីធម្មសម្មស្ស មិន
 មែនធម្មសង្កប្បៈកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសម្មស្ស មិនមែនធម្ម-
 សញ្ញាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធម្មសង្កប្បៈ មិនមែនធម្មនាគុកើតឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យធម្មសញ្ញាទេ ។ អាលកិក្ខុនាទត្តិ ខ្យាយ សញ្ញាមានសភាព
 ផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យនាគុមានសភាពផ្សេងគ្នា សង្កប្បៈ
 មានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យសញ្ញាមានសភាពផ្សេង
 គ្នា ធស្សៈ... វេទនា... ធន្ទៈ... បរិទ្យាហៈ... បរិយេសនា... លាភ
 មានសភាពផ្សេងគ្នា... មិនមែនបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង
 ព្រោះអាស្រ័យលាភមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនបរិទ្យាហៈមានសភាព
 ផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិយេសនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិន
 មែនធន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបរិទ្យាហៈមាន
 សភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យធន្ទៈមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនធស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យវេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែនសង្កប្បៈ
 មានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យធស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នា

ពាក្យសុំបញ្ជូន តារាងរង្វង់ ទ្រូង

នា សង្កេតប្រយោជន៍ ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញាណធានី នា
សញ្ញាណធានី បដិវត្ត ឧប្បជ្ឈតិ នាគុណធានី ។ ធនបិ ។

តារាងរង្វង់ បេហេ ។

ពិស្ស ទូទ្វានិ

នាគុស្មស្សញ្ញា នា ចេតិ

វេទនា អបវេ ធុវេ

ឯតិ អជ្ឈត្តបញ្ចតិ

នាគុសញ្ញា ច នា ចេតិ

ជស្សស្ស អបវេ ធុវេ

ឯតិ តាហិវបញ្ចតិ ។

ពាក្យសុំបញ្ជូន តារាងរង្វង់ ទ្រូង

មិនមែនសញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា កើតឡើង ព្រោះអាក្រក់សង្កេតប្រយោជន៍
មានសភាពផ្សេងគ្នា មិនមែននាគុណមានសភាពផ្សេងគ្នាកើតឡើង ព្រោះ
អាក្រក់សញ្ញាមានសភាពផ្សេងគ្នា យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី១០ ។

ចប់ តារាងរង្វង់ ទី ១ ។

ទូទ្វានិ នៃ តារាងរង្វង់ត្រីកោណ

សំដែងអំពីនាគុណ អំពីសម្ព័ន្ធស្រទ អំពីនាគុណមានសភាពផ្សេង
គ្នា មិនអាក្រក់ស្រទ្រវេស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាជាដើមទ អំពី
វេទនាមានសភាពផ្សេងគ្នា អាក្រក់ស្រទ្រវេស្សៈមានសភាព
ផ្សេងគ្នា មានពីរលើក នេះហៅថា បញ្ចកៈខាងក្នុង អំពី
នាគុណ អំពីសញ្ញាទ អំពីបរិវិល្លាហៈមានសភាពផ្សេងគ្នា
មិនអាក្រក់ស្រទ្រវេស្សៈមានសភាពផ្សេងគ្នាជាដើម ១
អំពីវេស្សៈមានពីរលើក នេះហៅថា បញ្ចកៈខាងក្រៅ ។

សត្តនិទានវិញ្ញា

(២០) សាវត្ថិយំ វិហាវតិ... ឧត្រ ទោ កកវា...

សត្តិមា កិក្ខុវេ ធាតុយោ ។ កកមា សត្ត ។ អាភាធាតុ
សុភាធាតុ អាណាសាធាតុ យន្តធាតុ វិញ្ញាណញ្ញាយ-
ន្តធាតុ អាភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុ ខេវសញ្ញាធាសញ្ញា-
យន្តធាតុ សញ្ញាវេទយន្តធាតុ ។ ឥមា ទោ
កិក្ខុវេ សត្ត ធាតុយោតិ ។ ឃីវំ វុត្តេ អញ្ញាតរោ កិក្ខុ
កកវត្ថំ ឯកធាតុ យោ ឆាយំ កត្តេ អាភាធាតុ យោ
ច សុភាធាតុ យោ ច អាណាសាធាតុ យោ ច យន្តធាតុ យោ ច
អាភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុ យោ ច ខេវសញ្ញាធាសញ្ញាយន្តធាតុ យោ ច
សញ្ញាវេទយន្តធាតុ ឥមា ទុ ទោ កត្តេ ធាតុ-
យោ កី បដិច្ច បញ្ញាយត្ថិតិ ។

សត្តនិទានវិញ្ញា

(២០) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ធាតុទាំងឡាយនេះ មានវិប្បការ ។ ធាតុទាំងវិប្បការ គឺដូច
ម្តេចខ្លះ ។ អាភាធាតុ ។ សុភាធាតុ ។ អាណាសាធាតុ ។
យន្តធាតុ ។ អាភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុ ។ ខេវសញ្ញាធាសញ្ញា-
យន្តធាតុ ។ សញ្ញាវេទយន្តធាតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ឯង ធាតុវិប្បការ ។ កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
ហើយ ភិក្ខុមួយរូប ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធាតុវិប្បការ អាភាធាតុក្តី សុភាធាតុក្តី អាណា-
សាធាតុក្តី យន្តធាតុក្តី អាភិក្ខុញ្ញាយន្តធាតុក្តី ខេវសញ្ញាធាសញ្ញាយន្តធាតុក្តី
សញ្ញាវេទយន្តធាតុក្តី បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គឺធាតុទាំងនេះ ប្រាកដឡើង ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិទានវគ្គ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិទានវគ្គ

(២២) ហេ យាយី ភិក្ខុ អាភាណាតុ យោ ច សុភា-
 ណាតុ យោ ច អាណាសាធិញ្ញាយនននាតុ យោ ច វិញ្ញា-
 ណាញាយនននាតុ យោ ច អាតិញ្ញាយនននាតុ ភមា
 ណាតុយោ សញ្ញាសមាបត្តិ បត្តញ្ចា ។ យាយី ភិក្ខុ
 ខេវសញ្ញាសញ្ញាយនននាតុ អយំ ណាតុ សង្ការវេស-
 សសមាបត្តិ បត្តញ្ចា ។ យាយី ភិក្ខុ សញ្ញាវេទយិក-
 ខិរោធនាតុ អយំ ណាតុ ខិរោធសមាបត្តិ បត្តញ្ចាតិ ។
 បឋមំ ។

(២៣) សារត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភកក...
 សនិទានំ ភិក្ខុវេ ឧប្បជ្ជតិ កាមវិតក្កោ ខោ អនិទានំ
 សនិទានំ ឧប្បជ្ជតិ ព្យាបាទវិតក្កោ ខោ អនិទានំ ស-
 និទានំ ឧប្បជ្ជតិ វិហិតវិតក្កោ ខោ អនិទានំ ។

(២២) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ណាតុដែលហៅ
 ថា អាភាណាតុ ភិក្ខុ អាណាសាធិញ្ញាយនននាតុ វិញ្ញាណ-
 ញ្ញាយនននាតុ ភាតិញ្ញាយនននាតុ ណាតុទាំងនេះ ឈ្មោះថា
 សញ្ញាសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលគប្បីផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ណាតុដែលហៅថា
 ខេវសញ្ញាសញ្ញាយនននាតុនេះ ឈ្មោះថាសង្ការវេសសមាបត្តិ
 ដែលបុគ្គលគប្បីផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ណាតុដែលហៅថា សញ្ញាវេទយិក-
 ខិរោធនាតុនេះ ឈ្មោះថាខិរោធសមាបត្តិ ដែលបុគ្គលគប្បីផល ។
 ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(២៣) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់និទាន ជិតក្រុងសារត្ថិ...
 ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ កាមវិតក្កៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងកាម) ប្រកបដោយហេតុ ទើប
 កើតឡើងបាន មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ ព្យាបាទវិតក្កៈ (សេចក្តីត្រិះរិះ
 ក្នុងការព្យាបាទ) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែន
 ជាមិនមានហេតុទេ វិហិតវិតក្កៈ (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការបៀតបៀន)
 ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងបាន មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវិញ្ញា

ព្យាបាទបរិយេសនំ កិក្ខុវេ បរិយេសមាទោ អស្សុតវា
 បុធុជ្ឈនោ តីហិ មាទេហិ មិច្ឆា បដិបដ្ឋតិ កាយេន
 វាចាយ មនសា ។ វិហីសាទាតិ កិក្ខុវេ បដិព្វ
 ឧប្បជ្ឈតិ វិហីសាសញ្ញា វិហីសាសង្កបេរ្យ... វិហីសា-
 នន្តោ... វិហីសាបរិទ្យាវេរោ... វិហីសាបរិយេសនា ។
 វិហីសាបរិយេសនំ កិក្ខុវេ បរិយេសមាទោ អស្សុតវា
 បុធុជ្ឈនោ តីហិ មាទេហិ មិច្ឆា បដិបដ្ឋតិ កាយេន
 វាចាយ មនសា ។

[២៥] សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ មុរិសោ អាទិភ្នំ តិ-
 ណុកំ សុក្ខុ តិណាទាយេ ទិក្ខុមេយ្យ នោ ចេ
 ហត្ថេហិ ច មាទេហិ ច ទិច្សវេរិ ទិច្ឆាមេយ្យ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវិញ្ញា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុធុជ្ឈន្តអ្នកមិនចេះដឹង កាលស្វែងរកនូវព្យាបាទ-
 បរិយេសនា វែមនិប្រតិបត្តិខ្លួន ដោយមានទាំង ព្យា តី កាយ វាចា ចិត្ត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិហីសាសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការបៀតបៀន)
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យវិហីសាទាតុ វិហីសាសង្កប្បៈ (សេចក្តីត្រង់រិះ
 ក្នុងការបៀតបៀន)... វិហីសាទទ្ទៈ (សេចក្តីត្រាច់ក្នុងការបៀតបៀន)...
 វិហីសាបរិទ្យាហៈ (សេចក្តីត្រហល់ក្រហាយព្រោះការបៀតបៀន)...
 វិហីសាបរិយេសនា (ការស្វែងរកនូវការបៀតបៀន) ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុធុជ្ឈន្តអ្នកមិនចេះដឹង កាលស្វែងរកនូវវិហីសាបរិយេសនា
 វែមនិប្រតិបត្តិខ្លួន ដោយមានទាំង ព្យា តី កាយ វាចា ចិត្ត ។

[២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាមុរិសោដាក់ភ្នំស្នៅ ដែល
 ភ្លើងកំពុងរនេ ពៅក្នុងវិញ្ញាស្នៅដីស្ងួត បើមុរិសោនោះមិនលក់ភ្លើងនោះ
 ឲ្យរលត់ដោយដៃទាំងឡាយផង ដោយដើរទាំងឡាយផង ឲ្យជាប់ទ

ពាក្យសុំយុត្តល្យ សក្តាភារៈ ទេព្វម្បីវិភាគឧប្បន្តិ

ឯវត្តា កិក្ខុវេ យេ ភិណ្ណកដ្ឋនិស្សិតា ហាលោ តេ អ-
នយត្យសនិ អាបដ្ឋេយ្យំ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ យោ ហិ
កោនិ សមណោ វា ប្រាហ្មណោ វា ឧប្បន្តិ វិសម-
កតំ អកុសលសញ្ញំ ន ធិប្បមេវ បដហនិ វិទោទេតិ
ត្យន្តិកោតិ អនភារិ កមេតិ សោ ធិដ្ឋេវ ធម្ម ធុត្តំ
វិហារនិ សវិយានិ សឧបាយាសិ សមវិធាហំ កាយស្ស
គេនា បរិ មរណា ធុត្តនិ ហនិកដ្ឋា ។

- [២៦] សនិទានំ កិក្ខុវេ ឧប្បន្តនិ ទេព្វម្បីវិភាគោ
- ហោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បន្តនិ អព្យាហានិវិភាគោ
- ហោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បន្តនិ អវិហិតិវិភាគោ
- ហោ អនិទានំ ។

ពាក្យសុំយុត្ត សក្តាភារៈ ការពើត្រឡប់នៃទេព្វម្បីវិភាគឧប្បន្តិ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសក្តាដែលគាត់ស្រឡាចនោះដោយស្មោះចិត្តចំពោះ មុខ
ជាដល់ខ្ញុំសេចក្តីមិនចំរើនចំការវិនាស ដោយប្រការដូច្នោះឯង មាន
ទម្រង់ដូចម្តេចមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈបុត្រាហ្មណ៍ណាមួយ
មិនលះបង់ មិនបន្ទាបបង់ មិនធ្វើឱ្យវិនាស មិនឱ្យដល់ខ្ញុំការមិនមាន
ឱ្យអកុសលសញ្ញា ដែលកើតឡើងមិនពេលវេលា យ៉ាងឆាប់ទេ សមណ-
ប្រាហ្មណ៍នោះ នៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រកប
ដោយសេចក្តីតានតឹង ប្រកបដោយសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះ
បែកផ្ទុយពងកាយ ខាងនាយអំពីមរណៈទៅ ទុក្ខតិរិមន៍ប្រាកដ ក៏មាន
ទម្រង់ដូច្នោះឯង ។

- [២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេព្វម្បីវិភាគៈ (សេចក្តីគ្រិះរិះក្នុងការ
ចេញចាកកាម) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមាន
ហេតុទេ អព្យាហានិវិភាគៈ (សេចក្តីគ្រិះរិះក្នុងការមិនព្យាហាន) ប្រកប
ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អវិហិតិវិភាគៈ
(សេចក្តីគ្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀន) ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឆិកាវគ្គោ

[២៧] កតថា ភិក្ខុវេ សនិទានំ ឧប្បជ្ជតិ
 ទេត្តម្មវិគត្តោ នោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បជ្ជតិ អត្យា-
 ហានវិគត្តោ នោ អនិទានំ សនិទានំ ឧប្បជ្ជតិ អវិហ័-
 សាវិគត្តោ នោ អនិទានំ ។ ទេត្តម្មធាតុំ ភិក្ខុវេ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ទេត្តម្មសញ្ញា ទេត្តម្មសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ទេត្តម្មសង្កប្បោ ទេត្តម្មសង្កប្បំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ទេត្តម្មច្នៃ ទេត្តម្មច្នៃំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ទេត្តម្មបរិ-
 ដ្យាយោ ទេត្តម្មបរិដ្យាយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ ទេត្តម្មបរិ-
 យេសសា ។ ទេត្តម្មបរិយេសនំ ភិក្ខុវេ បរិយេសនោ
 សុតនំ អរិយស្សវគោ តីហំ ហំ ទេហំ សម្មា បដិប្បជ្ជតិ
 កាយេន វហាយ មទសា ។ អត្យាហានធាតុំ ភិក្ខុវេ
 បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ អត្យាហានសញ្ញា ។ បេ ។ អត្យាហា-
 នសង្កប្បោ... អត្យាហានច្នៃ... អត្យាហានបរិដ្យាយោ...

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឆិកាវគ្គោ

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះទេត្តម្មវិគត្តៈ ប្រកបដោយហេតុ
 ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អត្យាហានវិគត្តៈប្រកបដោយ
 ហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ អវិហ័សាវិគត្តៈប្រកប
 ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង មិនមែនជាមិនមានហេតុទេ កើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ទេត្តម្មសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការពេញចាក
 កាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យទេត្តម្មធាតុ ទេត្តម្មសង្កប្បៈ (សេចក្តី
 ត្រិះរិះក្នុងការពេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យទេត្តម្មសញ្ញា
 ទេត្តម្មច្នៃៈ (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការពេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះ
 អាស្រ័យទេត្តម្មសង្កប្បៈ ទេត្តម្មបរិដ្យាយាៈ (សេចក្តីត្រហល់ត្រហាយក្នុង
 ការពេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យទេត្តម្មច្នៃៈ ទេត្តម្មបរិ-
 យេសនា (ការស្វែងរកនូវការពេញចាកកាម) កើតឡើង ព្រោះអា-
 ស្រ័យទេត្តម្មបរិដ្យាយាៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អរិយសាវកអកចេះដឹង
 ការស្វែងរកទេត្តម្មបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ ដោយឯនចាំនិទ្យាយ
 យ៉ាង គី កាយ វចា ចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អត្យាហានសញ្ញា
 កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យអត្យាហានធាតុ ។ បេ ។ អត្យាហានសង្កប្បៈ
 (សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អត្យាហានច្នៃៈ (សេចក្តីប្រាថ្នា
 ក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អត្យាហានបរិដ្យាយាៈ (សេចក្តីត្រហល់ត្រហាយ

ពាក្យសុំយុត្តស្ស សន្តតាវុត្ត តិណ្ហត្ថម

អព្យាចារិយេសេនា ។ អព្យាចារិយេសេនិំ កិក្ខុវេ
 បរិយេសមាដោ សុត្តកំ អរិយស្សវុត្តោ តិហិ ហិ-
 ទេហិ សម្មា បដិបជ្ជតិ កាយេន វាចាយ មនសា ។
 អរិហិសាធាតុំ កិក្ខុវេ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ អរិហិសាសញ្ញា
 អរិហិសាសញ្ញំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ អរិហិសាសង្ក័យោ
 អរិហិសាសង្កប្បំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ អរិហិសាធាតុ អរិ-
 ហិសាធម្មំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ អរិហិសាបរិទ្ធាបោ អរិហិ-
 សាបរិទ្ធហិ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ អរិហិសាបរិយេសេនា ។
 អរិហិសាបរិយេសេនិំ កិក្ខុវេ បរិយេសមាដោ សុត្តកំ
 អរិយស្សវុត្តោ តិហិ ហិទេហិ សម្មា បដិបជ្ជតិ
 កាយេន វាចាយ មនសា ។

[២៨] សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ បុរិសោ អាទិទ្ធិំ តិណ្ហត្តំ
 សុត្តុ តិណ្ហតាយ ទិក្ខុវេយ្យ តមេនិំ ហត្ថេហិ ច
 ចារទេហិ ច ទិប្បមេវ ទិក្ខុវេយ្យ វិវត្តិំ កិក្ខុវេ យេ
 តិណ្ហត្តុទិស្សិតា មាលា តេ ទ អនយត្យសនិំ

ពាក្យសុំយុត្ត សន្តតាវុត្ត ឧបមាដោយគប់ស្មៅ

ក្នុងការមិនព្យាបាទ)... អព្យាបាទបរិយេសនា (ការស្រង់កេស្តក្នុងការមិន
 ព្យាបាទ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលស្រង់
 កេស្តព្យាបាទបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ ដោយឋានទាំង ៣ គឺ
 កាយ វាចា ចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិហិសាសញ្ញាតើត្រូវ
 ព្រោះកាស្រ័យអរិហិសាធាតុ អរិហិសាសង្កប្បៈកើតឡើង ព្រោះ
 កាស្រ័យអរិហិសាសញ្ញា អរិហិសាធម្មៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យ
 អរិហិសាសង្កប្បៈ អរិហិសាបរិទ្ធហាៈកើតឡើង ព្រោះកាស្រ័យអរិ-
 ហិសាធម្មៈ អរិហិសាបរិយេសនាតើត្រូវ ព្រោះកាស្រ័យអរិហិសា-
 បរិទ្ធហាៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាល
 ស្រង់កេស្តអរិហិសាបរិយេសនា តែងប្រតិបត្តិត្រូវ ដោយឋានទាំង ៣ គឺ
 កាយ វាចា ចិត្ត ។

[២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរិសេដាក់គប់ស្មៅ ដែល
 ភ្លើងកំពុងនេះ ក្នុងព្រៃស្មៅដីស្អុក គប្បីលក់គប់ស្មៅនោះ ដោយវដ្ត
 ទាំងឡាយផង ដោយជើងទាំងឡាយផង ជាដាច់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯពួកសត្វដែលកាស្រ័យទៅ ដោយស្មៅទិសិលេយី ក៏មិនដល់ផ្លូវសេចក្តី

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

អាចន្ទេយ្យំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេយោ ហំ កោចិ សម-
ណោ វា ប្រាហ្មណោ វា ឧប្បជ្ឈំ វិសមគតំ អត្តុស-
លសញ្ញំ ទិប្បមេវ បដហតិ វិបោទេតិ ឲ្យដ្ឋិត្តោតិ
អនោភិកមេតិ សោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុទំ វិហារតិ អវិហារតិ
អនុបាយាសំ អបរិធាហំ កាយស្ស កេណ បរិ មណា
សុគតិ មាដិក្កដ្ឋាតិ ។ ធុតំយំ ។

(២៧) ឯតំ សមយំ ភក្កវា ញាតិកោ វិហារតិ
តិញ្ញាកាវសដេ ។ តត្រ ខោ ភក្កវា ភិក្ខុ អា-
មន្តេសំ ភិក្ខុវោតិ ។ គន្ធន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភក្កវោ
បដ្ឋស្សោសំ ។ ភក្កវា ឯតទវោច ជាតិ ភិក្ខុវេ បដិដ្ឋ
ឧប្បជ្ឈតិ សញ្ញា ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋ ឧប្បជ្ឈតិ វិគត្តោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

មិនចំរើនទំនំការវិនាស ដោយប្រការដូច្នោះឯង មានទមហដ្ឋូចម្តេចមិញ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណប្រាហ្មណ៍ណាមួយ លះបង់ បន្ទាបបង់ ធ្វើ
ឲ្យវិនាស ធ្វើឲ្យដល់ខ្ញុំការមិនមាន ខ្ញុំអកុសលសញ្ញា ដែលកើតឡើង
មិនរាបសា យ៉ាងនាម សមណប្រាហ្មណ៍នោះវែមងទៅជាសុខ មិនមាន
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនមានសេចក្តីតានតឹង មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រ-
ហាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបើកត្តាយក្នុងកាយ ខាងនាយអំពីមណៈទៅ
សុគតិវែមងប្រាកដ ក៏មានទមមេឃ្យដូច្នោះឯង ។ ចប់ សូត្រទី២ ។

(២៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមហា-
ប្រាសាទដែលធ្វើដោយឥដ្ឋ ក្នុងស្រុករបស់ព្រះញាតិ (ពាំងពិរោត) ។
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះកុទ្ធវិការព្រះមានព្រះភាគ
ថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ទិដ្ឋ វិគត្តៈ កើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យជាតុ ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តនាវុទ្ធិ អវិជ្ជាបាត

[៣០] ឯវិ ក្រុត្ត អាយស្មា កត្តាបា(១) កកវុទ្ធិ
ឯតទរោច យាយី ករុណ ទិដ្ឋិ អសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ អយំ ទុ ទោ ករុណ ទិដ្ឋិ កំ បដិច្ច
បញ្ញាយតីតិ ។

[៣១] មហតី ទោ ឯសា កត្តាទ ធាតុ យទិទិ
អវិជ្ជាបាត ។ ហិទិ កត្តាទ ធាតុ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ
ហិទា សញ្ញា ហិទា ទិដ្ឋិ ហិទោ វិកត្តោ ហិទា
ចេតនា ហិទា បត្តនា(២) ហិទោ បណិទិ ហិទោ
បុគ្គលោ ហិទា វាហា ហិទិ អាទិកុតិ ទោសតិ បញ្ញា-
បេតិ បដ្ឋបេតិ វិវេតិ វិកជតិ ឧត្តាទិករោតិ ហិទា
កស្សិ ឧបបត្តិកំ វទាមិ ។ មជ្ឈិមិ កត្តាទ ធាតុ
បដិច្ច ឧប្បជ្ឈតិ មជ្ឈិមា សញ្ញា មជ្ឈិមា ទិដ្ឋិ
មជ្ឈិមោ វិកត្តោ មជ្ឈិមា ចេតនា មជ្ឈិមា បត្តនា
មជ្ឈិមោ បណិទិ មជ្ឈិមោ បុគ្គលោ មជ្ឈិមា វាហា

១ ឧ. អាយស្មា សំព្រោធាយតោ ។ ម. សំព្រោធាយតោ ។ ២ បដិច្ចាទិកិ ទិស្សតិ ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តនាវុទ្ធិ អវិជ្ជាបាត

[៣០] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ព្រះកត្តាទៈមានអាយុ ក៏ប្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិក្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទិដ្ឋិតិសេចក្តីយល់ឃើញណា ក្នុងបុគ្គលមិនមែនជា
សម្មាសម្ពុទ្ធ ថាជាសម្មាសម្ពុទ្ធ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះទិដ្ឋិនេះ
ប្រាកដឡើង ព្រោះអស្រ័យអ្វី ។

[៣១] ម្នាលកត្តាទៈ ពាក្យដែលទំនុះ គឺអវិជ្ជាបាត ។ ម្នាល
កត្តាទៈ សញ្ញាដ៏ថោកទាប ទិដ្ឋិដ៏ថោកទាប វិកត្តាដ៏ថោកទាប ចេតនា
ដ៏ថោកទាប សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ថោកទាប សេចក្តីតាំងចិត្តដ៏ថោកទាប
បុគ្គលដ៏ថោកទាប វាហាដ៏ថោកទាប កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យពាក្យ
ដ៏ថោកទាប កថាឧបទោសថា បុគ្គលនោះ តែងប្រាប់ សំដែង
ក្រដាង កំលស់ខ្ពក បើក កែវត្រែក ធ្វើទ្វិរាត ឡូអំពើដ៏ថោកទាប កំ-
ណើតរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ថោកទាបដែរ ។ ម្នាលកត្តាទៈ សញ្ញាជា
កណ្តាល ទិដ្ឋិជាកណ្តាល វិកត្តាជាកណ្តាល ចេតនាជាកណ្តាល
សេចក្តីប្រាថ្នាជាកណ្តាល សេចក្តីតាំងចិត្តជាកណ្តាល បុគ្គលជា
កណ្តាល វាហាជាកណ្តាល កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យពាក្យថា

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ ធិតវគ្គ

មជ្ឈិមំ អាចិក្ខុតិ ទេសេតិ បញ្ញាបេតិ បដ្ឋបេតិ វិវាតិ
 វិភជតិ ឧត្តាដិករោតិ មជ្ឈិមា ភស្ស ឧបបត្តិវិ
 វជាមិ ។ បណីតំ កត្តាទ ជាតុំ បដិច្ច ឧប្បដ្ឋតិ
 បណីតា សញ្ញា បណីតា និដ្ឋិ បណីតោ វិភក្កោ
 បណីតា ចេតនា បណីតា អត្តនា បណីតោ បណិដិ
 បណីតោ បុគ្គលោ បណីតា វាចា បណីតំ អាចិក្ខុតិ
 ទេសេតិ បញ្ញាបេតិ បដ្ឋបេតិ វិវាតិ វិភជតិ ឧត្តាដិករោតិ
 បណីតា ភស្ស ឧបបត្តិវិ វជាមិ ។ តតិយំ ។

(៣២) សាវត្ថិយំ វិហរតិ... តត្រ ទោ ភគវា...
 ជាតុសោ វ កិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធព្ពំ សមេវ្ពំ ហិចាជិ-
 មុត្តិកា ហិចាជិមុត្តិកេហិ សន្តិ សំសទ្ធព្ពំ សមេវ្ពំ

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ ធិតវគ្គ

កណ្តាល គថាគរោលថា បុគ្គលនោះ វែងជ្រាប់ សំដែង
 ក្រដាស គំកល់ខុក បើក វែកវែញក ធ្វើឱ្យរាត់ ឡូអំពើកណ្តាល កំណើត
 របស់បុគ្គលនោះ ក៏ជាកណ្តាលដែរ ។ ម្ចាស់កូនៈ សញ្ញាដ៏ទុក្ខ
 ចំដួងទុក្ខ វិភក្កៈដ៏ទុក្ខ ចេតនាដ៏ទុក្ខ សេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខ សេចក្តី
 កាំងចិត្តដ៏ទុក្ខ បុគ្គលដ៏ទុក្ខ វាចាដ៏ទុក្ខ កើតឡើង ព្រោះអស្រ័យ
 ធាតុដ៏ទុក្ខ គថាគរោលថា បុគ្គលនោះ វែងជ្រាប់ ក្រដាស គំកល់
 ខុក បើក វែកវែញក ធ្វើឱ្យរាត់ ឡូអំពើដ៏ទុក្ខ កំណើតរបស់បុគ្គល
 នោះ ក៏ទុក្ខដែរ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣២ ។

(៣២) ព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់គង់នៅដីកត្រង់សាវត្ថិ... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុចាំងឡាយ
 សត្វចាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា^(១) ដោយធាតុ កំពុងជនមានអច្ចុ-
 ស្រ័យថាភពាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយទីដីកំពុងជនមានអច្ចុស្រ័យ

១ ស្មើគ្នា ប្រហែលគ្នា ប្រដ្ឋិគ្នា ដូចគ្នា ពូលចិត្តគ្នា ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តនាតុវុទ្ធ ពាក្យសោ សំសន្តនំ

កល្យាណានិមុត្តិកា កល្យាណានិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ
 សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។ អតីតំបិ ភិក្ខុវេ អន្ធានំ ធាតុសោ ។
 សត្តា សំសន្តិសុ សមីសុ ហិធានិមុត្តិកា ហិធានិមុត្តិ-
 កេហិ សទ្ធិ សំសន្តិសុ សមីសុ កល្យាណានិមុត្តិកា
 កល្យាណានិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសន្តិសុ សមីសុ ។
 អនាគតំបិ ភិក្ខុវេ អន្ធានំ ធាតុសោ ។ សត្តា សំសន្តិ-
 ស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ហិធានិមុត្តិកា ហិធានិមុត្តិកេហិ
 សទ្ធិ សំសន្តិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ កល្យាណានិមុត្តិកា
 កល្យាណានិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសន្តិស្សន្តិ សមេ-
 ស្សន្តិ ។ ឯកវហិបិ ភិក្ខុវេ បច្ចុប្បន្នំ អន្ធានំ ធាតុសោ
 ។ សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ហិធានិមុត្តិកា ហិធានិ-
 មុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ កល្យាណានិ-
 មុត្តិកា កល្យាណានិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ
 សមេន្តិភិ ។ បច្ចុប្បន្នំ ។

ពាក្យសំយុង្គ សន្តនាតុវុទ្ធ ពាក្យត្រៃត្រាដោយពាក្យ

ថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រៃត្រា សមត្ថា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីត-
 កាល សត្វទាំងឡាយ ត្រៃត្រា សមត្ថា ដោយពាក្យ គឺពួកជន
 មានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រៃត្រា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមាន
 អធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ត្រៃត្រា សមត្ថា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បី
 ក្នុងអនាគតកាល សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រៃត្រា នឹងសមត្ថា ដោយពាក្យ
 គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប នឹងត្រៃត្រា នឹងសមត្ថា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ នឹង
 ត្រៃត្រា នឹងសមត្ថា ជាមួយពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ក៏ត្រៃត្រា
 សមត្ថា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ត្រៃត្រា
 សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអធ្យា-
 ស្រ័យល្អ ត្រៃត្រា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមានអធ្យាស្រ័យល្អ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

[៣៣] ឯកំ សមយំ ភកវា រាជកហោ វិហារ-
 តិ តិជ្ឈត្រដេ បព្វតេ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អាយស្មាបិ ទោ សារីបុត្តោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ
 សន្និ ភកវតោ អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ អាយស្មាបិ ទោ មហា-
 មោក្ខល្លាហោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ
 អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ អាយស្មាបិ ទោ មហាភស្សបោ សម្ព-
 ហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ អាយ-
 ស្មាបិ ទោ អនុរុទ្ធា សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ
 ភកវតោ អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ អាយស្មាបិ ទោ បុណ្ណា
 មន្តាធិបុត្តោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ
 អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ អាយស្មាបិ ទោ ឧបាលិ សម្ពហុលេហិ
 ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ អាយស្មាបិ
 ទោ អាណប្នោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ ភកវតោ
 អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ នេវនត្តោបិ ទោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ
 សន្និ ភកវតោ អវិន្ទរេ ចន្ទមតិ ។

[៣៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្បែរភ្នំ
 គិដ្ឋក្នុង ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមាន
 អាយុ កំពុងច្រើនក្នុងជីវិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
 ច្រើនរូប ព្រះមហាមោក្ខល្លាមានអាយុ កំពុងច្រើនក្នុងជីវិតព្រះមាន
 ព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះមហាភស្សមានអាយុ
 កំពុងច្រើនក្នុងជីវិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប
 ព្រះអនុរុទ្ធាមានអាយុ កំពុងច្រើនក្នុងជីវិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹង
 ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះបុណ្ណមន្តាធិបុត្តមានអាយុ កំពុងច្រើនក្នុង
 ជីវិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ព្រះឧបាលិ
 មានអាយុ កំពុងច្រើនក្នុងជីវិតព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំង
 ឡាយច្រើនរូប ព្រះអាណន្តមានអាយុ កំពុងច្រើនក្នុងជីវិតព្រះមានព្រះ
 ភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ទៅទុកកំពុងច្រើនក្នុងជីវិត
 ព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបដែរ ។

ពាក្យសំយោគ សន្តបាតុវន្ត កិច្ច អាមន្តន៍

(៣២) អថទោ ភកកា កិក្ខុ អាមន្តន៍ បស្ស-
 ថ នោ គុដ្ឋេ កិក្ខុវេ សារីបុត្តំ សម្ពហុលេហិ កិក្ខុហិ
 សទ្ធិ ចង្កមន្តន្តិ ។ ឃី កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ មហាបញ្ញា បស្សថ នោ គុដ្ឋេ កិក្ខុវេ មហា-
 មោត្តលាទិ សម្ពហុលេហិ កិក្ខុហិ សទ្ធិ ចង្កមន្តន្តិ ។
 ឃី កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ម-
 ហិដ្ឋិកា បស្សថ នោ គុដ្ឋេ កិក្ខុវេ មហាភស្សបិ
 សម្ពហុលេហិ កិក្ខុហិ សទ្ធិ ចង្កមន្តន្តិ ។ ឃី កន្តេ ។
 សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ទុតវនា បស្សថ
 នោ គុដ្ឋេ កិក្ខុវេ អនុវន្តិ សម្ពហុលេហិ កិក្ខុហិ សទ្ធិ
 ចង្កមន្តន្តិ ។ ឃី កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ជិព្វចតុកា បស្សថ នោ គុដ្ឋេ កិក្ខុវេ
 បុណ្ណំ មន្តាធិបុត្តំ សម្ពហុលេហិ កិក្ខុហិ សទ្ធិ
 ចង្កមន្តន្តិ ។ ឃី កន្តេ ។ សទ្ធវេ ទោ ឯតេ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ធម្មកថិកា បស្សថ នោ គុដ្ឋេ កិក្ខុវេ
 ទុហាលំ សម្ពហុលេហិ កិក្ខុហិ សទ្ធិ ចង្កមន្តន្តិ ។

ពាក្យសំយោគ សន្តបាតុវន្ត ទ្រង់ព្រាស់និងកិច្ចពុទ្ធសាសនា

[៣២] គ្រោះខាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រាស់និងកិច្ចពុទ្ធ
 ពុទ្ធសាសនា ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា អ្នកពុទ្ធសាសនា ឃើញសារីបុត្ត កំពុង
 ច្រៀមជាមួយនិងពួកកិច្ចព្រើនរូប ដែរឬ ។ កិច្ចពុទ្ធសាសនា គ្រាបបង្គំ
 ខ្លួនថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា កំពុង
 អស្ថិរ ជាអ្នកមានបញ្ហាច្រើន ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា អ្នកពុទ្ធសាសនា
 ឃើញមហាមោត្តលាទិ កំពុងច្រៀមជាមួយនិងពួកកិច្ចព្រើនរូប ដែរឬ ។
 ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា កំពុងអស្ថិរ ជាអ្នក
 មានបុព្វប្រើន ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា អ្នកពុទ្ធសាសនា ឃើញមហាភស្សបិ
 កំពុងច្រៀមជាមួយនិងពួកកិច្ចព្រើនរូប ដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា កំពុងអស្ថិរ ជាអ្នកពុទ្ធសាសនា (អ្នកពោលពាក្យ
 កំចាត់បដិកិរិលស) ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា អ្នកពុទ្ធសាសនា ឃើញអនុវន្ត
 កំពុងច្រៀមជាមួយនិងពួកកិច្ចព្រើនរូប ដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា កំពុងអស្ថិរ ជាអ្នកមានទិព្វចក្ខុ ខ្លួនកិច្ច
 ពុទ្ធសាសនា អ្នកពុទ្ធសាសនា ឃើញបុណ្ណមន្តាធិបុត្ត កំពុងច្រៀមជាមួយ
 នឹងពួកកិច្ចព្រើនរូប ដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធ
 ពុទ្ធសាសនា កំពុងអស្ថិរ ជាអ្នកកថា ខ្លួនកិច្ចពុទ្ធសាសនា អ្នកពុទ្ធ
 ពុទ្ធសាសនា ឃើញទុហាលំ កំពុងច្រៀមជាមួយនិងពួកកិច្ចព្រើនរូប ដែរឬ ។

ឃឹវី កន្លែង ។ សព្វ ទោ ឃតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិធមយនា
 បស្សនេ នោ គុម្ពេ ភិក្ខុវេ អាទន្តិ សម្ពហុលេហិ
 ភិក្ខុហិ សន្តិ ចន្តមទ្គន្តិ ។ ឃឹវី កន្លែង ។ សព្វ ទោ
 ឃតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា បស្សនេ នោ គុម្ពេ
 ភិក្ខុវេ នេវទន្តិ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សន្តិ
 ចន្តមទ្គន្តិ ។ ឃឹវី កន្លែង ។ សព្វ ទោ ឃតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ហិមេវា ។

[៣៤] ធាតុសោ វ សត្តា សំសន្តិ
 សមេន្តិ ហិមេនិមុត្តិកា ហិមេនិមុត្តិកេហិ សន្តិ
 សំសន្តិ សមេន្តិ កល្យាណានិមុត្តិកា កល្យាណានិ-
 មុត្តិកេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ អត្ថតម្បិ ភិក្ខុវេ
 អន្ធានិ ធាតុសោ វ សត្តា សំសន្តិសុ សមីសុ
 ហិមេនិមុត្តិកា ហិមេនិមុត្តិកេហិ សន្តិ សំសន្តិសុ
 សមីសុ កល្យាណានិមុត្តិកា កល្យាណានិមុត្តិកេហិ
 សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ ។ អយាតតម្បិ ភិក្ខុវេ
 អន្ធានិ ធាតុសោ វ សត្តា សំសន្តិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ

ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នេះ
 ជាវិទយនា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃើញពានខ្លះ កំពុង
 ចង្រ្រមជាមួយនឹងពួកភិក្ខុប្រើប្រែ ដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងអស់នេះ ជាពហុស្សុតា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃើញទៅទុក្ខ កំពុងចង្រ្រមជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
 ប្រើប្រែដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុទាំងអស់នេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។

[៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា^(១)
 ដោយធាតុ និព្វានមានអន្សាស្រ័យដោយចាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកដទៃ មានអន្សាស្រ័យដោយចាប ពួកដទៃមានអន្សាស្រ័យល្អ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកដទៃមានអន្សាស្រ័យល្អ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយ
 ធាតុ និព្វានមានអន្សាស្រ័យដោយចាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកដទៃមានអន្សាស្រ័យដោយចាប ពួកដទៃមានអន្សាស្រ័យល្អ ត្រូវ
 គ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកដទៃមានអន្សាស្រ័យល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា

(១) ឃើញ ប្រហែសគ្នា ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តបារាមិ ហិណិមុត្តិកាមិ

ហិណិមុត្តិកា ហិណិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិស្សទ្ធិ
 សមេស្សទ្ធិ កល្យាណាមិមុត្តិកា កល្យាណាមិមុត្តិ-
 កេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិស្សទ្ធិ សមេស្សទ្ធិ ។ ឯកវហិមិ
 ភិក្ខុវេ បទ្ធិប្បទ្ធិ អន្ធានំ ជាតុសោ វ សន្តា សំសទ្ធិ
 សមេទ្ធិ ហិណិមុត្តិកា ហិណិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ
 សំសទ្ធិ សមេទ្ធិ កល្យាណាមិមុត្តិកា កល្យាណា-
 មិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេទ្ធិតិ ។ បញ្ចមំ ។

(៣៦) សារត្តិយំ វិហារតិ... តត្រ ខោ កកវា...

ជាតុសោ វ ភិក្ខុវេ សន្តា សំសទ្ធិ សមេទ្ធិ ហិ-
 ណិមុត្តិកា ហិណិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិ ស-
 មេទ្ធិ ។ អតិកម្មំ ភិក្ខុវេ អន្ធានំ ជាតុសោ វ សន្តា

ពាក្យសំយុង្គ សន្តបារាមិ ពួកជនមានអព្យាស្រ័យថោកទាបដើម

ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអព្យាស្រ័យថោកទាប ខឹងក្រៀម ខឹងសម្បត្តា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានអព្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអព្យាស្រ័យល្អ
 ខឹងក្រៀម ខឹងសម្បត្តា ជាមួយនឹងពួកជនមានអព្យាស្រ័យល្អ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ក្រៀម
 សម្បត្តា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអព្យាស្រ័យថោកទាប ក្រៀម សម-
 ត្តា ជាមួយនឹងពួកជនមានអព្យាស្រ័យថោកទាប ពួកជនមានអព្យា-
 ស្រ័យល្អ ក្រៀម សម្បត្តា ជាមួយនឹងពួកជនមានអព្យាស្រ័យល្អ ។
 ចប់ សូត្រ ទី៥ ។

(៣៦) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វទាំងឡាយ ក្រៀម សម្បត្តា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអព្យា-
 ស្រ័យថោកទាប ក្រៀម សម្បត្តា ជាមួយនឹងពួកជនមានអព្យាស្រ័យ
 ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល សត្វទាំងឡាយ

សំសន្និសុ សមីសុ ហំនាធិមុត្តិកា ហំនាធិមុត្តិកេហិ
 សន្និ សំសន្និសុ សមីសុ ។ អនាគតម្យំ ភិក្ខុវេ
 អន្ទាជំ ធាតុសោ វ សន្តា សំសន្និស្សន្និ សមេស្សន្និ
 ហំនាធិមុត្តិកា ហំនាធិមុត្តិកេហិ សន្និ សំសន្និស្សន្និ
 សមេស្សន្និ ។ ឯកវហិមិ ភិក្ខុវេ បទុប្បន្នំ អន្ទាជំ
 ធាតុសោ វ សន្តា សំសន្និស្សន្និ សមេស្សន្និ ហំនាធិមុត្តិកា
 ហំនាធិមុត្តិកេហិ សន្និ សំសន្និស្សន្និ សមេស្សន្និ ។

[៣៧] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ក្កថោ ក្កថេន សំ-
 សន្និសុ សមេតិ មុត្តិ មុត្តេន សំសន្និសុ សមេតិ ខេឡោ
 ខេឡេន សំសន្និសុ សមេតិ មុត្តោ មុត្តេន សំសន្និសុ
 សមេតិ លោហិទំ លោហិតេន សំសន្និសុ សមេតិ ឯកវេ
 ខោ ភិក្ខុវេ ធាតុសោ វ សន្តា សំសន្និស្សន្និ សមេស្សន្និ
 ហំនាធិមុត្តិកា ហំនាធិមុត្តិកេហិ សន្និ សំសន្និស្សន្និ
 សមេស្សន្និ អតីតម្យំ អន្ទាជំ... អនាគតម្យំ អន្ទាជំ...
 ឯកវហិមិ បទុប្បន្នំ អន្ទាជំ ធាតុសោ វ សន្តា

ត្រូវតា សមតា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ត្រូវ
 តា សមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ។ ខ្មាស
 ភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វភ័ក្ត្រឡាយ មិនត្រូវតា មិន
 សមតា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប មិនត្រូវតា
 មិនសមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ។ ខ្មាសភ័ក្ត្រ
 ភ័ក្ត្រឡាយ សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វភ័ក្ត្រឡាយ តែងត្រូវតា
 សមតា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប រមែងត្រូវតា
 សមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប ។

[៣៧] ខ្មាសភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រឡាយ លាមក ត្រូវតា សមតា ដោយ
 លាមក ម្ស្រ ត្រូវតា សមតា ដោយម្ស្រ ទឹកមាត់ ត្រូវតា សមតា
 ដោយទឹកមាត់ ខ្នុះ ត្រូវតា សមតា ដោយខ្នុះ ឈាម ត្រូវតា សមតា
 ដោយឈាម យ៉ាងណាមិញ ខ្មាសភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រឡាយ សត្វភ័ក្ត្រឡាយ
 ត្រូវតា សមតា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប តែង
 ត្រូវតា សមតា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យថោកទាប សូម្បីក្នុង
 អតីតកាល... សូម្បីក្នុងអនាគតកាល... សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វ

ពាក្យសំយុង្គ សុត្តន្តបិដក កល្យាណដិមុត្តិកា

សំសទ្ធន្តិ សមេទ្ធន្តិ ហិ នាចិមុត្តិកា ហិ នាចិមុត្តិកេហិ
សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេទ្ធន្តិ ។

[៣៨] ពាក្យសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធន្តិ ស-
មេទ្ធន្តិ កល្យាណាចិមុត្តិកា កល្យាណាចិមុត្តិកេហិ
សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេទ្ធន្តិ ។ អតិកម្យំ ភិក្ខុវេ អន្តាចំ
ពាក្យសោ វ សត្តា សំសទ្ធិសុ សមីសុ កល្យាណាចិ-
មុត្តិកា កល្យាណាចិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិសុ ស-
មីសុ ។ អនាគតម្យំ ភិក្ខុវេ អន្តាចំ ពាក្យសោ វ សត្តា
សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ កល្យាណាចិមុត្តិកា កល្យា-
ណាចិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ។
ឯនវហិចិ ភិក្ខុវេ បទ្ធស្សន្តិ អន្តាចំ ពាក្យសោ វ សត្តា
សំសទ្ធន្តិ សមេទ្ធន្តិ កល្យាណាចិមុត្តិកា កល្យាណា-
ចិមុត្តិកេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេទ្ធន្តិ ។

ពាក្យសំយុង្គ សុត្តន្តបិដក ព្វានិទានបិដកស្រីយល្លដិម

តាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យ
ថោកពាច តែត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យ
ថោកពាច យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សត្វតាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
នឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សូម្បីក្នុង
អតិកាល សត្វតាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជន
មានអច្ឆាស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យ
ល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វតាំងឡាយ
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ
នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងឡាយ សូម្បីក្នុងបទ្ធស្សន្តិកាលនេះ សត្វតាំងឡាយ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា ដោយពាក្យ គឺពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ តែត្រូវគ្នា សមគ្នា
ជាមួយនឹងពួកជនមានអច្ឆាស្រ័យល្អ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

(៣៧) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ទិវំ ទិវេន សំសទ្ធាតិ
 សមេតិ តេលំ តេលេន សំសទ្ធាតិ សមេតិ សម្ប
 សម្បជាន សំសទ្ធាតិ សមេតិ មនុ មនុថា សំសទ្ធាតិ
 សមេតិ ជាណិភំ ជាណិភេន សំសទ្ធាតិ សមេតិ ឋវ
 មេវ ទោ ភិក្ខុវេ ធាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធាតិ សមេតិ
 កល្យាណានិមុត្តិកា កល្យាណានិមុត្តិកេហិ សន្តិ
 សំសទ្ធាតិ សមេតិ អតិកម្មិ អន្ធានំ... អនាគតម្មិ
 អន្ធានំ... ឋវសេហិមិ បច្ចុប្បន្នំ អន្ធានំ ធាតុសោ វ
 សត្តា សំសទ្ធាតិ សមេតិ កល្យាណានិមុត្តិកា កល្យា
 ណានិមុត្តិកេហិ សន្តិ សំសទ្ធាតិ សមេតិ ។

(៤០) ឥន្ទរោច ភគវា ឥន្តំ វគ្គាន សុកតោ
 អជាមិ ឋវនរោច សត្តា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

(៣៧) ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកដោះស្រស់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ដោយទឹកដោះស្រស់ ប្រេង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយប្រេង ទឹកដោះ
 រាវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទឹកដោះរាវ ទឹកយ៉ូ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយ
 ទឹកយ៉ូ ទឹកអំពៅ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយទឹកអំពៅ យ៉ាងណាមិញ
 ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ
 គឺពួកជនមានអច្ចរស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមាន
 អច្ចរស្រ័យល្អ សូម្បីក្នុងអតីតកាល... សូម្បីក្នុងអនាគតកាល... សូម្បី
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយ
 ធាតុ គឺពួកជនមានអច្ចរស្រ័យល្អ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមានអច្ចរស្រ័យល្អ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(៤០) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ នូវ
 ព្រះសុភកជាសាស្ត្រាទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់គាថានេះ
 កាថាទៀតថា

ធាតុសំយក្កស្ស សន្តបាតុវត្តេ អស្សទាម្ភំ
 សំសត្តា វទេថា ជាតោ
 អំសំសត្តេន ជិដ្ឋតិ
 បរិវត្តំ ធាតុមារុយ្ហ
 យថា សំនេ មហន្តោវេ
 ឯវិ កុសីតមាភម្ម
 សាតុជីវីមិ សំនតិ
 តស្មា តំ បរិវដ្ឋេយ្យ
 កុសីតំ ហំនរិយំ
 បរិវិត្តេហំ អរិយេហំ
 បហំតត្តេហំ ណាយិកិ
 ជិដ្ឋំ អារទ្ធវិរិយេហំ
 មណ្ឌិតេហំ សហារសេតិ ។ ធម្មំ ។

[៤០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... តត្រេ ទោ កកក...
 ឯតនេវេច ធាតុសោ វ កិក្កវេ សត្តា សំសម្ពុទ្ធិ សមេទ្ធិ
 អស្សទា អស្សទេហំ សទ្ធិ សំសម្ពុទ្ធិ សមេទ្ធិ
 អហំវិកា អហំវិកេហំ សទ្ធិ សំសម្ពុទ្ធិ សមេទ្ធិ

ធាតុសំយក្ក សន្តបាតុវត្ត ព្វធនមិទមោសត្វាជាដើម

ព្រឹត្តិកិលេសដុះឡើង ព្រោះការប្រឡូកប្រឡៀង ព្រឹត្តិ
 កិលេសដាច់ទៅ ព្រោះការមិនប្រឡូកប្រឡៀង បុគ្គលឡើង
 ឈើតាម មុខជាលិចចុះក្នុងអន្ទង់ធំ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គល
 អាស្រ័យនឹងជនខ្លួនប្រមូស ពោះបីចិត្តមិទ្ធិតាមស្រួល
 កំរែមនលិចចុះទៅ យ៉ាងនោះឯង ហេតុដូច្នោះ បុគ្គលគប្បី
 រៀនសូត្រចុះចាកបុគ្គលខ្លួនប្រមូស មានសេចក្តីព្យាយាមដាក់
 តាមពោះចេញ គប្បីទៅជាមួយនឹងជនជាបណ្ឌិត អ្នកស្ងប់
 ស្ងាត់ អ្នកប្រសើរ អ្នកមានបិត្តបញ្ចូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 អ្នកមានឈាន អ្នកផ្តើមព្យាយាមជាដើម ៗ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

[៤១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ភ័យទៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទី
 ពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់កិក្ខុបាំង
 ឡាយ សត្វបាំងឡាយ ក្រូត្រា សម្មតា ដោយធាតុ គឺពួកជន
 មិនមានសត្វ ក្រូត្រា សម្មតា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសត្វ ពួក
 ជនមិនគ្មានបាប ក្រូត្រា សម្មតា ជាមួយនឹងពួកជនមិនគ្មានបាប

អនោត្តាបិដោ អនោត្តាបិដោ^(១) សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 អប្បស្សតា អប្បស្សតេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 កុសីតា កុសីតេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 មុដ្ឋស្សតិដោ មុដ្ឋស្សតិហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 ទុប្បញ្ញា ទុប្បញ្ញាហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។
 (សទ្ធា សទ្ធាហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ហិរិមោ
 ហិរិមោហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឱត្តប្បិដោ
 ឱត្តប្បិហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ តហុស្សតា ត-
 ហុស្សតេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អាទុរិយា
 អាទុរិយេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឧបជ្ជិតស្ស-
 តិដោ ឧបជ្ជិតស្សតិហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
 បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តោហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ) ។
 អតិកម្មិ ភិក្ខុវេ អន្ធានិ ធាតុសោវ សត្តា សំសន្តិសុ
 សមីសុ អស្សន្ធា អស្សន្ធាហិ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ

១ កញ្ញត្ត អនោត្តប្បិដោ អនោត្តប្បិហិសិ ធាបិទ្ធាយំ ទិស្សតិ ។

ពួកជនមិនខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប
 ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួក
 ជនខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួក
 ជនវង្វែងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វែងស្មារតី ពួក
 ជនមិនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានបញ្ញា ។
 (ពួកជនមានសព្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសព្វ ពួក
 ជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាស
 បាប ពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជន
 មានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនប្រាជ្ញាព្រាហ្មណ៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញាព្រាហ្មណ៍ ពួកជនមានស្មារតីមាំមួន ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីមាំមួន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវ
 គ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សូម្បីក្នុងអភិកាល សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ
 គឺពួកជនមិនមានសព្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសព្វ

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តបាតុវុទ្ធ អស្សនាទិសំសន្តំ

អហិរិកា អហិរិកេហំ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ
 អនោត្តាបិចោ អនោត្តាបិហំ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ
 អប្បស្សតា អប្បស្សតេហំ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ
 កុសីកា កុសីកេហំ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ មុដ្ឋស្ស-
 ភិចោ មុដ្ឋស្សភិហំ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ ទុប្បញ្ញា
 ទុប្បញ្ញេហំ សន្តិ សំសន្តិសុ សមីសុ ។ អនាគតម្ប
 កិកុវេ អន្ទាទំ ធាតុសោ ។ សន្តា សំសន្តិស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ អស្សនា អស្សនេហំ សន្តិ សំសន្តិស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ អហិរិកា អហិរិកេហំ សន្តិ សំសន្តិស្សន្តិ
 សមេស្សន្តិ អនោត្តាបិចោ អនោត្តាបិហំ សន្តិ... អប្ប-
 ស្សតា អប្បស្សតេហំ សន្តិ... កុសីកា កុសីកេហំ
 សន្តិ... មុដ្ឋស្សភិចោ មុដ្ឋស្សភិហំ សន្តិ... ទុប្បញ្ញា
 ទុប្បញ្ញេហំ សន្តិ សំសន្តិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ។
 ឯកវេហិមិ កិកុវេ បទុប្បន្តិ អន្ទាទំ ធាតុសោ ។
 សន្តា សំសន្តិស្សន្តិ សមេន្តិ អស្សនា អស្សនេហំ
 សំសន្តិស្សន្តិ សមេន្តិ អហិរិកា អហិរិកេហំ សន្តិ ។ មេ ។

ពាក្យសំយុង្គ សន្តបាតុវុទ្ធ ការត្រូវគ្នានៃជនមិនមានសព្វដំរើម

ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប
 ពួកជនមិនខ្វាចបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្វាចបាប
 ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង
 ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស
 ពួកជនភ្លេចស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនភ្លេចស្មារតី
 ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល សត្វចាំនិទ្យាយ នឹងត្រូវគ្នា
 នឹងសមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសព្វ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសព្វ ពួកជនមិនខ្មាសបាប នឹងត្រូវគ្នា នឹង
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនមិនខ្វាចបាប ជាមួយ
 នឹងពួកជនមិនខ្វាចបាប... ពួកជនមិនចេះដឹង ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះ
 ដឹង... ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ជាមួយនឹងពួកជនខ្ជិលច្រអូស... ពួកជន
 ភ្លេចស្មារតី ជាមួយនឹងពួកជនភ្លេចស្មារតី... ពួកជនឥតបញ្ញា នឹង
 ត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥតបញ្ញា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ សត្វចាំនិទ្យាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ
 គឺពួកជនមិនមានសព្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមាន
 សព្វ ពួកជនមិនខ្មាសបាប ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

អនោត្តាមិចោ អនោត្តាមិហិ សទ្ធិ... អប្បស្សតា
អប្បស្សតេហិ សទ្ធិ... កុសីតា កុសីតេហិ សទ្ធិ...
មុដ្ឋស្សតិចោ មុដ្ឋស្សតិហិ សទ្ធិ... ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញាហិ
សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។

(៤៦) ធាតុសោ វ កិក្កុវេ សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ
សត្តា សទ្ធិហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ហិរិមទា
ហិរិមទេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឌុត្តាមិចោ
ឌុត្តាមិហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ តហុស្សតា តហុស្ស-
តេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អាទុរិយោ អា-
ទុរិយេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឧបដ្ឋិតស្សតិចោ
ឧបដ្ឋិតស្សតិហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ
បញ្ញាវន្តេហិ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។ អតិកម្មិ
កិក្កុវេ អន្ទានិ ។ បេ ។ អនាភតម្មិ កិក្កុវេ អន្ទានិ
។ បេ ។ ឯតវហិចិ កិក្កុវេ បក្កប្បដ្ឋិ ។ បេ ។ សំ-
សន្តន្តិ សមេន្តិតិ ។ សត្តមិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ពួកជនមិនខ្លាចបាប ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្លាចបាប... ពួកជនមិនចេះ
ដឹង ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ជាមួយនឹង
ពួកជនខ្ជិលច្រអូស... ពួកជនវង្វែងស្មារតី ជាមួយនឹងពួកជនវង្វែង
ស្មារតី... ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥត
បញ្ញា ។

(៤៦) ម្ចាស់កិក្កុវេនិទ្យាយ សត្វចានិទ្យាយ ត្រូវគ្នា សម
គ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមានសត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
ជនមានសត្វ ពួកជនមានចិត្តខ្លាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
ពួកជនមានចិត្តខ្លាសបាប ពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវគ្នា សម
គ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន
ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនប្រាជ្ញ
ព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញព្យាយាម ពួក
ជនមានស្មារតីតម្កល់ម៉ាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតី
តម្កល់ម៉ាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមាន
បញ្ញា ។ ម្ចាស់កិក្កុវេនិទ្យាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល ។ បេ ។ ម្ចាស់
កិក្កុវេនិទ្យាយ សូម្បីក្នុងអនាគតកាល ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្កុវេនិទ្យាយ
សូម្បីក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលនេះ ។ បេ ។ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តបាតុវុទ្ធ អស្សនាទិសំសទ្ធា

(៤៣) សាវត្ថុយី វិហារតិ... តត្រ ខេ កគវា...

ធាតុសោ វ កិក្កុវេ សត្តា សំសទ្ធាន្តិ សមេន្តិ អស្សនា
 អស្សនេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធាន្តិ សមេន្តិ អហិកិកា អហិកិ-
 កេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធាន្តិ សមេន្តិ ធុច្បញ្ញា ធុច្បញ្ញាហិ
 សទ្ធិ សំសទ្ធាន្តិ សមេន្តិ ។ សទ្ធា សទ្ធាហិ សទ្ធិ
 សំសទ្ធាន្តិ សមេន្តិ ហិកិមជា ហិកិមទេហិ សទ្ធិ សំ-
 សទ្ធាន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហិ សទ្ធិ សំសទ្ធាន្តិ
 សមេន្តិ ។ អតីតម្យិ កិក្កុវេ អទ្ធានំ ធាតុសោ វ សត្តា
 សំសទ្ធិស្ស សមីស្ស ។ ថេ ។ អធាកតម្យិ កិក្កុវេ អទ្ធានំ
 ធាតុសោ វ សត្តា សំសទ្ធិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ ។ ថេ ។

ពាក្យសំយុង្គ សន្តបាតុវុទ្ធ ការត្រូវគ្នានៃជនមិនមានសទ្ធាជាដើម

(៤៣) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅដឹកក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុង

ទីរោងឯក ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយពាក្យ ភិក្ខុក្នុង
 មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជន
 មិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួក
 ជនមិនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានបញ្ញា ។
 ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជន
 មានចិត្តខ្មាសបារម្ភ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបារម្ភ
 ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ដោយពាក្យ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអនាគត-
 កាល សត្វទាំងឡាយ នឹងត្រូវគ្នា នឹងសមគ្នា ដោយពាក្យ ។ ថេ ។

ឯតវហិមិ ភិក្ខុវេ បទុប្បន្នំ អន្ធានំ ធាតុសោ ។
 សត្តា សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អស្សន្តា អស្សន្តេហិ សន្តិ
 សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អហិរិកា អហិរិកេហិ សន្តិ សំ-
 សទ្ធន្តំ សមេន្តំ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ សន្តា សន្តេហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 ហិរិមថា ហិរិមេហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ បញ្ញវន្តោ
 បញ្ញវន្តេហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។

[៤៤] ធាតុសោ ។ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ អស្សន្តា អស្សន្តេហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 អនោត្តាបិថោ អនោត្តាបិហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។
 សន្តា សន្តេហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ឱត្តាបិថោ
 ឱត្តាបិហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ បញ្ញវន្តោ បញ្ញវន្តេ-
 ហិ សន្តិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។

ម្នាលភិក្ខុ ភ័យខ្លាច ក្នុងស្រុកនេះ សត្វភ័យខ្លាច ក្រៅគ្នា
 សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសត្វ ក្រៅគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមិនមានសត្វ ពួកជនមិនមានសត្វ ក្រៅគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមិនមានសត្វ ពួកជនអតបញ្ញា ក្រៅគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនអតបញ្ញា ពួកជនមានសត្វ ក្រៅគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានសត្វ ពួកជនមានចិត្តខ្លាចបាប ក្រៅគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្លាចបាប ពួកជនមានបញ្ញា ក្រៅគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៤៤] ម្នាលភិក្ខុ ភ័យខ្លាច សត្វភ័យខ្លាច ក្រៅគ្នា សមគ្នា
 ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនមានសត្វ ក្រៅគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនមានសត្វ ពួកជនមិនមានចាប ក្រៅគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនមានចាប ពួកជនមិនមានបញ្ញា ក្រៅគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមិនមានបញ្ញា ។ ពួកជនមានសត្វ ក្រៅគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានសត្វ ពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ក្រៅគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួកជនមានបញ្ញា ក្រៅគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

(៤៥) អស្សត្វា អស្សទ្ធវេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ
 សមេន្តិ អប្បស្សតា អប្បស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ
 សមេន្តិ ទុប្បញ្ញា ទុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។
 សទ្ធា សទ្ធវេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ពហុស្សតា
 ពហុស្សតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ
 បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។

(៤៦) អស្សត្វា អស្សទ្ធវេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ ស
 មេន្តិ កុសីនា កុសីនេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ
 ទុប្បញ្ញា ទុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។
 សទ្ធា សទ្ធវេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ អាទិវិយា
 អាទិវិយេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ
 បញ្ញាវន្តេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។

(៤៥) ពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនអតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានសទ្ធា ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

(៤៦) ពួកជនមិនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនខ្ជិលច្រអូស ពួកជនអតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនមានសទ្ធា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមានសទ្ធា ពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៤៧] អស្សុត្តា អស្សុទ្ធវិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ ស-
 មេន្តិ មុជ្ជស្សតិចោ មុជ្ជស្សតិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ ស-
 មេន្តិ ទុប្បញ្ញា ទុប្បញ្ញាហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។
 សទ្ធា សទ្ធវិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឧបដ្ឋិតស្ស-
 តិចោ ឧបដ្ឋិតស្សតិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ បញ្ញា-
 វត្តោ បញ្ញាវន្តោហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ កំ ។ អដ្ឋមំ ។

[៤៨] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ មោ ភកវា... ធា-
 តុសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អហិរិកា
 អហិរិកាហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អនោត្តាបិចោ
 អនោត្តាបិហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ទុប្បញ្ញា
 ទុប្បញ្ញាហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។ ហិរិមទា ហិ-
 រិមទេហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឱត្តាបិចោ ឱត្តាបិ-
 ហំ សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវត្តោ បញ្ញាវន្តោហំ
 សទ្ធិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។

[៤៧] ពួកជនមិនមានសទ្ធា កែងក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនមានសទ្ធា ពួកជនវង្វេងស្មារតី ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹង
 ពួកជនវង្វេងស្មារតី ពួកជនវេកបញ្ញា ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួក
 ជនវេកបញ្ញា ។ ពួកជនមានសទ្ធា ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជន
 មានសទ្ធា ពួកជនមានស្មារតីកម្រលំហំ ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមានស្មារតីកម្រលំហំ ពួកជនមានបញ្ញា ក្រវែត្តា សមត្ថា ជា
 មួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[៤៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ
 សព្វបំណងឡាយ ក្រវែត្តា សមត្ថា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនទាន
 បាប ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមិនទានទានបាប ពួកជនមិន
 ទានបាប ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមិនទានទានបាប ពួកជន
 វេកបញ្ញា ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនវេកបញ្ញា ។ ពួកជន
 មានចិត្តទានបាប ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តទាន
 បាប ពួកជនទានបាប ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនទានបាប
 ពួកជនមានបញ្ញា ក្រវែត្តា សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៤៩] អហិរិកា អហិរិកេហិ សន្តិ សំសន្តិ
 សមេន្តិ អប្បស្សតា អប្បស្សតេហិ សន្តិ សំសន្តិ
 សមេន្តិ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។
 ហិរិមនា ហិរិមនេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 តហុស្សតា តហុស្សតេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 បញ្ញាវន្តា បញ្ញាវន្តេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។

[៥០] អហិរិកា អហិរិកេហិ សន្តិ សំសន្តិ
 សមេន្តិ កុសីតា កុសីតេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។
 ហិរិមនា ហិរិមនេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 អាទុរិយា អាទុរិយេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 បញ្ញាវន្តា បញ្ញាវន្តេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។

(៤៩) ពួកជនមិនខ្មាសឈាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនខ្មាសឈាម ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនចេះដឹង ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនឥត
 បញ្ញា ។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសឈាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមានចិត្តខ្មាសឈាម ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជា
 មួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៥០] ពួកជនមិនខ្មាសឈាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនខ្មាសឈាម ពួកជនខ្ញុំលច្រមុស ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនខ្ញុំលច្រមុស ពួកជនឥតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនឥតបញ្ញា ។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសឈាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសឈាម ពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញាព្យាយាម ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៥០] អហិរិកា អហិរិកេហិ សន្តិ សំសន្តិ
 សមេន្តិ មុដ្ឋស្សតិណោ មុដ្ឋស្សតិហិ សន្តិ សំសន្តិ
 សមេន្តិ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហិ សន្តិ សំសន្តិ ស-
 មេន្តិ ។ ហិរិមណ ហិរិមណេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 ឧបដ្ឋិតស្សតិណោ ឧបដ្ឋិតស្សតិហិ សន្តិ សំសន្តិ
 សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហិ សន្តិ សំសន្តិ ស-
 មេន្តិតិ ។ ទវមំ ។

[៥២] សាវត្ថិយេ វិហារតិ... តត្រ ទោ កកវំ...
 ធាតុសោ វ ភិក្ខុវ សត្តា សំសន្តិ សមេន្តិ អ-
 នោត្តាបិណោ អនោត្តាបិហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 អប្បស្សតា អប្បស្សតេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។
 ឱត្តាបិណោ ឱត្តាបិហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 ពហុស្សតា ពហុស្សតេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ
 បញ្ញាវន្តោ បញ្ញាវន្តេហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។

[៥១] ពួកជនមិនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនវង្វែងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនវង្វែងស្មារតី ពួកជនអតបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយ
 នឹងពួកជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវ
 គ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ បឋស្សត ទី៧ ។

[៥២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្ថិវេជ្ជក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ
 សត្វចាំទ្បាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនខ្មាសបាប
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនខ្មាសបាប ពួកជនមិនចេះដឹង
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនអតបញ្ញា ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអតបញ្ញា ។ ពួកជនខ្មាសបាប ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនខ្មាសបាប ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៥៥] សាវត្ថុយី វិហារតិ... តត្រ ទោ ភកកា...
 ធាតុសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ អប្ប-
 ស្សតា អប្បស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ កុសិ-
 តា កុសិកេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ធុប្បញ្ញា
 ធុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។ តហស្សតា
 តហស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ អារទ្ធិរិយា
 អារទ្ធិរិយេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ បញ្ញវន្តោ
 បញ្ញវន្តេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។

[៥៦] អប្បស្សតា អប្បស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ
 សមេន្តិ ឧដ្ឋស្សតិទោ ឧដ្ឋស្សតិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ
 សមេន្តិ ធុប្បញ្ញា ធុប្បញ្ញេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ ។
 តហស្សតា តហស្សតេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ សមេន្តិ
 ឧបដ្ឋិតស្សតិទោ ឧបដ្ឋិតស្សតិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ
 សមេន្តិ បញ្ញវន្តោ បញ្ញវន្តេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តិ
 សមេន្តិតិ ។ ឯកាទសមំ ។

[៥៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថី... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វទាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុ គឺពួកជនមិនចេះដឹង
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមិនចេះដឹង ពួកជនទ្វិលច្រអូស
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនទ្វិលច្រអូស ពួកជនអកបញ្ញា
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអកបញ្ញា ។ ពួកជនអ្នកចេះដឹង
 ច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជន
 ប្រាជ្ញព្យាយាម ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនប្រាជ្ញព្យាយាម
 ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

[៥៨] ពួកជនមិនចេះដឹង ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនមិនចេះដឹង ពួកជនវង្វែងស្មារតី ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនវង្វែងស្មារតី ពួកជនអកបញ្ញា ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹងពួក
 ជនអកបញ្ញា ។ ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា ជាមួយនឹង
 ពួកជនអ្នកចេះដឹងច្រើន ពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីតម្កល់មាំ ពួកជនមានបញ្ញា ត្រូវគ្នា សម
 គ្នា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។ ចប់សូត្រទី ១១ ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស សន្តបាតុវុទ្ធ ពុសិកាទិសំសន្តមំ

[៥៧] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... ភត្រ ខោ ភកសិ...

ធាតុសោវ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ កុសិកា

កុសិកេហំ សទ្ធិំ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ មុដ្ឋស្សតិណោ

មុដ្ឋស្សតិហំ សទ្ធិំ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ទុប្បត្តោ

ទុប្បត្តោហំ សទ្ធិំ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។ អារទ្ធកិយោ

អារទ្ធកិយេហំ សទ្ធិំ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឧបដ្ឋិតស្សតិណោ

ឧបដ្ឋិតស្សតិហំ សទ្ធិំ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ បញ្ញាវន្តោ

បញ្ញាវន្តោហំ សទ្ធិំ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។ ទ្វាទសមំ ។

(ឃ) សព្វត្ថ អភិកាណាភតប្បច្ចប្បន្តំ កាតត្ថំ) ។

សន្តបាតុវុទ្ធ ទុតិយោ ។

ពាក្យសំយុង្គ សន្តបាតុវុទ្ធ ការព្រៀងនៃទិស្សប្រក្ខសជាដើម

[៥៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុង

ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក់កុំបាំងឡាយ

សព្វពាំងឡាយ ក្រូចៗ សមត្ថា ដោយធាតុ គឺពួកជនខ្ញុំលក់អ្នក

ក្រូចៗ សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនខ្ញុំលក់អ្នក ពួកជនវង្វែងស្មារតី

ក្រូចៗ សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនវង្វែងស្មារតី ពួកជនភកបញ្ញា

ក្រូចៗ សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនភកបញ្ញា ។ ពួកជនប្រាណព្យាយាម

ក្រូចៗ សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនប្រាណព្យាយាម ពួកជនមាន

ស្មារតីម្តងហំ ក្រូចៗ សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមានស្មារតីម្តងហំ

ពួកជនមានបញ្ញា ក្រូចៗ សមត្ថា ជាមួយនឹងពួកជនមានបញ្ញា ។

ចប់ សូត្រ ទី ១២ ។

(អភិក អនាគត បច្ចុប្បន្ន បណ្ឌិតគប្បិវ្រ័យាំងនេះគ្រប់អង្គ) ។

ចប់ សន្តបាតុវុទ្ធ ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

ធិស្ស ទុទានំ

សត្តិមិ^(១) សនិទានញ្ច

ភិញ្ចកាវសេដេន ច

ហិទានិមុត្តិ ចន្តិមិ

សកាថាវទូសត្តិមិ^(២)

អស្សន្តមូលកា បញ្ច

ចត្តារោ អហិវិកមូលកា

អនោត្តប្បមូលកា ភីណិ

ទ្វេ អប្បស្សតេន ច

កុសីតិ ឯកកំ វុត្តិ^(៣)

សុត្តន្តា ភីណិ បញ្ចកាភិ ។

១ ឧ. ម. សត្តិមា សនិទានញ្ច ។ ២ ឧ. សភាវិអស្សន្តមិ ។ ម. សង្កាហសស្សន្តមិ ។
៣ ឧ. ម. ឯកកា វុត្តា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ទុទាននៃសត្តនាវគ្គនោះគឺ

សម្តែងអំពីពាក្យ ៧ យ៉ាង អំពីវិភក្តៈច្រកបដោយហេតុ ទើប
កើតឡើង អំពីព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមហា-
ប្រាសាទធ្វើដោយឥដ្ឋ អំពីពួកសត្វមានអព្វាស្រ័យថោក
ខាប អំពីការចង្រ្កឹម អំពីសូត្រច្រៀមច្រាមទាំងគាថា
សូត្រច្រៀម អំពីជន ៥ ពួក មានជនមិនមានសព្វជាមូល
អំពីជន ៤ ពួក មានជនមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាបជាមូល អំពី
ជន ៣ ពួក មានជនមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាបជាមូល អំពី
ជន ២ ពួក ជាអ្នកមិនចេះដឹង អំពីជន ១ ពួក ជាអ្នកខ្ជិល
ច្រអូស រួមមេច្រៀម ក្រៅជា ១៥ ពួក មានមកហើយ
ក្នុងព្រះសូត្រនេះ ។

ទសកម្មបច្ចុប្បន្ន

(៥៨) សាវត្ថុយំ វិហាវតិ... គត្រ ខោ ភក្ក...
 ធាតុសោ វ កិក្ខុវេ សត្តា សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អស្សន្តា
 អស្សន្តេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អហិវតា អ-
 ហិវិកេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អនោត្តាបិដោ
 អនោត្តាបិហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ អសមាហិតា
 អសមាហិតេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ធុប្បត្តា
 ធុប្បត្តេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ។ សទ្ធា
 សទ្ធវេហិ សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ហិវិមថា ហិវិមទេហិ
 សន្តិ សំសន្តន្តិ សមេន្តិ ឱត្តាបិដោ ឱត្តាបិហិ សន្តិ
 សំសន្តន្តិ សមេន្តិ សមាហិតា សមាហិតេហិ សន្តិ
 សំសន្តន្តិ សមេន្តិ មញ្ញវត្តោ មញ្ញវត្តេហិ សន្តិ
 សំសន្តន្តិ សមេន្តិតិ ។ បេមី ។

ទសកម្មបច្ចុប្បន្ន

(៥៨) ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះគោន... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
 ត្រូវតា សម្មតា^(១) ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វមិនមានសព្វ
 ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វមិនមានសព្វ ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្មាស
 បាប ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ពួកសត្វ
 មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តី
 ខ្លាចបាប ពួកសត្វមិនបានកាំងចិត្តនឹង ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វមិន
 បានកាំងចិត្តនឹង ពួកសត្វមានប្រាជ្ញា ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វគ្មាន
 ប្រាជ្ញា ។ ពួកសត្វមានសព្វ ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វមានសព្វ
 ពួកសត្វមានចិត្តខ្មាសបាប ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វមានចិត្តខ្មាស
 បាប ពួកសត្វមានសេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួកសត្វមាន
 សេចក្តីខ្លាចបាប ពួកសត្វមានចិត្តកាំងនឹង ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួក
 សត្វមានចិត្តកាំងនឹង ពួកសត្វមានប្រាជ្ញា ត្រូវតា សម្មតា នឹងពួក
 សត្វមានប្រាជ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

១ ស្មើគ្នា ប្រហែលគ្នា ប្រជុំគ្នា ខ្លួនគ្នា ពូលចិត្តនឹងគ្នា ត្រូវដើរគ្នា ពាក់រកគ្នា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

(៥៧) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា...
 ជាតុសា វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អស្សុទ្ធា
 អស្សុទ្ធម៌ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អហិរិកា អហិរិ-
 កេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អនោត្តាមិទោ អ-
 នោត្តាមិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ទុស្សីលា ទុស្សី-
 លេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ទុប្បញ្ញា ទុប្បញ្ញាហំ
 សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។ សទ្ធា សទ្ធម៌ សទ្ធិ
 សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ហិរិមទា ហិរិមទេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ ទិក្ខាមិទោ ទិក្ខាមិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 សីលវុទ្ធា សីលវុទ្ធម៌ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ បញ្ញា-
 វុទ្ធា បញ្ញាវុទ្ធម៌ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។ ទុតិយំ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

(៥៧) ទ្រង់គង់ទៅទៀតក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីវិហារឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
 ត្រូវតា សមគ្នា ដោយពាក្យប្រាកដ ពួកសត្វមិនមានសព្វ ត្រូវតា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសព្វ ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប
 ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ពួកសត្វមិនមាន
 សេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប
 ពួកសត្វទ្រុស្តសីល ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វទ្រុស្តសីល ពួកសត្វ
 គ្មានប្រាជ្ញា ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វគ្មានប្រាជ្ញា ។ ពួកសត្វមាន
 សព្វ ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសព្វ ពួកសត្វមានចិត្តខ្មាស
 បាប ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានចិត្តខ្មាសបាប ពួកសត្វមាន
 សេចក្តីខ្លាចបាប ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសេចក្តីខ្លាចបាប ពួក
 សត្វមានសីល ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសីល ពួកសត្វមាន
 ប្រាជ្ញា ត្រូវតា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានប្រាជ្ញា ។ ចប់សូត្រ ទី២។

ពាក្យសុំយុត្តិធម៌ ។ សកម្មបរិវេណ បាលាភិបាក្យទិសំសទ្ធន្តំ

(៦០) ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រមេ ។ គត្រ ទោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេ-
តិ ។ កនន្តតិ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បទ្ធស្សោសុំ ។

(៦០) ភគវា ឯវម្មេ ពាក្យសោ ។ ភិក្ខុវេ
សត្តា សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ បាលាភិបាក្យទិសំសទ្ធន្តំ
តិហតិហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អនិច្ឆាទាយិទោ
អនិច្ឆាទាយិហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ កាមេស្ស-
មិច្ឆាទារិទោ កាមេស្សមិច្ឆាទារិហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ
សមេន្តំ មុសាវាទិទោ មុសាវាទិហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ
សមេន្តំ សុរាមេយមជ្ឈម្យមាទន្តាយិទោ សុរាមេយ-
មជ្ឈម្យមាទន្តាយិហិ សទ្ធិ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ។

ពាក្យសុំយុត្តិធម៌ ។ សកម្មបរិវេណ បាលាភិបាក្យទិសំសទ្ធន្តំ

(៦០) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួល
ព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

(៦១) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ ក្រៀម ក្រៀម ដោយពាក្យប្រាកដ
ពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ក្រៀម សមន្ត ទ័ង្គិពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ
ពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ ក្រៀម សមន្ត ទ័ង្គិពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ
ពួកសត្វប្រព្រឹត្តទុស្តង្គកាមទាំងឡាយ ក្រៀម សមន្ត ទ័ង្គិពួកសត្វ
ប្រព្រឹត្តទុស្តង្គកាមទាំងឡាយ ពួកសត្វនិយាយពាក្យកុហក ក្រៀម
សមន្ត ទ័ង្គិពួកសត្វនិយាយពាក្យកុហក ពួកសត្វដែលប្រកបដោយ
ហេតុជាទីកាំងខែសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹងគឺស្បុកនិងមេរ័យ ក្រៀម
សមន្ត ទ័ង្គិពួកសត្វដែលប្រកបដោយហេតុជាទីកាំងខែសេចក្តីប្រមាទ
គឺផឹកទឹកស្រវឹងគឺស្បុកនិងមេរ័យ ។

(៦២) ចាណាតិបាតា បដិវិរតា ចាណាតិបាតា
 បដិវិរតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ អនិច្ឆាទាបា
 បដិវិរតា អនិច្ឆាទាបា បដិវិរតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ
 សមេន្តំ កាមេសុមិច្ឆាបារា បដិវិរតា កាមេសុ-
 មិច្ឆាបារា បដិវិរតេហំ សទ្ធិំ សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ
 មុសាវនា បដិវិរតា មុសាវនា បដិវិរតេហំ សទ្ធិំ
 សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ សុរាមោយមជ្ឈម្បមាទដ្ឋាបា បដិវិ-
 រតា សុរាមោយមជ្ឈម្បមាទដ្ឋាបា បដិវិរតេហំ សទ្ធិំ
 សំសទ្ធន្តំ សមេន្តិតិ ។ ភតិយំ ។

(៦៣) សាវត្ថុយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា...
 ធាតុសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធន្តំ សមេន្តំ ចាណា-

[៦២] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ក្រ្រវ័ត្តា សមត្តា នឹង
 ពួកសត្វដែលវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វវៀរចាកការលួចច្រពូរ
 គេ ក្រ្រវ័ត្តា សមត្តា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការលួចច្រពូរគេ ពួក
 សត្វ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុសក្នុងកាមបាំងឡាយ ក្រ្រវ័ត្តា សមត្តា
 នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុសក្នុងកាមបាំងឡាយ ពួកសត្វ
 វៀរចាកការនិយាយកុហក ក្រ្រវ័ត្តា សមត្តា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាក
 ការនិយាយកុហក ពួកសត្វវៀរចាកហេតុជាទីកាំងវៃសេចក្តីប្រមាទ គឺ
 ផឹកទឹកស្រវឹងគឺស្តុកនិងមេរ័យ ក្រ្រវ័ត្តា សមត្តា នឹងពួកសត្វដែលវៀរ
 ចាកហេតុជាទីកាំងវៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកទឹកស្រវឹងគឺស្តុកនិងមេរ័យ ។
 ចប់សូត្រទី៧ ។

[៦៣] ច្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 ម៉ានព្រះភាគ... ច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុបាំងឡាយ សត្វបាំងឡាយ
 ក្រ្រវ័ត្តា សមត្តា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ

៨៧

ពាក្យសំយុង្គស្ស ទសកម្មបដិវត្ត បាលកតិកាភ្នំសំសន្តិ

តិកាភិបោ មាលាភិបោភីហិ សន្តិ សំសន្តិ ស-
មេន្តិ អនិញ្ញាណិបោ អនិញ្ញាណិយិហិ សន្តិ សំសន្តិ
សមេន្តិ កាមេស្មមិញ្ញាណិបោ កាមេស្មមិញ្ញាណិយិហិ
សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ មុសាភិបោ មុសាភិយិហិ
សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ មិស្មណាភិបោ មិស្មណាភិយិហិ
សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ធុរាសាភិបោ ធុរាសាភិយិហិ
សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ សម្មប្បលាបិបោ សម្មប្ប-
លាបិយិហិ សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។

[៦៤] មាលាភិបោ មដិវិតា... អនិញ្ញាណា
មដិវិតា... កាមេស្មមិញ្ញាណា មដិវិតា... មុសាភិបោ
មដិវិតា... មិស្មណាយ ភិបាយ មដិវិតា មិស្មណាយ
ភិបាយ មដិវិតា សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ធុរាសាយ
ភិបាយ មដិវិតា ធុរាសាយ ភិបាយ មដិវិតា សន្តិ
សំសន្តិ សមេន្តិ សម្មប្បលាបោ មដិវិតា សម្មប្បលា-
បោ មដិវិតា សន្តិ សំសន្តិ សមេន្តិ ។ ធុរាភិ ។

ពាក្យសំយុង្គ ទសកម្មបដិវត្ត ការត្រូវគ្នាខែសត្វអ្នកសម្រាប់សត្វដើម

ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកសម្រាប់សត្វ ពួកសត្វអ្នកល្អច្រឡោត
ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកល្អច្រឡោត ពួកសត្វប្រព្រឹត្តិទុស
ក្នុងកាមតាំងឡាយ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វប្រព្រឹត្តិទុសក្នុងកាម
តាំងឡាយ ពួកសត្វនិយាយពាក្យកុហក ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
និយាយពាក្យកុហក ពួកសត្វនិយាយពាក្យញុះញង់ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
នឹងពួកសត្វនិយាយពាក្យញុះញង់ ពួកសត្វនិយាយពាក្យទ្រោះ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វនិយាយពាក្យទ្រោះ ពួកសត្វនិយាយពាក្យរោយ
រោយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលនិយាយពាក្យ
រោយរោយឥតប្រយោជន៍ ។

[៦៥] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្រាប់សត្វ... វៀរចាកការល្អ
ច្រឡោត... វៀរចាកការប្រព្រឹត្តិទុសក្នុងកាមតាំងឡាយ... វៀរចាក
ការនិយាយពាក្យកុហក... វៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ ពួកសត្វ
វៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រោះ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែល
វៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រោះ ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យ
រោយរោយឥតប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលវៀរចាក
ការនិយាយពាក្យរោយរោយឥតប្រយោជន៍ ។ ចប់សូត្រ ទី៤ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

[២៥] សាវត្ថុយំ វិហារតំ... ឧទ្រ ទោ ភកកំ...
 ជាតុសោ វ ភិក្ខុវេ សន្តា សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ខាណា-
 តិចាតំនោ ខាណាតិចាតំហំ សន្តិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ
 អនិច្ឆាមាយំនោ... កាមេសុមិច្ឆាវារំនោ... មុសាភំនិ-
 នោ... មិសុណាភំនោ... ឧសុសាភំនោ... សម្មប្បណមិចា
 សម្មប្បណមិហំ សន្តិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ អភិជ្ឈាណុនោ
 អភិជ្ឈាណុហំ សន្តិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ព្យាបន្នចិដ្ឋិតា
 ព្យាបន្នចិភ្លេហំ សន្តិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ មិច្ឆាទិដ្ឋិតា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិតេហំ សន្តិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ ។

[២៦] ខាណាតិចាតា បដិវិទា ខាណាតិចាតា
 បដិវិទេហំ សន្តិំ សំសន្នន្តំ សមេន្តំ អនិច្ឆាមាតា
 បដិវិទា... កាមេសុមិច្ឆាវារា បដិវិទា... មុសាភំនា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[២៥] ទ្រង់តង់ទៅទៀបក្រុងសាវត្ថុ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វអ្នកសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វអ្នកលួចទ្រព្យគេ...
 ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ... និយាយពាក្យកុហក... និយាយ
 ពាក្យញុះញង់... និយាយពាក្យទ្រុះតារ... និយាយពាក្យរោយកយវេក
 ប្រយោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វនិយាយពាក្យរោយកយវេក
 ប្រយោជន៍ ពួកសត្វមានសចក្តីលោកច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួក
 សត្វមានសចក្តីលោកច្រើន ពួកសត្វមានចិត្តព្យាបាទ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វមានចិត្តព្យាបាទ ពួកសត្វជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

[២៦] ពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ពួកសត្វវៀរចាកការលួចទ្រព្យគេ...
 វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ... វៀរចាកការនិយាយពាក្យ

ពាក្យសំយុង្គស្ស ទសវគ្គបដិវត្ត មិច្ឆាទិដ្ឋិកាទំសំសទ្ធនំ

បដិវិភា... មិសុណាយ វាហាយ... ឥវុសា វាហាយ...
 សម្មប្បណាថា បដិវិភា សម្មប្បណាថា បដិវិភេហំ
 សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ អនភិជ្ឈាណោ អនភិជ្ឈា-
 ណូហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ អភ្សាបដ្ឋចិត្តា អភ្សា-
 បដ្ឋចិត្តេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ សម្មាទិដ្ឋិកា
 សម្មាទិដ្ឋិកេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ ។ បញ្ចមំ ។

[៦៧] សាវត្ថិយំ វិហាតិ... ឧត្រ ចោ ឥតវា...
 ធានុសោ វ ភិក្ខុវេ សត្តា សំសទ្ធិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកេហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
 សង្កប្ប... មិច្ឆាវាហា... មិច្ឆាឥន្ទ្រ... មិច្ឆាគាដិវា...
 មិច្ឆាវាយាមា... មិច្ឆាសតំដោ... មិច្ឆាសមាដិដោ
 មិច្ឆាសមាដិហំ សទ្ធិ សំសទ្ធិ សមេន្តិ ។

ពាក្យសំយុង្គ ទសវគ្គបដិវត្ត ការត្រូវគ្នានៃសព្វមានទិដ្ឋិទុសដាដើម

កុហក... វៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់... វៀរចាកការនិយាយ
 ពាក្យទ្រុឌទ្រោន... ពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យរាយការយកក្រប-
 យោជន៍ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វវៀរចាកការនិយាយពាក្យរាយការ
 ក្របយោជន៍ ពួកសត្វមិនមានសេចក្តីលោភច្រើន ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វ មិនមានសេចក្តីលោភច្រើន ពួកសត្វ មានចិត្តមិនព្យាបាទ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានចិត្តមិនព្យាបាទ ពួកសត្វជាសម្មាទិដ្ឋិ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វជាសម្មាទិដ្ឋិ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[៦៧] ទ្រង់នឹងទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
 ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វមានទិដ្ឋិទុស ត្រូវគ្នា
 សមគ្នា នឹងពួកសត្វដែលមានទិដ្ឋិទុស ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះទុស...
 មានវាទុស... មានការិវិទុស... មានការចិញ្ចឹមជីវិតទុស... មាន
 ព្យាយាមទុស... មានសតិទុស .. មានសមាធិទុស ត្រូវគ្នា សមគ្នា
 នឹងពួកសត្វដែលមានសមាធិទុស ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិកាខនិទ្ទេ

[៦៨] សម្មាដ្ឋិតា សម្មាធិដ្ឋិតេហិ សទ្ធិ សិ-
សន្តន្តិ សមេន្តិ សម្មាសង្កប្បា... សម្មាវាចា... សម្មា-
កម្មត្តា... សម្មាអាជីវា... សម្មាវាយាមា... សម្មាសតិ-
នោ... សម្មាសមាធិនោ សម្មាសមាធិហិ សទ្ធិ សិ-
សន្តន្តិ សមេន្តិ ។ ធម្មំ ។

[៦៩] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ចោ កកវា...
នាតុសោ វ កិក្ខវេ សន្តា សិសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
ធិដ្ឋិតា មិច្ឆាធិដ្ឋិតេហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆា-
សង្កប្បា... មិច្ឆាវាចា... មិច្ឆានុម្បត្តា... មិច្ឆាអាជីវា...
មិច្ឆាវាយាមា... មិច្ឆាសតិនោ... មិច្ឆាសមាធិនោ មិច្ឆា-
សមាធិហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆាញាណំនោ
មិច្ឆាញាណំហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ មិច្ឆាវិមុត្តិនោ
មិច្ឆាវិមុត្តិហិ សទ្ធិ សិសន្តន្តិ សមេន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិកាខនិទ្ទេ

[៦៨] ពួកសត្វមានទិដ្ឋិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វ
មានទិដ្ឋិត្រូវ ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ... មានវាចាត្រូវ... មាន
ការងារត្រូវ... មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ... មានព្យាយាមត្រូវ... មាន
សតិត្រូវ... ពួកសត្វមានសមាធិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមាន
សមាធិត្រូវ ។ ចប់សូត្រ ទី៦៦ ។

[៦៩] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
មានព្រះភោគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ
ត្រូវគ្នា សមគ្នា ដោយធាតុជាប្រាកដ ពួកសត្វមានទិដ្ឋិទុស ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានទិដ្ឋិទុស ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះរិះទុស...
មានវាចាទុស... មានការងារទុស... មានការចិញ្ចឹមជីវិតទុស... មាន
ព្យាយាមទុស... មានសតិទុស... ពួកសត្វមានសមាធិទុស ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានសមាធិទុស ពួកសត្វមានញាណទុស ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានញាណទុស ពួកសត្វមានវិមុត្តិទុស ត្រូវគ្នា
សមគ្នា នឹងពួកសត្វមានវិមុត្តិទុស ។

ពាក្យសុំយុត្តិធម៌ ឧសកម្មបរិវេណ ទុក្ខនិ

(៧០) សម្មាទិដ្ឋិកោ សម្មាទិដ្ឋិកេហិ សវុទ្ធំ សិសន្តន្តិ
សមេដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បា... សម្មាភិណ្ណា... សម្មាភិណ្ណា...
សម្មាភិណ្ណា... សម្មាភិណ្ណា... សម្មាភិណ្ណា... សម្មា-
សមាធិនោ... សម្មាញាណិនោ សម្មាញាណីហិ សវុទ្ធំ
សិសន្តន្តិ សមេដ្ឋិ សម្មាវិមុត្តិនោ សម្មាវិមុត្តិហិ សវុទ្ធំ
សិសន្តន្តិ សមេដ្ឋិ ។ សន្តមិ ។

(សត្វត្ថ អតីតាមាតតប្បច្ចុប្បន្នំ កោត្តិ) ។

សុត្តន្តិ សុត្តន្តិ ទុក្ខនិ

អសមាហិតត្ថា ទុស្ស័សិ^(១)

បញ្ចសិទ្ធាចមាធិ ៦

សន្តកម្មបថា វុត្តា

នសត្តកម្មបថា ៦

នដ្ឋិ អន្តន្តិកោ វុត្តា

នសហិ អន្តេហិ ៦ សន្តមិ ។

ឧសកម្មបរិវេណ តិរិយោ ។

១ ឧ. ម. ទុស្ស័ស្សី ។

ពាក្យសុំយុត្តិ ឧសកម្មបរិវេណ ទុក្ខនិ

(៧០) ពួកសត្វមានខ្លួនត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹងពួកសត្វមាន
ខ្លួនត្រូវ ពួកសត្វមានសេចក្តីត្រិះត្រិះត្រូវ... មានពាក្យត្រូវ... មានការងារ
ត្រូវ... មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ... មានព្យាយាមត្រូវ... មានសតិត្រូវ...
មានសមាធិត្រូវ... ពួកសត្វមានញាណត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង
ពួកសត្វមានញាណត្រូវ ពួកសត្វមានវិមុត្តិត្រូវ ត្រូវគ្នា សមគ្នា នឹង
ពួកសត្វមានវិមុត្តិត្រូវ ។ ចប់សូត្រទី ៧ ។

(អតីត អនាគត នឹងបច្ចុប្បន្ន បណ្ឌិតតប្បិច្ឆិសត្វអនិច្ចន្តរៈ) ។

ទុក្ខនិស្សត្រទាំង ៧ គឺ

ការមិនបានកាន់ចិត្តឱ្យនឹង ការទ្រុស្តសីល សិក្ខាបទ ៨
កម្មបទ ៧ លោកបានពោលហើយមួយអន្លើដោយកម្មបទ១០
សូត្រ ទី ៦ និយាយពីមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ លោកបាន
ពោលហើយមួយអន្លើដោយអង្គទាំង ១០ ក្នុងសូត្រ ទី ៧ ។

ចប់ ឧសកម្មបរិវេណ ទី ៣ ។

បញ្ជីពាក្យផ្តោត

(៧១) ឯកសារ សម័យ ភក្តី សាវត្ថុយី វិហារតិ ជេ-
តវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ ចតស្សោ ឥមា
ភិក្ខុវេ ធាតុយា ។ តតមា ចតស្សោ ។ បថវីធាតុ
អាមោធាតុ តេជោធាតុ វាយោធាតុ ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ
ចតស្សោ ធាតុយោតិ ។ បថមី ។

(៧២) ចុត្រូវ មេ ភិក្ខុវេ សម្ពោធា អនិសម្ពុទ្ធស្ស
តោនិសត្តស្សវ សតោ ឯតនយោសិ តោ នុ ទោ
បថវីធាតុយា អស្សនោ តោ អាដិណវេ តី ធិស្សវណិ
តោ អាមោធាតុយា អស្សនោ តោ អាដិណវេ តី ធិ-
ស្សវណិ តោ តេជោធាតុយា អស្សនោ តោ អាដិណវេ

បញ្ជីពាក្យផ្តោត

(៧១) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនឯទៅក្នុងក្តី
ជេតពន បេសំអនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ច្រើនគ្រាស់
ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុមាន៦ ។ ធាតុ៤ តើដូចម្តេច ។
តើបរិធាតុ១ អាណុធាតុ១ តេជោធាតុ១ វាយោធាតុ១ ។ ខ្មាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុមាន៦ ប្រការនេះឯង ។ ចប់សូត្រទី១ ។

(៧២) ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលមុន អំពីកាលក្រាស់ដឹង
កថាតតនៅជាពោធិសត្វ មិនទាន់បានក្រាស់ដឹងនៅឡើយ មានសេចក្តី
ត្រូវរិះយ៉ាងនេះថា បរិធាតុ មានអានិសង្ស ដូចម្តេចហ្ន៎ មានពោស
ដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញ ដូចម្តេច អាណុធាតុ មានអានិសង្ស
ដូចម្តេច មានពោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញ ដូចម្តេច
តេជោធាតុ មានអានិសង្ស ដូចម្តេច មានពោស ដូចម្តេច

ពាក្យសម្តែង ចក្ខុវិស័យ ពោធិសត្វស្ស បរិវេណ៍

តើ វិស្សណ៍ តោ វាយោនាគុយា អស្សនោ តោ
 អាធិនេ តើ វិស្សណ៍ ឬ តស្ស បយ្ហី វិស្សេ
 ឯតនយោសិ យំ ទោ បថវីនាតុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 សុចំ សោមនស្សំ អយំ បថវីនាគុយា អស្សនោ យំ
 បថវីនាតុំ^(១) អនិច្ចា ធុត្តា វិបវណាមធម្មា អយំ បថ-
 វីនាគុយា អាធិនេ យោ បថវីនាគុយា ធម្មាភវិទយោ
 ធម្មាភយ្ហហនំ ឥនិ បថវីនាគុយា វិស្សណ៍ ។
 យំ គោនាតុំ បដិច្ច... យំ គោនាតុំ បដិច្ច...
 យំ វាយោនាតុំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុចំ សោមនស្សំ
 អយំ វាយោនាគុយា អស្សនោ យំ វាយោនាតុំ
 អនិច្ចា ធុត្តា វិបវណាមធម្មា អយំ វាយោនាគុយា
 អាធិនេ យោ វាយោនាគុយា ធម្មាភវិទយោ ធម្មា-
 ភយ្ហហនំ ឥនិ វាយោនាគុយា វិស្សណ៍ ។

១ ឧ. យំ បថវីនាគុយា ។

ពាក្យសម្តែង ចក្ខុវិស័យ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ព្រះពោធិសត្វ

មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច វាយោនាគុមានភាគិសង្សដូចម្តេច មាន
 ពោសដូចម្តេច មានការរលាស់ចេញដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភពាគមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សេចក្តីសុខនិរិសោមនស្សណា
 កើតឡើង ព្រោះកាស្រយ័បបរិពាតុ នេះជាភាគិសង្សនៃបរិពាតុ បរិ-
 ពាតុណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភាពប្រែប្រួល នេះជាពោសរបស់
 បរិពាតុ ការបន្ទាបនឹងនូវសេចក្តីក្រេកក្រពើ ការលះបង់នូវសេចក្តី
 ក្រេកក្រពើណា ក្នុងបរិពាតុ នេះជាការរលាស់ចេញនូវបរិពាតុ ។
 សុខនិរិសោមនស្សណា កើតឡើង ព្រោះកាស្រយ័កាបោពាតុ...
 ព្រោះកាស្រយ័កាបោពាតុ... ព្រោះកាស្រយ័វាយោនាគុ នេះជាភាគិសង្ស
 នៃវាយោនាគុ វាយោនាគុណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសភា-
 ពប្រែប្រួល នេះជាពោសរបស់វាយោនាគុ ការបន្ទាបនឹងនូវសេចក្តីក្រេក
 ក្រពើ ការលះបង់នូវសេចក្តីក្រេកក្រពើណា ក្នុងវាយោនាគុ
 នេះជាការរលាស់ចេញនូវវាយោនាគុ ។

សុត្តន្តបិដក សំណុំទី៣ វិទ្យាសម្ពោធិយស្ស វិទ្យាសម្ពោធិ

[៧៣] យោវតីវត្តាហំ កិក្ខុវេ សមាសំ ចតុទ្ធិ
 ជាត្វំ ឃីវំ អស្សាទត្តំ អស្សាទតោ អាទិទវត្ត
 អាទិទវតោ ធិស្សរណាត្តំ ធិស្សរណាតោ យថាភូតិ
 ធាត្តញ្ញាសី ទេវំ តាវហំ កិក្ខុវេ សទេវតេ លោកេ
 សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណាប្រាហ្មណិយា ប-
 ដាយ សទេវមនុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិ-
 សម្មុទ្ធា បច្ចញ្ញាសី ។ យតោ ច ទ្វាហំ កិក្ខុវេ សមា-
 សំ ចតុទ្ធិ ជាត្វំ ឃីវំ អស្សាទត្តំ អស្សាទតោ អាទិទ-
 វត្ត អាទិទវតោ ធិស្សរណាត្តំ ធិស្សរណាតោ យថាភូតិ
 អភិញ្ញាសី អថាហំ កិក្ខុវេ សទេវតេ លោកេ សមារ-
 កេ សព្រហ្មកេ សស្សមណាប្រាហ្មណិយា បដាយ
 សទេវមនុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្មុទ្ធា
 បច្ចញ្ញាសី ។ ញាណត្តំ បទ មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ
 អកុប្បា មេ វិមុត្តិ អយមន្តិមា ជាតិ ទត្តិទាទិ
 បុទត្តរោតិ ។ ទុតិយំ ។

សុត្តន្តបិដក សំណុំទី៣ វិទ្យាសម្ពោធិ

[៧៣] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌ភកមិនបានដឹងច្បាស់តាមពិត
 ខ្ញុំអាទិសង្សថាជាអាទិសង្សផង ខ្ញុំទោសថាជាទោសផង ខ្ញុំការរលាស់
 ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង របស់ធាតុទាំង៤ នេះ ដរាបណា ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌ភកមិនបានដឹងច្បាស់ថា ជាអ្នកគ្រាស់ដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មា-
 សម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក
 ក្នុងពត្តកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្បត្តិទេពនិង
 មនុស្សដ៏សេស ដរាបនោះទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើ
 ភព៌ភកដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំអាទិសង្សថាជាអាទិសង្សផង ខ្ញុំទោសថា
 ជាទោសផង ខ្ញុំការរលាស់ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង របស់ធាតុ
 ទាំង៤ នេះ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បើបកថាភកប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកគ្រាស់
 ដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មារ-
 លោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពត្តកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ក្នុង
 មនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ ។ ញាណ-
 ទស្សនៈរបស់ភព៌ភកក៏កើតឡើងថា វិមុត្តិគឺអហេតុផលរបស់អក្ខរអញ
 មិនបានកម្រើក ជាគំនេះជាចំបុកហើយ ដទ្បូវនេះក៏ចម្លងមិនបានឡើយ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

ធាតុសំយុង្គស្ស ចតុត្តារវគ្គ ឃរីធាតុអស្សនតិ

(៧៤) សារត្តិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភកភំ... បឃរី-
 ធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ អស្សនធម៌យេសនំ អចរី យោ ប-
 ឃរីធាតុយា អស្សនោ តនន្ទ្រកមំ យាវតា បឃរីធាតុយា
 អស្សនោ បញ្ញាយ មេ សោ សុទិដ្ឋោ ។ បឃរីធាតុយាហំ
 ភិក្ខុវេ អាទិណ្ឌវបរិយេសនំ អចរី យោ បឃរីធាតុយា
 អាទិណ្ឌ តនន្ទ្រកមំ យាវតា បឃរីធាតុយា អាទិណ្ឌ
 បញ្ញាយ មេ សោ សុទិដ្ឋោ ។ បឃរីធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ
 ធិស្សនណបរិយេសនំ អចរី យំ បឃរីធាតុយា ធិស្សនណំ
 តនន្ទ្រកមំ យាវតា បឃរីធាតុយា ធិស្សនណំ បញ្ញាយ
 មេ តិ សុទិដ្ឋំ ។ អាធាធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។
 គេដោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ... វាយោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ
 អស្សនធម៌យេសនំ អចរី យោ វាយោធាតុយា អស្សនោ
 តនន្ទ្រកមំ យាវតា វាយោធាតុយា អស្សនោ បញ្ញាយ
 មេ សោ សុទិដ្ឋោ ។ វាយោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ អាទិណ-
 វបរិយេសនំ អចរី យោ វាយោធាតុយា អាទិណ្ឌ
 តនន្ទ្រកមំ យាវតា វាយោធាតុយា អាទិណ្ឌ បញ្ញាយ
 មេ សោ សុទិដ្ឋោ ។ វាយោធាតុយាហំ ភិក្ខុវេ

ធាតុសំយុង្គ ចតុត្តារវគ្គ អាទិសង្ឃនៃបរិបាតុដោយ

(៧៥) ប្រជីគនីទៅទៀបក្រុងសាភ្នំ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះធាន
 ព្រះភាគ... ប្រជីគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតបាទប្រព្រឹត្ត
 ស្វែងរកទូរ្យអាទិសង្ឃនៃបរិបាតុ ក៏បានដឹងទូរ្យអាទិសង្ឃនៃបរិបាតុ អាទិ-
 សង្ឃនៃបរិបាតុទាំងប៉ុន្មាន គឺជាគតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតបាទប្រព្រឹត្តស្វែងរក ទូរ្យទោសនៃបរិបាតុ
 ក៏បានដឹងទូរ្យទោសនៃបរិបាតុ ទោសនៃបរិបាតុទាំងប៉ុន្មាន គឺជាគត
 ឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតបាទ
 ប្រព្រឹត្តស្វែងរកទូរ្យការណសំចេញបរិបាតុ ក៏បានដឹងទូរ្យការណសំចេញ
 បរិបាតុ ការណសំចេញបរិបាតុទាំងប៉ុន្មាន គឺជាគតឃើញច្បាស់
 ហើយដោយប្រាជ្ញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតបាទប្រព្រឹត្ត
 ស្វែងរកទូរ្យអាទិសង្ឃ នៃអាចារ្យ ។ មេ ។ នៃគេដោធាតុ... នៃក-
 យោធាតុ ក៏បានដឹងទូរ្យអាទិសង្ឃនៃកយោធាតុ អាទិសង្ឃនៃកយោធាតុ
 ទាំងប៉ុន្មាន គឺជាគតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គឺជាគតបាទប្រព្រឹត្តស្វែងរក ទូរ្យទោសនៃកយោធាតុ ក៏បាន
 ដឹងទូរ្យទោសនៃកយោធាតុ ទោសនៃកយោធាតុទាំងប៉ុន្មាន គឺជា-
 គតឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាជ្ញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ

និស្សរណាបរិយេសនិ អចរិ យេ វាយោធាតុយា និស្សរណំ គទដ្ឋកមំ យាវនា វាយោធាតុយា និស្សរណំ ធម្មាយ មេ តំ សុដិដ្ឋំ ។

(៧៧) យាវតិវញ្ញាហំ ភិក្ខុវេ សមាសំ ចតុដ្ឋិ ធាតុនិ អស្សនេត្វ អស្សនេតោ អាទីនេត្វ អាទីនេតោ និស្សរណេត្វ និស្សរណេតោ យថាភូតំ ឧក្កញ្ញាសី ទេវតាវហំ ភិក្ខុវេ សទេវតេ លោកេ សមារតេ សត្រហ្មតេ សស្សមណាត្រាហ្មណិយា បដាយ សទេវបទុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុទ្ធា បច្ចញ្ញាសី ។ យតោ ច ទ្វាហំ ភិក្ខុវេ សមាសំ ចតុដ្ឋិ ធាតុនិ អស្សនេត្វ អស្សនេតោ អាទីនេត្វ អាទីនេតោ និស្សរណេត្វ និស្សរណេតោ យថាភូតំ ឧក្កញ្ញាសី អថាហំ ភិក្ខុវេ សទេវតេ លោកេ សមារតេ សត្រហ្មតេ សស្សមណាត្រាហ្មណិយា បដាយ សទេវបទុស្សយ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុទ្ធា បច្ចញ្ញាសី ។ ញាណេត្វ បដ មេ ឧស្សនិ ឧទទានិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ

បាទប្រព្រឹត្តិស្វន្តរេ ខ្ញុំការរលាស់ចេញវាយោធាតុ ក៏បានដឹងខ្ញុំការរលាស់ចេញវាយោធាតុ ការរលាស់ចេញវាយោធាតុពុំប៉ុន្មាន ភថាភក ឃើញច្បាស់ហើយ ដោយប្រាថ្នា ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុពុំច្បាយ ភថាភកមិនបានដឹងច្បាស់ភាមពិត ខ្ញុំអាទិសន្សំថាជាអាទិសន្សំផង ខ្ញុំពោសថាជាពោសផង ខ្ញុំការរលាស់ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង របស់ធាតុពុំដឹង ឯនេះ ដលបណា ម្នាលភិក្ខុពុំច្បាយ ភថាភកមិនទាន់ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកប្រាសដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ក្នុងលោក ព្រមព័ន្ធលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមព័ន្ធសមណាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្មតិទេព មិនមនុស្សជីវសេស ដលបោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុពុំច្បាយ កាលណា បើភថាភកបានដឹងច្បាស់ភាមពិត ខ្ញុំអាទិសន្សំថាជាអាទិសន្សំផង ខ្ញុំពោសថាជាពោសផង ខ្ញុំការរលាស់ចេញថាជាការរលាស់ចេញផង របស់ធាតុពុំដឹង ឯនេះ ម្នាលភិក្ខុពុំច្បាយ ទើបភថាភក ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកប្រាសដឹងខ្ញុំអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ក្នុងលោក ព្រមព័ន្ធលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមព័ន្ធសមណាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងមនុស្សជាសម្មតិទេព មិនមនុស្សជីវសេស ក្នុងកាលនោះ ។ ញាណទស្សនៈ របស់ភថាភក កើតឡើងថា

ពាក្យសំយុង្គស្ស ចក្កទុក្ខវត្ថុ បរិពាក្យសម្មាសម្ពុទ្ធិ

អកុច្ចា មេ វិមុត្តិ អយមម្ពិមា យាតិ នភ្នំនាម៉ៃ
បុណ្ណេវេតិ ។ ភតិយំ ។

(៧៦) សារត្ថិយំ វិហរតិ... តត្រ ទោ ភក្កវា...

ទោ ទេនិ ភិក្ខុវេ បវរីធាតុយា អស្សាទោ អភវិស្ស
នយិទំ សត្តា បវរីធាតុយា សារដ្ឋេយ្យំ ។ យស្មា ឆ
ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថិ បវរីធាតុយា អស្សាទោ ភស្មា សត្តា
បវរីធាតុយា សារដ្ឋេយ្យំ ។ ទោ ទេនិ ភិក្ខុវេ បវរីធាតុ-
យា អាទីនេវេ អភវិស្ស នយិទំ សត្តា បវរីធាតុយា
និព្វិន្ទេយ្យំ ។ យស្មា ឆ ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថិ បវរីធាតុយា
អាទីនេវេ ភស្មា សត្តា បវរីធាតុយា និព្វិន្ទេយ្យំ ។

ពាក្យសំយុង្គ ចក្កទុក្ខវត្ថុ អាទិសង្ខនៃបរិពាក្យជាដើម

វិមុត្តិ ភិក្ខុវេ អយមម្ពិមា យាតិ នភ្នំនាម៉ៃ អត្ថិ
នេកព្វិមិមាទេវិយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

(៧៦) ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាន

ព្រះភាគ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បើអាទិសង្ខរបស់
បរិពាក្យនេះមិនមានហើយ សត្វចាំនិទ្យាយ ក៏មិនគួរត្រេកអរនឹងបរិពាក្យ
នេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រោះអាទិសង្ខរបស់បរិពាក្យ
មាន បានជាពួកសត្វវត្តគ្រេកអរ ចំពោះបរិពាក្យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំនិទ្យាយ បើគោសរបស់បរិពាក្យនេះមិនមានហើយ ពួកសត្វក៏មិនគួរ
ឡើយណាយចាកបរិពាក្យនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រោះ
គោសរបស់បរិពាក្យមាន បានជាពួកសត្វឡើយណាយចាកបរិពាក្យ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

នោ ទេនិំ ភិក្ខុវេ បឋវីធាតុយា ធិស្សវណំ អភ-
 វិស្ស ធយេនិំ សន្តា បឋវីធាតុយា ធិស្សវេយ្យំ ។
 យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ បឋវីធាតុយា ធិស្ស-
 វណំ ឥស្មា សន្តា បឋវីធាតុយា ធិស្សវណ្ណំ ។
 នោ ទេនិំ ភិក្ខុវេ អាថោធាតុយា អស្សនោ អភ-
 វិស្ស... នោ ទេនិំ ភិក្ខុវេ តេជោធាតុយា... នោ
 ទេនិំ ភិក្ខុវេ វាយោធាតុយា អស្សនោ អភវិស្ស
 ធយេនិំ សន្តា វាយោធាតុយា សារជ្ជេយ្យំ ។ យស្មា
 ច ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ វាយោធាតុយា អស្សនោ ឥស្មា
 សន្តា វាយោធាតុយា សារជ្ជន្តំ ។ នោ ទេនិំ ភិក្ខុវេ
 វាយោធាតុយា អាទិទវោ អភវិស្ស ធយេនិំ សន្តា
 វាយោធាតុយា ធិត្ធិធម្មេយ្យំ ។ យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ
 អត្ថំ វាយោធាតុយា អាទិទវោ ឥស្មា សន្តា វាយោ-
 ធាតុយា ធិត្ធិធម្មន្តំ ។ នោ ទេនិំ ភិក្ខុវេ វាយោធាតុយា
 ធិស្សវណំ អភវិស្ស ធយេនិំ សន្តា វាយោធាតុយា
 ធិស្សវេយ្យំ ។ យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ វាយោធាតុយា
 ធិស្សវណំ ឥស្មា សន្តា វាយោធាតុយា ធិស្សវណ្ណំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើការលាស់ចេញបរិវាតកុនេះ មិនមានហើយ
 ពួកសត្វក៏មិនគួរលាស់ចេញបរិវាតកុនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ព្រោះការលាស់ចេញបរិវាតកុមាន បានជាពួកសត្វលាស់
 ចេញបរិវាតកុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាទិសន្សំនៃការបាតុ
 នេះមិនមានហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាទិសន្សំនៃកេរ្តិ៍ជាតុ
 នេះមិនមានហើយ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាទិសន្សំនៃវាយោធាតុនេះ
 មិនមានហើយ ពួកសត្វក៏មិនគួរត្រេកអរចំពោះវាយោធាតុនោះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាទិសន្សំនៃវាយោធាតុមាន បានជាពួក
 សត្វត្រេកអរ ចំពោះវាយោធាតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពាសនៃ
 វាយោធាតុនេះមិនមានហើយ សត្វទាំងឡាយក៏មិនគួរឡើយណាយចាក
 វាយោធាតុនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះពាស ចេស្ត
 វាយោធាតុមាន បានជាសត្វទាំងឡាយឡើយណាយចាកវាយោធាតុ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើការលាស់ចេញវាយោធាតុនេះ មិនមានហើយ
 សត្វទាំងឡាយក៏មិនគួរលាស់ចេញវាយោធាតុនោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រោះការលាស់ចេញវាយោធាតុមាន បានជាសត្វ
 ទាំងឡាយ លាស់ចេញវាយោធាតុ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

(៧៧) សាវត្ថិយំ វិហាវតិ... គត្រ ទោ កកវា... ប-
 រេវីនាគុញ្ច^(១) ហំនិ ភិក្ខុវេ ឯកន្តទុក្ខា អភវិស្ស
 ទុក្ខាទុបតិសា ទុក្ខាវក្កន្តា អនវក្កន្តា សុខេន នយំនិ
 សន្តា បរេវីនាគុយា សារជ្ជេយ្យំ ។ យស្មា ន ទោ
 ភិក្ខុវេ បរេវីនាគុ សុខាទុបតិសា សុខាវក្កន្តា អន-
 វក្កន្តា ទុក្ខេន គស្មា សន្តា បរេវីនាគុយា សារជ្ជេន្តំ ។
 អាណេនាគុញ្ច ហំនិ ភិក្ខុវេ... តេជេនាគុញ្ច ហំនិ
 ភិក្ខុវេ... វាយេនាគុញ្ច ហំនិ ភិក្ខុវេ ឯកន្តទុក្ខា
 អភវិស្ស ទុក្ខាទុបតិសា ទុក្ខាវក្កន្តា អនវក្កន្តា សុ-
 ខេន នយំនិ សន្តា វាយេនាគុយា សារជ្ជេយ្យំ ។
 យស្មា ន ទោ ភិក្ខុវេ វាយេនាគុ សុខាទុបតិសា
 សុខាវក្កន្តា អនវក្កន្តា ទុក្ខេន គស្មា សន្តា វាយេ-
 នាគុយា សារជ្ជេន្តំ ។

១៧. ប. បរិវាគុ វេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

(៧៨) ច្រើនគឺនៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ច្រើនក្រាស់ជា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិវាគុនេះ
 មានតែសេចក្តីទុក្ខដោយដាច់ទោត ត្រូវសេចក្តីទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តី
 ទុក្ខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីសុខ មិនបានចូលមកលុកលុយទេ
 ពួកសត្វមិនគប្បីត្រេកអរ ក្នុងបរិវាគុនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ព្រោះបរិវាគុ ត្រូវសេចក្តីសុខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីសុខ
 ចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខមិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ
 បានជាពួកសត្វត្រេកអរ ក្នុងបរិវាគុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ការបាណក្នុងនេះ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើតេជេនាគុនេះ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើវាយេនាគុនេះ មានតែសេចក្តីទុក្ខដោយដាច់ទោត ត្រូវ
 សេចក្តីទុក្ខធ្លាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីសុខ
 មិនបានមកលុកលុយទេ ពួកសត្វមិនគប្បីត្រេកអរ ក្នុងវាយេនាគុ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះវាយេនាគុ ត្រូវសេចក្តីសុខ
 ធ្លាក់តាម មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខមិនបានចូលមក
 លុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជាពួកសត្វត្រេកអរក្នុងវាយេនាគុ ។

ពាក្យស្នេហា ចក្ខុវិស័យ បរិវារសុខា

[៧៧] បរិវារគុណ ហ៊ុន ភិក្ខុវេ ឯកទ្ធសុខា
 អភិវិស្ស វុទ្ធានុបតិសា សុទ្ធាវគ្គនា អនវគ្គនា
 ទុក្ខោ ឈិដិ សត្តា បរិវារគុណ ធិត្តិទ្ធកិ ។
 យស្មា ច ខោ ភិក្ខុវេ បរិវារគុ ទុក្ខា ទុក្ខានុបតិសា
 ទុក្ខាវគ្គនា អនវគ្គនា សុខោ តស្មា សត្តា ប-
 រិវារគុណ ធិត្តិទ្ធកិ ។ អាមោធាគុណ ហ៊ុន ភិក្ខុវេ...
 តោជាធាគុណ ហ៊ុន ភិក្ខុវេ... វាយោធាគុណ ហ៊ុន
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្ធសុខា អភិវិស្ស វុទ្ធានុបតិសា សុទ្ធាវគ្គនា
 អនវគ្គនា ទុក្ខោ ឈិដិ សត្តា វាយោធាគុណ
 ធិត្តិទ្ធកិ ។ យស្មា ច ខោ ភិក្ខុវេ វាយោធាគុ
 ទុក្ខា ទុក្ខានុបតិសា ទុក្ខាវគ្គនា អនវគ្គនា សុខោ
 តស្មា សត្តា វាយោធាគុណ ធិត្តិទ្ធកិ ។ បញ្ចមិ ។

ពាក្យស្នេហា ចក្ខុវិស័យ ភាវនាសេចក្តីសុខរបស់បរិវារ

[៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិវារគុណៈ មានសេចក្តី
 សុខដោយដាច់ខាត ត្រូវសេចក្តីសុខពាក់តាម មានសេចក្តីសុខចូល
 មកលុកលុយ ឯសេចក្តីទុក្ខមិនបានចូលមកលុកលុយទេ ពួកសត្វក៏
 មិនឡើយណាយ ចាកបរិវារគុណៈឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះបរិវារគុណៈទុក្ខ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខពាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមក
 លុកលុយ ឯសេចក្តីសុខមិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជា
 សត្វទាំងឡាយឡើយណាយ ចាកបរិវារគុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើអាមោធាគុណៈ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើតោជាធាគុណៈ... ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើវាយោធាគុណៈ មានសេចក្តីសុខដោយដាច់ខាត
 ត្រូវសេចក្តីសុខពាក់តាម មានសេចក្តីសុខចូលមកលុកលុយ ឯសេចក្តី
 ទុក្ខ មិនបានចូលមកលុកលុយទេ សត្វទាំងឡាយ ក៏មិនឡើយ
 ណាយ ចាកវាយោធាគុណៈឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 វាយោធាគុណៈទុក្ខ ត្រូវសេចក្តីទុក្ខពាក់តាម មានសេចក្តីទុក្ខចូលមក
 លុកលុយ ឯសេចក្តីសុខមិនបានចូលមកលុកលុយ មានខ្លះដែរ បានជា
 ពួកសត្វឡើយណាយ ចាកវាយោធាគុ ។ ចប់សូត្រ ទី ៥ ។

[៨០] សាវត្ថិយេ វិហាវតិ... តត្រ ទោ ភគវា... យោ
 ភិក្ខុវេ បឋវីធាតុំ អភិទន្ធាតិ ទុក្ខំ សោ អភិទន្ធាតិ ។
 យោ ទុក្ខំ អភិទន្ធាតិ អបរិមុត្តោ សោ ទុក្ខស្មាតិ
 វធាមិ ។ យោ អាចោធាតុំ អភិទន្ធាតិ... យោ តេ-
 ដោធាតុំ អភិទន្ធាតិ... យោ វាយោធាតុំ អភិទន្ធាតិ
 ទុក្ខំ សោ អភិទន្ធាតិ ។ យោ ទុក្ខំ អភិទន្ធាតិ
 អបរិមុត្តោ សោ ទុក្ខស្មាតិ វធាមិ ។

[៨១] យោ ន ទោ ភិក្ខុវេ បឋវីធាតុំ ន អភិទន្ធាតិ
 ទុក្ខំ សោ ន អភិទន្ធាតិ ។ យោ ទុក្ខំ ន អភិទន្ធាតិ...
 យោ តេដោធាតុំ... យោ វាយោធាតុំ ន អភិទន្ធាតិ ទុក្ខំ
 សោ ន អភិទន្ធាតិ ។ យោ ទុក្ខំ ន អភិទន្ធាតិ បរិមុត្តោ
 សោ ទុក្ខស្មាតិ វធាមិ ។ ធម្មំ ។

[៨០] ច្រឡំគង់នៅខ្សែប្រក្រងសាវត្ថិ... ក្នុងវិចារនេះ ព្រះមាន
 ព្រះភគវ... ច្រឡំគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ឧបអ-
 ន្ទ្របឋវីធាតុ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក ។ បុគ្គលណា
 ឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក គឺជាគតពោលថា បុគ្គលនោះ មិនរួចចាកសេចក្តី
 ទុក្ខឡើយ ។ បុគ្គលណា ឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក... បុគ្គលណា
 ឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក... បុគ្គលណា ឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក ។ បុគ្គលណា ឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក
 គឺជាគតពោលថា បុគ្គលនោះ មិនរួចចាកសេចក្តីទុកឡើយ ។

[៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្របឋវីធាតុ
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក ។ បុគ្គលណា មិនឧបអ-
 ន្ទ្រវេសចក្កីទុក គឺជាគតពោលថា បុគ្គលនោះរួចចាកសេចក្តីទុក ។ បុគ្គល
 ណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក... បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក...
 បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិន
 ឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក ។ បុគ្គលណា មិនឧបអន្ទ្រវេសចក្កីទុក គឺជាគត
 ពោលថា បុគ្គលនោះ រួចចាកសេចក្តីទុក ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

ពាក្យសំយុង្គស្ស ចតុត្តារុវច្ឆេ បរិបាសុនិរោធន

[៨២] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ប្រតត ទោ ភក្កវា...
 យោ ភិក្ខុវេ បវរីជាតុយា ឧប្បាទោ មិតិ អភិធិត្ថត្តិ
 ហតុកាវេ ទុក្ខុស្សេសោ ឧប្បាទោ រោគានិ មិតិ
 ជរាមរណស្ស ហតុកាវេ ។ យោ អាហោតាតុយា...
 យោ តេជោតាតុយា... យោ ភិយោតាតុយា ឧប្បាទោ
 មិតិ អភិធិត្ថត្តិ ហតុកាវេ ទុក្ខុស្សេសោ ឧប្បាទោ
 រោគានិ មិតិ ជរាមរណស្ស ហតុកាវេ ។

[៨៣] យោ ន ទោ ភិក្ខុវេ បវរីជាតុយា និរោធនា
 វ្របសមោ អន្តង្គមោ ទុក្ខុស្សេសោ និរោធនា រោគានិ
 វ្របសមោ ជរាមរណស្ស អន្តង្គមោ ។ យោ អាហោតា-
 តុយោ និរោធនា... យោ តេជោតាតុយោ និរោធនា...
 យោ ភិយោតាតុយោ និរោធនា វ្របសមោ អន្តង្គមោ^(១)
 ទុក្ខុស្សេសោ និរោធនា រោគានិ វ្របសមោ ជរាម-
 រណស្ស អន្តង្គមោតិ ។ សន្តមី ។

១ អន្តង្គមោតិ ។

ពាក្យសំយុង្គ ចតុត្តារុវច្ឆេ កិរិយាលតំបៃបរិបាសុ

[៨៤] ច្រនីគនីវេទៀបក្រុងសាភី... ក្នុងទិវនាឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ច្រនីគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើង
 ការបិតនៅ ការវិលមក ការមានប្រាកដ ខែបរិបាសុណា ខ្ញុំ ឈ្មោះ
 ថាការកើតឡើងខែសេចក្តីទុក្ខ ឈ្មោះថាការបិតនៅខែរោគ ឈ្មោះ
 ថាការមានប្រាកដ ខែជរាធិនិមរណៈ ។ ការកើតឡើង ការបិតនៅ
 ការវិលមក ការមានប្រាកដ ខែអារាហ៍... ខែរោគជាតុ... ខែ
 កិរិយាពាក្យណា ខ្ញុំ ឈ្មោះថាការកើតឡើងខែសេចក្តីទុក្ខ ឈ្មោះថា
 ការបិតនៅខែរោគ ឈ្មោះថាការមានប្រាកដ ខែជរាធិនិមរណៈ ។

[៨៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការលត់ ការស្ងប់ម្តង ការ
 អស់ ខែបរិបាសុណា ខ្ញុំ ឈ្មោះថាការលត់ខែសេចក្តីទុក្ខ ការស្ងប់
 ម្តងខែរោគ ការអស់ខែជរាធិនិមរណៈ ។ សេចក្តីលត់ ខែអារាហ៍
 ណា... សេចក្តីលត់ ខែរោគជាតុណា... សេចក្តីលត់ សេចក្តីស្ងប់
 ម្តង ការអស់ ខែកិរិយាពាក្យណា ខ្ញុំ ឈ្មោះថាការលត់ខែសេចក្តី
 ទុក្ខ ការស្ងប់ម្តងខែរោគ ការអស់ខែជរាធិនិមរណៈ ។ ចប់សូត្រ ទី៧ ។

ពាក្យសម្តែង បន្ទាត់រដ្ឋ បន្ទាត់ប្រយោជន៍

គេ ច បាយស្ម័គ្រ ភាគត្រូវត្រូវ ប្រាណត្រូវត្រូវ
និរដ្ឋ ធម្ម សយំ អភិញ្ញា សង្ខារត្រា ឧបសម្បជ្ជ
វិហារន្តិកំ ។ អដ្ឋមិ ។

(៨៦) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ខេ ភកដ...
ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ ធាតុយោ តតតមា ចតស្សោ
បមវីធាតុ អាមោធាតុ គេដោធាតុ វាយោធាតុ ។ យ
ហំ គេមិ ភិក្ខុវេ សមណា វា ប្រាហ្មណា វា ឥមាសំ
ចត្ថំ ធាតុចំ សមុទយត្វា អត្ថន្តមត្វា អស្សាទត្វា អា-
និទត្វា និស្សរណត្វា យេដាក្ខំ ឧប្បជាទន្តិ (វិគ្គារេតត្វិ)
បជាទន្តិ... សយំ អភិញ្ញា សង្ខារត្រា ឧបសម្បជ្ជ
វិហារន្តិកំ ។ ទវមិ ។

ពាក្យសម្តែង បន្ទាត់រដ្ឋ កាមិដឹងច្បាស់នូវពាក្យ

មួយទៀត អ្នកចាំនោះ វេចន៍ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយប្រាថ្នា
ដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបុប្ផ ឱ្យប្រយោជន៍នៃសមណភាពផង
ឱ្យប្រយោជន៍នៃប្រាហ្មណភាពផង ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

(៨៦) ប្រនីតនីវេទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
មានព្រះភាគ... ប្រនីត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពាក្យចាំនិទ្យាយនេះ
មាន ៤ ប្រការ ពាក្យ ៤ កើតឡើង គឺបរិពាក្យ ១ ភាវុពាក្យ ១ គេដោ-
ពាក្យ ១ វាយោពាក្យ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សមណៈប្បប្រាហ្មណ៍
ណានិមួយ មិនដឹងច្បាស់ភាមពិត ឱ្យសេចក្តីកើត ឱ្យសេចក្តីអស់
ទៅ ឱ្យអាទិសិទ្ធិ ឱ្យចោលនិទ្ទេសការណាស់ចេញ នៃពាក្យចាំនិ ៤ នេះ
(បណ្ឌិតកប្បវិទ្យកិស្តារ) ដឹងច្បាស់... ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

[៨៧] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ កកវា... យេ-
 ហិ កេចំ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា បឋវីជា-
 តុំ ឧប្បជាទន្តិ បឋវីជាតុសមុទយំ ឧប្បជាទន្តិ បឋវីជា-
 តុចិរេចំ ឧប្បជាទន្តិ បឋវីជាតុចិរេចកាមិធី បដិបទំ
 ឧប្បជាទន្តិ ។ អាមោជាតុំ ឧប្បជាទន្តិ ។ បេ ។ កេ-
 រោជាតុំ ឧប្បជាទន្តិ... វាយោជាតុំ ឧប្បជាទន្តិ វាយោ-
 ជាតុសមុទយំ ឧប្បជាទន្តិ វាយោជាតុចិរេចំ ឧប្ប-
 ជាទន្តិ វាយោជាតុចិរេចកាមិធី បដិបទំ ឧប្បជាទន្តិ
 ន មេតេ ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សម-
 ណោសុ វា សមណាសម្មតា ព្រាហ្មណោសុ វា ព្រាហ្ម-
 ណាសម្មតា ន ច បទ តេ អាយស្មត្តោ សាមញ្ញត្ថំ វា
 ព្រហ្មញ្ញត្ថំ វា និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្និក្ខត្វា
 ឧបសម្បដ្ឋំ វិហារន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[៨៧] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងចំពោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈឬ
 ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំបរិវាណុ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំ
 សេចក្តីកើតឡើងនៃបរិវាណុ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីរលត់នៃបរិវាណុ
 មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំបដិបទា ជាហេតុឲ្យដល់ខ្ញុំសេចក្តីរលត់នៃបរិវាណុ ។
 មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំហេតុណា ។ បេ ។ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំហេតុជាណា... មិន
 ដឹងច្បាស់ខ្ញុំហេតុណា មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីកើតឡើងនៃហេតុ
 មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីរលត់នៃហេតុ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំបដិបទា ជា
 ហេតុឲ្យដល់ខ្ញុំសេចក្តីរលត់នៃហេតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ គឺជាគតមិនសន្មតថាជាសមណៈ ក្នុងពួកសមណៈ
 មិនសន្មតថាជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត អ្នកទាំង
 រោះមិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានសម្រេចដោយព្រាហ្មណ៍ដ៏ឧត្តម ដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំប្រយោជន៍នៃសមណភាព ឬប្រយោជន៍នៃ
 ព្រាហ្មណភាពទេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

តស្ស ទុទ្ធានិ

ឆតស្សោ បុព្វេ អចរិ
យោ នោ ចេនិ នុក្កេន ច
អភិទទ្ធនត្វ ទុច្ឆានិ(១)
តយោ សមណព្រាហ្មណាតិ ។

នាពុសំយុត្តំ ទុតិយំ សម្ពត្តំ ។

១ ឧប្បាទោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ទុទ្ធានិនៃបច្ឆាទ្ធាតុនោះគឺ

និយាយពីនាគុជាធិបូម ១ ក្នុងកាលមុនអំពីកាលដែលព្រះអង្គ
បានក្រាស់ ១ ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តស្វែងរកទ្វារនិសង្សនៃបរិពាគុ
ជាដើម ១ ព្រះអង្គក្រាស់ថា បើកនិសង្សនៃបរិពាគុនេះ
មិនបានហើយ ១ សេចក្តីទុក្ខនៃបរិពាគុជាដើម ១ សេចក្តី
ឧបអន្ទរូបរិពាគុជាដើម ១ សេចក្តីកើតឡើងនៃបរិពាគុ
ជាដើម ១ សមណព្រាហ្មណិបិសេក ។

ចប់ នាពុសំយុត្ត ទី ២ ។

អនុម័តក្តីសំយុង្គ

តំណករដ្ឋវិគ្គ

[៨៧] ឯក្រសួង ឬ ឯកសម័យ ឬ ឯកសា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ដេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាអេ ។
កត្រ ទោ ។ បេ ។ ឯកនរោថ អនុមតក្តីយំ កិក្ខុវេ
សំសារោ បុត្រា កោដិ ឯ បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជិវរណានិ
សត្តានិ កណ្តាសញ្ញាជនានិ សន្តាវតិ សិសាវតិ ។

[៨៨] សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ បុរិសោ យំ ឥមស្មី
ជម្ពូជិបេ តិណកដ្ឋសាទាបលាសំ កច្ឆេត្តា ឯកជ្ឈិ
សំហេយ្យ ឯកជ្ឈិ សំហេវិទ្ធា ចតុវដ្តលំ ចតុវដ្តលំ
យដិកំ កវិទ្ធា ជិក្ខុវេយ្យ អយំ មេ មាតា កស្សា មេ
មាតុ អយំ មាតាតិ ។ អបរិយាជិញ្ញា ច កិក្ខុវេ កស្ស
បុរិសស្ស មាតុ មាតោ អស្ស អថ ឥមស្មី ជម្ពូជិបេ
តិណកដ្ឋសាទាបលាសំ បរិក្ខុយំ បរិយាជានិ កច្ឆេយ្យ
តំ កស្ស មាតុ អនុមតក្តីយំ កិក្ខុវេ សំសារោ

អនុម័តក្តីសំយុង្គ

តំណករដ្ឋវិគ្គ

[៨៧] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តដេតពន របស់គនាបបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងវិវាទនោះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំល
ភិតភ័យខ្លាច ។ សន្យានេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុត
ខាងដើម របស់សត្វចាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាចាំង មានកណ្តាជា
ចំណង អម្ចាស់ទៅ ក្រាច់ភ្លាក់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ^(១) ។

[៨៨] ខ្ញុំបាទសត្វចាំងឡាយ ដូចបុរសកាត់ស្មៅ កំណាត់ឈើ
មែកឈើ ស្លឹកឈើ ក្នុងជម្ពូជិបេនេះ ហើយប្រមូលទុកក្នុងទីជាមួយគ្នា
លុះប្រមូលទុកក្នុងទីជាមួយគ្នាហើយ ក៏ធ្វើខ្ជាប់ប្រវែងបួនបាប៉ង ហើយ
កំណត់ទុកថា នេះទុកជាមាតារបស់អញ នេះទុកជាមាតានៃមាតារបស់
អញ ។ ខ្ញុំលភិតភ័យខ្លាច មាតាចាំងឡាយរបស់មាតានៃបុរសនោះ
មិនអស់ឡើយ ឯស្មៅ កំណាត់ឈើ មែកឈើ និងស្លឹកឈើ ក្នុង
ជម្ពូជិបេនេះ គប្បីដល់នូវការអស់ទៅ ផុតទៅ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី
ខ្ញុំលភិតភ័យខ្លាច ព្រោះសន្យានេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន

១ ទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន មិនប្រាកដទេ ប៉ុន្តែអង្គក៏ជា ប្រាកដថា សូម្បីទីបំផុតគេ
ក៏មិនប្រាកដដែរ ។

សុត្តនិបិទេ សម្មត្តនិកាយស្ស ធិតានិទ្ទេ

បុព្វា កោដិ ធម្មញ្ញាយតិ អវិជ្ជាបិវណាណិ សត្តានិ
តណ្ហាសញ្ញាជនានិ សន្ទាវតិ សំសាវតិ ឯវិ ធីយេត្តិ
ទោ(១) កិក្ខុវេ ទុក្ខំ បទ្ធកុក្ខតំ តិឃ្មំ បទ្ធកុក្ខតំ
ព្យសនំ បទ្ធកុក្ខតំ កដសំ វឡិកា ។ យាវត្ថុនិ
កិក្ខុវេ អលមេវ សព្វសង្ការេសុ ចិច្ចុនិក្ខំ អលំ វិវឌ្ឍនិ
អលំ វិធម្មនិក្ខំ ។ បវេមំ ។

[៧០] សាវត្ថុយំ វិហាតិ ... តត្រ ទោ កកវា ... អន-
មតត្តាយំ កិក្ខុវេ សំសារោ បុព្វា កោដិ ធម្មញ្ញាយតិ
អវិជ្ជាបិវណាណិ សត្តានិ តណ្ហាសញ្ញាជនានិ សន្ទាវតិ
សំសាវតិ ។

[៧២] សេយ្យជាបិ កិក្ខុវេ បុរិសោ វេមិ មហាប-
បវិ កោលដ្ឋិមត្តំ កោលដ្ឋិមត្តំ កុណ្យកំ(២) កាវត្វា
ចិត្តិមេយ្យ អយំ(៣) មេ បិតា តស្ស មេ បិតុ
អយំ បិតាតិ ។ អបវិយាទិន្ទា ធម្មំ កិក្ខុវេ តស្ស
បុរិសស្ស បិតុ បិតារោ អស្ស អជាយំ មហាបបវិ

១ ទ. ង ។ ២ ទ. ឆ. មន្តិកាគុណំ ។ ៣ អយំ កោ ។

សុត្តនិបិទេ សម្មត្តនិកាយ ធិតានិទ្ទេ

ភិទ្ធិបំផុតទានិដើម របស់សត្វតាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាទំនាក់
មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទាលទៅ ត្រាច់ភ្នែកទៅ មិនប្រាកដ
ឡើយ ខ្មាលភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីព្រួយ សេចក្តីវិទាស
ដែលសត្វតាំងនោះបានទទួលហើយ អស់កាលជាអវិជ្ជន៍ យ៉ាងនេះឯង
ព្រៃខ្មៅចំចេះម្រើនឡើង ។ ខ្មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកតាំង-
ឡាយ គួរឡើយណាយ គួរចុះប្រាន់ គួរដើរឆ្លង ក្នុងសត្វតាំងតូច ។
ចប់សូត្រទី ១ ។

[៧១] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាភ្នំ ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាន
ព្រះភាគ ... ទ្រង់ប្រាសថា ខ្មាលភិក្ខុតាំងឡាយ សន្យានេះ មានទី
បំផុតគេមិនអាចដឹងបាន ភិទ្ធិបំផុតទានិដើម របស់សត្វតាំងឡាយ ដែល
មានអវិជ្ជាជាទំនាក់ មានតណ្ហាជាចំណង អន្ទាលទៅ ត្រាច់ភ្នែកទៅ
មិនប្រាកដឡើយ ។

[៧២] ខ្មាលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចបុរសយកមហាប្រីបតីនេះ មក
ស្លូតកុល្លាក្ស័យ្យុន ។ ត្រាប់ត្រាច់ ហើយតំកល់ទុកថា នេះជាបិកា
របស់អញ នេះជាបិកាខែបិការបស់អញ ។ ខ្មាលភិក្ខុតាំងឡាយ បិកា
តាំងឡាយ របស់បិកាខែបុរសនោះ មិនអស់ឡើយ ឯមហាប្រីបតីនេះ

អមតត្ថស័យញ្ញ ពិណពន្ធិវិញ្ញ អស្សុតហុករោថ

បរិក្ខុយេ បរិយាណាធំ កន្ទេយ្យ តិ តិស្ស ហេតុ
អនមតត្ថោយេ កិក្ខុវេ សំសារោ បុញ្ញ កោដិ ន
បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាវិណិវរណាធំ សន្តានំ តណ្ហាសញ្ញាដ-
នាធំ សន្តាវតំ សំសារតំ ឃី ធីយវត្តំ ទោ កិក្ខុវេ
ទុក្ខំ បទ្កុក្ខតំ តិប្បំ បទ្កុក្ខតំ ព្យសធំ បទ្កុក្ខតំ
កកដសំ វឡ្យតា ។ យាវត្ថុធំ កិក្ខុវេ អលមេវ សត្វ-
សង្ការេសុ ធម៌ត្ថុធំ អសំ វិទ្ធិត្ថុ អសំ វិមុត្តិកុធំ ។
ទុក្ខិយំ ។

(៧៣) សាវត្ថុយេ វិវហរតិ ... តត្រ ទោ ភក្កវា...
អនមតត្ថោយេ កិក្ខុវេ សំសារោ ។ យេ ។ តិ
តិ មត្តាប កិក្ខុវេ កត្តាវិ ឬ ទោ ពហុតវិ
យេ វា វោ ឥមិធា ធីយេន អទ្កុនា សន្តាវតិ
សំសារតំ អមនាបសម្បយោតា មនាបវិប្បយោតា
កន្ទុនាធំ រោទន្ទាធំ អស្សុ បសធំ^(១) បក្សវិតិ យំ
វា បត្តុសុ មហាសមុទេសុ ទន្ទត្ថុ ។ យេថា
ទោ មយំ កន្ទេ ភក្កវតា ធម៌ ទេសិតិ អាជាយាធម

១ ធម. បសធំ ។

អមតត្ថស័យញ្ញ ពិណពន្ធិវិញ្ញ កាតវិទិក្កាច្រើនជាង

គប្បីដល់ខ្លួនការអស់ទៅ ផុតទៅ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះសិក្សានេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុត
ខាងដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាទាំង មានកណ្តា
ជាចំណង អន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ មិនប្រាកដឡើយ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីក្រៃយ សេចក្តីវិនាស ដែលសត្វ
ទាំងនោះបានទទួលហើយ អស់កាលជាអវិជ្ជាដំបូងនេះឯង ព្រៃខ្មោចគឺ
ចម្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរឡើយ
ណាយ គួរបញ្ចេញទ្រង់ គួរដឹងខ្លួន ក្នុងសត្វទាំងពួង ។ ចប់សូត្រ ទី២ ។

(៧៣) ទ្រង់គង់ទៅក្នុងក្រុងសាត្ថិ ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាន
ព្រះភាគ ... ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្សានេះ មានទី
បំផុតគេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច គឺត្រង់ដែលអ្នកទាំងឡាយ អន្ទាលទៅ
គ្រាប់ភ្លើងទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ទួញ យំ ព្រោះដូចប្រទេសនឹងរបស់ដែល
មិនគាប់ចិត្ត ប្រាក់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ដោយកាលអវិជ្ជាវិនា
ទឹកភ្នែកដែលហូរស្រក់ ហើយនឹងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង ៤ គឺបណ្តា
ទឹកទាំងពីរនោះ ទឹកណាច្រើនជាង ។ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គទាំងឡាយ យល់ច្បាស់ខ្លួនធម៌ តាមដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានគ្នា

ឯតនេវ កន្តេ ពហុតវំ យំ តោ ភមិទា ធិយេន
អន្តរា សន្ទាវតំ សិសវតំ អមនាបសម្មយោកា
មនាបវិប្បយោកា កន្តុញ្ញាធំ រោទញ្ញាធំ អស្សុ បសន្និ^(១)
បក្សវតំ ន ភ្លេវ ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ទុនកន្តិ ។

[៧២] សាទុ សាទុ ភិក្ខុវេ សាទុ ទោ
មេ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ឃិវំ ចម្មំ ទេសិទំ អាណាជាថ
ឯតនេវ ភិក្ខុវេ ពហុតវំ យំ តោ ភមិទា ធិយេន
អន្តរា សន្ទាវតំ សិសវតំ អមនាបសម្មយោកា មនា-
បវិប្បយោកា កន្តុញ្ញាធំ រោទញ្ញាធំ អស្សុ បសន្និ
បក្សវតំ ន ភ្លេវ ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ទុនកន្តិ^(២) ។
ធិយវត្តំ តោ ភិក្ខុវេ មាតុមរណំ បច្ចុនុក្ខតំ តេសំ តោ
មាតុមរណំ បច្ចុនុក្ខតំ អមនាបសម្មយោកា មនា-
បវិប្បយោកា កន្តុញ្ញាធំ រោទញ្ញាធំ អស្សុ បសន្និ
បក្សវតំ ន ភ្លេវ ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ទុនកន្តិ ។

១ ឧ. បសន្និ ។ ២ ឧ ភ្លេវ ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ទុនកន្តិ តិច ជាថ មម្មុយោកា ១
ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានគ្នា

ហើយ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ អន្ទាល
ទៅ ក្រាច់ភ្លើត់ទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ទួញ យំ ព្រោះជួបប្រទះនឹងរបស់
ដែលមិនគាប់ចិត្ត ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ដោយកាលជាអវិជ្ជន៍
នេះ ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅហើយ ច្រើនអនេក ៦ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ
ទាំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។

[៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយយល់ច្បាស់ខ្លាំងមិ តាមដែលកថាភស្តុដង
ហើយ យ៉ាងនេះ ប្រវត្តហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលអ្នក
ទាំងឡាយ អន្ទាលទៅ ក្រាច់ភ្លើត់ទៅ កន្ទក់កន្ទេញ ទួញ យំ ព្រោះ
ជួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ក្រាត់ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត
ដោយកាលជាអវិជ្ជន៍នេះ ច្រើនអនេក ៦ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង ៤
មិនច្រើនជាងមែន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីស្តាប់របស់មាតា អ្នកទាំងឡាយបាទទទួលរង អស់កាលអវិជ្ជន៍
កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ទទួលរងខ្លះសេចក្តីស្តាប់របស់មាតា កន្ទក់-
កន្ទេញ ទួញ យំ ព្រោះជួបប្រទះនឹងរបស់ដែលមិនគាប់ចិត្ត ក្រាត់-
ប្រាសចាករបស់ដែលគាប់ចិត្ត ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅ ច្រើនអនេក ៦
ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អមរត្តសំយុត្តស្ស ពិណាទដ្ឋវដ្ឋ អស្សុតហុសរោហ

ធីយរត្តំ វេ ភិក្ខុវេ បិក្ខុមរណំ បទ្ធទុក្ខតំ ... ភាគុមរណំ
 បទ្ធទុក្ខតំ ... ភគិណមរណំ បទ្ធទុក្ខតំ ... បុត្តមរណំ
 បទ្ធទុក្ខតំ ... ធីតុមរណំ បទ្ធទុក្ខតំ ... ញាតិព្យសនំ
 បទ្ធទុក្ខតំ ... កោកព្យសនំ បទ្ធទុក្ខតំ ... ធីយរត្តំ វេ
 ភិក្ខុវេ កោកព្យសនំ បទ្ធទុក្ខតំ តេសំ វេ កោកព្យសនំ
 បទ្ធទុកោត្តានំ អមតាបសម្សយោតា មតាបិប្បយោតា
 កន្ទត្តានំ រោត្តត្តានំ អស្សុ បសុន្តំ បក្សវតំ ឯ ទ្រៅ
 ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ឧទតំ តំ តិស្ស ហេតុ
 អធមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ បេ ។ យាវត្ថុនិ
 ភិក្ខុវេ អលមេវ សព្វសង្ខារេសុ ឯព្វិធីតុំ អលំ វិធីតុំ
 អលំ វិមុច្ចិតុន្តំ ។ តតិយំ ។

អមរត្តសំយុត្ត ពិណាទដ្ឋវដ្ឋ ភាវនទំក្រាព្រើនដាង

សេចក្តីស្តាប់របស់បិតា អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង អស់កាលអវិជ្ជន៍...
 សេចក្តីស្តាប់របស់បងប្អូនប្រុស អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង ... សេចក្តី
 ស្តាប់របស់បងប្អូនស្រី អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង ... សេចក្តីស្តាប់របស់
 កូនប្រុស អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង...សេចក្តីស្តាប់របស់កូនស្រី អ្នក
 ទាំងឡាយ បានទទួលរង ... សេចក្តីវិនាសវៃញាតិ អ្នកទាំងឡាយ
 បានទទួលរង ... សេចក្តីវិនាសភោគៈ អ្នកទាំងឡាយបានទទួលរង ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីវិនាសព្រោះរោគ អ្នកទាំងឡាយបានទទួល
 រង អស់កាលអវិជ្ជន៍ កាលដែលអ្នកទាំងឡាយ ទទួលរងខ្លះសេចក្តី
 វិនាសព្រោះរោគ កន្ទក់កន្ទេញ ខ្លួញ យំ ព្រោះផ្តួចប្រទះនឹងរបស់ដែល
 មិនតាប់ចិត្ត ព្រាត់ប្រាសចាករបស់ដែលតាប់ចិត្ត ទឹកភ្នែកហូរស្រក់ទៅ
 ច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង៤មិនច្រើនជានិច្ចឡើយ សេចក្តី
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារនេះ បានទី
 បំផុតគេមិនអាចជើងបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ
 អ្នកទាំងឡាយ គួរឡើយណាយ គួរតុញព្រាន់ គួរជើងឆ្នង់ ក្នុងសង្ខារ
 ទាំងពួង ដោយពិត ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[៧៨] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ ភក្កវា ... អន-

មតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សិសារោ ។ បេ ។ តំ កី មញ្ញថ

ភិក្ខុវេ កកមំ ទុ ទោ ពហុតិ យំ វា វោ ឥមិយា

ទីយេន អន្ធា សញ្ញាវតំ សិសាវតំ មាតុ ថញ្ញំ បីតំ

យំ វា ចត្វសុ មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកក្កំ ។ យថា

ទោ មយំ កន្ថេ ភក្កវា នម្មំ ទេសិកំ អាជាបាម ឯត-

ទេវ កន្ថេ ពហុតិ យំ ទោ ឥមិយា ទីយេន អន្ធា

សញ្ញាវតំ សិសាវតំ មាតុ ថញ្ញំ បីតំ ន ត្រេវ ចត្វសុ

មហាសមុទ្ទេសុ ឧទកក្កំ ។

[៧៩] ទ្រង់ភង្គីនោះទៀបក្រុងសាវត្ថី ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ

មានព្រះភាគ ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំនេះ

មានទីបំផុតគេមិនអាចជីវិតបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក

ទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ ថាដូចម្តេច គឺត្រង់ដែលអ្នកទាំងឡាយ

អន្ទោលទៅ គ្រាប់ឆ្នាំតៗទៅ ដោយកាលជាអវិជ្ជនៈនេះ បានជីកខ្សែ

ទឹកដោះវង់មាតា និងទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង ៤ តើបណ្តាទឹកទាំងពីរ

នោះ ទឹកណាច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំង-

ឡាយ យល់ច្បាស់ខ្លះធម៌ កាមដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ អន្ទោលទៅ គ្រាប់

ឆ្នាំតៗទៅ ដោយកាលជាអវិជ្ជនៈនេះ បានជីកទឹកដោះមាតាច្រើនអនេក

ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រទាំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។

[៧៦] សាទុ សាទុ កិក្ខុវេ សាទុ ទោ មេ ឡុប្បេ
 កិក្ខុវេ ឃី ធម្មំ ទេសំតំ គាយាយាថ ឯតទេវ កិក្ខុវេ
 តហុតរិ យំ វេ ឥមិណា ធិយេន អន្តុទា សម្ពាវតិ
 សិស្សាតំ មាតុ ឥត្តំ មិតំ ន ត្រូវ ឥត្តុសុ មហាស-
 មុន្តុសុ ឧទតំ តំ តិស្ស ហេតុ អធិមតត្រាយំ
 កិក្ខុវេ សិសារោ ។ មេ ។ អសំ វិមុច្ចិកុដ្ឋំ ។ ធម្មតំ ។

[៧៧] សាវត្ថុយំ វិហារតំ... អថទោ អញ្ញាតោ កិក្ខុ
 យេន ភក្កា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ។ មេ ។
 ឯតមន្តំ ទិសិទ្ធា ទោ សោ កិក្ខុ ភក្កន្តំ ឯតទ-
 វោច តីវទិយោ ធុ ទោ ភន្ត កេហ្វតំ ។ ទិយោ ទោ
 កិក្ខុ កេហ្វ ហោ ន សុគារោ សម្ពាវតិ ឯត្តកាធិ
 វស្សាធិ ឥតិ វា ឯត្តកាធិ វស្សសកាធិ ឥតិ វា
 ឯត្តកាធិ វស្សសហស្សាធិ ឥតិ វា ឯត្តកាធិ
 វស្សសតសហស្សាធិ ឥតិ វា ឯតិ ។ សន្តា បទ ភន្ត
 ឧបមា(១) កាតុដ្ឋំ ។

១ ម. ឧបម្មំ ។

[៧៨] ខ្នាលភិក្ខុចាំឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ខ្នាលភិក្ខុ
 ចាំឡាយ អ្នកចាំឡាយយល់ច្បាស់ខ្លួនចម្រើ តាមវេលាពេលវេលាសំដែង
 ហើយយ៉ាងនេះ ប្រពៃហើយ ខ្នាលភិក្ខុចាំឡាយ កាលវេលាអ្នក
 ចាំឡាយ អន្តោលទៅ គ្រាប់ភ្លៀងទៅ ដោយកាលវេលានេះ បាន
 ដឹកទឹកដោះរបស់មាតា ច្រើនអនេកពិត ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចាំឯ ៤
 មិនច្រើនជាងវេលា សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ខ្នាលភិក្ខុចាំឡាយ
 ព្រោះសង្សារនេះ មានវិបុលគេមិនអាចដឹងបាន ។ មេ ។ អ្នកចាំឡាយ
 គួរដឹងឆ្លង់ ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

[៧៩] ច្រើននឹងទៅទៀបគ្រុធិសាវត្ថិ ... ត្រាខានឯង មានភិក្ខុ
 មួយច្រើន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ។ មេ ។
 លុះភិក្ខុនោះអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ គ្រាបបន្តិចលូស្សព្រះមានព្រះ
 ភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បមានកាលវេលាដ៏ប៉ុន្មាន ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្នាលភិក្ខុ កប្បមានកាលវេលាសំដែង កប្បនោះ
 មិនអោយនឹងកប់ថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ឬថាប៉ុណ្ណោះយឆ្នាំ ថាប៉ុណ្ណោះកាន់ឆ្នាំ
 ឬថាប៉ុណ្ណោះវេលាឆ្នាំ បានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះ
 អង្គភាពធ្វើតាមវេលាបានឬទេ ។

(៧៨) សន្តា ភិក្ខុតិ កតវា អរោច សេយ្យ-
 ជាបិ ភិក្ខុ មហាសេសោ បព្វតោ យោជនំ អាណា-
 មេន យោជនំ វិគ្គារេន យោជនំ ឧត្ថេនេន អច្ឆិទ្គោ
 អសុសំរោ ឯកយនោ តមេនំ បុរិសោ វស្សសតស្ស
 វស្សសតស្ស អត្ថយេន កាសិកេន វត្តេន សតិ
 សតិ បរិមជ្ឈេយ្យ ទិប្បតិ ទោ សោ ភិក្ខុ មហា-
 សេសោ បព្វតោ វិមិទា ឧបត្តមេន បរិក្ខយេ ប-
 រិយោនាទំ កច្ឆេយ្យ ន ត្រូវ កប្បា ឯវិទីយោ ទោ
 ភិក្ខុ កប្បា ។ ឯវិទីយោនំ ទោ ភិក្ខុ កប្បាទំ
 នេកោ កប្បា សិសិតោ នេកំ កប្បសតំ សិសិទំ
 នេកំ កប្បសហស្សំ សិសិតំ នេកំ កប្បសតស-
 ហស្សំ សិសិតំ តំ កសិស្ស ហេតុ អនមតត្តាយ
 ភិក្ខុ សិសារោ ។ បេ ។ យាវត្ថាទំ ភិក្ខុ អលមេ-
 សព្វសង្ការេសុ និព្វិន្ទិកំ អលំ វិជ្ជិកំ អលំ វិមុច្ចិ-
 តុន្តិ ។ បញ្ចមំ ។

(៧៨) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភាចារី
 បាន ហើយទ្រង់ត្រាស់ កទៅទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចភ្នំដុសដីធំ
 បណ្តាយមួយយោជនំ ទទឹងមួយយោជនំ កំពស់ក៏មួយយោជនំ មិន
 ច្នះ មិនមានប្រហោង ដាក់កាន់ កន្លងមួយយោជនំ ទៅ មានចុរស
 យកសំពត់កាសិក មកបុសកំនោះម្តងៗ ម្ចាស់ភិក្ខុ ភ្នំដុសដីធំនោះ
 គប្បីដល់ខ្ញុំការអស់ទៅ រចរទៅ ដោយសេចក្តីព្យាយាមនេះចាប់ផ្តើម
 ឯកប្បមិនទាន់អស់ទៅឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ កប្បមានកាលវេនយ៉ាងនេះ
 ឯន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បណ្តាកប្បវេនមានកាលវេនយ៉ាងនេះ សូម្បី
 កប្បមួយកំពប់មិនបាន កប្បមួយរយកំពប់មិនបាន កប្បមួយពាន់កំពប់
 មិនបាន កប្បមួយសែនកំពប់មិនបាន សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះសង្សារនេះ មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរឡើយណាយ គួរចុះប្រាថ្នា
 គួរជំនឿ ក្នុងសង្ការទាំងពួង ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

អនិច្ចត្តយុត្តស្ស តិណាភិវិទ្ធិ សាសប្បមា

(៧៧) សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... អថទោ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា ។ បេ ។ ឯកមន្តិ ធិសិដ្ឋោ ទោ សោ
 ភិក្ខុ ភកវន្តិ ឯកនរោច កវិធិយោ នុ ទោ កន្ត
 កប្បោតិ ។ ធិយោ ទោ ភិក្ខុ កប្បោ សោ ន សុករោ
 សង្កាតិ ឯត្តកានិ វស្សានិ ភតិ វា ។ បេ ។ ឯត្តកានិ
 វស្សសតសហស្សានិ ភតិ វា ។ សញ្ញា មន កន្ត
 ទុមមា កាតុទិ ។

(១០០) សញ្ញា ភិក្ខុតិ ភកវា អរោច សេយ្យ-
 ថាថិ ភិក្ខុ អាយសំ នករំ យោជនំ អយោមេន
 យោជនំ វិគ្គារេន យោជនំ ឧត្ថេនេន បុណ្ណិ សាសថានិ
 កុដ្ឋិកាពន្ធិ តតោ បុរិសោ វស្សសតស្ស វស្សស-
 តស្ស អច្ចយេន ឯកមេតិ សាសថំ ទុទ្ធកេយ្យ

អនិច្ចត្តយុត្ត តិណាភិវិទ្ធិ វាមោដោយគ្រាប់ស្ពៃ

(៧៧) ច្រើននឹងទៅជិតក្រុងសាវត្ថុ ... គ្រោះខានឯង ភិក្ខុមួយ
 ប្រ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុង
 ដីសមគួរហើយ បានគ្រាបបង្គំចូលសូត្រមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បមានកាលវែងប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ កប្បមាន
 កាលវែងណាស់ កប្បនោះមិនដឹងនឹងរាប់ថា ប៉ុន្មានឆ្នាំ ។ បេ ។
 ម្តងប៉ុន្មានសែនឆ្នាំ បានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពុទ្ធព្រះអង្គ
 អាចធ្វើពាក្យទុបមាបានឬទេ ។

(១០០) ព្រះមានព្រះភាគច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាចធ្វើបាន
 ហើយច្រើនគ្រាស់នោះទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចនគរវេលាដ៏ដោយកំ-
 រិត បរណ្ណយម្ភយោជនំ ទទ្ធិម្ភយោជនំ កំលសម្ភយោជនំ
 ពេញដោយគ្រាប់ស្ពៃ ជាគរកេប្តិក្តាប់ ដោយដុំដីស្អិត កន្លងមួយ
 យេឆ្នាំ ។ ទេ មានបុរសទៅរើសយកគ្រាប់ស្ពៃមួយគ្រាប់ ។ អំពីនគរនោះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយិញ

ទំប្បវេរី ទោ សោ ភិក្ខុ មហាសាសបទសំ ឥមំនា
 ឧបក្កមេន បរិក្ខយេ បរិយោជានំ កច្ចយេ ធន ក្រៅ
 កប្បោ ឃីរិដិយោ ទោ ភិក្ខុ កប្បោ ។ ឃីរិដិយា-
 នំ ទោ ភិក្ខុ កប្បានំ ទេកោ កប្បោ សំសិ-
 កោ ទេកំ កប្បសតិ សំសិកំ ទេកំ កប្បសហស្សំ
 សំសិកំ ទេកំ កប្បសតសហស្សំ សំសិកំ កំ
 តំស្ស ហេតុ អនមតក្កោយំ ភិក្ខុ សំសណោ ។ បេ ។
 អសំ វិមុត្តិកុត្តំ ។ ធម្មំ ។

[១០០] សាក្កិយំ វិហារតិ... អថៈទោ សម្ពហុលា
 ភិក្ខុ យេន ភកវា ។ បេ ។ ឯតមន្តំ ធិសិដ្ឋា ទោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោចំ កំវតហុកា ទុ ទោ កន្ត
 កប្បា អត្តតីតា អតិក្កន្តាតិ ។ ហេតោ ទោ ភិក្ខុវេ
 កប្បា អត្តតីតា អតិក្កន្តា តេ ន សុករា សង្ខាតិ
 ឯត្តកា កប្បា ឥតិ វា ឯត្តកានិ កប្បសតានិ ឥតិ
 វា ឯត្តកានិ កប្បសហស្សានិ ឥតិ វា ឯត្តកានិ កប្ប-
 សតសហស្សានិ ឥតិ វាតិ ។ សក្កា បទ ភន្ត
 ទុបមា កាតុន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយិញ

ម្ចាស់ភិក្ខុ គំនរគ្រាប់ស្ករដ៏ធំនោះ គប្បីដល់នូវការអស់ទៅ លើសទៅ
 ដោយសេចក្តីព្យាយាមនេះគាប់ជាន់ ឯកប្បមិនទាន់អស់ទៅឡើយ ម្ចាស់
 ភិក្ខុ កប្បទានកាលវែងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បណ្តាកប្បវិសេ
 មានកាលវែងយ៉ាងនេះ សូម្បីកប្បមួយកំរប់មិនបាន កប្បមួយរយ
 កំរប់មិនបាន កប្បមួយពាន់កំរប់មិនបាន កប្បមួយសែនកំរប់មិនបាន
 សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះសន្ធឹកនេះ មានចំបង្ក
 គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ គួរជំនឿ ។ ចប់សូត្រទី ៦ ។

[១០១] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... គ្រាពោះឯង ភិក្ខុច្រើន
 ប្រមូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបចង្អុលសូត្រព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្បវិសេកន្តវិលេសទៅហើយ មានចំនួន
 ច្រើនប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កប្បវិសេកន្តវិលេសទៅហើយ
 មានចំនួនច្រើនណាស់ កប្បទាំងនោះមិនដឹងកំរប់ថា ប៉ុណ្ណះកប្ប
 ឬថាប៉ុណ្ណះយកប្ប ថាប៉ុណ្ណះពាន់កប្ប ឬថាប៉ុណ្ណះសែនកប្ប
 បានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គអាចធ្វើពាក្យបទ
 បានឬទេ ។

អនុវត្តសំយុង្គយ្យ វិណយដ្ឋាន កប្បកហុសភោ

[១០២] សុត្តា ភិក្ខុវេទិ ភគវា អរោម ឥធស្ស
 ភិក្ខុវេ ធន្តារោ សាវកោ វស្សសតាយុកោ វស្សសតដិ
 វិលោ តេ ធម ធិវសេ ធិវសេ កប្បសតសហស្សំ កប្ប-
 សតសហ្សំ អនុស្សវេយ្យំ ។ អនុស្សវិតា វ ភិក្ខុវេ
 តេហិ កប្បា អស្សំ ។ អថទោ មេ ធន្តារោ សាវកោ
 វស្សសតាយុកោ វស្សសតដិវិលោ វស្សសតស្ស វស្ស-
 សតស្ស អនុយេន កាលំ កេវេយ្យំ ។ ឯវិ ពហុកា
 ទោ ភិក្ខុវេ កប្បា អត្តតិកា មតិក្កន្តា តេ ឯ សុករា
 សង្ខតំ ឯត្តកា កប្បា ឥតិ វា ឯត្តកាធិ កប្បស-
 តាធិ ឥតិ វា ឯត្តកាធិ កប្បសហស្សាធិ ឥតិ វា ឯត្ត-
 កាធិ កប្បសតសហស្សាធិ ឥតិ វា ឥតិ កិស្ស
 ហេតុ អនមតត្រាយំ ភិក្ខុវេ សិសារោ ។ បេ ។ អសិ
 វិមុត្តិគុណំ ។ សត្តមំ ។

អនុវត្តសំយុង្គយ្យ វិណយដ្ឋាន កប្បមាធិន្តុនច្រើនណាស់

[១០២] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធក្រយ
 អាចារ្យបាទ ហើយទ្រង់គ្រាស់ទៅទៀតថា ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធក្រយ
 ប្រសិនបើសាវ័ក ៤ រូប ក្នុងសាសនានេះ មានអាយុមួយរយឆ្នាំ រស់
 នៅមួយរយឆ្នាំ បើសាវ័កព័ន្ធនោះ ពេកបានមួយសែនកប្ប ម្នាក់
 រស់វាថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធក្រយ សាវ័កព័ន្ធនោះ ក៏មិនអាចនឹង
 ពេកកប្បឲ្យអស់បានឡើយ ។ គ្រានោះឯង សាវ័កព័ន្ធ ៤ របស់
 ភថាគត មានអាយុមួយរយឆ្នាំ រស់នៅមួយរយឆ្នាំ កន្លងទៅមួយរយឆ្នាំ
 ម្នាក់ៗ នឹងធ្វើមរណកាលទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធក្រយ កប្បវេលកន្លង
 វេលានោះ មានចំនួនច្រើនយ៉ាងនេះឯង កប្បព័ន្ធនោះមិនងាយនឹងរាប់ថា
 ប៉ុណ្ណោះកប្ប ឬថាប៉ុណ្ណោះយកប្ប ថាប៉ុណ្ណោះពាន់កប្ប ឬថាប៉ុណ្ណោះ
 សែនកប្បបានឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធក្រយ
 ព្រោះសង្ខារនេះ មានទប់ផុតកម្រិតមិនបាន ។ បេ ។ គួរជំនុំ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយវិញ្ញា

[១០៣] ឯតំ សមយំ ភក្កវា រាជគហោ វិហា-
 រតិ វេទ្យវេន កេលទ្ធករិកមេ ។ អថទោ អញ្ញាតហ
 ប្រាហ្មណោ យេន ភក្កវា ភេតុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
 ភក្កវា សុទ្ធិសម្មាទិ សម្មាទិយំ កមិ សារាណិយំ
 វិតិសាវេត្វា ឯតមន្តំ ទិសិទិ ។ ឯតមន្តំ ទិសិទ្ធោ
 ទោ សោ ប្រាហ្មណោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច កិវតហុកា ធុ
 ទោ រោ ភោតម កេច្ឆា អត្តតិកា អតិក្កន្តាតិ ។
 ពហុកា ទោ ប្រាហ្មណោ កេច្ឆា អត្តតិកា អតិក្កន្តា
 តេ ន សុក្ករា សម្មាទិ ឯតុកា កេច្ឆា ឥតិ វា
 ឯតុកាទិ កេច្ឆសតាទិ ឥតិ វា ឯតុកាទិ កេច្ឆស-
 ហស្សាទិ ឥតិ វា ឯតុកាទិ កេច្ឆសតសហស្សាទិ ឥតិ
 វាទិ ។ សក្កា បទ រោ ភោតម ឧបមា កាតុន្តំ ។

[១០៤] សក្កា ប្រាហ្មណាទិ ភក្កវា អរោច
 សេយ្យថាបិ ប្រាហ្មណោ យតោ ចាយំ កម្ពុនទិ
 បហោតិ យត្ថ ច មហាសមុទ្ធិំ អប្សេតិ យា ឯតស្មី
 អន្តរេ វាលីកា សា ន សុក្ករា សម្មាទិ ឯតុកា
 វាលីកា ឥតិ វា ឯតុកាទិ វាលីកសតាទិ ឥតិ វា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវិញ្ញា

[១០៥] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងទៅក្នុង
 វត្តវេទ្យវេន ជាកលទ្ធករិកមេស្ថាន ទៀបច្រកដីគ្រឹះ ។ គ្រាខាងឯង
 ប្រាហ្មណ៍ម្នាក់ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកេរកយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់
 ពាក្យដែលត្រូវកេរកយ និងពាក្យដែលត្រូវព្យាបាយ ទើបអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ។ លុះប្រាហ្មណ៍នោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ គ្រាបបង្គំ
 ទូលសួរព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កម្ម
 ដែលកន្លងរំលងទៅ មានចំនួនច្រើនប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ កម្ម
 ដែលកន្លងរំលងទៅ មានចំនួនច្រើនណាស់ កម្មទាំងនោះមិនងាយនឹង
 រាប់ថា ប៉ុណ្ណេកម្ម ឬថាប៉ុណ្ណេយកម្ម ថាប៉ុណ្ណេពាន់កម្ម ឬថា
 ប៉ុណ្ណេសែនកម្ម បានឡើយ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះព្រះ
 អង្គុយធ្វើពាក្យបទបទបទ ។

[១០៦] ព្រះមានព្រះភាគច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ កាច
 ធ្វើបាន ហើយច្រើនគ្រាស់ទៅទៀតថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ដូចជា
 ចាប់ដើមតាំងពីស្ទឹងត្បូងនេះកើតមានមក តែងហូរទៅតាមហាសមុទ្រ
 ក្នុងចន្លោះណា គ្រាប់ទ្រូចំណាដែលមានក្នុងចន្លោះខ្លះ គ្រាប់ទ្រូចំ
 នោះមិនងាយនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណេគ្រាប់ទ្រូចំ ឬថាប៉ុណ្ណេយគ្រាប់ទ្រូចំ

អធិប្បន្នសម្បត្តិស្ម ពិណកដ្ឋវគ្គ សារណគម្ព

ឯត្ថកាណិ វាលិកសហស្សានិ ឥតិ វា ឯត្ថកាណិ
វាលិកសហស្សានិ ឥតិ វា ។ តតោ(១) ធម្មតោ
ទោ ព្រាហ្មណ កប្បា អត្តតិកា អតិក្កន្តា គេ ធម
សុត្តា សម្មាសុំ ឯត្ថកា កប្បា ឥតិ វា ឯត្ថកាណិ
កប្បសតានិ ឥតិ វា ឯត្ថកាណិ កប្បសហស្សានិ
ឥតិ វា ឯត្ថកាណិ កប្បសហស្សានិ ឥតិ វា
តំ កិស្ស ហេតុ អធិបតេយ្យំ ព្រាហ្មណ សំសារោ
បញ្ច កោណិ ធម បញ្ចាយតិ អវិជ្ជាបិវារណានិ សត្តានិ
តណ្ហាសញ្ញាជនានិ សទ្ធាវតិ សំសរតំ ឃីវិ ធីយវត្តិ
ទោ ព្រាហ្មណ ទុក្ខំ បទ្ធពុក្ខំ តិច្ឆិ បទ្ធពុក្ខំ
ព្យសនំ បទ្ធពុក្ខំ កដសំ វុឌ្ឍតា ។ យវត្ថានិ
ព្រាហ្មណ អលមេវ សត្វសម្មារេសុ ធិត្ថិច្ឆិកុំ អលំ
វិជ្ជិកុំ អលំ វិមុច្ចិកុំ ។

[១០៥] ឃីវិ វុត្តេ សោ ព្រាហ្មណោ អកវុទ្ធិ ឯត-
ណកេច អតិក្កន្តំ កោ តោតម អតិក្កន្តំ កោ តោតម
។ បេ ។ ទតាសតិ មិ កវី តោតមោ ធាវេតុ អធិបតេ
ចាលុបេតិ សារណត្ថកន្តិ ។ អដ្ឋមិ ។

១ ឥ.អតោ ។

អធិប្បន្នសម្បត្តិ ពិណកដ្ឋវគ្គ ករណីសុវណោ

ថាប៉ុណ្ណះពាន់គ្រាប់ខ្លួន ឬថាប៉ុណ្ណះសេនគ្រាប់ខ្លួន ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ កប្បវេលកខ្លួនវេលាហើយច្រើនជាងគ្រាប់ខ្លួននោះឯង
កប្បនោះមិនហើយនឹងលប់ថា ប៉ុណ្ណះកប្ប ឬថាប៉ុណ្ណះយកប្ប ថា
ប៉ុណ្ណះពាន់កប្ប ឬថាប៉ុណ្ណះសេនកប្ប សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុ
អ្វី ម្ចាស់ព្រាហ្មណ ព្រោះសន្យានេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹង
បាន គឺទីបំផុតវាដឹង របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជា
នាង មានកណ្តាចំណង អាទូលទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ មិន
ប្រាកដឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ សេចក្តីទុក្ខ សេចក្តីក្រៀម សេចក្តី
វិនាស សត្វទាំងនោះខ្លួនហើយ អស់កាលជាអន្តរាយយ៉ាងនេះ
ព្រៃព្រេងចក់ចម្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ
គួរឡើយណាយ គួរច្បងច្រាន គួរជំនក្កម ក្នុងសន្តិវាចន៍ត្រង ។

[១០៥] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ព្រាហ្មណនោះ គ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់
ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកខ្ញុំច្រើនអង្គថាថា
ទទាសក ផល់ខ្ញុំសរណៈស្មើដោយដីវិក ចាប់ដើមកំណត់វិប្បនេះទៅ ។
ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

[១០៦] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... ឆត្រោ ទោ ភគវា...
 អនមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សិសារោ បុព្វា កោដិ ន
 បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាជំ សត្តាជំ តណ្ហាសញ្ញោជ-
 យាជំ សទ្ធាវតំ សិសវតិ ។ បេ ។

[១០៧] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ និល្លោ ឧបវេហាសិ
 ទិក្ខោ សតិម្បិ មូលេន និបតតិ សតិម្បិ មជ្ឈិម
 និបតតិ សតិម្បិ អន្តរេន និបតតិ វិវេសេ ទោ ភិក្ខុវេ
 អវិជ្ជាជីវណា សត្តា តណ្ហាសញ្ញោជយា សទ្ធាវត្តា
 សិសវត្តា សតិម្បិ អស្មា លោកា បរិ លោកំ កច្ចន្តិ
 សតិម្បិ បរស្មា លោកា ឥមំ លោកំ អាភច្ចន្តិ តំ
 តិស្ស ហេតុ អនមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សិសារោ ។ បេ ។
 អលំ វិមុច្ចិទុន្តិ ។ ធម៌ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[១០៦] ច្រនីគនីនោទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ច្រនីគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ សន្សំរោះ មាន
 ទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតខាងដើម របស់សត្វចាំឡាយ
 ដែលមានអវិជ្ជាជាតំរាង មានតណ្ហាជាគ្រឿងប្រកបផ្សំ អន្តរាលេ
 គ្រាប់ផ្កាតំទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ បេ ។

[១០៧] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ដូចជា ដំបងដែលគេចាលទៅ
 ពូជអាកាសខាងលើ ចូនកាលក៏ធ្លាក់ចុះខាងក្រោមមុន ចូនកាលក៏ធ្លាក់
 ចុះក្រនីកណ្តាលមកមុន ចូនកាលក៏ធ្លាក់ចុះខាងចុងមកមុន ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឡាយ សត្វចាំឡាយដែលមានអវិជ្ជាជាតំរាង មានតណ្ហាជាគ្រឿង
 ប្រកបផ្សំ អន្តរាលេ គ្រាប់ផ្កាតំទៅ ចូនកាលក៏ចេញអំពីលោក
 នេះទៅ កាន់លោកខាងមុខ ចូនកាលក៏ចេញអំពីលោកខាងមុខមក
 កាន់លោកដទៃ យ៉ាងនោះឯង សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំឡាយ ព្រោះសន្សំរោះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន
 ។ បេ ។ គួរឯងច្នៃ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

អធិបតីសម្ព័ន្ធស្នេហា ពិណាមជ្ជវិញ្ញាណ ធិតបវចន

(១០៥) ឃុំសំរោង សម័យ ភក្តី រាជសម្រេច វិហារតិ
ភិក្ខុវិញ្ញាណ បច្ចុប្បន្ន ។ តត្រ ទោ ភក្តី ភិក្ខុ
អាមន្តសិ ភិក្ខុភោតិ ។ អាមន្តសិ ភក្តី ភក្តី ភក្តី
បច្ចុប្បន្នសិ ។

(១០៧) ភក្តី ឃុំសំរោង អធិបតីសម្ព័ន្ធស្នេហា ភិក្ខុវិ
សិសារា ។ ថេ ។ ឃុំសំរោង បុគ្គលស្នេហា ភិក្ខុវិ តប្ប
សន្ធាវតោ សិសារា សិយោ ឃុំ មហា អដ្ឋិកត្តិលោ
អដ្ឋិបុត្រា អដ្ឋិភិសិ យដាយី វេយ្យា បច្ចុប្បន្ន សេ
សិបារាតោ អស្ស ភក្តី ទ វិទស្សយ្យ ទំ
ភិស្ស ហេតុ អធិបតីសម្ព័ន្ធស្នេហា ភិក្ខុវិ សិសារា ។ ថេ ។
អសិ វិមុត្តិកុត្តិ ។

(១០៩) ភក្តី ឃុំសំរោង ភក្តី ភក្តី វិញ្ញាណ សុភតោ
អដ្ឋិបតី ឃុំសំរោង សុភា

អធិបតីសម្ព័ន្ធស្នេហា ពិណាមជ្ជវិញ្ញាណ ធិតបវចន

(១០៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំ
ភិក្ខុវិញ្ញាណ ទៀបក្រុងរាជធានី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួល
ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

(១០៩) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សន្យានេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ ថេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលបុគ្គលម្នាក់ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លើង
ទៅ អស់មួយកប្ប រាត្រីភ្លើង តំបូកភ្លើង តំបូកភ្លើងយ៉ាងចំ ប្រហែល
គ្នា ទឹងក្នុងបុណ្យនេះឯង ប្រសិនបើមានបុគ្គល អ្នកដក់យកភ្លើង
ដែលគេទុក ក៏មិនប្រសើរទៅឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសន្យានេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន
។ ថេ ។ ក្នុងនេះផ្តល់ ។

(១១០) ព្រះមានព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់សូត្រនេះចេញពី
លុះព្រះសុភត ជាសាស្ត្រាគ្រាស់សូត្រនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស់ពាក្យ
នេះ ក្រៅទៀតថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឱទានវគ្គ
 ឯកសេដ្ឋានេន កេច្ឆេន
 បុគ្គលស្សដ្ឋិសត្វាយោ
 សិយា មទ្ធកសមោ វាសិ
 ឥតិ វុត្តិ មហេសិទា
 សោ ទោ មនាយិ អន្តារោ
 វេបុណ្ណោ មទ្ធកោ មហា
 ឧត្តរោ កិដ្ឋិក្សេដស្ស
 មកទាមិ កិវិទ្ធាដ
 យតោ ច អរិយសទ្ធាមិ
 សឧប្បញ្ញាយ មស្សតិ
 ទុក្ខំ ទុក្ខសឧប្បាទំ
 ទុក្ខស្ស ច អតិក្កមិ
 អរិយញ្ញដ្ឋិទិកំ មក្ខំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឱទានវគ្គ
 កំណត់ទង្វើរបស់បុគ្គលម្នាក់ ចំនួនមួយកថា កំណោះប្រ-
 ហែលគ្នាទាំងគ្នា ព្រះពុទ្ធជាមហេសី បានក្រាស់ហើយដូច្នោះ
 ក្នុងវប្បនេះខណៈពេលហើយថា ដំណើរសុបដានក្នុងកិដ្ឋិ^(១)
 ក្នុងទៀបត្រង់កិវិទ្ធាដៈ (ពដ្ឋិក្ខេ) របស់អ្នកមកទទួលបានទ្រព្យ
 មួយទៀត បុគ្គលណាឃើញនូវអរិយសទ្ធា ដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ប្រពៃ កិច្ច ១ កណ្តាដែលញ៉ាំងទុក្ខឱ្យកើតឡើង ១
 ព្រះឱទ្ធានជាគ្រឿងប្រព្រឹត្តកន្លងទូទូ ១ អដ្ឋនិកមកដ៏ប្រសើរ
 (១) ក្នុងវប្បនេះ បិណ្ឌទោសដឹងតែក្នុងកិដ្ឋិក្ខេ ។ អដ្ឋកថា ។

អធិបតីបុគ្គល តំណាងរដ្ឋ ឧទ្ទាន

ឧត្តមសមតា វិជ័យ

សន្តត្តបុប្ផិ

សម្មាសម្ពុទ្ធសោ

ឧត្តមស្រីរាជ ហោតិ

សព្វសញ្ញាជនគ្រូយោ វិ ។ ធម្មវិ ។

តំណាងរដ្ឋ បរមោ ។

តិស្ស ឧទ្ទាន

តិណាតដ្ឋត្ថ បរមី

អស្ស វិរាត បព្វតិ

សាសនា សាវតោ កត្តា

ធម្មោ ច បុគ្គលេ ចាតិ ។

អធិបតីបុគ្គល តំណាងរដ្ឋ ឧទ្ទាន

ជាសភាវៈឱ្យដល់នូវសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នៃទុក្ខ ១ បុគ្គលនោះ

អន្តរាលទៅកំណត់ត្រឹម ៧ ជាតិ ជាយ៉ាងយូរ រវែងធ្វើឱ្យទី

បំផុតនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈទាំងស្រុង ។

ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

ចប់ តំណាងរដ្ឋ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃតំណាងរដ្ឋគ្រានោះគឺ

ទ្រង់សំដែងប្រៀបដូចស្មៅ និងកំណាត់ឈើជាដើម ១ វេទ

ដី ១ ទឹកភ្នែក ១ ទឹកដោះ ១ ភ្នំ ១ ប្រាប់ស្ត្រី ១ សាវ័ក ១

ស្នឹងភ្នំ ១ ដំបូង ១ បុគ្គល ១ ។

ទុក្ខតវិគ្គោ

(១១១) ឯតំ សមយំ គគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ

។ មេ ។ តត្រ ខេ គគវា... អធមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ

សំសារោ ឫត្វា កោដិ ឧ បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាជំ

សត្តាជំ តណ្ហាសញ្ញាជនាជំ សទ្ធាវតំ សំសរតំ ។

យំ ភិក្ខុវេ បស្សេយ្យាថ ទុក្ខំ ទុរុបេតំ ចិដ្ឋមេតុ

កន្តំ អម្ពេហំ វិវុដំ បព្វទុក្ខំ សមិទា ធិយេន

អនុនាតិ តំ កំស្ស ហេតុ អធមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ

សំសារោ ។ មេ ។ អលំ វិមុច្ចិកុណំ ។ បរមំ ។

ទុក្ខតវិគ្គ

(១១១) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅទៀប

ក្រុងសាវត្ថី ។ មេ ។ ក្នុងវិចារ៦៧ ព្រះមានព្រះភាគ ... ច្រើនគ្រាស់

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សន្យានេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន

គឺទីបំផុតនាដើម របស់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាដំបូង មាន

កណ្តាជាប់ណាស់ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ផ្លែត្រីទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃើញបុគ្គលកំសត់ណា មានរូប

កងកាត្រក់ អ្នកទាំងឡាយខឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងបុគ្គលកំសត់

ខ្លះថា ប្រហែលនេះ យើងទាំងឡាយធ្លាប់គប់ប្រៃសព្វហើយ អស់កាលជា

អវិជ្ជន ដូច្នោះដែរ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ព្រោះសន្យានេះ មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ មេ ។ កូដិទន្តនំ ។

ចប់សូត្រទី ១ ។

អធិបតីសំយោគស្ស ឧត្តរវិញ្ញាណ ភក្តិវិញ្ញាណ

[១១២] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ កកវា ...
 អធិបតីសំយោគស្ស ឧត្តរវិញ្ញាណ ភក្តិវិញ្ញាណ ... យំ ភិក្ខុវេ បស្សៈ
 យោថ សុខិតំ សុសន្និតំ និដ្ឋមេត្ត កន្តិវិ អម្ពេហិ
 ឯវុបំ បទ្ធកុតំ ឥមិទា ធិយេន អនុបាតិ តំ តិស្ស
 ហេតុ អធិបតីសំយោគស្ស ឧត្តរវិញ្ញាណ បុព្វ តោធិ
 ន បញ្ញាយតិ ។ បេ ។ អលិ វិមុត្តិកុត្តិ ។ កុតិយំ ។

[១១៣] វជិតហោ វិហារតិ វេទ្យវេន ... អថទោ
 តិសមត្តា ហោវេយ្យតា(១) ភិក្ខុ សទ្ធោ ណវញ្ញិតា
 សទ្ធោ បិណ្ឌវេតិតា សទ្ធោ បិសុត្តលិតា សទ្ធោ
 តេជិវិតា សទ្ធោ សសញ្ញាជនា យេន កកវា
 តេនុបសន្តមិសុ ឧបសន្តមិត្វា កកវទ្ធិ អភិវាទេត្វា
 ឯតមទ្ធិ និសិទិសុ ។

១ បាយ័យ្យកតិបិ ។

អធិបតីសំយោគស្ស ឧត្តរវិញ្ញាណ ភក្តិវិញ្ញាណ ពេតាលំព្រះមានព្រះភាគ

[១១៤] ប្រនីតនីទៅទៀតក្រុងសាវត្ថី ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ ... ប្រនីត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្យាពន្ធ
 មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីឃើញបុគ្គលណា ដែលដល់នូវសេចក្តីសុខ ដល់នូវសេចក្តីសប្បាយ
 អ្នកទាំងឡាយ នឹងដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តក្នុងបុគ្គលនោះថា ប្រែប្រួលនេះ
 យើងទាំងឡាយ ធ្លាប់គប់ប្រែសព្វហើយ អស់កាលជាអនិច្ច ដូច្នោះដែរ
 សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសន្យាពន្ធ មាន
 ទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតមានដើម មិនប្រាកដឡើយ របេប
 គួរដឹងខ្លួន ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[១១៥] ប្រនីតនីទៅក្នុងវត្តវេទ្យវេន ទៀតក្រុងវជិត្រិះ ... ព្រា
 នោះឯង បាយ័យ្យកតិក(១)ប្រមាណ ៣០ រូប ជាអ្នកប្រព្រឹត្តការពាក់-
 ពាក់ ពុកក្នុងទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកពុកក្នុងទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 បន្សុក្ខលិកពុកក្នុងទាំងអស់ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេជិវិកពុកក្នុងទាំងអស់ តែនៅ
 មានសំយោជនធម៌ ទាំងអស់គ្នា ទាំងអស់គ្នា ទាំងអស់គ្នា ទៅក្នុងព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 អធិយក្តិទិសមគ្គរ ។

១ ភិក្ខុវេត្តិប្រទេសបាវ ។

[១០៤] អថទោ ភកវតោ ឯតនហោសិ ឥមេ
 ទោ ភិសមន្តា ចារវយ្យតា ភិក្ខុ សទ្ធោ អាវាហិតា
 សទ្ធោ បិណ្ឌបាទិតា សទ្ធោ បិសុត្យលីតោ សទ្ធោ តេធិ-
 វិតា សទ្ធោ សសញ្ញាដនា យទ្ធជាហំ ឥមេសិ តថា
 ធម្មិ ទេសេយ្យំ យថា ទេសំ ឥមស្មីយេវ អាសនេ
 អនុបាយាយ អាសវេហំ ចិត្តានិ វិមុត្តេយ្យុន្តំ ។ អថទោ
 ភកវ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេទិ ។ គនន្តេតិ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បទ្ធស្សស្សី ។

[១០៥] ភកវា ឯតនវេច អនមតត្តោយិ ភិក្ខុវេ
 សំសារេ បុត្តា តោជំ ន បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណានិ
 សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញាដនានំ សទ្ធាវតំ សំសរតំ ។
 តំ តេ មញ្ញថ ភិក្ខុវេ តតមិ ទុ ទោ តហុតវិ
 យិ វា វេ ភិក្ខុវេ ឥមំនា ទីយេន អនុនា សទ្ធាវតំ
 សំសរតំ សិសង្ខម្ហានិ ឈោបាតំ បសង្ខំ បក្ខវតំ

[១០៦] ត្រាពានេឯនំ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់ព្រះតិរិយោធិ
 នេះថា បារវយ្យតភិក្ខុប្រមាណ ព្វំ ប្រទេ ។ សុទ្ធាតជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 អាញ្ញិកចុក្កំ សុទ្ធាតជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាទិកចុក្កំ សុទ្ធាតជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តបិសុត្យលីកចុក្កំ សុទ្ធាតជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេធិវិកចុក្កំ តែទៅ
 មានសំយោជនធមិ ពាំងអស់គ្នា បើដូច្នោះគួរតែ កថាគភសិដងធមិដល់
 ភិក្ខុពាំងនេះ ដើម្បីធ្វើចិត្តភិក្ខុពាំងនោះឲ្យរួចចាកអាសវៈ ដោយមិនប្រកាន់
 លើអាសវៈនេះឯនំ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់ត្រាស់និទិត្យ
 ពាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុពាំងឡាយ ។ ភិក្ខុពាំងនោះ កិច្ចសង្គ្រោះ
 កុដ្ឋដីកាព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

[១០៧] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ពាំងឡាយ សន្សំនេះ មានទីបំផុត តែមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុត
 វាធិដើមរបស់សត្វពាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាមោធិ មានតណ្ហាជា
 ចំណង អន្តោលទៅ ក្រាប្រែភ្នាក់ទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ ថាដូចម្តេច
 ម្ចាស់ភិក្ខុពាំងឡាយ ត្រង់ដែលអ្នកពាំងឡាយអន្តោលទៅ ក្រាប្រែភ្នាក់
 ទៅ ត្រូវតែកាត់ក្បាលដោយកាលជាអវិជ្ជនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់

អធិប្បន្នសំយុត្តស្ស ទុក្ខវេទន្ត សាមុទ្ទាយនិទានំ

យំ វា ចត្វុស្ស មហាសមុទ្ទេស្ស ទុក្ខតន្តិ ។ យេថា ខោ
មយំ កន្តេ ភក្កវតា ធម្មំ ទេសិតិ អាជាយាម ឯតទេវ
កន្តេ ពហុតវិ យំ វេ ឥមិទា ធីយេន អន្ធានា សម្ភា-
វតិ សំសរតិ សិសច្ចិញ្ញាទំ លោហិតំ បសន្តិ បច្ឆវរិតិ
ន ត្រូវ ចត្វុស្ស មហាសមុទ្ទេស្ស ទុក្ខតន្តិ ។

[១១៦] សាធុ សាធុ ភិក្ខុវេ សាធុ ខោ មេ ត្រៃ
ភិក្ខុវេ ឯវិ ធម្មំ ទេសិតិ អាជាយាម ឯតទេវ ភិក្ខុវេ
ពហុតវិ យំ វេ ឥមិទា ធីយេន អន្ធានា សម្ភា-
វតិ សំសរតិ សិសច្ចិញ្ញាទំ លោហិតំ បសន្តិ បច្ឆវរិតិ
ន ត្រូវ ចត្វុស្ស មហាសមុទ្ទេស្ស ទុក្ខតន្តិ ។ ធីយវតិ
វា ភិក្ខុវេ កុច្ចិ សតិ តោក្ខតាទំ សិសច្ចិញ្ញាទំ

អធិប្បន្នសំយុត្ត សុត្តន្តវិញ្ញាណ ទ្រង់ប្រទាននូវសាធុនាម

ទំនិទិកក្នុងមហាសមុទ្រចំង ៤ តើបណ្តាទឹកចំងនោះ ទឹកណា
ច្រើនជាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គចំងឡាយ យល់ច្បាស់
ខ្លាំងមិ តាមដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គចំងឡាយ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លៀក់ទៅ ត្រូវគេ
កាត់ក្បាលដោយកាលជាអវិទ្ធិនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក
ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចំង ៤ មិនច្រើនជាងឡើយ ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុចំងឡាយ ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្នាល
ភិក្ខុចំងឡាយ អ្នកចំងឡាយយល់ច្បាស់ខ្លាំងមិ តាមដែលគេថាគេ
សំដែងហើយយ៉ាងនេះ ប្រវែងហើយ ម្នាលភិក្ខុចំងឡាយ កាលដែលអ្នក
ចំងឡាយ អន្ទាលទៅ គ្រាប់ភ្លៀក់ទៅ ត្រូវគេកាត់ក្បាលដោយកាលជា
អវិទ្ធិនេះ ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ
ចំង ៤ មិនច្រើនជាងមែន ។ ម្នាលភិក្ខុចំងឡាយ កាលអ្នកចំងឡាយ
កើតជានា មានសភាពជានា ត្រូវគេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអវិទ្ធិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

លោហិតំ បសន្នំ បក្សវិតំ ឈ ត្រូវ ចត្វសុ មហាស-
 មុន្ទេសុ ទុណតំ ។ ធីយវត្តំ វេ ភិក្ខុវេ មហិសានិ
 សតំ មហិសក្ខតានិ សីសច្ឆិញ្ញានិ លោហិតំ បសន្នំ
 បក្សវិតំ ។ ធីយវត្តំ វេ ភិក្ខុវេ ឧវត្តានិ សតំ
 ឧវត្តក្ខតានិ ។ បេ ។ អនាមំ សតំ អនក្ខតានិ ។ បេ ។
 មិសានំ សតំ មិក្ខតានិ ។ បេ ។ សុត្តរានំ សតំ
 សុត្តរក្ខតានិ ។ បេ ។ ឡេត្តុដានំ សតំ ឡេត្តុដក្ខតានិ
 ។ បេ ។ ធីយវត្តំ វេ ភិក្ខុវេ ចោរា តាមយាតកាតិ
 កហេត្វា សីសច្ឆិញ្ញានិ លោហិតំ បសន្នំ បក្សវិតំ ។
 ធីយវត្តំ វេ ភិក្ខុវេ ចោរា ហិវបន្តកាតិ កហេត្វា
 ។ បេ ។ ចោរា ហារធាវិកាតិ កហេត្វា សីសច្ឆិញ្ញានិ
 លោហិតំ បសន្នំ បក្សវិតំ ឈ ត្រូវ ចត្វសុ មហាស-
 មុន្ទេសុ ទុណតំ តិ តិស្ស ហេតុ អនមតក្កាយិ
 ភិក្ខុវេ សីសារោ ។ បេ ។ អបេ វិបុទ្ធិត្ថន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចំណែកមិន
 ច្រើនជាងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុចំណែកមួយ កាលដែលអ្នកចំណែកមួយ
 កើតជាគ្រប់ មានសភាពជាគ្រប់ ត្រូវគេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអង្វែង
 ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ។ ម្នាលភិក្ខុចំណែកមួយ កាល
 ដែលអ្នកចំណែកមួយកើតជាចៀម មានសភាពជាចៀម អស់កាលជា
 អង្វែង ។ បេ ។ កើតជាពែ មានសភាពជាពែ ។ បេ ។ កើតជាម្រឹក
 មានសភាពជាម្រឹក ។ បេ ។ កើតជាជ្រូក មានសភាពជាជ្រូក ។ បេ ។
 កើតជាមាន់ មានសភាពជាមាន់ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុចំណែកមួយ កាល
 ដែលអ្នកចំណែកមួយ ត្រូវគេប្រចាប់ជាពោះចៀមចៀមអ្នកស្រុក ហើយ
 គេកាត់ក្បាលអស់កាលជាអង្វែង ឈាមដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ។
 ម្នាលភិក្ខុចំណែកមួយ កាលដែលអ្នកចំណែកមួយ ត្រូវគេប្រចាប់ជាពោះ
 ចាំស្លាក់ក្បែរផ្លូវ អស់កាលជាអង្វែង ។ បេ ។ កាលដែលអ្នកចំណែកមួយ
 ត្រូវគេប្រចាប់ជាពោះលួចប្រពន្ធគេ ហើយគេកាត់ក្បាល ឈាម
 ដែលហូរស្រក់ទៅច្រើនអនេក ឯទឹកក្នុងមហាសមុទ្រចំណែកមិនច្រើន
 ជាងឡើយ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុចំណែកមួយ ព្រោះ
 សន្យានេះ មានបំប៉ន គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ គួរជំនុំផ្តល់ ។

អធម្មត្ថសំយុត្តស្ស ទុត្តវគ្គ អធម្មត្ថបុព្វកថា

(១០៧) ឥន្ទបរោច ភគវា អត្តរោច តេ ភិក្ខុ
ភគវតោ ភាសិតំ អភិទន្ធិ ។ ឥមស្សិត្វ មន វេយ្យា-
ករណស្សី កញ្ញាវារេ ធិសមត្តាមំ មាវេយ្យកាមំ ភិក្ខុនំ
អនុវាមាយេ អាសវេហំ ចិត្តានំ វិមុត្តិស្វតិ ។ តតិយំ ។

(១០៨) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា... អធម-
មតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ បេ ។ ឧ សេ ភិក្ខុវេ
សត្តោ សុលក្សវោ យោ ឧ មាតា ក្ខតបុត្រោ ឥមិទា
ទិយេន អនុតា ធិ កំស្ស ហេតុ អធមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ
សំសារោ ។ បេ ។ អសិ វិមុត្តិកុដ្ឋំ ។ ចតុត្ថំ ។

(សត្វេសំ ឃី មេយ្យាលោ) ។

(១០៩) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភគវា... អធម-
មតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ បេ ។ ឧ សេ ភិក្ខុវេ
សត្តោ សុលក្សវោ យោ ឧ មិតា ក្ខតបុត្រោ ។ បេ ។
បន្ទមំ ។

អធម្មត្ថសំយុត្ត ទុត្តវគ្គ ពាណិយប្បស្ថានមិច្ឆាបំភើតជាបិកា

(១១៧) លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះចប់ហើយ
ពួកភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសេចក្តីត្រេកអរ បានក្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់
ព្រះមានព្រះភាគ ។ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់វេយ្យា-
ករណ៍នេះ ចិត្តរបស់បាវេយ្យកំភិតប្រមាណ ៣០ ប្រ ក៏រួចស្រឡះពាក
អាសវៈដោយការមិនប្រកាន់ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

(១១៨) ទ្រង់នឹងទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមាន
ព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្យារនេះមានទីបំផុត
គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វណាមិនធ្លាប់កើត
ជាមាតា សត្វនោះ គេមិនហើយកេបាន ដោយកាលជាអវិជ្ជន៍នេះទ
សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសន្យាដូច្នោះ មាន
ទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ ក្នុងនិទន្តមំ ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

(ពាក្យបំប្រួញសេចក្តីទាំងអស់យ៉ាងនេះ) ។

(១១៩) ទ្រង់នឹងទៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
មានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្យារនេះ មានទី
បំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វណាមិន
ធ្លាប់កើតជាបិកា សត្វនោះគេមិនហើយកេបាន ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ឦកាដវគ្គ

[១២០] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ ភព្វា...
 អនមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ មេ ។ ន សោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ សុលក្សមោ យោ ន ភាតា ភូតបុព្វោ
 ។ មេ ។ នដ្ឋិ ។

[១២១] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តត្រ ទោ ភព្វា...
 អនមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ មេ ។ ន សោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ សុលក្សមោ យោ ន ភតិធិ ភូត-
 បុព្វោ ។ មេ ។ សត្តមិ ។

[១២២] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ ភព្វា...
 អនមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ ។ មេ ។ ន សោ
 ភិក្ខុវេ សត្តោ សុលក្សមោ យោ ន បុត្តោ ភូត-
 បុព្វោ ។ មេ ។ អដ្ឋមិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ឦកាដវគ្គ

[១២០] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្យារនេះ
 មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វ
 ណា មិនធ្លាប់កើតជាបដិប្បូនប្រុស សត្វនោះ គេមិនងាយរកបានទេ
 ។ មេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

[១២១] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្យារនេះមាន
 ទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វណា
 មិនធ្លាប់កើតជាបដិប្បូនស្រី សត្វនោះគេមិនងាយរកបានទេ ។ មេ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[១២២] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្យារនេះ
 មានទីបំផុត គេមិនអាចដឹងបាន ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វ
 ណា មិនធ្លាប់កើតជាកូនប្រុស សត្វនោះគេមិនងាយរកបានទេ ។ មេ ។
 ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

អមេធានសំយោគស្ស ឡត្តវេទ្ធ ពិក្ខុបន្តិ

[១២៣] យាវត្ថិយំ វិហារតិ ... ឧប្រា ទោ ភគវា ...
 អមមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ សំសារោ បុត្វា កោដិ ឧ
 បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាណំ សត្តានំ ឧត្តាសញ្ញា-
 ជនាណំ សន្ធាវតំ សំសារតំ ។ ឧ សោ ភិក្ខុវេ សត្តោ
 សុលភវហោ យោ ឧ ជីតា ក្ខតបុត្វោ ភិមេតា ធិយេន
 អន្តរា តំ ភិស្ស ហេតុ អមមតត្តោយំ ភិក្ខុវេ
 សំសារោ បុត្វា កោដិ ឧ បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាជីវណាណំ
 សត្តានំ ឧត្តាសញ្ញាជនាណំ សន្ធាវតំ សំសារតំ ។
 ឃី ធិយាត្ថំ វេ ភិក្ខុវេ ធុត្ថំ បដ្ឋុធុត្ថំ វិប្បំ បដ្ឋុធុត្ថ-
 តំ ឲ្យសនំ បដ្ឋុធុត្ថំ កាដសំ វឌ្ឍិតា ។ យាវត្ថិយំ
 ភិក្ខុវេ អលមេវ សទ្ធសន្ធាវេសុ និច្ឆិទ្ធិតិ អលំ វិជ្ជិតិ
 អលំ វិមុត្តិតុន្តិ ។ នវមំ ។

អមេធានសំយោគស្ស ឡត្តវេទ្ធ ប្រង់ក្រាស់ទំងក្សតាំងឡាយ

[១២៣] ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថី... ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 មានព្រះភាគ... ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្សំរោះ
 មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតទាន់ដើម របស់សត្វទាំងឡាយ
 ដែលមានអវិជ្ជាជាន់ មានកណ្តាជាចំណង អន្ទាលទៅ ក្រាច់ភ្លើក
 ទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វណា មិនធ្លាប់
 កើតជាកូនស្រី សត្វនោះគេមិននាំយកបាន ដោយកាលជាអវិជ្ជន៍នេះទេ
 សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសន្សំរោះ
 មានទីបំផុតគេមិនអាចដឹងបាន គឺទីបំផុតទាន់ដើម របស់សត្វទាំងឡាយ
 ដែលមានអវិជ្ជាជាន់ មានកណ្តាជាចំណង អន្ទាលទៅ ក្រាច់
 ភ្លើកទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីខ្ពុ
 សេចក្តីក្រួយ សេចក្តីវិនាស ដែលអ្នកទាំងឡាយ បានទទួលទើបើយ
 អស់កាលជាអវិជ្ជន៍យ៉ាងនេះ ព្រោះខ្លួនក៏ចំរើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គួរឡើយណាមួយ គួរត្រង់ គួរ
 ដឹងខ្លួន ក្នុងសត្វទាំងឡាយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[១២២] ឯតំ សមយំ ភគវា រាជគហោ វិហារតិ
កិជ្ឈត្តុដេ បទ្ធកេ ។ តត្រ ទោ ភគវា កិក្ខុ អាបន្តេសិ
កិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតំ តេ កិក្ខុ ភគវតោ បទ្ធស្សោសិ ។

[១២៣] ភគវា ឯតនេវេន អនមតត្ថោយំ កិក្ខុវេ
សំសារេ បុត្តា កោដិ ន បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាដិវណាជិ
សត្តានំ តណ្ហាសញ្ញាជនាជំ សទ្ធាវតិ សំសារតិ ។
ភូតបុត្តំ កិក្ខុវេ ឥមស្ស វេបុល្លស្ស បទ្ធតស្ស មាចិ-
នវិសោត្រូវ សមញ្ញា ឧទហានិ ។ តេន ទោ បទ កិក្ខុវេ
សមយេន មនុស្សានំ តិវរាត្រូវ^(១) សមញ្ញា ឧទហានិ ។
តិវរាជំ កិក្ខុវេ មនុស្សានំ ចត្តាឡីសវស្សសហស្សានិ
អាយុប្បមាណំ អរោសិ ។ តិវរា កិក្ខុវេ មនុស្ស
ហាចិទិសំ បទ្ធតិ ចត្វហោន អាហេហន្តិ ចត្វហោន ឱ-
ហេហន្តិ ។ តេន ទោ បទ កិក្ខុវេ សមយេន កក្ក-
សន្ធា ភគវា អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា លោកេ ឧប្បន្នោ
ហោតិ ។ កក្កសទ្ធស្ស កិក្ខុវេ ភគវតោ អវហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស វិទ្ធវសញ្ញវន្តាម សាវកាយុកំ អរោសិ

១ សិវរាត្រូវ ឆី វា ធាយេ ។

[១២៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទាក់
តិជ្ជក្នុង ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក្នុងចំនោមឯង ព្រះមានព្រះភាគក្រាស់
ហៅកិក្ខុតាំងឡាយថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ។ កិក្ខុតាំងនោះ ទទួល
ព្រះក្នុងដីតា របស់ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

[១២៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កិក្ខុ
តាំងឡាយ សន្សំរនះ មានចំបង់ផុត គេមិនអាចដឹងបាន គឺចំបង់គោរព
ដើម របស់សត្វតាំងឡាយ ដែលមានអវិជ្ជាជាវិនិច្ឆ័យ មានកល្យាណ
ចំណង អន្តោលទៅ គ្រាប់ភ្លើងទៅ មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់
កិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងបុល្លនេះ មានឈ្មោះថា បាចិនវិសុដ្ឋច្នះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងអតីតកាល ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ មនុស្សតាំង-
ឡាយ មានឈ្មោះថា តិវរាដ្ឋច្នះ កើតឡើងហើយ ក្នុងសម័យនោះ
ដែរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ពួកមនុស្សតិវរា មានអាយុប្រមាណបួនហ្មឺន
ឆ្នាំ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ពួកមនុស្សតិវរា ឡើងក្នុងបាចិនវិសុដ្ឋ អស់
៤ ថ្ងៃ ចុះមកវិញ អស់៤ ថ្ងៃ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ព្រះមានព្រះ
ភាគព្រះនាមកកុសន្ទៈ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានកើតឡើងក្នុងលោក
ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះ
នាមកកុសន្ទៈ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ មានគូសាវកឈ្មោះវិច្ឆៈធិនិសញ្ញវៈ

អធិប្បន្នសម្មាសម្ពុទ្ធកថា

អត្ថំ កត្តយុតិ ។ បស្សេយ ភិក្ខុវេ សា លោមស្ស
បព្វតស្ស សមញ្ញា អន្តរហិតា ភេ ច មនុស្សា កា-
លកតា សោ ច ភក្កា បរិវិទ្ធាតា ។ ឯវិ អធិប្បា
ភិក្ខុវេ សង្ខារ ឯវិ អន្តរា ភិក្ខុវេ សង្ខារ ឯវិ
អនុស្សាសិតា ភិក្ខុវេ សង្ខារ ។ យាវត្ថិទិ ភិក្ខុវេ
អលមេវ សទ្ធសង្ខារេស្ម ចិត្តិទ្ធិតិ អលំ វិដ្ឋិតិ អលំ
វិមុត្តិទ្ធិ ។

(១២៦) ក្នុងបុព្វំ ភិក្ខុវេ ឥតស្ស វេបុល្លស្ស បព្វ-
តស្ស វត្តតោត្រូវ សមញ្ញា ឧទហានិ ។ ភេ ច ខោ បទ
ភិក្ខុវេ សមយេន មនុស្សានិ រោហិតស្សត្រូវ សមញ្ញា
ឧទហានិ ។ រោហិតស្សានិ ភិក្ខុវេ មនុស្សានិ តិសវស្ស-
សហស្សានិ អាយុច្បមាលំ អហោសិ ។ រោហិតស្ស
ភិក្ខុវេ មនុស្សា វត្តតិ បព្វតិ តិហោន អាហោត្ថិ

អធិប្បន្នសម្មាសម្ពុទ្ធកថា ពារិយាយវិចារិយា

ជាត្វដ៏ប្រសើរ ជាត្វដ៏ថ្លថ្លា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ ចូរអ្នកព័ន្ធភាយ
មើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់ភ្នំនេះ ក៏អន្តរនាមហាវេ មនុស្សព័ន្ធភាយ
ក៏ដើរណាពាលទៅ ព័ន្ធភាយព័ន្ធភាយព័ន្ធភាយ ក៏បរិវិទ្ធាទៅ
ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ សង្ខារព័ន្ធភាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ
ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ សង្ខារព័ន្ធភាយ មិនប៉ះពាល់យ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ព័ន្ធភាយ សង្ខារព័ន្ធភាយ មិនស្រួលយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ
ហេតុនេះ អ្នកព័ន្ធភាយ គួរឡើយណាយ គួរដុញទ្រាន់
គួរជិះផ្លូវ ក្នុងសង្ខារព័ន្ធភាយ ។

(១២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ ភ្នំវេបុល្លនេះ មានឈ្មោះថាវត្តត
ដូច្នេះ កើតឡើង ក្នុងអតីតកាល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ ពួកមនុស្សមាន
ឈ្មោះថារោហិតស្សដូច្នេះ កើតឡើង ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ព័ន្ធភាយ ពួកមនុស្សរោហិតស្សៈ មានកាយប្រមាណ ច្រើនជាង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភាយ ពួកមនុស្សរោហិតស្សៈ ឡើងភ្នំវត្តត អស់ ព្រាថ្ង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស វិហារវគ្គោ

អីហោន ធុរេហោនិ ។ តេន ទោ បន ភិក្ខុវេ សេវ-
 យេន តោនាគមនោ ភក្កវា អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 លោភេន ធុឃ្យដ្ឋោ ហោតិ ។ តោនាគមនស្ស ភិក្ខុវេ
 ភក្កវតោ អវហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ភិយ្យោ សុត្តរិ
 ធាម សាវតេយ្យំ អរោសិ អក្កំ កន្ទយុកំ ។ បស្សថ
 ភិក្ខុវេ សា វេរិមស្ស បព្វតស្ស សមញ្ញា អន្តរហិតា
 តេ ច បទុស្សា តាលនេនា សោ ច ភក្កវា បរិនិព្វ-
 តោ ។ ឃិ អនិច្ឆា ភិក្ខុវេ សម្ពាត ។ បេ ។ អសិ
 វិមុច្ចិកំ ។

(១២៧) ពួកបុព្វិ ភិក្ខុវេ ឥមស្ស វេទុស្ស បព្វ-
 តស្ស សុបស្សត្រេវ សមញ្ញា ធុរេហោនិ ។ តេន ទោ
 បន ភិក្ខុវេ សមយេន បទុស្សនំ សុប្បិយាត្រេវ ស-
 មញ្ញា ធុរេហោនិ ។ សុប្បិយានំ ភិក្ខុវេ បទុស្សនំ វិស-
 តិវស្សសហស្សនិ គាយុប្បវាណំ អរោសិ ។ សុប្បិ-
 យា ភិក្ខុវេ បទុស្សា សុបស្សិ បព្វតំ ទ្ធិហោន គារេហោនិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ វិហារវគ្គោ

បុមភវិញ កិអសំ ពាវថ្វ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកោនាគមនៈ អហេន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានកើតឡើងក្នុងលោក
 ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកោនាគមនៈ អហេន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ មានតួសារីករឈ្មោះភិយ្យោសៈ
 និងទុត្តរៈ ជាគូជីប្រសើរ ជាគូជីថ្លថ្លា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរ
 អ្នកទាំងឡាយមើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់គ្នានេះ ក៏អន្តរបានបាត់ទៅ
 មនុស្សទាំងនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ទាំងព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
 ក៏បរិនិព្វានទៅហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ធារទាំងឡាយមិន
 ទៀងយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ គូរជិនន្តនំ ។

(១២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវេបុស្សនេះ មានឈ្មោះ
 ថា សុបស្សៈដូច្នោះ កើតឡើង ក្នុងអតីតកាល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកមនុស្ស មានឈ្មោះថាសុប្បិយៈដូច្នោះ កើតឡើង ក្នុងសម័យនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សសុប្បិយៈមានកាយប្រមាណ២
 ហ្នឹងផ្ទាំង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមនុស្សសុប្បិយៈទៀងក្នុងសុបស្សៈ

អធិប្បន្នសំយុត្តស្ស ទុត្តរវគ្គ វេយ្យាករណ៍សមញ្ញា

ប្តីហោង ឱរោហន្តិ ។ ខេង ខោ បង ភិក្ខុវេ សមយេង
 កស្សមោ ភកក អវហំ សម្មាសម្ពុត្តោ លោកេ
 ទប្បន្នោ ហោតិ ។ កស្សបស្ស ភិក្ខុវេ ភកវេនោ
 អវហេតោ សម្មាសម្ពុត្តស្ស ភិក្សុការទ្វាដិ ធាម សាវ
 កយុតំ អហោសំ អត្ថំ កន្ទយុតំ ។ បស្សប ភិក្ខុវេ
 សា ទេវិមស្ស បត្តតស្ស សមញ្ញា អន្តរហិតោ ខេ ច
 មទុស្សា កាលកតោ សោ ច ភកក បរិដិគ្គុតោ ។
 ឃិ អធិប្បា ភិក្ខុវេ សម្ពាទ ឃិ អន្តរ ភិក្ខុវេ
 សម្ពាទ ឃិ ។ បេ ។ អលំ វិធម្មតិ ។

[១២៥] ឃតវហិ ខោ បង ភិក្ខុវេ ឥមស្ស វេ-
 បុល្លស្ស បត្តតស្ស វេបុល្លាត្រូវ សមញ្ញា ទុទហាទិ ។
 ឃតវហិ ខោ បង ភិក្ខុវេ ឥមសំ មទុស្សា ធិ មាគឃ-
 កាត្រូវ សមញ្ញា ទុទហាទិ ។ មាគឃកាធិ ភិក្ខុវេ ម-
 ទុស្សា ធិ អយុតំ អយុច្ឆមាលំ បរិភ្លតំ ល ហុតំ យោ

អធិប្បន្នសំយុត្ត ទុត្តរវគ្គ ឈ្មោះក្នុងបុល្ល

អស់ ២ ថ្ងៃ ចុះមកវិញ ក៏អស់ ២ ថ្ងៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ព្រះ
 មានព្រះភាគព្រះនាមកស្សប អវហន្តសម្មាសម្ពុត្ត កើតឡើងក្នុងលោក
 ក្នុងសម័យនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ព្រះមានព្រះភាគព្រះនាម
 កស្សប អវហន្តសម្មាសម្ពុត្តនោះ មានតួសាវ័កឈ្មោះភិក្សុវេនិ
 ការទ្វាដៈ ជាគូជីប្រសើរ ជាគូជីថ្លថ្លា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ចូរ
 អ្នកចាំឡាយមើលចុះ ឈ្មោះនោះរបស់ភ្នំនេះ ក៏អន្តរោទបាត់ទៅ
 មទុស្សាចាំនោះ ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ចាំនៃព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
 ក៏បរិវេទនាទៅដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ សន្តិវាចាំឡាយមិន
 ទៀងយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ សន្តិវាចាំឡាយ មិនបរិភេរ
 យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ គូរជិន្នន័ ។

[១២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ក្នុងកាលវេទនា ភ្នំវេបុល្ល
 នេះ មានឈ្មោះថា វេបុល្លដូច្នោះ កើតឡើងហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំ
 ឡាយ ពួកមទុស្សានេះ មានឈ្មោះថាមាគឃដូច្នោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងកាលវេទនាដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ ពួកមទុស្សាឈ្មោះមាគ-
 ឃៈ មានប្រមាណវិនិយោគក្នុងស្ថានភាពស្ថិតិជាប់ហ័ស មទុស្សាណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយនិកាយ

ចំរី ដំរីនិ សោ វស្សសនិ អប្បិ កំ កិយ្យោ កំ ។
 មាគធកោ កិក្កុវេ មនុស្សា វេបុល្លិ បទ្ធានិ មុហុត្តេនេវ
 អាហេហន្តិ មុហុត្តេ ឱរេហន្តិ ។ ឯតវហិ ទោ ប-
 បាយិ កិក្កុវេ អវហំ សម្មសម្ពុទ្ធា លោកេ ឧប្បន្នោ ។
 មឃ្ហិ ទោ បទ កិក្កុវេ សារីបុត្តោមោក្កស្វាទិ ធាម សា-
 វតយុតិ អក្កំ កន្ទយុតិ ។ កវិស្សនិ កិក្កុវេ សោ ស-
 មយោ យា អយញ្ជោវិមស្ស បទ្ធាតស្ស សមត្តា អន្ត-
 បាយិស្សនិ ឥមេ ច មនុស្សា កាលំ កវិស្សន្តិ អ-
 ហញ្ច បវិនិច្ឆាយិស្សនិ ។ ឯវិ អនិច្ឆា កិក្កុវេ សម្ពា ក
 ឯវិ អនុកំ កិក្កុវេ សម្ពា ឯវិ អនុស្សាសិ កា កិក្កុវេ
 សម្ពា ។ យាវត្ថិទំ កិក្កុវេ អលមេវ សត្វសម្ពាវេសុ
 ឯវិ ធិនិ អលំ វិ ធិនិ អលំ វិ មុន្តិ ធិនិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយនិកាយ

រស់នៅយ៉ាងយូរ មនុស្សនោះរស់នៅត្រឹម ១០០ ឆ្នាំ ឬក៏ចង់ដឹងក៏មាន
 ច្រើនជាងក៏មាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពួកមនុស្សឈ្មោះមាគធកៈ
 ទៀងក្នុងវបុល្លមួយរំពេច ចុះមកវិញក៏មួយរំពេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ក្នុងកាលវបុល្លនេះ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គឺជាគតនេះ បោះកើត
 ទៀងក្នុងលោក ។ ម្ចាស់ភិក្កុចាំនិទ្យាយ គេជាគតមានតួសាវែកឈ្មោះ
 សារីបុត្តនិមោក្កស្វាទ ជាគូជីប្រាសិរ ជាគូជីវិថ្វថា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ មុនជាទីនិមានកាលវេលាឈ្មោះនេះ របស់ក្នុងនេះ ក្រូវអន្ត-
 បានបាត់ទៅ មនុស្សចាំនិទ្យាយនេះក៏នឹងធ្វើមរណកាលទៅ ឯគេជាគតក៏គង់
 នឹងបរិនិព្វានទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សង្ខារចាំនិទ្យាយ មិន
 ទៀងយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សង្ខារចាំនិទ្យាយ មិនបិកថេរ
 យ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សង្ខារចាំនិទ្យាយមិនស្រួលយ៉ាងនេះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ហេតុនេះ អ្នកចាំនិទ្យាយ គួរឡើយណាយ គួរ
 ពុញប្រាន់ គួរដើម្បីផ្គង់ ក្នុងសង្ខារចាំនិទ្យាយ ។

អធិប្បនិម្មិត ទុត្តរវគ្គ តិច្ឆវិបស័

(១២៧) ឥន្ទ្រវរ្ម័ន កក្កដា ឥន្ទ្រ វគ្គាន ឥន្ទ្រគោ

អដាបរិ ឯតន្តរោ ឥន្ទ្រ

ចាបិធិវិសា ឥវរាធិ

ពេហិតស្សាន វគ្គគោ

សុប្បិយានិ សុបស្សេចិ^(១)

មាគណានិ វេយ្យាណ

អនិច្ឆា វត សង្ខារ

ឧប្បនិយមនិ ធម្មិណ

ឧប្បនិច្ឆា ធិន្ទ្រនិ

តេសិ វ្របសោ ឥន្ទ្រគោ ។ ឥន្ទ្រ ។

ទុត្តរវគ្គ ទុតិយោ ។

១ ឧ. ម. សុបស្សេចិ ។

អធិប្បនិម្មិត ទុត្តរវគ្គ តិច្ឆវិបស័

(១២៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះនេះហើយ លុះ

ព្រះសុភក ជាសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះនេះហើយ រើបទ្រង់ត្រាស់ពាក្យ

នេះភ្លេចទៀតថា

ក្នុងចាបិធិវិសា របស់ពួកមនុស្សគិរិវៈ ក្នុងវគ្គគោរបស់ពួកមនុស្ស

ពេហិតស្សៈ ក្នុងសុបស្សៈរបស់ពួកមនុស្សសុប្បិយៈ ក្នុងវេយ្យាណ

របស់ពួកមនុស្សមាគណៈ សង្ខារទាំងឡាយមិនទៀងមែនពិត

មានកិរិយាកើតឡើងនិវាសន៍ទៅជាធម្មតា លុះកើតឡើង

ហើយលេចទៅវិញ ការម្យ៉ាងនូវសង្ខារទាំងឡាយនោះ ធំ

មកនូវសេចក្តីសុខ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

ចប់ ទុត្តរវគ្គ ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មន្តនិកាយស្សេ និទានវគ្គោ

តស្ស ទុទ្ទានី

ទុក្ខតំ សុខិតេវោ

តិសមាគា បិភេទ ធម៌

កាតា កតិដិ បុត្តា ធម៌

ជីតា វេបុល្លបទ្ធាតិ ។

អនមន្តសម្មន្តំ ពតិយំ សមន្តំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សម្មន្តនិកាយស្សេ និទានវគ្គោ

ទុទ្ទាននៃទុក្ខពិគ្គដោះ គឺ

និយាយពីបុគ្គលកំសត់ ១ បុគ្គលដល់ខ្លះសេចក្តីសុខ ១ កិច្ច

ញាណ ១ បុគ្គលធ្លាប់កើតជាមាតា ១ ជាបិតា ១ ជាបងប្អូន

ប្រុស ១ ជាបងប្អូនស្រី ១ ជាកូនប្រុស ១ ជាកូនស្រី ១

ក្នុងរយៈពេលវេលា ១ ។

ចប់ អនមន្តសម្មន្ត ទី ៣ ។

កស្សបសំយុត្តិ

[១៣០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... តប្រា ចោ កកវា... ។

សន្តដាយំ ភិក្ខុវេ កស្សមោ ឥតវិគរេន ចីវរេន
ឥតវិគរចីវរសន្តដាយោ ច វណ្ណវាដី ធន ច ចីវរហេតុ
អនេសចំ អប្បជ្ឈិមំ អាចជ្ជតិ អលទ្ធា ច ចីវរំ ធន
បរិកស្សតិ លទ្ធា ច ចីវរំ អគចិតោ អមុច្ឆិតោ អ-
នជ្ឈាបន្នោ អាទិទវនស្សវី ឱស្សរណប្បន្នោ បរិ-
កុញ្ញតិ ។ សន្តដាយំ ភិក្ខុវេ កស្សមោ ឥតវិគរេន
ចិណ្ឌាមាតេន ឥតវិគរចិណ្ឌាមាតសន្តដាយោ ច វណ្ណ-
វាដី ធន ច ចិណ្ឌាមាតហេតុ អនេសចំ អប្បជ្ឈិមំ
អាចជ្ជតិ អលទ្ធា ច ចិណ្ឌាមាតិ ធន បរិកស្សតិ
លទ្ធា ច ចិណ្ឌាមាតិ អគចិតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈា-
បន្នោ អាទិទវនស្សវី ឱស្សរណប្បន្នោ បរិកុញ្ញតិ ។
សន្តដាយំ ភិក្ខុវេ កស្សមោ ឥតវិគរេន សេនាសនេន

កស្សបសំយុត្តិ

[១៣០] ព្រះមានព្រះភាគ គង់ទៅទៀបត្រង់សាវត្ថុ... ក្នុង

ចិវារេន ព្រះមានព្រះភាគ... ទ្រង់ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុព្រះឡាយ
កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរតាមមានតាមបានផង ជាអ្នក
ពោលសរសើរគុណនៃការសន្តោសដោយចីវរតាមមានតាមបានផង មិន
ដល់ខ្ញុំអនេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុចីវរផង មិនគក់ស្អុត
ព្រោះមិនបានចីវរផង មិនក្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបាន
ចីវរផង ជាអ្នកឃើញពោស ក្នុងការដល់ខ្ញុំអនេសនៈ និងការប្រើ
ប្រាស់ ដោយសេចក្តីចំពាក់ចិត្តជាប្រក្រតី ជាអ្នកមានបញ្ញាសម្រាប់ខ្លួន
ប្រើប្រាស់ (ខ្ញុំចីវរ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព្រះឡាយ កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នក
សន្តោស ដោយបិណ្ឌបាតតាមមានតាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរ
គុណនៃសេចក្តីសន្តោសដោយបិណ្ឌបាតតាមមានតាមបានផង មិនដល់
ខ្ញុំអនេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុបិណ្ឌបាតផង មិនគក់
ស្អុត ព្រោះមិនបានបិណ្ឌបាតផង មិនក្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុល
ជ្រប់ ព្រោះបានបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកឃើញពោសជាប្រក្រតី មាន
បញ្ញាសម្រាប់ខ្លួន បរិភោគ (ខ្ញុំបិណ្ឌបាត) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុព្រះឡាយ
កស្សបភិក្ខុនេះ ជាអ្នកសន្តោសដោយសេនាសនៈតាមមានតាមបានផង

ឥតវិការសេចាសនសន្តិដ្ឋិយោ ច វណ្ណាភំទី ច សេ-
 ចាសនហេតុ អនេសនំ អប្បជិវ្រមំ អាបជ្ជតិ អលទ្ធា
 ច សេចាសនំ ច បរិកស្សតិ លទ្ធា ច សេចាសនំ
 អកងិកោ អមុដ្ឋិតោ អនជ្ឈា បរោ អាទីនវនស្សវី ធិស្ស-
 វណ្ណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ សន្តិដ្ឋិយេ ភិក្ខុវេ កស្សហោ
 ឥតវិការេន ភិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារេន ឥតវិការ-
 ភិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារសន្តិដ្ឋិយោ ច វណ្ណាភំទី
 ច ច ភិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារហេតុ អនេសនំ
 អប្បជិវ្រមំ អាបជ្ជតិ អលទ្ធា ច ភិលានប្បទូយកេ-
 សជ្ជបរិក្ខារំ ច បរិកស្សតិ លទ្ធា ច ភិលានប្បទូ-
 យកេសជ្ជបរិក្ខារំ អកងិកោ អមុដ្ឋិតោ អនជ្ឈា បរោ
 អាទីនវនស្សវី ធិស្សវណ្ណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។

ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តីសន្តិស ដោយសេចាសនៈតាមមាន
 តាមបានផង មិនផល់ខ្លាចអនេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុ
 នៃសេចាសនៈផង មិនកត់ស្តុក ព្រោះមិនបានសេចាសនៈផង មិនក្រេក
 អរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានសេចាសនៈផង ជាអ្នកឃើញ
 ហេតុជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វិវឌ្ឍន ប្រើប្រាស់ (ឡូសីនាសនៈ) ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សប្រកិច្ចានៈ ជាអ្នកសន្តិសដោយភិលានប្បទូយ-
 កេសជ្ជបរិក្ខារតាមមានតាមបានផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តី
 សន្តិស ដោយភិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារតាមមានតាមបានផង មិន
 ផល់ខ្លាចអនេសនៈ ដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុនៃភិលានប្បទូយ-
 កេសជ្ជបរិក្ខារផង មិនកត់ស្តុក ព្រោះមិនបានភិលានប្បទូយកេសជ្ជ-
 បរិក្ខារផង មិនក្រេកអរ មិនវង្វេង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានភិលា-
 នប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកឃើញហេតុជាប្រក្រតី មានបញ្ញា
 សម្រាប់វិវឌ្ឍន បរិកោត (ឡូភិលានប្បទូយកេសជ្ជបរិក្ខារ) ។

កម្មបស្សន្ត បឋមសុត្ត សន្តដ្ឋិកាវ

(១៣១) ភស្តុតិបា ភិក្ខុវេ វរិ សិក្ខុតិក្ខិ សន្តដ្ឋា
ភវិស្សាម ឥតិវេន ចិវេន ឥតិវេន ចិវេសន្តដ្ឋិយោ ច
វណ្ណាភិទិយោ ទ ច ចិវេហេតុ អនេសនិ អប្បជិវ្រមិ
អាបដ្ឋិស្សាម អលទ្ធា ច ចិវិ ទ បរិកស្សិស្សាម
លទ្ធា ច ចិវិ អកចិតា អមុច្ឆិតា អនជ្ឈាបដ្ឋា
អាទិទវនស្សាវិយោ ចិស្សវលាប្បញ្ញា បរិកុដ្ឋិស្សាម ។

(វរិ សត្វំ កាតត្វំ)

សន្តដ្ឋា ភវិស្សាម ឥតិវេន បិណ្ឌមាគេន ។ បេ ។
សន្តដ្ឋា ភវិស្សាម ឥតិវេន សេនាសនេន ។ បេ ។
សន្តដ្ឋា ភវិស្សាម ឥតិវេន គិលានប្បច្ចយកេ-
សជ្ជបរិក្ខារេន ឥតិវេនគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារ-
សន្តដ្ឋិយោ ច វណ្ណាភិទិយោ ទ ច គិលានប្បច្ចយកេ-
សជ្ជបរិក្ខារហេតុ អនេសនិ អប្បជិវ្រមិ អាបដ្ឋិស្សាម
អលទ្ធា ច គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារិ ទ បរិ-
កស្សិស្សាម លទ្ធា ច គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារិ
អកចិតា អមុច្ឆិតា អនជ្ឈាបដ្ឋា អាទិទវនស្សាវិយោ

កម្មបស្សន្ត បឋមសុត្ត ភាពនៃបុព្វសម្ភាសនា

(១៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ភិក្ខុភន្តិសាសនា
នេះ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា ពួកយើងនឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយចិវៈ
ភាមមានភាមបានផង ជាអ្នកពាលសរសើរគុណ វិនេសេចក្តីសន្តោស
ដោយចិវៈភាមមានភាមបានផង មិនផល់ខ្ញុំអនេសនៈ ដែលជាធម៌មិន
សមគួរ ព្រោះហេតុនៃចិវៈ មិនកត់ស្តុក ព្រោះមិនបានចិវៈផង មិន
ត្រេកអរ មិនវង្វើង មិនជ្រុលជ្រប់ ព្រោះបានចិវៈផង ជាអ្នកឃើញ
ចោលជាប្រក្រតី មានបញ្ញាសម្រាប់វេទ្ធន ទឹងបរិភោគ (ខ្ញុំចិវៈ) ។

(ពាក្យទាំងអស់ បណ្ឌិតត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះចុះ)

យើងទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយបិណ្ឌបាតភាមមានភាមបាន
។ បេ ។ យើងទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយសេនាសនៈភាម
មានភាមបាន ។ បេ ។ យើងទាំងឡាយ នឹងជាអ្នកសន្តោស ដោយ
គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារភាមមានភាមបានផង ជាអ្នកពាលសរសើរ
គុណ វិនេសេចក្តីសន្តោស ដោយគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារភាមមាន
ភាមបានផង មិនផល់ខ្ញុំអនេសនៈដែលជាធម៌មិនសមគួរ ព្រោះហេតុ
នៃគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកមិនកត់ស្តុក ព្រោះមិនបាន
គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារផង មិនត្រេកអរ មិនវង្វើង មិនជ្រុលជ្រប់
ព្រោះបានគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារផង ជាអ្នកឃើញចោលជាប្រក្រតី

និស្សរណប្បញ្ញា បរិកុត្តិស្សមាតិ ឯវញ្ញិ វេ វិកុត្តេ
សិក្ខុតទ្ធិ ។ កស្សបេជ វា ហិ វេ វិកុត្តេ ឱវនិស្សមិ
យោ វា បទស្ស កស្សនាទិសោ(១) ឱវនិកេហិ ជ បទ
វេ កដត្តាយ បដិច្ច្ឆិកត្តន្តិ ។ បមមិ ។

(១៣៦) ឯវម្មេ សុតិ ។ ឯតំ សមយំ អា-
យស្មា ជ មហាកស្សនោ អាយស្មា ជ សារីបុត្តោ ពា-
រណសិយំ វិហារន្តិ ឥសិមតេយ មិកនាយេ ។ អដិចោ
អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ណសមយំ បដិសល្លាជា
វុដ្ឋិកោ យេនាយស្មា មហាកស្សនោ តេជុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា មហាកស្សបេជ សទ្ធិ
សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កកមិ សាកណិយំ វិតិសារេត្វា
ឯកមន្តិ ទិសិទិ ។

១. ខ. យោ វា កស្សបសទិសោ ។

មានបញ្ញាសម្រាប់វិទ្ធជន និងបរិភោគ (ខ្យល់វិលាចប្បបូជយកេសជ្ជបរិសារ)
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាកន្លងទូន្មានឲ្យអ្នកទាំងឡាយ ភាវបបកស្សបភិក្ខុ
ឬថាភាវបបភិក្ខុណា ដែលប្រហែលនឹងកស្សបភិក្ខុ អ្នកទាំងឡាយ
ដែលគេថាកន្លងហើយ ក៏ត្រូវប្រតិបត្តិភាវបបនោះចុះ ។ បម
ស្សកថ្មី ។

(១៣៦) ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មហាកស្សបមានអាយុ និងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ នៅក្នុងវិសិមគមមិក-
ពាយវិន ទៀបក្រុងពារណសិ ។ ព្រះនារង្គ ព្រះសារីបុត្តមាន
អាយុ ចេញអំពីវិស្វត្តក្នុងវេលាវិច្ឆិស្សិល ហើយចូលទៅរកព្រះមហា-
កស្សបមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយ
នឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និង
ពាក្យដែលគួរព្យកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងវិទីសមគួរ ។

[១៣៣] ឯតាមន្តំ ឯសិវេន្តោ ខោ អាយស្មា សា-
 វីធុត្តោ អាយស្មន្តំ មហានិស្សបំ ឯគណនេច វុច្ចតិ
 ម៉ំនំ អាវុសោ និស្សប អនាគតិយំ អនោត្តិយំ អភត្វោ
 សន្តោដាយ អភត្វោ ធិត្វាដាយ អភត្វោ អនុត្តរស្ស
 យោកត្តេមស្ស អនិកមាយ អនាគតិ ម ខោ ឡត្តិយំ
 ភត្វោ សន្តោដាយ ភត្វោ ធិត្វាដាយ ភត្វោ អនុត្តរស្ស
 យោកត្តេមស្ស អនិកមាយ(១) និវត្តាវតា ធុ ខោ
 អាវុសោ អនាគតិ ខោតិ អនោត្តិយំ អភត្វោ
 សន្តោដាយ អភត្វោ ធិត្វាដាយ អភត្វោ អនុត្តរស្ស
 យោកត្តេមស្ស អនិកមាយ និវត្តាវតា ម មហាវុសោ
 អនាគតិ ខោតិ ឡត្តិយំ ភត្វោ សន្តោដាយ ភត្វោ
 ធិត្វាដាយ ភត្វោ អនុត្តរស្ស យោកត្តេមស្ស អនិ-
 កមាយាតិ ។

១. អនិកមាយាតិ ។

[១៣៣] លុះព្រះសាវ័បុគ្គមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ បានកោលពាក្យនេះនឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុថា ម្ចាស់
 កស្សបមានអាយុ ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះថា
 បុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនមានសេចក្តី
 ខ្លាចបាប មិនគួរដើម្បីគ្រាស់ដីនឹង មិនគួរដើម្បីព្រះខិត្តាន មិនគួរដើម្បី
 បាននូវធម៌ដ៏ក្សេមតាកយោគៈដ៏ប្រសើរឡើយ លុះវេរបុគ្គលមានសេចក្តី
 ព្យាយាម មានសេចក្តីខ្លាចបាប ទើបគួរដើម្បីគ្រាស់ដីនឹង គួរដើម្បីព្រះ
 ខិត្តាន គួរបាននូវធម៌ដ៏ក្សេមតាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គល
 ដែលមិនមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស មិនមានសេចក្តីខ្លាចបាប
 មិនគួរដើម្បីគ្រាស់ដីនឹង មិនគួរដើម្បីព្រះខិត្តាន មិនគួរដើម្បីបាននូវធម៌
 ដ៏ក្សេមតាកយោគៈដ៏ប្រសើរទេ តើដូចម្តេចហ្ន៎ ម្ចាស់អាវុសោ ចំណែក
 បុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ខ្លាចបាប គួរដើម្បីគ្រាស់ដីនឹង គួរដើម្បីព្រះខិត្តាន គួរដើម្បីបាននូវ
 ធម៌ដ៏ក្សេមតាកយោគៈដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេចនូវ ។

[១៣៤] ឥន្ទ្រវរុណោ កិក្ខុ អនុប្បដ្ឋានា មេ មាមតោ
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាណា អនត្តាយ សិវត្តយ្យុទ្ធិ
 ធន អាតម្បិ កកោតិ ឧប្បដ្ឋានា មេ មាមតោ អកុសលា
 ធម្មា អប្បហិយមាណា អនត្តាយ សិវត្តយ្យុទ្ធិ ធន
 អាតម្បិ កកោតិ អនុប្បដ្ឋានា មេ កុសលា ធម្មា អ-
 នុប្បជ្ឈមាណា អនត្តាយ សិវត្តយ្យុទ្ធិ ធន អាតម្បិ កកោតិ
 ឧប្បដ្ឋានា មេ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាណា អនត្តាយ
 សិវត្តយ្យុទ្ធិ ធន អាតម្បិ កកោតិ ។ ឯវិ ទោ អានុវសោ
 អនាតាបិ ហោតិ ។

[១៣៤] ម្ចាស់អានុវសោ កិក្ខុកងសាសនានេះ មិនធ្វើសេចក្តី
 ព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែល
 មិនទាន់កើតឡើងដល់ភក្ខាអញ កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដូច្នោះឡើយ មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិ-
 លេស ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងដល់
 ភក្ខាអញ កាលបើភក្ខាអញមិនបានលះបង់ទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 មិនជាប្រយោជន៍ដូច្នោះឡើយ មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស
 ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដល់ភក្ខាអញ
 កាលបើមិនកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដូច្នោះឡើយ
 មិនធ្វើសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌
 ដែលកើតឡើងដល់ភក្ខាអញហើយ កាលបើលេចទៅវិញ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដូច្នោះឡើយ ។ ម្ចាស់អានុវសោ បុគ្គលជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស យ៉ាងនេះឯង ។

កល្យាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទុតិយសុត្តន្ត អនោត្តារបិកាដ

[១៣៥] តត្ថោភិក្ខុសោ អនោត្តារបិ ហោតិ ។
 តត្ថោភិក្ខុសោ ភិក្ខុ អនុច្ឆន្ទា មេ ហាមកា អភុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាតា អនត្តាយ សិវត្តេយ្យន្តិ ឧ ឱត្តប្បតិ
 ឧប្បន្ទា មេ ហាមកា អភុសលា ធម្មា អប្បហិ-
 យមាតា អនត្តាយ សិវត្តេយ្យន្តិ ឧ ឱត្តប្បតិ អ-
 នុច្ឆន្ទា មេ ភុសលា ធម្មា អនុច្ឆន្ទាមាតា អនត្តាយ
 សិវត្តេយ្យន្តិ ឧ ឱត្តប្បតិ ឧប្បន្ទា មេ ភុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាតា អនត្តាយ សិវត្តេយ្យន្តិ ឧ ឱត្តប្បតិ ។
 ឯវិ ចោ ភិក្ខុសោ អនោត្តារបិ ហោតិ ។ ឯវិ ចោ
 ភិក្ខុសោ អនោត្តារបិ អនោត្តារបិ អគត្តោ សត្តោនាយ
 អគត្តោ ធិត្តោនាយ អគត្តោ អនុត្តរស្ស យោគត្តេ-
 មស្ស អនិគមាយ ។

កល្យាណសម្មាសម្ពុទ្ធ ទុតិយសុត្តន្ត កាណិសប្បន្តធម៌និទានសេចក្តីទ្វាចប

[១៣៥] ម្ចាស់ភិក្ខុសោ ចុះបុគ្គលមិនមានសេចក្តីទ្វាចប កើ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនទ្វាចប ដោយ
 គិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក មិនទាន់កើតឡើង ដល់ភាគអញ
 កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ មិនទ្វាចប
 ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក កើតឡើងដល់ភាគអញហើយ
 កាលបើភាគអញមិនបានលះដីចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជា
 ប្រយោជន៍ មិនទ្វាចប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដែលមិនទាន់
 កើតឡើងដល់ភាគអញ កាលបើមិនទាន់កើតឡើងទេ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ មិនទ្វាចប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌
 ដែលកើតឡើងដល់ភាគអញហើយ កាលបើលេចទៅវិញ គប្បីប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុសោ បុគ្គលមិនមានសេចក្តី
 ទ្វាចប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុសោ បុគ្គលជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស មិនមានសេចក្តីទ្វាចប មិនគួរដើម្បី
 ក្រាស់ដីធ្លី មិនគួរដើម្បីព្រះនិព្វាន មិនគួរដើម្បីបាទនូវធម៌ដ៏រក្សមហាក
 យោគៈដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[១៣៦] ក្នុងព្រះសាសនា អាតមី ហោតិ ។ ឥន្ទ-

វុសោ ភិក្ខុ អនុប្បដ្ឋានា មេ ចាបកា អនុសលា

ធម្មា ធម្មជ្ឈមាណា អនត្តាយ សិវត្តយ្យន្តិ អាតម្យិ

ករោតិ ឧប្បដ្ឋានា មេ ចាបកា អនុសលា ធម្មា អប្ប-

ហិយមាណា អនត្តាយ សិវត្តយ្យន្តិ អាតម្យិ ករោតិ

អនុប្បដ្ឋានា មេ តុសលា ធម្មា អនុប្បដ្ឋមាណា អនត្តាយ

សិវត្តយ្យន្តិ អាតម្យិ ករោតិ ឧប្បដ្ឋានា មេ តុសលា

ធម្មា ធម្មជ្ឈមាណា អនត្តាយ សិវត្តយ្យន្តិ អាតម្យិ ក-

រោតិ ។ ឯវិ ទោ អានុសោ អាតមី ហោតិ ។

[១៣៦] ម្ចាស់អាវុសោ ចុះបុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម

ដុតកំដៅកិលេស កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

ធ្វើខ្លួនសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកអនុសលធម៌

ដ៏លាមក មិនទាន់កើតឡើងដល់អាត្មាអញ កាលបើកើតឡើង គប្បី

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស

ដោយគិតថា ពួកអនុសលធម៌ដ៏លាមក កើតឡើងដល់អាត្មាអញហើយ

កាលបើអាត្មាអញមិនទាន់លះបង់ចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជា

ប្រយោជន៍ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួក

កុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់អាត្មាអញ កាលបើមិនទាន់កើត

ឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ធ្វើសេចក្តីព្យាយាមដុត

កំដៅកិលេស ដោយគិតថា ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងដល់អាត្មាអញ

ហើយ កាលបើលះចំពោះវិញ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ។

ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស យ៉ាង

នេះឯង ។

កស្សបសំយក្ខន្ធស្ស ទុតិយសុត្ត ឧត្តាថិកាថ

(១៣៧) កថត្យាវុសោ ឱត្តាថី ហោតិ ។ ឥន្ទាវុសោ កិក្ខុ អនុប្បដ្ឋា មេ បាបកា អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ឈមាថា អនត្តាយ សំវត្តយ្យន្តិ ឱត្តប្បតិ ឧប្បដ្ឋា មេ បាបកា អកុសលា ធម្មា អប្បហិយមាថា អនត្តាយ សំវត្តយ្យន្តិ ឱត្តប្បតិ អនុប្បដ្ឋា មេ កុសលា ធម្មា អនុប្បជ្ឈមាថា អនត្តាយ សំវត្តយ្យន្តិ ឱត្តប្បតិ ឧប្បដ្ឋា មេ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈមាថា អនត្តាយ សំវត្តយ្យន្តិ ឱត្តប្បតិ ។ ឯវិ ទោ អាវុសោ ឱត្តាថី ហោតិ ។ ឯវិ ទោ អាវុសោ អាតាថី ឱត្តាថី កញ្ចោ សម្ពោទាយ កញ្ចោ និព្វាទាយ កញ្ចោ អនុត្តរស្ស យោកត្តោមស្ស អនិកមាយាតិ ។ ទុតិយំ ។

កស្សបសំយក្ខ ទុតិយសុត្ត ភាពនៃបុគ្គលមានសេចក្តីខ្លាចបាប

(១៣៧) ម្ចាស់អាវុសោ ចុះបុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីខ្លាចបាប កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោ គិតក្នុងសាសនានេះ វេមនិខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដែលមាន ដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ អាត្មាអញ កាលបើកើតឡើង គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ វេមនិខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងដល់អាត្មា អញហើយ កាលបើអាត្មាអញមិនទាន់លះបង់ចេញទេ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ វេមនិខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួកអកុសលធម៌ ដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់អាត្មាអញ កាលបើមិនទាន់កើតឡើង គប្បី ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ វេមនិខ្លាចបាប ដោយគិតថា ពួក កុសលធម៌ដែលកើតឡើងដល់អាត្មាអញហើយ កាលបើលេចទៅវិញ គប្បីប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលជា អ្នកមានសេចក្តីខ្លាចបាប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលជាអ្នក មានសេចក្តីព្យាយាមដកកំដៅកិលេស ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្លាចបាប ទើប គួរដើម្បីត្រាស់ជំនំ គួរដើម្បីព្រះនិព្វាន គួរដើម្បីបានខ្ញុំចម្លើយដ៏រក្សមហាក យោគៈដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី២ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[១៣៨] សាវត្ថិយំ វិហាវតិ ... កត្រ ទោ ភក្កវា ...

ចន្ទបមា ភិក្ខុវេ កុណាធិ ឧបសង្កម្មេ អបកស្សេវ
 កាយំ អបកស្ស ចិន្ទំ ចិច្ចទវកា កុលេសុ អប្ប-
 កត្តា ។ សេយ្យជាចិ ភិក្ខុវេ បុរិសោ ធុរទចាធិ វា
 ឧលោកេយ្យ បព្វតវិសមំ វា ធិវិទុក្ខំ វា អប-
 កស្សេវ កាយំ អបកស្ស ចិន្ទំ វេរេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចន្ទបមា កុណាធិ ឧបសង្កម្មេ អបកស្សេវ កាយំ
 អបកស្ស ចិន្ទំ ចិច្ចទវកា កុលេសុ អប្បកត្តា ។
 កស្សេវោ ភិក្ខុវេ ចន្ទបមោ កុណាធិ ឧបសង្កម្មតិ
 អបកស្សេវ កាយំ អបកស្ស ចិន្ទំ ចិច្ចទវកា
 កុលេសុ អប្បកត្តា ។

[១៣៨] ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ ... ក្នុង
 ទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយមានទម្រង់ដូចជាព្រះចន្ទ^(១) ចូរដកកាយដកចិត្តចេញ ធ្វើ
 ដូចជាភាគនុកភិក្ខុ មិនឃើសយួន ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ហើយចូល
 ទៅកាន់ក្រកូលចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសក្រឡេកមើលឱ្យ
 រល្ហោចសក្តិ ឱ្យទីដែលមិនរាបស័ក្តិសក្តិ ឱ្យទីដែលទូងទាបដោយ
 លំបាកក្នុងស្មឹងក្នុង តែងដកកាយដកចិត្តចេញ យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មានទម្រង់ដូចជាព្រះចន្ទ ចូរដកកាយដកចិត្ត
 ចេញ ធ្វើដូចជាភាគនុកភិក្ខុ មិនឃើសយួន ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ
 ហើយចូលទៅកាន់ក្រកូលចុះ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កស្សបមានទម្រង់ដូចព្រះចន្ទ តែងដកកាយដកចិត្តចេញ ធ្វើដូចជាភាគនុ-
 កភិក្ខុ មិនឃើសយួន ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ហើយចូលទៅកាន់ក្រកូល ។

១ កិប្បប្រព្រឹត្តនូវចន្ទដូចជាព្រះចន្ទហើយចូលទៅកាន់ក្រកូលនោះ គឺមិនរើសមុខថា ប្បត្រិយ៍
 ឬប្រាហ្មណ៍ជាដើម ចូរព្រះចន្ទដែលផ្សាយស្មើមិនរើសមុខសព្វលាភធម្មយឡើយ ។

ពស្សបស័យុត្តស្ស តតិយសុត្តេ កុល្លបករាថ

(១៣៧) តំ តតិ មញ្ញាថ ភិក្ខុវេ កតជំរុហោ ភិក្ខុ
 អរហតិ កុណាធិ ឧបសង្កម៌តុំ ។ កតវិមុលកា ទោ
 កន្ត ធម្មា កតវិទត្តិកា កតវិបដិសរណា សាធុ វត
 កន្ត កតវន្តិយេវ បដិភាតុ ឯតស្ស កាសិកស្ស អត្តា
 កតវនោ សុត្តា ភិក្ខុ ទារស្សន្តិកិ ។ អដទោ ក-
 កំ អាណាស ចាលិ ចាលេសិ សេយ្យជាថិ ភិក្ខុវេ
 អយិ អាណាស ចាលិ ន សដ្ឋតិ ន កយ្ហតិ ន
 តជ្ឈតិ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សនិ ភិក្ខុនោ
 កុណាធិ ឧបសង្កមនោ កុលេសុ ចិត្តំ ន សដ្ឋតិ
 ន កយ្ហតិ ន តជ្ឈតិ លកន្ត លាភកាមា បុញ្ញកាមា
 កាកន្ត បទ បុញ្ញាធិតិ យជាសតេន លាកេន អត្តម-
 នោ ហោតិ សុមនោ ឯវិ បវេសំ លាកេន អត្តម-
 នោ ហោតិ សុមនោ ។ ឯវរុហោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរហតិ កុណាធិ ឧបសង្កម៌តុំ ។ កស្សបស្ស ភិក្ខុវេ

ពស្សបស័យុត្ត តតិយសុត្តេ ភាពនៃភិក្ខុអនុលោមទៅកាន់គ្រូល

(១៣៧) ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយសំគាល់ហេតុនោះ
 ដូចម្តេច ភិក្ខុមានសភាពដូចម្តេច ដែលត្រូវទៅកាន់គ្រូលចាំនិទ្យាយ
 បាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចម្រើនចាំនិទ្យាយរបស់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ សីត
 មានព្រះមានព្រះភាគជាបុស មានព្រះមានព្រះភាគជាអ្នកណែនាំ មាន
 ព្រះមានព្រះភាគជាវិភីនិកស្រីយ៍ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បំភ្លឺសេចក្តីនៃកាសិកនិទ្យាយ
 ពួកភិក្ខុបានស្តាប់ព្រះមានព្រះភាគហើយ នឹងបានចងចាំទុក ។ គ្រា
 នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់លើកព្រះហស្តទៅក្នុងអាគាស ហើយធ្វើឱ្យ
 ញ័រ ទ្រង់គ្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បានដំរើន មិនជាប់ មិនចំពាក់
 មិនស្អិត លើអាគាស យ៉ាងណា ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុណាមួយ
 ចូលទៅកាន់គ្រូលចាំនិទ្យាយហើយ មានចិត្តមិនជាប់ មិនចំពាក់ មិន
 ស្អិតក្នុងគ្រូលចាំនិទ្យាយ ដោយគិតថា ពួកជនដែលប្រាថ្នាលាភ ចូរ
 ឱ្យបានខ្ពស់លាភចុះ ពួកជនប្រាថ្នាបុណ្យ ចូរធ្វើបុណ្យចុះ យ៉ាងនោះឯង
 បុគ្គលជាអ្នកពេញចិត្ត មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ខ្លួន យ៉ាងណា
 បុគ្គលជាអ្នកពេញចិត្ត មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ពួកជនដទៃ យ៉ាង
 នោះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុបែបនេះ ទើបត្រូវចូលទៅកាន់
 គ្រូលចាំនិទ្យាយបាន ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលកស្សបភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

តុលាដំ ឧបសម្ព័ន្ធមតោ តុលេស្ស ចិត្តំ ន សជ្ជតិ ន
 កយ្ហតិ ម ពជ្ជតិ លក្ខណ្ណ លាភកាមា បុញ្ញកាមា
 ករោន្ត បទ បុញ្ញាជីតិ យថាសតេន លាភេន អត្ត-
 មនោ ហោតិ សុមនោ ឋវី បរសំ លាភេន អត្តមនោ
 ហោតិ សុមនោ ។

[១២៦] តំ ភី មញ្ញាជ ភិក្ខុវេ កតិវ្វបស្ស
 ភិក្ខុនោ អបរិសុទ្ធា ធម្មទេសនា ហោតិ កតិវ្វបស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិសុទ្ធា ធម្មទេសនា ហោតិ ភី ។ កកវិមូល-
 កា នោ កន្តេ ធម្មា កកវិទេត្តិកា កកវិបដិសរណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

ចូលទៅកាន់ក្រកូលទាំងឡាយ មានចិត្តមិនជាប់ មិនចំពាក់ មិនស្អិត
 ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ដោយគិតថា ពួកដទៃប្រាថ្នាលាភ ចូរចាន
 លាភចុះ ពួកដទៃប្រាថ្នាបុណ្យ ចូរធ្វើឲ្យបុណ្យចុះ ដទៃជាអ្នកពេញចិត្ត
 មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ខ្លួន យ៉ាងណា បុគ្គលជាអ្នកពេញចិត្ត
 មានចិត្តល្អ ដោយលាភរបស់ពួកបុគ្គលដទៃ យ៉ាងនោះដែរ ។

[១២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះ
 ដូចម្តេច ធម្មទេសនារបស់ភិក្ខុបែបណា ដែលមិនបរិសុទ្ធ ធម្មទេសនា
 របស់ភិក្ខុបែបណា ដែលបរិសុទ្ធ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំង
 ឡាយរបស់ពួកព្រះអង្គ សឹងមានព្រះមានព្រះភាគជាបុរស មានព្រះ
 មានព្រះភាគជាអ្នកវណ្ណា មានព្រះមានព្រះភាគជាទីពឹងព្រមប្រយោជន៍

ឈ្មោះប្រាសាទ ឈ្មោះស្រុក ឈ្មោះភូមិ

សាទុ វត កន្លែ ភក្កវង្គិយេវ បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិ-
 តស្ស អន្តោ ភក្កវនោ សុត្វា ភិក្ខុ ធាវេស្សន្តិកំ ។
 តេជហិ ភិក្ខុវេ សុណាជ សាទុនំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សមិកំ ។ ឯវី កន្លែតំ ទោ តេ ភិក្ខុ
 ភក្កវនោ បទ្ធិស្សន្តិកំ ។ ភក្កវ ឯតស្ស យោ
 ហិ កោតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវិវិទ្ធា បវេសំ ធម្មិ
 ទេសេតិ អហោ វត មេ ធម្មិ សុណាយ្យិ សុត្វា ច
 បទ ធម្មិ បសិទេយ្យិ វេសម្ហា វ មេ បស្សន្តិកា
 តវេយ្យន្តិ ។ ឯវិវេស្ស ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ
 អបវិសុត្វា ធម្មទេសនា ហោតិ ។ យោ ច ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឯវិវិទ្ធា បវេសំ ធម្មិ ទេសេតិ ស្វាត្វានោ ភក្ក-
 វតា ធម្មោ សន្តិដ្ឋិតោ អតាលិតោ ឯវិវេស្សិតោ
 ឱបទយំកោ បទ្ធិតំ វេនិត្វោ វិក្ខាហិតំ អហោ វត
 មេ ធម្មិ សុណាយ្យិ សុត្វា ច បទ ធម្មិ អាថាទេយ្យិ

ឈ្មោះប្រាសាទ ឈ្មោះស្រុក ឈ្មោះភូមិ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 សំដែងសេចក្តីនៃភាសិត្តិយ្យនានា ពួកភិក្ខុបានស្តាប់ព្រះមានព្រះភាគ
 ហើយ នឹងបានចងចាំទុក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរប្រតិស្តាប់ ចូរធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តឱ្យប្រព្រះ គឺជាគន្លឹះ
 សំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះបទ្ធិស្សន្តិកាថា ព្រះ
 ករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់គាស់នេះថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាខ្ញុំមួយ តាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អើប្តី ពួកជន
 គប្បីស្តាប់ធម៌របស់អាត្មាអញ លុះស្តាប់រួចហើយ ជ្រះថ្លាចំពោះធម៌
 លុះជ្រះថ្លាពិតហើយ គប្បីធ្វើឱ្យអាត្មាជ្រះថ្លា ចំពោះអាត្មាអញទៀត
 ហើយក៏សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មទេសនា
 របស់ភិក្ខុបែបនេះ ឈ្មោះថាមិនបរិសុទ្ធនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 លុះតែភិក្ខុណា តាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា ព្រះធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញគប្បីឃើញច្បាស់
 ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឱ្យផលមិនរំលឹកលា ជាធម៌មានភាពដូចជាហៅ
 បុគ្គលដទៃឱ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌គួរបោះផ្តោតចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជា
 ធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយគប្បីដឹងចំពោះខ្លួន អើប្តី ពួកជនដទៃ
 គប្បីស្តាប់ធម៌របស់អាត្មាអញ លុះស្តាប់រួចហើយ គប្បីដឹងច្បាស់ឱ្យធម៌

១២៦

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយន្ត

អាណិមិត្តា ច បទ តជន្តាយ បដិបទ្ទេយ្យន្តិ ភិក្ខុ ធម្មសុ-
 ធម្មតំ បដិច្ច បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ កាវុត្តំ បដិច្ច បរេ-
 សំ ធម្មំ ទេសេតិ អនុធរយំ បដិច្ច បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ
 អនុកម្មំ ឧបាទាយ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ ។ ឯវុបស្ស
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ បរិសុទ្ធា ធម្មទេសនា ហោតិ ។

[១២៦] កស្សរោ ភិក្ខុវេ ឯវុបស្ស បរេសំ ធម្មំ ទេ-
 សេតិ ស្វាត្តាតោ ភកវតា ធម្មោ សន្និដ្ឋិតោ អគា-
 លិកោ ឯហិបស្សិតោ ឧបទយេកោ បច្ចុត្តំ វេទិតត្វា
 វិញ្ញាហិតំ អរោវត មេ ធម្មំ សុណាយ្យិ សុត្តា ច បទ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយន្ត

លុះជីវិត្យសំខ្លួនចម្រើនហើយ គប្បីប្រតិបត្តិភាមិបបទោះ ហើយក៏សំដែង
 ធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះកាស្រីយ
 ខ្លួនភាពខ្លាំងធម៌ជាធម៌ល្អ សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះកាស្រីយ
 សេចក្តីករុណា សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះកាស្រីយសេចក្តី
 អាណិត សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះកាស្រីយសេចក្តីអនុព្រោះ
 ដូចសំដែងករុណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មទេសនាបេសិក្ខុ
 បែបនេះ ទើបឈ្មោះថាបរិសុទ្ធ ។

[១២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សប្រតិក្ខុតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា
 ព្រះធម៌ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ជាធម៌ដែល
 អ្នកប្រាជ្ញគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឲ្យផលមិនរំលោភ
 ជាធម៌មានអាការៈដូចជាហៅបុគ្គលដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌គួរ
 បរម្មិតចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយគប្បីដឹងចំពោះ
 ខ្លួន គឺហ្ន៎ ពួកជនដទៃគប្បីស្តាប់ធម៌របស់ភក្ខុអញ លុះស្តាប់រួចហើយ

ពស្សបដិសុទ្ធស្ស ចក្កសុទ្ធី ពុល្លបរាភោ

ធម្មំ អាដារោយ្យំ រាជានិទ្ទា ច បទ តថត្ថាយ
 បដិបដ្ឋេយ្យន្តំ ភិក្ខុ ធម្មសុធម្មតិ បដិច្ច បរេសំ ធម្មំ
 ទេសេតិ កាវុញ្ញំ បដិច្ច បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ អនុធម្មំ
 បដិច្ច បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ អនុកម្យំ ឧបាទាយ
 បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ ។ កស្សបេទ វា ហិ វោ
 ភិក្ខុវេ ឱវនិស្សមិ យោ វា បទស្ស កស្សហានិសោ
 ឱវនិទេហិ ច បទ វោ តថត្ថាយ បដិបដ្ឋិត្ធន្តំ ។
 តតិយំ ។

(១២២) សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តំ ភំ មញ្ញថ ភិក្ខុវេ
 កង្ខំរោ ភិក្ខុ អរហតិ កុល្លបកោ ហោតិ កង្ខំរោ
 ភិក្ខុ ធម អរហតិ កុល្លបកោ ហោតុន្តំ ។ កកវិម្មលកា
 ទោ កន្តេ ធម្មា ។ បេ ។

កស្សបដិសុទ្ធី ចក្កសុទ្ធី កាលនិទ្ទេសក្កលទៅកាន់ក្រក្កល

គប្បីជីវិត្យសំខុវធមិ លុះជីវិត្យសំហើយ គប្បីប្រតិបត្តិតាមបែបនោះ
 ហើយក៏សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ កស្សបភិក្ខុ រមែងសំដែងធម៌ដល់
 ពួកជនដទៃ ព្រោះកាស្រយំខ្លាត្យនៃធម៌ជាធម៌ល្អ សំដែងធម៌ដល់ពួកជន
 ដទៃ ព្រោះកាស្រយំសេចក្តីកុណា សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះ
 កាស្រយំសេចក្តីអាណិត សំដែងធម៌ដល់ពួកជនដទៃ ព្រោះកាស្រយំ
 សេចក្តីអនុគ្រោះ ដូចសំដែងមកនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គប្បីគន្ធនឹងខ្លួនអ្នកទាំងឡាយ តាមបែបកស្សបភិក្ខុ ឬក៏តាមបែប
 ភិក្ខុណាដែលប្រហែលនឹងកស្សបភិក្ខុ អ្នកទាំងឡាយ ដែលគប្បី
 ខ្លួនហើយ គប្បីប្រតិបត្តិតាមបែបនោះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៣ ។

(១២២) ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ភិក្ខុបែបណា
 គួរជាអ្នកចូលទៅកាន់ក្រក្កលបាន ភិក្ខុបែបណាមិនគួរជាអ្នកចូលទៅកាន់
 ក្រក្កលបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ទាំងឡាយរបស់ពួកខ្ញុំព្រះ
 អង្គ សឹងមានព្រះមានព្រះភាគជាបុរស ។ បេ ។

[១២៣] ភក្កវេ ភិក្កុ ឃីវិចិក្កោ កុណិ ឧបសង្កមតិ ទេន្តុ-
 យេវ មេ មា នាទិសុ ឧហុកាញោវ មេ ទេន្តុ មា
 ថោកិ បណិកញោវ មេ ទេន្តុ មា លូទិ សីយញោវ
 មេ ទេន្តុ មា ទន្ធិ សក្កន្ធាញោវ មេ ទេន្តុ មា
 អសក្កន្ធាន្តិ ។ តស្ស ទេ ភិក្កុវេ ភិក្កុថោ ឃីវិចិក្កស្ស
 កុណិ ឧបសង្កមតោ ទ ទេន្តុ តេន ភិក្កុ សន្និយតិ
 សោ តតោនិទានិ ទុក្ខំ ទោមទស្សិ បដិសំវេទយតិ ។
 ថោកិ ទេន្តុ ថោ ឧហុកិ ។ មេ ។ លូទិ ទេន្តុ
 ថោ បណិកំ ទន្ធិ ទេន្តុ ថោ សីយំ តេន ភិក្កុ
 សន្និយតិ សោ តតោនិទានិ ទុក្ខំ ទោមទស្សិ ប-
 ដិសំវេទយតិ ។ អសក្កន្ធាន្តិ ទេន្តុ ថោ សក្កន្ធាន្តិ តេន
 ភិក្កុ សន្និយតិ សោ តតោនិទានិ ទុក្ខំ ទោម-
 ទស្សិ បដិសំវេទយតិ ។ ឃីវិចិក្កោ ថោ ភិក្កុវេ ភិក្កុ
 ទ អរហតិ កុល្យបតោ ហោតិ ។

[១២៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ហួសភិក្កុ
 ចាំនិច្ចាយ ភិក្កុណាមួយចូលទៅកាន់ត្រកូលដោយភិក្កុថា ពួកជនចូរឱ្យ
 តែភក្កាអញ កុំមិនឱ្យដល់ភក្កាអញឡើយ ចូរឱ្យតែត្រច្រើនដល់ភក្កា
 អញ កុំឱ្យឱ្យត្រច្រើនឡើយ ចូរឱ្យតែកុំដីថ្លថ្លដល់ភក្កាអញ កុំឱ្យឱ្យត្រ
 សៅហ្មងឡើយ ចូរឱ្យដល់ភក្កាអញជាប្រញាប់ កុំឱ្យយឺតយូរឡើយ ចូរ
 ឱ្យដល់ភក្កាអញដោយការភាព កុំឱ្យដោយសេចក្តីមិនភាពឡើយ ។
 ហួសភិក្កុចាំនិច្ចាយ កាលបើភិក្កុនោះកាន់ចិត្តយ៉ាងនេះហើយ ចូលទៅ
 កាន់ត្រកូល ឯពួកជនក៏មិនបានឱ្យឡើយ ភិក្កុក៏ឃើសចិត្ត ព្រោះការ
 មិនឱ្យនោះ ភិក្កុនោះ ក៏ទទួលទុក្ខទោមទស្ស ព្រោះការមិនឱ្យនោះ
 ជាហេតុ ។ ពួកជនឱ្យត្រច្រើន មិនឱ្យត្រច្រើន ។ មេ ។ ឱ្យត្រសៅ-
 ហ្មង មិនឱ្យត្រថ្លថ្ល ឱ្យយឺតយូរ មិនឱ្យប្រញាប់ប្រញាល់ ភិក្កុក៏ឃើស
 ចិត្ត ព្រោះការឱ្យតិចជាដើមនោះ ភិក្កុនោះ ក៏ទទួលទុក្ខទោមទស្ស
 ព្រោះការឱ្យតិចជាដើមនោះជាហេតុ ។ ពួកជនឱ្យដោយសេចក្តី
 មិនភាព មិនឱ្យដោយសេចក្តីភាព ភិក្កុក៏ឃើសចិត្ត ដោយការ
 មិនភាពនោះ ភិក្កុនោះ ក៏ទទួលទុក្ខទោមទស្ស ព្រោះការមិនឱ្យ
 ដោយសេចក្តីភាពនោះជាហេតុ ។ ហួសភិក្កុចាំនិច្ចាយ ភិក្កុបែបនេះ
 ឯង មិនគួរដើម្បីជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលទេ ។

កល្យាណប្បដ្ឋាន បុគ្គលសុត្ត កុស្តបិដក

[១២២] យោ ច ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឃរិច្ឆិតោ តុ-
 លាធិ ឧបសង្កមតិ តំ តុនេត្ត លត្តា វេតុលេសុ
 ទេនុយេវ មេ មា បាធិសុ តហុតាញោ មេ ទេនុ មា
 ដោតំ បណីតញោ មេ ទេនុ មា លូទំ សិយញោ
 មេ ទេនុ មា ទន្ធិ សត្តញោ មេ ទេនុ មា
 អសត្តញោ ។ តស្ស ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឃរិច្ឆិតស្ស
 តុលាធិ ឧបសង្កមតោ ន ទេន្ត ភេន ភិក្ខុ ន
 សន្និយតិ សោ ន តតោធិនាធិ ទុត្តំ ទោមនស្សិ
 បដិសិវេនយតិ ។ ដោតំ ទេន្ត យោ តហុតំ ភេន
 ភិក្ខុ ន សន្និយតិ សោ ន តតោធិនាធិ ទុត្តំ
 ទោមនស្សិ បដិសិវេនយតិ ។ លូទំ ទេន្ត បណីតំ ...
 ទន្ធិ ទេន្ត យោ សិយំ ភេន ភិក្ខុ ន សន្និយតិ

កល្យាណប្បដ្ឋាន បុគ្គលសុត្ត ភាគនៃកិច្ចករកិច្ចសុត្ត

[១២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ចូលទៅកាន់ក្រកូល
 កាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អត្តាអញគប្បីបានគ្រោះនោះអំពីណា ក្នុងក្រកូល
 នៃបុគ្គលដទៃ ពួកជនដទៃចូរឲ្យដល់អត្តាអញ កុំខានឲ្យឃើញ ចូរឲ្យ
 តែក្នុងច្រើនមួយយ៉ាងដល់អត្តាអញ កុំឲ្យត្រចះឡើយ ចូរឲ្យតែក្នុង
 ដីថ្លៃថ្នាំដល់អត្តាអញ កុំឲ្យត្រសាវហ្មត់ឡើយ ចូរឲ្យដល់អត្តាអញថា
 ប្រញាប់ កុំឲ្យយឺតយូរឡើយ ចូរឲ្យដល់អត្តាអញដោយសេចក្តីគោរព
 កុំឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថាបើភិក្ខុនោះ
 ចូលទៅកាន់ក្រកូលកាំងចិត្តយ៉ាងនេះហើយ (បើ) ពួកជនគេមិនឲ្យ ភិក្ខុ
 ក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះការមិនឲ្យនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏មិនទទួលទុក្ខហេម-
 នស្ស ព្រោះគេមិនឲ្យនោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឲ្យត្រចះ មិនឲ្យត្រ
 ច្រើន ភិក្ខុក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះការឲ្យត្រចះនោះឡើយ ភិក្ខុនោះ ក៏មិន
 ទទួលទុក្ខហេមនស្ស ព្រោះការឲ្យត្រចះមិនឲ្យច្រើននោះជាហេតុឡើយ ។
 ពួកជនឲ្យត្រសាវហ្មត់ មិនឲ្យត្រថ្លៃថ្នាំ ... ពួកជនឲ្យយឺតយូរ មិនឲ្យ
 ប្រញាប់ប្រញាល់ ភិក្ខុក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះការមិនឲ្យប្រញាប់នោះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

សោ ន គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទយេតិ ។
អសក្កាមិ ទេន្តំ ឆោ សក្កាមិ ភេន ភិក្ខុ ន សន្និយេតិ
សោ ន គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទ-
យេតិ ។ ឯវាហោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវហតិ កុល្យបកោ
ហោតិ ។

[១២៨] កស្សហោ ភិក្ខុវេ ឯវិចិត្តោ កុលានិ
ទបសង្កមតិ តំ កុតេត្ថ លក្ខា បរកុលេសុ ទេន្តុយេវ
មេ មា នាទិសុ ពហុកក្ខោ មេ ទេន្តុ មា ដោកំ
។ បេ ។ ន ទេន្តំ ភេន កស្សហោ ន សន្និយេតិ សោ ន
គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទយេតិ ។ ដោកំ
ទេន្តំ ឆោ ពហុកំ ភេន កស្សហោ ន សន្និយេតិ សោ
ន គតោនិទានំ ទុក្ខំ នោមនស្សំ បដិសំវេទយេតិ ។
ល្អំ ទេន្តំ ឆោ បណីតំ ភេន កស្សហោ ន សន្និយេតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ភិក្ខុនោ កំមិនទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះការឱ្យយីកយ្យ មិនឱ្យប្រ-
ញាប់ប្រញាល់នោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យដោយសេចក្តីមិនគា-
ពេ មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរព ភិក្ខុកំមិនឃើសចិត្ត ព្រោះការឱ្យដោយ
សេចក្តីមិនគោរពនោះ ភិក្ខុនោះ មិនទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះគេឱ្យ
មិនគោរព មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរពនោះជាហេតុឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ចាំឱ្យយក ភិក្ខុយ៉ាងនេះឯង ទើបគួរដើម្បីចូលទៅកាន់ក្រកូលបាន ។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយក កស្សបចូលទៅកាន់ក្រកូលកាន់
ចិត្តយ៉ាងនេះថា ភក្ខាអញធម្មប្បិទ្ធានុវត្តនោះអំពីណា ក្នុងពួកក្រកូល
នៃបុគ្គល៧១ ពួកជន៧១ ចូរឱ្យដល់ភក្ខាអញ កុំខានឱ្យឡើយ ចូរឱ្យ
ស្រែក្រែងដល់ភក្ខាអញ កុំឱ្យវត្តតិចឡើយ ។ បេ ។ បើពួកជនមិនឱ្យ
កស្សបកំមិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យនោះឡើយ កស្សបនោះ កំមិន
ទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះគេមិនឱ្យនោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យ
វត្តតិច មិនឱ្យវត្តក្រែង កស្សបកំមិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យវត្តក្រែង
នោះឡើយ កស្សបនោះ កំមិនទទួលទុក្ខោមនស្ស ព្រោះគេឱ្យតិច
មិនឱ្យក្រែងនោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យវត្តស្រេច មិនឱ្យ
វត្តវែង កស្សបកំមិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យវត្តវែងនោះឡើយ

ស្សបសំយុត្តស្ស បក្ខមសុត្ត ភក្ខិវិទ្ធិសង្កម្ព

សោ ន តតោនិទានំ ធុត្តំ ឆោមនស្សិ បដិសំវេទ-
 យតិ ។ ធុត្តំ ធុត្តំ ឆោ សីយំ តេន កស្សហោ
 ន សង្កាយតិ សោ ន តតោនិទានំ ធុត្តំ ឆោមនស្សិ
 បដិសំវេទយតិ ។ អស្សត្តំ ធុត្តំ ឆោ សត្តំ តេន
 កស្សហោ ន សង្កាយតិ សោ ន តតោនិទានំ ធុត្តំ
 ឆោមនស្សិ បដិសំវេទយតិ ។ កស្សបេន វា ហិ វេ
 ភិក្ខុវេ ឡិវទិស្សាមិ យោ វា បទស្ស កស្សហាទិសោ
 ឡិវទិភេហិ ច បទ វេ ភថត្តាយ បដិបដ្ឋិតត្ថន្តិ
 ។ ធុត្តិ ។

[១២៦] ឯវុទ្ធី សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
 រាជកហោ វិហារតិ វេទ្យវេទ ។ បេ ។ អថទោ អាយស្សា
 មហាកស្សហោ យេន កកវា ភេទុបសង្កម្ព ឧបសង្ក-
 មិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

ស្សបសំយុត្ត បក្ខមសុត្ត ព្រះមហាកស្សបចូលទៅរាល់ព្រះមានព្រះភាគ

កស្សបនោះ មិនទទួលទុក្ខរោមនស្ស ព្រោះគឺឱ្យវត្ថុសេចក្តី មិនឱ្យ
 វត្ថុថ្លៃថ្នាំនោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជនឱ្យយឹកយូរ មិនឱ្យប្រញាប់
 ប្រញាល់ កស្សបក៏មិនឃើសចិត្ត ព្រោះគេមិនឱ្យ ដោយប្រញាប់
 ប្រញាល់នោះឡើយ កស្សបនោះ មិនទទួលទុក្ខរោមនស្ស ព្រោះ
 គេឱ្យយឹកយូរ មិនឱ្យប្រញាប់ប្រញាល់នោះជាហេតុឡើយ ។ ពួកជន
 ឱ្យដោយសេចក្តីមិនគោរព មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរព កស្សបក៏មិន
 ឃើសចិត្ត ព្រោះគេឱ្យដោយសេចក្តីមិនគោរពនោះ កស្សបនោះ មិន
 ទទួលទុក្ខរោមនស្ស ព្រោះគេឱ្យមិនគោរព មិនឱ្យដោយសេចក្តីគោរព
 នោះជាហេតុឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពុទ្ធិយ ភវាគតនិទ្ទន្តានុក
 ពុទ្ធិយ តាមបែបកស្សប ឬក៏តាមបែបភិក្ខុណាដែលប្រហែលនឹង
 កស្សប អ្នកពុទ្ធិយ ដែលគេភាគខ្លាចហើយ គប្បីប្រតិបត្តិតាម
 បែបនោះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[១២៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យវេទ ទៀបត្រូវជនគ្រឹះ ។ បេ ។
 ព្រោះនោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានវាយុ ចូលទៅរាល់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួច
 អង្គុយក្នុងទីដីសមត្រូវ ។

[១៤៧] ឯកមន្តិ ឯសិទ្ធិ ចោ អាយស្មន្តិ មហា-
 កស្សបំ កកវំ ឯតទេវេន ជិស្លោសិណោ គិំ កស្សប
 កុកាធិ ធ គេ ឥមាធិ សាណាធិ បិសុក្ខុលាធិ
 ធិត្ថសនាធិ ធិស្មាតិហ គិំ កស្សប កហមតាធិ ចេវ
 ចិវវាធិ ធាវេហិ ធិមដ្ឋនាធិ ធ កុញ្ញាហិ មម សន្តិកេ
 វិហារហិតិ ។ អហំ ចោ កល្លេ ទិយវន្តិ អារាជិកោ
 ចេវ អារាជិកត្តស្ស ធ វណ្ណវាទិ បិណ្ឌហិកោ ចេវ
 បិណ្ឌហិកត្តស្ស ធ វណ្ណវាទិ បិសុក្ខុលិកោ ចេវ
 បិសុក្ខុលិកត្តស្ស ធ វណ្ណវាទិ គេចិវិកោ ចេវ
 គេចិវិកត្តស្ស ធ វណ្ណវាទិ អប្បិច្ឆា ចេវ អប្បិច្ឆតាយ
 ធ វណ្ណវាទិ សន្តុដ្ឋា ចេវ សន្តុដ្ឋិយោ ធ វណ្ណវាទិ
 បរិវិកោ ចេវ បរិវិកស្ស ធ វណ្ណវាទិ អសិសដ្ឋោ
 ចេវ អសិសត្តស្ស ធ វណ្ណវាទិ អារទ្ធវិយោ ចេវ វិយា-
 វត្តស្ស ធ វណ្ណវាទិ តិ ។

[១៤៧] សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ និទានិក
 គុរហិយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កស្សប
 ឥឡូវនេះ អ្នកកំភាន់តែចាស់ហើយ ចាំបំពាក់សំបកវិញនេះបេសំអ្នក
 ក៏ច្បង ជាសំពត់បង្កើត្រូវលើសតថាគតយប់ស្ងៀកដណ្តប់ ម្ចាស់កស្សប
 ហេតុដូច្នោះ អ្នកចូរស្ងៀកដណ្តប់តហបតិចិវ ចូរបរិភោគនិមន្តនកត្ត
 ចូរទៅជិតគតថាគតចុះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យូរអង្វែងមកហើយ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណខែការ
 ទៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណ
 ខែការប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្កើត្រូវផង ជា
 អ្នកពោលសរសើរគុណ ខែការស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្កើត្រូវផង ជាអ្នក
 ទ្រទ្រង់ចិវិបិផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណខែការទ្រទ្រង់ចិវិបិផង ជា
 អ្នកប្រាថ្នាភិចផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណខែសេចក្តីប្រាថ្នាភិចផង ជា
 អ្នកសន្តោសផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណខែសេចក្តីសន្តោសផង ជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងួតផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណខែការស្ងប់ស្ងួតផង ជា
 អ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំ (ដោយពួក) ផង ជាអ្នកពោលសរសើរគុណខែ
 ការមិនច្រឡូកច្រឡំផង ជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីព្យាយាមផង ជាអ្នកពោល
 សរសើរគុណខែសេចក្តីប្រាថ្នាព្យាយាមផង ។

កស្សបសំយុត្ត បក្ខមសុត្ត អត្តវសសម្បស្សនំ

[១៤៨] តំម្បន ត្ថំ កស្សប អត្តវសំ សម្បស្ស-
មាថោ ធិយវត្ថំ អារត្ណិកោ ថេវ អារត្ណិកត្តស្ស ច
វណ្ណាភិទី ។

(ឯវិ បេយ្យលោ)

បំណូមាតិកោ ថេវ ... បំសុក្ខលិកោ ថេវ ... តេចិវិ-
កោ ថេវ ... អប្បិច្ឆោ ថេវ ... សន្តុដ្ឋោ ថេវ ... បរិវត្តោ
ថេវ ... អសំសដ្ឋោ ថេវ ... អារទ្ធិរិយោ ថេវ រិយាវុត្តស្ស
ច វណ្ណាភិទីតិ ។

[១៤៩] ទ្វេ ខ្វាហំ កន្ត អត្តវសេ សម្បស្ស-
មាថោ ធិយវត្ថំ អារត្ណិកោ ថេវ អារត្ណិកត្តស្ស ច
វណ្ណាភិទី ។ បេ ។ បំណូមាតិកោ ថេវ ... បំសុក្ខលិ-
កោ ថេវ ... តេចិវិកោ ថេវ ... អប្បិច្ឆោ ថេវ ... សន្តុដ្ឋោ
ថេវ ... បរិវត្តោ ថេវ ... អសំសដ្ឋោ ថេវ ... អារទ្ធិរិយោ ថេវ

កស្សបសំយុត្ត បក្ខមសុត្ត ការឃើញអំណាចប្រយោជន៍

[១៤៨] ខ្ញុំលកស្សប ចុះអ្នកឃើញអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច
បានជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ទាំងពោលសសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃ
អស់ក្រិយ្យអវិជ្ជនម្ល៉េះ ។

(បេយ្យលា: យ៉ាងនេះ)

ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំណូមាតិកា ... ជាអ្នកស្ងៀមដល់សំពត់បង្កក្រុលផង ...
ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវិបិផង ... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង ... ជាអ្នកសន្តោសផង ...
ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រឡំផង ... ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តី
ព្យាយាមផង ពោលសសើរគុណនៃការប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង ។

[១៤៩] បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញអំណាច
ប្រយោជន៍ទាំងពីរ ជាយូរអង្វែងមកហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ
ផង ពោលសសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃផង ។ បេ ។ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
បំណូមាតិកា ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់បង្កក្រុលផង ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវិ-
បិផង ... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង ... ជាអ្នកសន្តោសផង ... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់
ផង ... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រឡំផង ... ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

វិរិយាវស្សស្ស ច វណ្ណវាទី អត្តនោ ច និដ្ឋធម្មសុខវិហារី
 សម្មស្សមាថោ បច្ឆិមត្វ ដទតិ អនុកម្មតាថោ
 អម្បវនាម បច្ឆិមា ជនតា ធិដ្ឋានុកតិ អាថង្គេយ្យ
 យេ កិវ ភេ អហោស្មិ ពុទ្ធានុកុទ្ធស្សវតោ ភេ
 ធិយវត្ថុ អាវត្តិកា ថេវ អហោស្មិ អាវត្តិកត្តស្ស
 ច វណ្ណវាទីថោ ។ ថេ ។ បិណ្ឌមាតិកា ថេវ អហោ-
 ស្មិ... បិសុក្ខលិកា ថេវ អហោស្មិ... ភេធិវិកា ថេវ
 អហោស្មិ... អម្បិដ្ឋា ថេវ អហោស្មិ... សន្តិដ្ឋា ថេវ អហោ-
 ស្មិ... មរិក្ខា ថេវ អហោស្មិ... អសំសដ្ឋា ថេវ អហោស្មិ...
 អាវុទ្ធវិយា ថេវ អហោស្មិ វិរិយាវស្សស្ស ច វណ្ណវាទីថោតិ
 ភេ កថត្តាយ បច្ឆិមត្វិស្សន្តិ ភេសន្តិ កវិស្សតិ
 ធិយវត្ថុ ហិកាយ សុខាយាតិ ឥមេ ទោ អហំ កន្ត
 ទ្វេ អត្តវសេ សម្មស្សមាថោ ធិយវត្ថុ អាវត្តិកា
 ថេវ អាវត្តិកត្តស្ស ច វណ្ណវាទី បិណ្ឌមាតិកា ថេវ...
 បិសុក្ខលិកា ថេវ... ភេធិវិកា ថេវ... អម្បិដ្ឋា ថេវ...

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ពោលសរសើរគុណ នៃការប្រាថ្នាសេចក្តីព្យាយាមផង គឺឃើញខ្ញុំធម៌
 ជាគ្រឿងនៅជាសុខស្រួល ក្នុងបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន ១ ជាអ្នកអនុគ្រោះប្រជុំ
 ដទានក្រោយ ១ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ប្រជុំដទានក្រោយ
 នឹងយកគម្រាប់ផងបាន បានឮថា ព្រះពុទ្ធនឹងសាកជាអនុកុទ្ធស្ស
 អវិទ្ធវិមកហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកពោលសរសើរ
 គុណនៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាធម្មតា ។ បេ ។ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត
 ផង ... ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្ក្រូលផង ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវបី
 ផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង... ជាអ្នកសន្តោសផង... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង...
 ជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡងផង ... ជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីព្យាយាមផង ពោល
 សរសើរគុណ នៃការប្រាថ្នាសេចក្តីព្យាយាមផង ដទាននោះមុនជា
 ប្រតិបត្តិដោយប្រការផ្សេងៗ សេចក្តីប្រតិបត្តិនោះ នឹងបានជាប្រយោជន៍
 នឹងមានសេចក្តីសុខដល់ដទាននោះ អស់កាលយូរអង្វែង បព៌ក្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍ទាំងពីរនេះ យូរអង្វែង
 មកហើយ បានជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរសើរគុណនៃ
 ការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ... ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់
 សំពត់បង្ក្រូលផង ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវបីផង ... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង ...

កស្សបសំយុត្តស្ស ធម្មិសុត្តេ ភកវន្តបសង្កមនំ

សន្តុដ្ឋោ ទេវ ... បរិវិត្តោ ទេវ ... អសីសរដ្ឋោ ទេវ ...
អាទិទិយោ ទេវ វិយារម្ពស្ស ច វណ្ណភំដីតិ ។

[១៥០] សាធុ សាធុ កស្សប តហ្មជនហិតាយ
កិវ ទ្ធិ កស្សប បដិបដ្ឋោ តហ្មជនសុខាយ លោកា-
នុកម្យាយ អន្តាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានិ
តស្មាតិហ ទ្ធិ កស្សប សាលានិ ទេវ បិសុត្តលានិ
នារហិ វិទូសនានិ បិណ្ណាយ បរហិ អរញ្ញោវ វិហា-
រហិតិ ។ បក្ខមំ ។

[១៥១] រាជកហោ វិហារតិ វេណ្ណវេន ... អដទោ
អាយស្មា មហាកស្សមោ យេន កកវំ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អភិវំទេត្តា ឯកមន្តំ ជិសំទិ ។
ឯកមន្តំ ជិសំទិ ទោ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ

កស្សបសំយុត្ត ធម្មិសុត្តេ ព្រះមហាកស្សបចូលពៅពាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ជាអ្នកសន្តោសផង ... ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ... ជាអ្នកមិនច្រឡំច្រឡំ
ផង ... ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង គោលសរសើរគុណនៃការ
ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមផង ។

[១៥០] ខ្លួនកស្សប ប្រពៃហើយ។ ខ្លួនកស្សប ពួក
អ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បី
អនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បី
សេចក្តីសុខដល់ក្មេងៗតាំងពីមនុស្ស ខ្លួនកស្សប ហេតុដូច្នោះ អ្នក
ចូរច្រឡំសំពត់សម្បុកវៃ ជាសំពត់បង្កូរស្រវៃដល់គាត់គណៈយប់ស្ងៀក
ដណ្តប់ចុះ ចូរប្រតិបត្តិបណ្ឌិតចុះ ចូរនៅក្នុងព្រៃចុះ ។ ចប់សូត្រទី៤។

[១៥១] ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេណ្ណវេន រៀបច្រើនរាជគ្រឹះ ... គ្រា
នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ចូលទៅកាល់ព្រះមានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយចង្កុំព្រះមានព្រះភាគ ប្រអង្គយក្នុងវិ
សមគួរ ។ លុះព្រះមហាកស្សបមានអាយុ អង្គុយក្នុងវិដិសមគួរហើយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវិញ្ញា

កកវា ឯតនេវេច ឱវន កស្សប ភិក្ខុ ករហេហិ កស្សប
ភិក្ខុនំ ធម្មំ កដិ អហំ វា កស្សប ភិក្ខុ ឱវនេយ្យំ
ត្វំ វា អហំ វា ភិក្ខុនំ ធម្មំ កដិ ករេយ្យំ ត្វំ វា តិ ។

[១៥២] ធុត្វជា ទោ កន្ត កកវា ឯតវហិ ភិក្ខុ
នោវចស្សករណេហិ ធម្មហិ សមន្តាគតា អត្តមា
អប្បនត្តិណត្តាហិថោ អនុសាសនំ ។ វេហហិ កន្ត
អនុសិ កណ្ណត្ថ ធាម ភិក្ខុំ អាណន្តស្ស សន្និវហារិ
អាភិជ្ជិកត្ថ ធាម ភិក្ខុំ អនុវន្តស្ស សន្និវហារិ អញ្ញាអញ្ញំ
សុតេន អន្តវន្ត ឯហិ ភិក្ខុ កោ ពហុនិ វាសិស្សតិ
កោ សុន្តវនិ វាសិស្សតិ កោ វិវាសិ វាសិស្សតិ តិ ។

[១៥៣] អថទោ កកវា អញ្ញាវនិ ភិក្ខុំ អាមន្តសិ
ឯហិ ត្វំ ភិក្ខុ មម វនេនេ កណ្ណត្ថ ភិក្ខុំ អាណន្តស្ស
សន្និវហារិ អាភិជ្ជិកត្ថ ភិក្ខុំ អនុវន្តស្ស សន្និវហា-
រិ អាមន្តហិ សត្តា អាយស្សន្ត អាមន្តតិ ។
ឯវិ កន្តតិ ទោ សោ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សណិទ្ធា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវិញ្ញា

ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរខ្លួនភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរធ្វើធម៌កថាដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ម្ចាស់
កស្សប ភថាភ ឬអ្នក ត្រូវខ្លួនភិក្ខុ ភថាភ ឬអ្នក ត្រូវធ្វើ
ធម៌កថាដល់ភិក្ខុ ។

[១៥៤] បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុ សុទ្ធ
តែជាអ្នកប្រដៅក្រ ប្រកបដោយធម៌ដែលធ្វើឱ្យជាអ្នកប្រដៅក្រ ជាអ្នក
មិនអត់សន្តិក៍ មិនកាន់យកពាក្យប្រដៅ ដោយចំណិតស្តាំឡើយ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ឪពុកអង្គបានឃើញភិក្ខុឈ្មោះ
កណ្ណៈ ជាសន្និវហារិករបស់មានខ្លួន ១ ភិក្ខុឈ្មោះអាភិជ្ជិកៈ ជាសន្និវហារិក
របស់អនុវន្ត ១ កំពុងតែនិយាយដល់ដកត្តាដោយពុទ្ធជនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកចូរមក អ្នកណាទីនិពោលពុទ្ធជនៈបានច្រើនជាង អ្នកណាទីនិពោល
ពុទ្ធជនៈតិរេកជាង អ្នកណាទីនិពោលពុទ្ធជនៈបានយូរជាង ។

[១៥៥] គ្រាពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
មួយរូបមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅកណ្ណភិក្ខុជាសន្និ-
វហារិករបស់មានខ្លួន ១ អាភិជ្ជិកភិក្ខុ ជាសន្និវហារិករបស់អនុវន្ត ១ តាម
ពាក្យភថាភថា ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅលោកមានកាយទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុនោះ ខ្ញុំល្អប្រសើរព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ

កស្សបសំយក្កស្ស ធម្មិស្សញ្ច រាជវិទ្យុបុត្រា

យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្ពីរិ ឧបសង្កម្ពីត្វា តេ ភិក្ខុ
ឯតនរោច សត្តា អាយស្សន្តោ អាមន្តេតិ ។ ឯវមា-
វុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ បដិស្សនភិក្ខុ
យេន ភក្កវា តេនុបសង្កម្ពីសុ ឧបសង្កម្ពីត្វា ភក្កវន្តិ
អភិវនេត្វា ឯតមន្តិ ឯសិទ្ធិសុ ។

[១៥២] ឯតមន្តិ ឯសិទ្ធិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវា
ឯតនរោច សន្តិ តិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អញ្ញមញ្ញំ សុតេន
អន្ធាវនេ ឯហិ ភិក្ខុ តោ ពហុតិ ភាសិស្សតិ
តោ សុន្ទរតិ ភាសិស្សតិ តោ វិរតិ ភាសិស្សតិ ។
ឯវិ កន្តេតិ ។ តន្តិ^(១)មេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ឯវិ ធម្មិ ធនិទិ
អាណាចេ ឯវិ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អញ្ញមញ្ញំ សុតេន
អន្ធាវនេ ឯហិ ភិក្ខុ តោ ពហុតិ ភាសិស្សតិ
តោ សុន្ទរតិ ភាសិស្សតិ តោ វិរតិ ភាសិស្សតិ ។
នោ ហេតិ កន្តេ ។ នោ ចេ តិវ មេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ

១ ខ. ភិក្ខុ ភោ ។

កស្សបសំយក្ក ធម្មិស្សញ្ច បុត្រាបសំព្រះមាត្រា

ហើយកិច្ចលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោល
ទិដ្ឋភ័ក្ត្រទាំងនោះ ដូច្នោះថា ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ហៅលោកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចូលពាក្យភិក្ខុនោះថា អើលោកមាន
អាយុ ហើយកិច្ចលទៅគាល់ព្រះមាត្រាព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមាត្រាព្រះភាគ រួចអន្តរាយក្នុងទីជម្រក ។

[១៥២] លុះភិក្ខុទាំងនោះ អន្តរាយក្នុងទីជម្រកហើយ ព្រះ
មាត្រាព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានព្រាង
អ្នកទាំងឡាយ និយាយដដែលគ្នា ដោយពុទ្ធវចនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ចូរមក អ្នកណាទីនិរោលពុទ្ធវចនៈបានច្រើនជាង អ្នកណាទីនិរោល
ពុទ្ធវចនៈពីរដងជាង អ្នកណាទីនិរោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង ពិតមែន
ឬ ។ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស ពិតមែន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ ដឹងធម៌ដែលគេសំដែងហើយយ៉ាងនេះឬហ្ន៎ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បានជាអ្នកទាំងឡាយ ហ៊ាននិយាយដដែលគ្នា ដោយ
ពុទ្ធវចនៈយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណាទីនិរោលពុទ្ធវចនៈ
បានច្រើនជាង អ្នកណាទីនិរោលពុទ្ធវចនៈពីរដងជាង អ្នកណាទីនិ
រោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង ។ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស មិនបានដឹង
ដូច្នោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានព្រាង ថែអ្នកទាំងឡាយ មិន

១៣៦

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិទ្ធិសុត្តនិទាន

ឃឹម ធម្មិ ទេសិកំ អាជាបាថ អថ តិក្ខុវាហិ ទុម្ពេ មោ-
យមុរិសា ភី ជាទត្តា ភី បស្សន្តា ឃឹម ស្វាត្តាតេ
ធម្មិទយេ បព្វជិតា សមាធា អត្តមញ្ញំ សុតេន
អន្តរិទេថ ឃឹម ភិក្ខុ កោ ពហុតរិ ភាសិស្សតិ
កោ សុទ្ធតរិ ភាសិស្សតិ កោ ទិរតរិ ភាសិស្សតិ ។

[១៥៥] អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បារទេសុ
សិរសា ធិបតិក្ខា កកវន្តំ ឯតទេវេមិ អន្តយោ ទោ
កន្ត អន្តកមា យថាពាលេ យថាមុន្នេ យថា អ-
ត្តសាលេ យេ មយំ ឃឹម ស្វាត្តាតេ ធម្មិទយេ
បព្វជិតា សមាធា អត្តមញ្ញំ សុតេន អន្តរិទេត្តា
ឃឹម ភិក្ខុ កោ ពហុតរិ ភាសិស្សតិ កោ សុទ្ធ-
តរិ ភាសិស្សតិ កោ ទិរតរិ ភាសិស្សតិ តិ តេសិ ទោ
កន្ត កកវា អន្តយំ អន្តយតោ បដិក្កុណ្ណតុ អាយ-
តិ សិវាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិទ្ធិសុត្តនិទាន

ដឹងធម៌ដែលកថាគតសំដែងយ៉ាងនេះទេ ចុះអ្នកទាំងឡាយជាមោឃបុរស
ដឹងដូចម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជាមកបួសក្នុងធម្មវិទ្យាដែលកថាគត
សំដែងទុកដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយនិយាយដដែលគ្នាដោយពុទ្ធវចនៈ
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណាខឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានច្រើនជាង
អ្នកណាខឹងពោលពុទ្ធវចនៈពីរដង អ្នកណាខឹងពោលពុទ្ធវចនៈបាន
យូរជាង ។

[១៥៥] គ្រោះនោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ តើគ្រាបចុះដោយសិរ្សៈ
ទៀបបាតាព្រះមានព្រះភាគ គ្រាបបង្គំខ្លួនព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពោសទុសត្របសន្តិក៍ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ
តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ជាមនុស្សពាល ជាមនុស្សវង្វែង ជា
មនុស្សមិនស្មោះស គ្រោះថា ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយបានបួសក្នុងធម្មវិទ្យា
ដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងទុកដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ហើយនិយាយ
ដដែលគ្នាដោយពុទ្ធវចនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកណាខឹងពោល
ពុទ្ធវចនៈបានច្រើនជាង អ្នកណាខឹងពោលពុទ្ធវចនៈពីរដង អ្នក
ណាខឹងពោលពុទ្ធវចនៈបានយូរជាង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះ
មានបុណ្យអភោស តាមពោស ដល់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីខឹងបាន
សង្រួមតទៅ ។

កស្សបសំយុត្តស្ស ធម្មសុត្ត អដ្ឋយ្យដិក្ខណ៍

(១៥៦) តក្ស គុម្ព ភិក្ខុវេ អន្តយោ អន្តកោ
 យថាពាល យថាម្ពុឡោ យថា អគុសលេ យេ គុម្ព
 ឃី ស្វាត្តកតេ ធម្មវិទយេ បព្វជិតា សមាទា អញ្ញមញ្ញំ
 សុតេន អញ្ញវទេ ឃីហិ ភិក្ខុ តោ ពហុតំ កា-
 សិស្សតំ តោ សុទ្ធវតំ កាសិស្សតំ តោ វិវតំ
 កាសិស្សតំ យតោ ន ទោ គុម្ព ភិក្ខុវេ អន្តយំ
 អន្តយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិគរោថ តំ វោ មយំ
 អន្តយំ បដិគុណ្ណម វុឡិហោសា ភិក្ខុវេ អវិយស្ស
 វិទយេ យោ អន្តយំ អន្តយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ
 បដិគរោតិ កាយតិ ន សិវំ អាចជ្ជតិ ។ ធម្មំ ។

កស្សបសំយុត្ត ធម្មសុត្ត ពាច្រៀងទូលអង់គេស

(១៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើយ៉ាងហ្នឹងហើយ ពោស
 ទុសក៏គ្របសង្កត់ទូលអង់គេស តាមដែលអង្គទាំងឡាយ ជាមនុស្ស
 ពាល ជាមនុស្សឆ្លើង ជាមនុស្សម្រៃនឃ្លាស ព្រោះថា អង្គទាំង
 ឡាយ បានបួសក្នុងធម្មវិទយ ដែលគេជាគតពោលទុកប្រាំយ៉ាងនេះ
 ហើយនិយាយដរាបគ្នា ដោយក្បួនចេះថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នក
 ណាទីនិពោលក្បួនចេះបានច្រើនជាង អ្នកណាទីនិពោលក្បួនចេះតិរេ
 ជាង អ្នកណាទីនិពោលក្បួនចេះបានយូរជាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលណាបើអង្គទាំងឡាយ ឃើញពោសតាមពោសហើយ ធ្វើឲ្យសម
 តាមធម៌ គឺសំដែងអាចក្តិចេញ ទើបគេជាគតអត់ពោសនោះ ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាឃើញពោសតាមពោស
 (បេសំខ្លួន) ហើយធ្វើឲ្យសមតាមធម៌ គឺសំដែងអាចក្តិចេញផង ដល់
 ទូលកាលសម្រឹមតទៅផង នេះវាសេចក្តីចម្រើនរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងវិទយ
 របស់ព្រះអរិយបុគ្គលបាន ។ ចប់ប្បក្រាវ ៦ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយសុខនិទាន

[១៥៧] រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យុវនេ ... អដទោ
 អាយស្មា មហាកស្សបោ យេន ភគវា តេដុបសង្ការិ...
 ឯកមន្តិ ធិសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តិ មហាកស្សបិ ភគវា
 ឯតទេវេន ឱវេន កស្សប ភិក្ខុ ករោហិ កស្សប
 ភិក្ខុនិ ធម្មិ កថំ អហំ វា កស្សប ភិក្ខុ ឱវេនយេវ
 ភិក្ខុ វា អហំ វា ភិក្ខុនិ ធម្មិ កថំ ករោយេវ ភិក្ខុ វា តិ ។

[១៥៨] ទុត្វា ទោ ភន្តេ ភគវា ឯតវហំ ភិក្ខុ
 នោវចស្សករណោហិ ធម្មហិ សមន្តាគតា អត្ត-
 មា អប្បនត្តិណាត្តាហិ នោ អនុសាសនំ ។ យស្ស
 កស្សបិ ភន្តេ សន្តា នត្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ហិវិ នត្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បំ នត្តិ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ វិយំ នត្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 បញ្ញា នត្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្តិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទាន

[១៥៧] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រឹងភ័ក្ត្រវិញ្ញាណ ទៀបក្រុង
 រាជគ្រឹះ ... គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ ... លុះព្រះមហាកស្សប មានអាយុ អង្គុយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ប្រឹងគ្រាល់ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរខ្លាចភ្នែកភិក្ខុ ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរធ្វើធម្មិកថា
 ចំពោះភ្នែកភិក្ខុ ម្ចាស់កស្សប គថាគភ ឬ អ្នក គប្បីខ្លាចភ្នែកភិក្ខុ
 គថាគភ ឬ អ្នក គប្បីធ្វើធម្មិកថាចំពោះភ្នែកភិក្ខុ ។

[១៥៨] បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន ដល្យវិនិច្ឆ័យ ភ្នែកភិក្ខុ
 សុខ្ខត្តិជាអ្នកប្រដៅក្រ ជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ដែលធ្វើទិវ្យទៅជាអ្នកប្រ-
 ដៅក្រ ជាអ្នកមិនអត់សង្កត់ មិនកាន់យកពាក្យប្រដៅដោយចំណែក
 ស្តាំឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមិនមានសព្វ
 ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានហិក្ខុនិកុសលធម៌ មិនមានឧត្តប្បៈក្នុងកុសលធម៌
 មិនមានវិយៈក្នុងកុសលធម៌ មិនមានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ វេលាយប់

ស្សបស់យុត្តស្ស សន្តមសុត្ត បរិហានភាព

វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហោនិយេវ មាដិកាម្ពា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ធា វុឌ្ឍិ ។ សេយ្យជាមិ កន្តេ កាឡបេត្ត
 ចន្ទស្ស យា វត្ថុ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហោយតេវ ច
 វណ្ណាន ហាយតិ មណ្ឌលេ ធម ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ
 អាហេហាបរិណាហោ ធម ឯវមេវ ទោ កន្តេ យស្ស កុស្ណិ
 សទ្ធា ធម្មិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ ធម្មិ ... ឱត្តប្បិ
 ធម្មិ ... វិរិយំ ធម្មិ ... មញ្ញា ធម្មិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តស្ស យា វត្ថុ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហោនិយេវ
 មាដិកាម្ពា កុសលេសុ ធម្មេសុ ធា វុឌ្ឍិ ។ អស្ស-
 រោ ទោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តេ បរិហានមេតំ អហិរិកោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តេ បរិហានមេតំ អនោត្តមិ បុរិស-
 បុគ្គលោតិ កន្តេ បរិហានមេតំ កុសិលោ បុរិសបុគ្គលោតិ
 កន្តេ បរិហានមេតំ ទុប្បញ្ញោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តេ

ស្សបស់យុត្ត សន្តមសុត្ត ពាលិសេចក្តីសាបសូន្យ

ប្តៅប្តូរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ហើយ ក៏មានសេចក្តីសាបសូន្យប្រាកដ
 ក្នុងកុសលធម៌ វាមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 យប់ប្តៅប្តូរបស់ព្រះចន្ទ ក្នុងការប្រកួតប្រជែងមកដល់ (ព្រះចន្ទក្នុងការប្រកួត
 នោះ) ក៏ចេះសាបសូន្យចាកច្រង់ច្រាយ សូន្យចាកមណ្ឌល សូន្យ
 ចាកពន្លឺ សូន្យចាកតំបន់ទំងន់ យ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 បុគ្គលណាមួយ មិនមានសទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ មិនមានហិរិ ... មិនមាន
 ឧត្តប្បៈ... មិនមានវិរិយៈ... មិនមានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ វេលាយប់ប្តៅប្តូរ
 របស់បុគ្គលនោះមកដល់ហើយ ក៏មានសេចក្តីសាបសូន្យប្រាកដក្នុង
 កុសលធម៌ វាមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា នេះជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមាន
 ហិរិ ខ្ពុះជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គលមិនមានឧត្តប្បៈ ខ្ពុះជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានវិរិយៈ ខ្ពុះជាសេចក្តីសាប
 សូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានបញ្ញា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

បរិហានមេតំ កោដលោ បុរិសបុត្តលោតិ កន្តោ បរិហា-
នមេតំ ឧបទាហំ បុរិសបុត្តលោតិ កន្តោ បរិហានមេតំ
ន សន្និ ភិក្ខុ ឱវាណកាតំ កន្តោ បរិហានមេតំ ។

[១៤៧] យស្ស កុស្មបិ កន្តោ សទ្ធា អត្ថំ កុស-
លេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បំ
អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ រិរិយំ អត្ថំ កុសលេសុ
ធម្មេសុ បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
វត្ថំ វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកត្តា កុស-
លេសុ ធម្មេសុ ខោ បរិហានំ ។ សេយ្យនាមិ កន្តោ
ដុល្លាបត្តេ វន្តស្ស យា វត្ថំ វា និវេសា វា អាគច្ឆតិ
វុឡិកេវ ន វល្លាន វុឡតិ មណ្ឌលេន វុឡតិ អាភាយ
វុឡតិ អាភេហាបរិណាហោន ឯវមេវ ខោ កន្តោ យស្ស
កុស្មបិ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ
អត្ថំ ... ឱត្តប្បំ អត្ថំ ... រិរិយំ អត្ថំ ... បញ្ញា អត្ថំ កុ-
សលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថំ វា និវេសា វា
អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកត្តា កុសលេសុ ធម្មេសុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

ខ្ញុំជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរស
បុគ្គលមានសេចក្តីគ្រោធ ខ្ញុំជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ បតិគ្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានការចង់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាសេចក្តីសាប
សូន្យ ១ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា មិនមានពួកកុំដា
អ្នកទូន្មាន ខ្ញុំជាសេចក្តីសាបសូន្យ ១ ។

[១៤៧] បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមានសទ្ធាក្នុង
កុសលធម៌ មានហិរិក្នុងកុសលធម៌ មានធុត្តប្បៈក្នុងកុសលធម៌ មាន
រិរិយៈក្នុងកុសលធម៌ មានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ យប់ប្តូរវិញបស់បុគ្គលនោះ
មកដល់ហើយ គឺមានសេចក្តីចម្រើនប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ មិនសាប
សូន្យឡើយ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យប់ប្តូរវិញបស់ព្រះចន្ទក្នុង
ដុល្លាបត្តេខាងភិក្ខុមកដល់ (ព្រះចន្ទនោះ) តែងចំរើនដោយច្រង់ច្រាយ
ចម្រើនដោយមណ្ឌល ចម្រើនដោយពន្លឺ ចម្រើនដោយតំរូវនិងទំហំ
យ៉ាងណា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណាមួយមានសទ្ធាក្នុងកុសលធម៌
មានហិរិ ... មានធុត្តប្បៈ ... មានរិរិយៈ ... មានបញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ យប់ប្តូរ
វិញបុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចម្រើនក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ

ធម្មបទសំយុត្តស្ស សង្កមសុត្តេ អបរិហានភាគ

នោ បរិហានំ ។ សង្ខារោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អបរិ-
 ហាននមេតំ ហិរិមំ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អបរិហាន-
 មេតំ ឱត្តាបិ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អបរិហានមេតំ
 អារទ្ធវិយោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អបរិហានមេតំ
 បញ្ចវា បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អបរិហានមេតំ អត្តោ-
 ននោ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អបរិហានមេតំ អនុបដា-
 ហិ បុរិសបុគ្គលោតិ កន្តោ អបរិហានមេតំ សន្តិ ភិក្ខុ
 ឱវាណភាតិ កន្តោ អបរិហានមេតំ ។

ធម្មបទសំយុត្ត សុត្តន្តបិដក ភាគនៃសេចក្តីមិនសាបសូន្យ

មិនសាបសូន្យឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានសព្វ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានហិរិ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិន
 សាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមាន
 ធូលីប្បៈ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានវិយៈប្រាប្បៈហើយ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាប
 សូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមានបញ្ញា
 ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គលមិនមានសេចក្តីគ្រោធ ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានការចង់គំខ្ញុំ ខ្ញុំជា
 សេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ពាក្យថា មាន
 ពួកភិក្ខុជាអ្នកខ្លាច ខ្ញុំជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ ។

[១៤១] ភពុ សាទុ ភស្សប យស្ស ភស្សចិ
 សទ្ធា ទត្ថិ ភុសលេសុ ទេធម្មេសុ ហិរិ ទត្ថិ ... ទុត្តប្បិ
 ទត្ថិ ... វិរិយំ ទត្ថិ ... បញ្ញា ទត្ថិ ភុសលេសុ ទេធម្មេសុ
 ភស្ស យា វត្ថិ ភំ ទិវសោ ភំ អាភច្ឆតិ ហាធិយេវ
 ជាដិភត្តោ ភុសលេសុ ទេធម្មេសុ ជា វុឌ្ឍិ ។
 សេយ្យជាថិ ភស្សប ភាឡបត្តេ ទទ្ធស្សយា វត្ថិ ភំ
 ទិវសោ ភំ អាភច្ឆតិ ហាយតេវ ច វណ្ណេន ហាយតិ
 មណ្ឌលេន ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ អាណេហម-
 វិណាហេន ឯវមេវ ទោ ភស្សប យស្ស ភស្ស-
 ចិ សទ្ធា ទត្ថិ ភុសលេសុ ទេធម្មេសុ ហិរិ ទត្ថិ ...
 ទុត្តប្បិ ទត្ថិ ... វិរិយំ ទត្ថិ ... បញ្ញា ទត្ថិ ភុសលេសុ
 ទេធម្មេសុ ភស្ស យា វត្ថិ ភំ ទិវសោ ភំ អាភច្ឆតិ

[១៤១] ម្នាលភស្សប ត្រូវណាស់ហើយ ។ បុគ្គលណាមួយមិន
 មានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានហិរិ ... មិនមានទុក្ខប្បៈ ...
 មិនមានវិរិយៈ... មិនមានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ថ្ងៃថ្ងៃខែ
 បុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក៏ប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មិនមានសេចក្តីចម្រើនឡើយ ។ ម្នាលភស្សប យប់ថ្ងៃថ្ងៃខែព្រះចន្ទក្នុង
 ចំណែកនោះមកដល់ (ព្រះចន្ទនោះ) តែងសាបសូន្យចាកច្រង់ច្រាយ
 សាបសូន្យចាកមណ្ឌល សាបសូន្យចាកភិក្ខុ សាបសូន្យចាកកំពស់
 និងទំហំ យ៉ាងណា ម្នាលភស្សប បុគ្គលណាមួយមិនមានសទ្ធា ក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានហិរិ ... មិនមានទុក្ខប្បៈ... មិនមានវិរិយៈ...
 មិនមានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ថ្ងៃថ្ងៃខែបុគ្គលនោះមកដល់

ស្សេងសំយុង្គ សុត្តន្តបិដក វិទ្យុយាន

ពោធិ៍យេវ មាដិកត្តោ កុសលេសុ ធម្មេសុ យោ វុឌ្ឍិ ។
អស្សនោ បុរិសបុគ្គលោតិ កស្សប បរិហានមេតិ
អហិរិកោ ។ បេ ។ អនោត្តមី ។ បេ ។ កុសីនោ
។ បេ ។ ធុប្បញ្ញោ ។ បេ ។ កោណោ ។ បេ ។
ធុបដាហិ បុរិសបុគ្គលោតិ កស្សប បរិហានមេតិ
ន សន្តិ ភិក្ខុ ឱវាណកាតិ កស្សប បរិហានមេតិ ។

[១៦០] យស្ស កស្សចិ កស្សប សន្តា អត្ថិ
កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថិ ... ធុត្តប្បិ អត្ថិ ... វិយិ
អត្ថិ ... បញ្ញា អត្ថិ កុសលេសុ ធម្មេសុ កស្ស យា វត្ថិ
វា ធិវសោ វា អាគព្ពតិ វុឌ្ឍិយេវ មាដិកត្តោ កុស-
លេសុ ធម្មេសុ យោ បរិហានិ ។ សេយ្យជាមិ កស្សប
ធុញ្ញាបក្ខេ ចន្ទស្ស យា វត្ថិ វា ធិវសោ អាគព្ពតិ
វុឌ្ឍិកេវ វណ្ណោន វុឌ្ឍតិ បណ្ណាលេន វុឌ្ឍតិ អាហាយ
វុឌ្ឍតិ អាភេហបរិសារហោន ឯវមេវ ទោ កស្សប
យស្ស កស្សចិ សន្តា អត្ថិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
ហិរិ អត្ថិ ... ធុត្តប្បិ អត្ថិ ... វិយិ អត្ថិ ... បញ្ញា អត្ថិ
កុសលេសុ ធម្មេសុ កស្ស យា វត្ថិ វា ធិវសោ វា

ពស្សបសំយុង្គ សុត្តន្តបិដក ភាគនៃសេចក្តីចម្រើន

សេចក្តីសាបសូន្យ កំប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានសេចក្តី
ចម្រើនឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា បុរស
បុគ្គលមិនមានសត្វ ឱ្យដោះសេចក្តីសាបសូន្យ ១ ។ បេ ។ មិនមានហិរិ
។ បេ ។ មិនមានធុត្តប្បៈ ។ បេ ។ ជាអ្នកខ្ចីលច្រកូស ។ បេ ។ មិនមាន
បញ្ញា ។ បេ ។ មានសេចក្តីគ្រាច ។ បេ ។ ម្នាលកស្សប ត្រង់ពាក្យថា
បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានការឯងខ្ញុំ ឱ្យដោះសេចក្តីសាបសូន្យ ១ ម្នាល
កស្សប ត្រង់ពាក្យថា មិនមានពួកក្នុងអ្នកខ្ចីខ្ចាត ឱ្យដោះសេចក្តី
សាបសូន្យ ១ ។

[១៦១] ម្នាលកស្សប បុគ្គលណាមួយមានសត្វ ក្នុងកុសល-
ធម៌ទាំងឡាយ មានហិរិ...មានធុត្តប្បៈ...មានវិយៈ...មានបញ្ញា
ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ប្តៅថ្ងៃនៃបុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចម្រើន
កំប្រាកដក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។
ម្នាលកស្សប យប់ប្តៅថ្ងៃនៃព្រះចន្ទក្នុងចំណែកខ្ចីកមកដល់ (ព្រះចន្ទនោះ)
តែងចម្រើនដោយទ្រង់ព្រាយ ចម្រើនដោយមណ្ឌល ចម្រើនដោយពន្លឺ
ចម្រើនដោយកំពស់និងទំហំ យ៉ាងណា ម្នាលកស្សប បុគ្គលណាមួយ
មានសត្វ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មានហិរិ... មានធុត្តប្បៈ... មាន
វិយៈ... មានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ យប់ប្តៅថ្ងៃនៃបុគ្គលនោះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

អាកច្ឆតិ វុត្តិយេវ ហិជិតត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 បោ មរិយាណិ ។ សម្មោ បុរិសបុគ្គលោតិ កុស្មប
 អមរិយាធមេតំ ហិរិមា ។ បេ ។ ឱត្តាបិ ។ បេ ។
 អារទ្ធកិយោ ។ បេ ។ បញ្ញា ។ បេ ។ អត្តោធមោ
 ។ បេ ។ អនុបណាហិ បុរិសបុគ្គលោតិ កុស្មប
 អមរិយាធមេតំ សន្តិ ភិក្ខុ ឱវាទកាតិ កុស្មប
 អមរិយាធមេតំ ។ សន្តមំ ។

[១៦៦] រាជគមោ រិហាតិ វេទ្យវេទ កុសលទុក្ខនិ-
 វាបេ ។ អថទោ អាយស្មា មហាកុស្មបោ យេន ក-
 កវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា
 ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ចិសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តិ
 មហាកុស្មបំ កកវា ឯកទេវេន ឱវាទ កុស្មប ភិក្ខុ
 ករោហិ កុស្មប ភិក្ខុនំ ធម្មំ កតិ អហំ វា កុស្មប
 ភិក្ខុ ឱវាទេយ្យំ តំ វា អហំ វា ភិក្ខុនំ ធម្មំ កតិ ករេយ្យំ
 តំ វាតិ ។ ទុព្វហា ទោ កន្តេ កកវា ឯករហិ ភិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

មកដល់ សេចក្តីចម្រើនកិច្ចាកដក្នុងកុសលធម៌ចាំឡាយ មិនមាន
 សេចក្តីសាបសូន្យឡើយ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់កស្សប ត្រង់ពាក្យ
 ថា បុរសបុគ្គលមានសង្ខារ ខ្លះជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ មានហិរិ
 ។ បេ ។ មានឧត្តប្បៈ ។ បេ ។ មានព្យាយាមប្រាណាហិយ ។ បេ ។
 មានបញ្ញា ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីគ្រាន់ ។ បេ ។ ម្ចាស់កស្សប ត្រង់
 ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមិនមានការចង់ខ្ចី ខ្ចីជាសេចក្តីមិនសាប
 សូន្យ ១ ម្ចាស់កស្សប ត្រង់ពាក្យថា មានពួកភិក្ខុជាអ្នកខ្ចាន ខ្ចី
 ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ១ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[១៦៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅត្រូវវ័ន ជាកលទុក្ខ-
 ខំរាបស្មាន រៀបច្រើនក្នុងគ្រឹះ ។ ត្រាចោះ ព្រះមហាកស្សបមាន
 អាយុ ចូលទៅដល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើប
 ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហា-
 កស្សប មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កស្សប អ្នកចូរខ្ចានពួកភិក្ខុ ម្ចាស់
 កស្សប អ្នកចូរធ្វើធម៌កថាចំពោះពួកភិក្ខុចុះ ម្ចាស់កស្សប គថាគត ឬ
 អ្នក គប្បីខ្ចានពួកភិក្ខុ គថាគត ឬ អ្នក គប្បីធ្វើធម៌កថាដល់ពួកភិក្ខុ ។
 បរិក្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន វេទ្យវេន ពួកភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅព្រ

កល្យាណសុត្តនិទាន អដ្ឋមសុត្តន្ត អាណិក្ខត្តនិទាន

នោវចស្សនករណេហិ ចម្មេហិ សមញ្ញតតា អត្តុហ
អប្បនត្តិណត្តាហិ នោ អនុសាសនិន្ទិ ។

[១៦៣] តថា ហិ បទ កស្សប បុត្រ ដេវ
ភិក្ខុ អាណិក្ខតា ទេវ អហេសិំ អាណិក្ខតត្ថស្ស ច
វណ្ណវនិទោ បិណ្ឌវានិកា ទេវ អហេសិំ បិណ្ឌវានិ-
កត្ថស្ស ច វណ្ណវនិទោ បិសុត្តរិកា ទេវ អហេសិំ
បិសុត្តរិកត្ថស្ស ច វណ្ណវនិទោ តេជិវិកា ទេវ អ-
ហេសិំ តេជិវិកត្ថស្ស ច វណ្ណវនិទោ អប្បិច្ឆា ទេវ
អហេសិំ អប្បិច្ឆាយ ច វណ្ណវនិទោ សន្តិច្ឆា ទេវ អ-
ហេសិំ សន្តិច្ឆិយា ច វណ្ណវនិទោ បរិវិគ្គា ទេវ អហេ-
សិំ បរិវេកស្ស ច វណ្ណវនិទោ អសិស្ថា ទេវ អហេសិំ
អសិស្ថស្ស ច វណ្ណវនិទោ អាទិរិយា ទេវ អហេសិំ
រិយាវត្តស្ស ច វណ្ណវនិទោ ។ តត្រ យោ ហោភិ
ភិក្ខុ អាណិក្ខតា ទេវ អាណិក្ខតត្ថស្ស ច វណ្ណវនិ
បិណ្ឌវានិកា ទេវ បិណ្ឌវានិកត្ថស្ស ច វណ្ណវនិ

កល្យាណសុត្តនិទាន សូត្រទីប្រាំបី សេចក្តីសរសើរតុណ្ហនិការនៅក្នុងព្រះដើម

ប្រគល់ដោយធម៌ដែលធ្វើឱ្យជាអ្នកប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនអត់សន្តិក៍ មិនកាន់
យកពាក្យប្រដៅ ដោយចំណែកស្តាំឡើយ ។

[១៦៣] ម្ចាស់កស្សប ហេតុដូច្នោះហើយ បានជាក្នុងកាល
ពីមុន មានភ្នាក់ងារថាៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរ-
សើរតុណ្ហ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ពោល
សរសើរតុណ្ហ នៃការប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ជាអ្នកស្យៀកដណ្តប់សំពត់
បង្ស្រូសផង ពោលសរសើរតុណ្ហនៃការស្យៀកដណ្តប់សំពត់បង្ស្រូសផង
ជាអ្នកច្រៀងចំរើបីផង ពោលសរសើរតុណ្ហ នៃការច្រៀងចំរើបីផង
ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង ពោលសរសើរតុណ្ហនៃសេចក្តីប្រាថ្នាភិចផង ជា
អ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង ពោលសរសើរតុណ្ហនៃសេចក្តីសន្តោសផង
ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ពោលសរសើរតុណ្ហនៃការស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នក
មិនច្រឡូកច្រឡំផង ពោលសរសើរតុណ្ហ នៃការមិនច្រឡូកច្រឡំផង
ជាអ្នកប្រាក្សសេចក្តីព្យាយាមផង ពោលសរសើរតុណ្ហ នៃការប្រាក្ស
សេចក្តីព្យាយាមផង ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុណា ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
ទៅក្នុងព្រៃផង ពោលសរសើរតុណ្ហ នៃការនៅក្នុងព្រៃផង ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង ពោលសរសើរតុណ្ហ នៃការប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង

បំសុត្តុលំកោ ថេវ បំសុត្តុលំកត្តស្ស ច វណ្ណាភិ
 តេវិវិកោ ថេវ តេវិវិកត្តស្ស ច វណ្ណាភិ អប្បុរោ
 ថេវ អប្បុរោតាយ ច វណ្ណាភិ សន្តុដ្ឋោ ថេវ សន្តុដ្ឋិយា
 ច វណ្ណាភិ បរិវិត្តោ ថេវ បរិវិត្តស្ស ច វណ្ណាភិ
 អសំសដ្ឋោ ថេវ អសំសត្តស្ស ច វណ្ណាភិ អារទ្ធវិយោ
 ថេវ វិយារម្ភស្ស ច វណ្ណាភិ នំ ថេវ ភិក្ខុ អាសនេ
 ធិមន្តន្តិ ឯហិ ភិក្ខុ កោ បាមាយំ ភិក្ខុ កន្តកោ
 វាយំ ភិក្ខុ សិក្ខាកាមោ វាយំ ភិក្ខុ ឯហិ ភិក្ខុ វេទិ
 អាសនំ ឯសំធាហំតិ ។ តត្រ តស្សប ឧវាធំ ភិក្ខុធំ
 ឯវិហោតិ យោ តិវ សោ កោតិ ភិក្ខុ អារាមិកោ
 ថេវ អារាមិកត្តស្ស ច វណ្ណាភិ បិណ្ឌបាតិកោ
 ថេវ... បំសុត្តុលំកោ ថេវ... តេវិវិកោ ថេវ... អប្បុរោ
 ថេវ ... សន្តុដ្ឋោ ថេវ ... បរិវិត្តោ ថេវ ... អសំសដ្ឋោ
 ថេវ ... អារទ្ធវិយោ ថេវ វិយារម្ភស្ស ច វណ្ណាភិ

ជាអ្នកស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្កិក្ខុលផង ពោលសរសើរគុណ ខែការ
 ស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្កិក្ខុលផង ជាអ្នកទ្រទ្រង់ចិវិបើផង ពោលសរសើរ
 គុណខែការទ្រទ្រង់ចិវិបើផង ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង ពោលសរសើរគុណ
 ខែសេចក្តីប្រាថ្នាភិចផង ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង ពោលសរសើរ
 គុណ ខែសេចក្តីសន្តោសផង ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង ពោលសរសើរ
 គុណខែការស្ងប់ស្ងាត់ផង ជាអ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំផង ពោលសរសើរ
 គុណ ខែការមិនច្រឡូកច្រឡំផង ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង
 ពោលសរសើរគុណ ខែការប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង ពួកភិក្ខុថាថេរៈ
 តែធិមន្តន្តិកុនោះវាយអាសនៈថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះឈ្មោះ
 អ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះប្រាថ្នាខ្ញុំសិកា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក
 អង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ ។ ម្នាលកសិប្ប បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ពួកភិក្ខុ
 ប្តី មានសេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បានពូជា ភិក្ខុណាជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងវិប្រាជន ពោលសរសើរគុណខែការទៅក្នុងវិប្រាជន ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 បំណុលបានផង ... ជាអ្នកស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បង្កិក្ខុលផង ... ជាអ្នកទ្រទ្រង់
 ចិវិបើផង... ជាអ្នកប្រាថ្នាភិចផង ... ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង... ជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ... ជាអ្នកមិនច្រឡូកច្រឡំផង ... ជាអ្នកប្រាជ្ញសេចក្តី
 ព្យាយាមផង ពោលសរសើរគុណ ខែការប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមផង

កល្យាណសុយុត្តស្ស អដ្ឋមសុត្តេ អារត្តិកញ្ញាវណ្ណនាម

តំ ថេរា ភិក្ខុ អាសនេន និមន្តន្តិ ឯហិ ភិក្ខុ តោ
នាមាយំ ភិក្ខុ កន្ថុតោ វតាយំ ភិក្ខុ សិក្ខាតារាមោ
វតាយំ ភិក្ខុ ឯហិ ភិក្ខុ ឥទំ អាសនំ និសីទាហិតិ
តេ ភថត្តាយ ថជំបដ្ឋន្តំ តេសន្តិ ហោតិ ធីយវត្តិ
ហិតាយ សុទាយ ។

[១២៤] ឯតរាហំ បទ កស្សប ថេរា ភិក្ខុ ន ថេរ
អារត្តិកា ន ថ អារត្តិកត្តស្ស វណ្ណកំធិនោ ន ថេរ
បិណ្ឌទាតិកា ន ថ បិណ្ឌទាតិកត្តស្ស វណ្ណកំធិនោ ន
ថេរ បិសុត្តរុលីកា ន ថ បិសុត្តរុលីកត្តស្ស វណ្ណកំធិ-
នោ ន ថេរ តេចិរិកា ន ថ តេចិរិកត្តស្ស វណ្ណកំធិ-
នោ ន ថេរ អប្បិដ្ឋា ន ថ អប្បិដ្ឋតាយ វណ្ណកំធិនោ ន
ថេរ សន្តុដ្ឋា ន ថ សន្តុដ្ឋិយា វណ្ណកំធិនោ ន ថេរ
បរិវិត្តា ន ថ បរិវិត្តស្ស វណ្ណកំធិនោ ន ថេរ អសិសដ្ឋា
ន ថ អសិសត្តស្ស វណ្ណកំធិនោ ន ថេរ អាទុរិយា

កល្យាណសុយុត្ត សូត្រទីប្រាំបី សេចក្តីមិនសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃជាដើម

ពួកភិក្ខុជាថេរៈតែងនិមន្តភិក្ខុនោះដោយពេលនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក
ភិក្ខុនេះ ឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាសុខា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមកអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ ដូច្នេះហើយ ភិក្ខុចាំផ្ល
នោះ វេមន៍ប្រតិបត្តិតាមវិធាននោះ សេចក្តីប្រតិបត្តិនោះ របស់ភិក្ខុចាំផ្ល
នោះ វេមន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ អស់ក្រព្រឹ
យូរអង្វែង ។

[១២៥] ម្ចាស់កស្សប កំភិតកាលឥឡូវនេះ ពួកភិក្ខុជាថេរៈ
មិនប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃផង មិនពោលសរសើរគុណនៃការនៅក្នុងព្រៃផង
មិនជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតផង មិនពោលសរសើរគុណ នៃការប្រព្រឹត្តិ
បិណ្ឌបាតផង មិនជាអ្នកស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បន្ទុកូលផង មិនពោល
សរសើរគុណនៃការស្ងៀមដណ្តប់សំពត់បន្ទុកូលផង មិនជាអ្នកច្រឡំ
ចិរិប្រើផង មិនពោលសរសើរគុណនៃការច្រឡំចិរិប្រើផង មិនជាអ្នក
មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិចផង មិនពោលសរសើរគុណនៃសេចក្តីប្រាថ្នាភិច
ផង មិនជាអ្នកមានសេចក្តីសន្តោសផង មិនពោលសរសើរគុណនៃ
សេចក្តីសន្តោសផង មិនជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង មិនពោលសរសើរគុណ
នៃសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ផង មិនជាអ្នកច្រឡូកច្រឡំផង ពោលសរសើរ
គុណ នៃការមិនច្រឡូកច្រឡំផង ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាសេចក្តីព្យាយាមផង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខនិកាយ

ទ ទ វិយោរម្ពស្ស វស្សាវាទិយោ ។ តត្រ យោ យោតិ
 ភិក្ខុ ញាតោ យសស្សី លាភី ទីវរមិណ្ឌោចាតសេនា-
 សនតិលាទប្បច្ចយកេសជ្ជិយវិក្ការាទំ តំ ថេរោ ភិក្ខុ
 អាសនេន ទិមន្តេន្តិ ឯហិ ភិក្ខុ កោ ធាមាយំ ភិក្ខុ
 ភន្តកោ វតាយំ ភិក្ខុ សព្វាហ្មចារិកោមោ វតាយំ
 ភិក្ខុ ឯហិ ភិក្ខុ ឥទំ អាសនំ ទិសីដាហិទិ ។
 តត្រ កស្សប ទវាទំ ភិក្ខុទំ ឯវី យោតិ យោ
 កិវ សោ យោតិ ភិក្ខុ ញាតោ យសស្សី លាភី
 ទីវរមិណ្ឌោចាតសេនាសនតិលាទប្បច្ចយកេសជ្ជិយវិក្កា-
 រាទំ តំ ថេរោ ភិក្ខុ អាសនេន ទិមន្តេន្តិ ឯហិ
 ភិក្ខុ កោ ធាមាយំ ភិក្ខុ ភន្តកោ វតាយំ
 ភិក្ខុ សព្វាហ្មចារិកោមោ វតាយំ ភិក្ខុ ឯហិ ភិក្ខុ
 ឥទំ អាសនំ ទិសីដាហិទិ តេ តថត្តាយេ បដិបដ្ឋន្តិ
 កេសន្តិ យោតិ ទិយវត្តំ អហិតាយេ ទុក្ខាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានិកាយ

មិនពេលសរសើរគុណនៃការប្រាថ្នាសេចក្តីត្បូងយាមជន ។ បណ្តាភិក្ខុ
 ពាំងនោះ ភិក្ខុណាជាអ្នកល្បីល្បាញ មានយស តែងបានចិវរ បិណ្ឌ-
 បាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជិយវិក្ការាទំ ទើបពួក
 ភិក្ខុជាថេរៈទិមន្តេន្តិដោយអាសនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុ
 នេះឈ្មោះអ្វី ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះជាអ្នកស្រឡាញ់សព្វហ្មចារិ
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមកអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ ។ ម្ចាស់កស្សប បណ្តា
 ភិក្ខុពាំងនោះ ពួកភិក្ខុដ៏ មានសេចក្តីគ្រវីយ៉ាងនេះថា ពួក ភិក្ខុណា
 ជាអ្នកល្បីល្បាញ មានយស តែងបានចិវរ បិណ្ឌបាត សេនា-
 សនៈ គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជិយវិក្ការាទំ ទើបពួកភិក្ខុជាថេរៈ
 ទិមន្តេន្តិដោយអាសនៈថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក ភិក្ខុនេះឈ្មោះអ្វី
 ភិក្ខុនេះជាអ្នកចម្រើន ភិក្ខុនេះជាអ្នកស្រឡាញ់សព្វហ្មចារិ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកចូរមកអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ ដូច្នេះហើយ ភិក្ខុពាំងនោះវែង
 ប្រតិបត្តិតាមបែបនោះ ការប្រតិបត្តិនោះ របស់ភិក្ខុនោះ វែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក អស់ក្រិយ្យអង្វែង ។

កល្យាណសុត្តន្ត វេយ្យាករណ៍ បឋមដ្ឋាន

យញ្ញិនី ភក្កស្សប សម្មា វណិមមោ វណិមមោ ឧបទ្គតា ព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារីបន្តវេទ អភិវាទ^(១) ព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិកវណិមមោ^(២) ។ ឯតវេទិ^(៣) នំ ភក្កស្សប សម្មា វណិមមោ វណិមមោ ឧបទ្គតា ព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារីបន្តវេទ អភិវាទ ព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិកវណិមមោ ។ អដ្ឋមី ។

[១៦៥] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាត្មដ្ឋានំ វិវិទេវ កាមេហំ វិវិទូ អតុសលេហំ ធម្មេហំ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បិតិសុទ្ធិ បឋមី ឈានំ ឧបសម្មដ្ឋ វិហារមិ ។ ភក្កស្សបោបិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាត្មដ្ឋានំ វិវិទេវ កាមេហំ វិវិទូ អតុសលេហំ ធម្មេហំ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បិតិសុទ្ធិ បឋមី ឈានំ ឧបសម្មដ្ឋ វិហារមិ ។

១ ១. អភិវាទ ។ ២. អភិបន្តតា ។ ២ ព្រហ្មចារីបន្តវេទ ។ ៣. ព្រហ្មចារីបន្តវេទ ។ ៣ ឯវេ ហំ ។

កល្យាណសុត្តន្ត សូត្រទីត្រៃមួន បឋមដ្ឋាន

ម្នាលភក្កស្សប រឿងនោះ មានទំនងគួរឲ្យអ្នកផង និយាយបានថា ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវទុបទ្រព របស់ព្រហ្មចារីបុគ្គលបៀតបៀនហើយ ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលុបរបស់ព្រហ្មចារីបុគ្គលបៀត ហើយ ។ ម្នាលភក្កស្សប អំឡុងនេះ ពាក្យនោះមានទំនងគួរឲ្យអ្នកផង និយាយបានថា ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវទុបទ្រពរបស់ព្រហ្មចារីបុគ្គល បៀតបៀនហើយ ព្រហ្មចារីបុគ្គល ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាលើសលុបរបស់ ព្រហ្មចារីបុគ្គលបៀតហើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[១៦៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតប្រាថ្នា ដកបណា ក៏ស្របស្លាប់ចាកកាម ទាំងឡាយ ស្របស្លាប់ចាកអតុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមដ្ឋាន ប្រកបដោយវិភក្តៈ វិចារៈ មានបិក្ខុនិស្សៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ នោះ ដកបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សបប្រាថ្នា ដកបណា ស្របស្លាប់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្របស្លាប់ចាកអតុសលធម៌ ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមដ្ឋាន ប្រកបដោយវិភក្តៈ វិចារៈ មានបិក្ខុ និស្សៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់នោះ ដកបនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ធិតានិទ្ទេ

[១៦៦] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគុដ្ឋានិ វិតត្តិ-
 វិហារាមិ វ្យមសមា អជ្ឈតិំ សម្មសាទនិំ ពេតសោ
 ឯកោធិការិ អវិតត្តិំ អវិហារិំ សមាធិជិំ បិតិសុទិំ
 ទុតិយំ ណាមិំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារមិំ ។ កស្សទោបិ
 ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគុដ្ឋានិ វិតត្តិវិហារាមិ វ្យមសមា ។ បេ ។
 ទុតិយំ ណាមិំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារតិំ ។

[១៦៧] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគុដ្ឋានិ បិ-
 តិយា ច វិភតា ឧបេត្តុកោ ច វិហារមិំ សតោ ច
 សម្មជាតោ សុទត្តុ កាយេន បដិសំវេទមិំ យន្តិំ
 អវិយា អាចិត្តានិំ ឧបេត្តុកោ សតិណ សុទវិហារីតិំ
 តតិយំ ណាមិំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារមិំ ។ កស្សទោបិ
 ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគុដ្ឋានិ បិតិយា ច វិភតា ឧ-
 បេត្តុកោ ច វិហារតិំ សតោ ច សម្មជាតោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ធិតានិទ្ទេ

[១៦៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏បាន
 ម្លប់ខ្លួនវិគត្តៈនិធិវិហារៈអស់ហើយ ក៏ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិ
 កើតមាន ក្នុងសន្តានវៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាសិទ្ធិ មាន
 សភាពជាចិត្តទូលំទូលាយ មិនមានវិគត្តៈ មិនមានវិហារៈទេ មានតែបិតិធិនិ-
 សុទៈ ដែលកើតអំពីសមាធិធិបឋមជ្ឈានប៉ុណ្ណោះ ដរាបនោះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកទាំងស្រុងប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏បានម្លប់ខ្លួន
 វិគត្តៈនិធិវិហារៈអស់ហើយ ។ បេ ។ ចូលទុតិយជ្ឈាន ដរាបនោះដែរ ។

[១៦៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏
 ឡើយណាយចាកបិតិធិនិ សម្បជញ្ញៈផង ប្រកបដោយទេវតាផង មានសតិធិនិ
 សម្បជញ្ញៈផង ទទួលខ្លួនសេចក្តីសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈ
 ទាំងឡាយ តែនិសរសើរឲ្យបុគ្គលដែលប្រកបដោយគតិយជ្ឈាននោះថា
 ជាអ្នកបានទេវតា មានសតិ មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ ព្រោះ
 គតិយជ្ឈានណា ក៏ចូលគតិយជ្ឈាននោះ ដរាបនោះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកទាំងស្រុងប្រាថ្នា ដរាបណា ក៏ឡើយណាយ
 ចាកបិតិធិនិ ប្រកបដោយទេវតាផង មានសតិធិនិសម្បជញ្ញៈផង

កស្សបសំយុត្តស្ស នវិមសុត្ត អាណាសព្វាយកខំ

សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខុន្តិ
ឧបេក្ខុកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ
ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

[១៦៨] អហំ កិក្ខុវេ យាវនេវ អាណត្តមិ សុខស្ស
ច បហាថា ធុក្ខុស្ស ច បហាថា បុត្រោ សោមនស្ស-
នោមនស្សានំ អដ្ឋង្គមា អធុក្ខុមសុខំ ឧបេក្ខាសតិមា-
វិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ តស្សចោបិ
កិក្ខុវេ យាវនេវ អាណត្តតិ សុខស្ស ច បហាថា ។ បេ ។
ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

[១៦៩] អហំ កិក្ខុវេ យាវនេវ អាណត្តមិ សត្វសោ
រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញានំ អដ្ឋង្គមា
នាទត្តសញ្ញានំ អមនសិកាព អនន្តា អាណាសោតិ
អាណាសាទញ្ចាយកខំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ តស្ស-
ចោបិ កិក្ខុវេ យាវនេវ អាណត្តតិ សត្វសោ រូបសញ្ញានំ
សមតិក្កមា ។ បេ ។ អាណាសាទញ្ចាយកខំ ឧប-
សម្បជ្ជ វិហារតិ ។

កស្សបសំយុត្ត សូត្រចំប្រាំបួន អាណាសព្វាយកខំ

ទទួលខ្ញុំសេចក្តីសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែង
សរសើរបុគ្គលដែលប្រកបដោយភក្តីយជ្ជានោះថា ជាអ្នកមានឧបេក្ខា
មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ ព្រោះភក្តីយជ្ជានោះ
ក៏ចូលភក្តីយជ្ជានោះ ដកបនោះដែរ ។

[១៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភយកក្រាបថា ដកបណា ក៏
លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីសុខផង លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីទុក្ខផង មានសោមនស្ស
និងតោមនស្សអស់ទៅត្រង់កាលមុន ក៏ចូលចក្ខុជ្ជាន ដែលមិនជាទុក្ខ
មិនជាសុខ មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ដកបនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប្រាជ្ញា ដកបណា ក៏លះបង់ខ្ញុំ
សេចក្តីសុខផង ។ បេ ។ ចូលចក្ខុជ្ជាន ដកបនោះដែរ ។

[១៦៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភយកក្រាបថា ដកបណា
ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងខ្ញុំរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងត្រង់ ដល់ខ្ញុំការអស់ទៅ
នៃបដិយសញ្ញា វិនិរេត្តិទុកក្នុងចិត្តខ្ញុំនាទត្តសញ្ញា ហើយចូលអាណា-
សាទញ្ចាយកខំផ្សេង ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាណាសមិនមានទីបំផុត
ដូច្នោះ ដកបនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប្រាជ្ញា
ដកបណា ក៏ប្រព្រឹត្តកន្លងខ្ញុំរូបសញ្ញាដោយប្រការទាំងត្រង់ ។ បេ ។
ហើយចូលអាណាសាទញ្ចាយកខំផ្សេង ដកបនោះដែរ ។

[១៧០] អហំ ភិក្ខុវេ យាវំទេវ អាគម្ពាមិ សត្វសោ
អាគាសាទញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ
វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ កស្សហោមិ
ភិក្ខុវេ យាវំទេវ អាគម្ពតិ សត្វសោ អាគាសាទញ្ចា-
យតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ
ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

[១៧១] អហំ ភិក្ខុវេ យាវំទេវ អាគម្ពាមិ សត្វសោ
វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម នត្តិ តំភ្លឺតិ អា-
តិញ្ញញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ កស្សហោមិ
ភិក្ខុវេ យាវំទេវ អាគម្ពតិ ។ បេ ។ អាតិញ្ញញ្ចាយតនំ
ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

[១៧២] អហំ ភិក្ខុវេ យាវំទេវ អាគម្ពាមិ សត្វ-
សោ អាតិញ្ញញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម ទេវសញ្ញាណ-
សញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ កស្សហោមិ
ភិក្ខុវេ យាវំទេវ អាគម្ពតិ ។ បេ ។ ទេវសញ្ញាណ-
សញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌កក្រាប្រាថ្នា ដកបណា គឺ
ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវអាគាសាទញ្ចាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
ចូលវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមាន
ទ័បផុតដូច្នោះ ដកបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភព៌កស្សប
ប្រាថ្នា ដកបណា គឺប្រព្រឹត្តកន្លងនូវអាគាសាទញ្ចាយតនៈ ដោយ
ប្រការទាំងពួង ហើយចូលវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ថា វិញ្ញាណមិនមានទ័បផុតដូច្នោះ ដកបនោះដែរ ។

[១៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌កក្រាប្រាថ្នា ដកបណា
គឺប្រព្រឹត្តកន្លងនូវវិញ្ញាណញ្ចាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូល
អាតិញ្ញញ្ចាយតនៈដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីបន្តិចបន្តួចមិនមាន
ដូច្នោះ ដកបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភព៌កស្សបប្រាថ្នា
ដកបណា ។ បេ ។ គឺចូលអាតិញ្ញញ្ចាយតនៈដ្ឋាន ដកបនោះដែរ ។

[១៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌កក្រាប្រាថ្នា ដកបណា គឺ
ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវអាតិញ្ញញ្ចាយតនៈ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូល
ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដកបនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ចំណែកភព៌កស្សបប្រាថ្នា ដកបណា ។ បេ ។ គឺចូលទេវសញ្ញាណ-
សញ្ញាយតនៈដ្ឋាន ដកបនោះដែរ ។

កល្យាណសុត្តន្ត វិទ្យុត្តនិទ្ទេស ឥន្ទ្រិយ៍

[១៧៣] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ សត្វសោ
នេវសញ្ញាណសញ្ញាយនេវ សមតិក្កម្ព សញ្ញាវេនយិ-
គងិរោនិ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ កស្សហោចិ ភិក្ខុវេ
។ បេ ។ សញ្ញាវេនយិគងិរោនិ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

[១៧៤] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ពាមិ អ-
នេកវិហិតំ ឥន្ទ្រិយ៍ បច្ចុទុកោមិ ឯកោចិ ហុត្វា ពហុជា
ហោមិ ពហុជាចិ ហុត្វា ឯកោ ហោមិ អាវិការិ
តិរោភាវិ តិរោក្ស្នំ តិរោភកាវិ តិរោបព្វតំ អសដ្ឋមា-
ចោ កត្តាមិ សេយ្យថាចិ អាតាសេ បវវិយាចិ ឧម្ពុជ្ជ-
ចិម្ពុជ្ជំ កកោមិ សេយ្យថាចិ ឧនកេ ឧនកេចិ អ-
ភិជ្ជមាទេ កត្តាមិ សេយ្យថាចិ បវវិយំ រកតាសេចិ
បល្លេក្កំ ចក្កមាមិ សេយ្យថាចិ បត្តិ សក្កណោ ឥ-
មេចិ ចន្ទិមសុវិយេ ឯវិមហិត្តិកេ ឯវិមហាទុកាវេ មា-
ណិជា បវិមសាមិ បវិមជ្ជាមិ យាវ ប្រញុលោកា-
ចិ កាយេន វសំ វត្តមិ ។ កស្សហោចិ ភិក្ខុវេ

កល្យាណសុត្តន្ត សូត្រច្រៀម ឥន្ទ្រិយ៍

[១៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគក្រប្រាថ្ន ដកបណា កិ
ប្រច្រៀតកន្លងនេវសញ្ញាណសញ្ញាយនេវ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
ចូលសញ្ញាវេនយិគងិរោន (សេចក្តីរលតវិនសញ្ញាទិនវិទេន) ដកប
នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងកស្សប ។ បេ ។ កិច្ចល
សញ្ញាវេនយិគងិរោន ដកបនោះដែរ ។

[១៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគក្រប្រាថ្ន ដកបណា កិចាន
ខ្លវត្ថុវិធានៈជាច្រើនបែប គឺភថាគមានកាយវិភម្មយ ធ្វើឱ្យជាកាយមាន
ចំណែកច្រើនកិចាន ឬកាយមានចំណែកច្រើន ធ្វើឱ្យជាកាយមួយកិចាន
នៅក្នុងវិក័ដ្ឋាន ដើរបញ្ចេញទិកលកិចាន នៅខាងក្នុង ដើរបញ្ចេញទៅ
ខាងក្រៅ គឺក្រៅជញ្ជាំង ក្រៅកំពែង ក្រៅភ្នំ កិចាន មិនជាប់ចំពាក់
ដូចជាដើរទៅក្នុងអាកាស ធ្វើខ្លូវការមុជទឹកក្នុងផែនដី ដូចជាមុជទឹក
ក្នុងទឹក ដើរទៅលើទឹកមិនឆ្ងាយគ្នា ដូចជាដើរទៅលើផែនដី ទៅទាំង
ក្នុងក្នុងអាកាស ដូចជាសត្វស្លាបហើរទៅក្នុងអាកាស ស្លាបអង្គុលច្រាន
ចន្ទច្រានអាទិត្យ ដែលមានវត្ថុឬច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើន
យ៉ាងនេះ ដោយវជកិចាន ធ្វើអំណាចឱ្យប្រច្រៀតដោយកាយហ្វូតផល
ព្រហ្មៈលាភនាយ ដកបនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សប

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

យាវនេវ អាតម្ភតិ អនេកាវហិតំ ឥទ្ធិវិធិ បទ្ធកុរោតិ
។ បេ ។ យាវ ប្រាណុលោកាថិ កាយេន វសិ វត្ថុតិ ។

[១៧៥] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាតម្ភាមិ ធិត្វា-
យ សោគនាតុយា ។ បេ ។ យេ ធូវេ សង្កិកេន ច ។
កស្សហោថិ ភិក្ខុវេ ... សង្កិកេន ច ។

[១៧៦] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាតម្ភាមិ ប-
រសន្តាធិ បាបុក្កលាធិ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច ជាធាមិ
សវភិ វា ចិញ្ចិ សវភិ ចិញ្ចិ បជាធាមិ វិគរភិ វា
ចិញ្ចិ វិគរភិ ចិញ្ចិ បជាធាមិ សនោសិ វា ចិញ្ចិ
។ បេ ។ វិគនោសិ វា ចិញ្ចិ ... សមោហិ វា ចិញ្ចិ ... វិគ-
មោហិ វា ចិញ្ចិ ... សង្កិញ្ចិ វា ចិញ្ចិ ... វិក្ខិញ្ចិ វា ចិញ្ចិ ...
មហត្ថនិ វា ចិញ្ចិ ... អមហត្ថនិ វា ចិញ្ចិ ... សទុត្តរិ វា ចិញ្ចិ ...
អទុត្តរិ វា ចិញ្ចិ ... សមាហិតំ វា ចិញ្ចិ ... អសមាហិតំ វា
ចិញ្ចិ ... វិមុត្តិ វា ចិញ្ចិ ... អវិមុត្តិ វា ចិញ្ចិ អវិមុត្តិ ចិញ្ចិ
បជាធាមិ ។ កស្សហោថិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាតម្ភតិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ប្រាថ្នា ដកបណា ក៏បានខ្ញុំឥទ្ធិវិធិជាច្រើនបែប ។ បេ ។ ធ្វើអំណាច
ឲ្យប្រព្រឹត្តដោយកាយព្យុតដល់ប្រាហ្មណ៍នាយ ដកបនោវេរ ។

[១៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតប្រាថ្នា ដកបណា
ក៏ស្តាប់សំឡេងពួកដោយសោគនាតុជាដើម ។ បេ ។ ខោរឆ្ងាយក្តី ជិតក្តី
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកស្សប្រ ... ពោះដីកក្តី ។

[១៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតប្រាថ្នា ដកបណា ក៏
កំណត់ដឹងខ្ញុំចិត្តពួកសក្ខដវៃ ពួកបុគ្គលដវៃ ដោយចិត្តរបស់គថាគត
ចិត្តប្រកបដោយកត្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយកត្តៈ ចិត្ត
ប្រាសចាកកត្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកកត្តៈ ចិត្តប្រកបដោយ
ពោសៈក្តី ។ បេ ។ ចិត្តប្រាសចាកពោសៈក្តី ... ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ
ក្តី ... ចិត្តប្រាសចាកមោហៈក្តី ... ចិត្តញ្ញក្តី ... ចិត្តអវិណ្ណនអណ្ណនិក្តី ...
ចិត្តដល់ខ្ញុំភាវៈជាចិត្ត ... ចិត្តមិនដល់ខ្ញុំភាវៈជាចិត្ត ... ចិត្តជាសទុក្ខក្តី ...
ចិត្តជាអទុក្ខក្តី ... ចិត្តកាំងមាំក្តី ... ចិត្តមិនកាំងមាំក្តី ... ចិត្តផុតស្រឡះក្តី ...
ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ ដកប
នោវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភាវនកស្សប្រាថ្នា ដកបណា

កល្យាណសម្បត្តិ វិមលស្កន្ត បុព្វនិរុទ្ទ

បរាសន្តិ បរាមុត្តលាទិ ចេតសា ចេតោ វេទិ ជាជាតិ
សរាគិ វា ចិត្តិ សរាគិ ចិត្តន្តិ បជាជាតិ ។ បេ ។
អវិមុត្តិ វា ចិត្តិ អវិមុត្តិ ចិត្តន្តិ បជាជាតិ ។

[១៧៧] អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ វាគរាមិ អនេត្ត-
វិហិតំ បុព្វេនិសិ អនុស្សាមិ សេយ្យេដីនិ ឯកម្បិ ជាតិ
ទ្រេមិ ជាតិយោ តិស្សាមិ ជាតិយោ ធនស្សាមិ ជាតិយោ
បញ្ចមិ ជាតិយោ នសមិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ
តិសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាជ្ឈិសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ
ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតស-
ហសម្បិ អនេតេមិ សិវដ្ឋកេច្ឆេ អនេតេមិ វិវដ្ឋកេ-
ច្ឆេ អនេតេ សិវដ្ឋវិដ្ឋកេច្ឆេ អមុត្រាសិ វិវិចារោ
វិវិកោត្តោ វិវិវណ្ណោ វិវិហារោ វិវិសុទ្ធកុច្ឆេច្ឆេ-
សិវេនិ វិវិហយុបរិយន្តោ សោ តតោ តុតោ អមុត្រ
ឧទទាទី តត្រាហាសិ វិវិចារោ វិវិកោត្តោ វិវិវណ្ណោ

កល្យាណសម្បត្តិ សូត្រទីប្រាំបួន បុព្វនិរុទ្ទ

កំតិណកំដីនិចិត្តកុសត្វដវេ ពួកបុគ្គលដវេ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ចិត្ត
ប្រកបដោយភក្តី កំដីនិចិត្តសំថា ចិត្តប្រកបដោយភក្តី ។ បេ ។
ចិត្តមិនខានផុតស្រឡះក្តី កំដីនិចិត្តសំថា ចិត្តមិនខានផុតស្រឡះ ដកប
នោះដែរ ។

[១៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ ភក្តីប្រាថ្នា ដកបណា កំ
ព្យោកយើញ្ញូបុព្វនិរុទ្ទស្រឡះប្រការ ភិក្ខុចំណុះ ១ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិ
ខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ
៧០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ
១ វិសេនជាតិខ្លះ ច្រើនសំដីកុច្ឆេ ច្រើនវិវិដ្ឋកុច្ឆេ ច្រើនសំដីវិវិដ្ឋ-
កុច្ឆេថា អក្កាអញ្ញកើតក្នុងនិរុទ្ទនោះ មាននាមយ៉ាងនេះ មានភាគ
យ៉ាងនេះ មានវណ្ណៈយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខ
ទុក្ខយ៉ាងនេះ មានអាយុកំណត់ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអក្កាអញ្ញនោះច្រក
អំពីចំនោះហើយ ទៅកើតក្នុងនិរុទ្ទនោះទៀត ដែលកើតក្នុងនិរុទ្ទនោះ
អក្កាអញ្ញមាននាមយ៉ាងនេះ មានភាគយ៉ាងនេះ មានវណ្ណៈយ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

ឯវេទិយាហោ ឯវិសុទ្ធាត្ថប្បដិសំវេទិ ឯវេទិយាប្បវិយោ
សោ តតោ ចុតោ ឥទ្ធិបបន្នោតិ ឥតិ សាគារិ
សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាមិ ។
កស្សចោមិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ព័តិ អនេកវិហិតំ
បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ សេយ្យដំមំ ឯកម្មំ ជាតិ
។ បេ ។ ឥតិ សាគារិ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
បុព្វេនិវាសំ អនុស្សាតិ ។

(១៧៧) អហំ ភិក្ខុវេ យាវនេវ អាគម្ព័តិ និព្វេ-
ន ចក្កុយា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុសតេន សត្ត
បស្សាមិ ចវមាទេ ឧបបជ្ជមាទេ ហិទេ បណីតេ
សុវណ្ណោ ទិព្វណ្ណោ សុគតេ ទុក្ខតេ យថាតម្មបកេ
សត្តេ បដាបាមិ ឥមេ វត កោន្តោ សត្តា កាយ-
ទុច្ឆរិតេន សមន្ទាគតា វចីទុច្ឆរិតេន សមន្ទាគតា
មនោទុច្ឆរិតេន សមន្ទាគតា អវិយាទំ ឧបវាទកា

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ និទានវគ្គោ

មានការយ៉ាងនេះ បានបច្ចុលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានអាយុកំណត់
គ្រឹមប៉ុណ្ណោះ ពាក្យអញច្បាស់ចាកទីនោះ បានមកកើតក្នុងទីនេះដូច្នេះ
ភព័ភក វេមនិព្វេកេយិញ្ញនូវបុព្វេនិវាសន៍ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ
ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការដូច្នេះឯង ដរហោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ចំណែកខាងកស្សប្រាថ្នា ដរហោរា ក៏រក្សកេយិញ្ញនូវបុព្វ-
និវាសន៍ច្រើនប្រការ គឺរក្សបាន ១ ជាតិទូរ ។ បេ ។ រក្សកេយិញ្ញនូវបុព្វ-
និវាសន៍ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងទុក្ខស ដោយប្រការ
ដូច្នេះឯង ដរហោះដែរ ។

(១៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភព័ភកប្រាថ្នា ដរហោរា ក៏មាន
ទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងនូវចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វ
ដែលច្បាស់ កើត រោកទាប ទុក្ខម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់
មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលរៅ
តាមកម្មថា អើយ្នី ពួកសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ឆរិត ប្រកប
ដោយវិចីទុច្ឆរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ឆរិត ជាអ្នកនិរនៀលពួកព្រះអរិយៈ

កស្សបសំយុត្តស្ស វិមលុត្ត ទិព្វច្ចុ

មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាធានា តេ កាយស្ស
 ភេតា បរិ មរណា អបាយិ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតិ ធិរយិ
 ឧបបន្នា ឥមេ វិ បទ ភោត្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន
 សមន្នាគតា វិចិសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិ-
 តេន សមន្នាគតា អរិយានិ អនុបវាទតា សម្មា-
 ទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាធានា តេ កាយស្ស
 ភេតា បរិ មរណា សុតតិ សត្តិ លោកិ ឧបបន្នាតិ
 ឥតិ ទិព្វេន ចក្កុយា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្តមារុសុភេន
 សត្តេ បស្សមិ ចរមារេន ឧបបដ្ឋមារេន ហិរេន បណិភេ
 សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុតតេ ទុក្ខតេ យជាតម្ភបកេ
 សត្តេ បដាណាមិ ។ កស្សបោចិ ភិក្ខុវេ យាវនេវ
 អាតម្ពតិ ទិព្វេន ចក្កុយា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្តមារុសុ-
 ភេន សត្តេ បស្សតិ ចរមារេន ។ បេ ។ យេថាកម្ភបកេ
 សត្តេ បដាណាតិ ។

កស្សបសំយុត្ត សូត្រទិព្វច្ចុ ទិព្វច្ចុ

ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ កាន់អំពើជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វចំនីនោះ លុះបែកគ្នាយក្សកាយ
 បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាត ឧក
 ភើប្តិ ចំណែកពួកសត្វចំនីនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកប
 ដោយវិចិសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាអ្នកមិនភ័យរៀនពូកព្រះ
 អរិយៈ ជាសម្មាទិដ្ឋិ កាន់អំពើជាសម្មាទិដ្ឋិ ពួកសត្វចំនីនោះ លុះ
 បែកគ្នាយក្សកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុតតិស្ថិតិទេ-
 វាលោក គេវាគមានទិព្វច្ចុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងទ្រវែងរបស់មនុស្សធម្មតា
 បានឃើញទ្រវែងពួកសត្វដែលច្យុត កើត ថោកទាប ទុក្ខម មានវណ្ណៈល្អ
 មានវណ្ណៈកាក្រក់ មានភតិល្អ មានភតិកាក្រក់ ដឹងច្បាស់ទ្រវែង
 សត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការផ្សេងៗ ដកបនោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុចំនីឡាយ ចំណែកខាងកស្សបប្រាថ្នា ដកបណា ក៏មាន
 ទិព្វច្ចុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងទ្រវែងរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វ
 ដែលច្យុត ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់ទ្រវែងពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្មដកប
 គោរវផរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

(១៧៧) អហំ កិក្ខុវេ អាសវាចំ ទយេ អនាសវំ
 ទេតោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជិ វិហារមិ ។ កស្សុចោមិ កិក្ខុវេ
 អាសវាចំ ទយេ អនាសវំ ទេតោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជិ
 វិហារតិ ។ ទវមិ ។

(១៧៨) ឯវុទ្ធិ សុតិ ។ ឯតិ សមយំ អាយស្មា
 មហាកស្សុចោ សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេតវេ អនា-
 ថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ អថេវា អាយស្មា អា-
 នន្ទា បុព្វណ្ណសមយំ ទិវាសេត្វា បត្តិវិវាទាយ
 យេនាយស្មា មហាកស្សុចោ តេទុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា អាយស្មន្តំ មហាកស្សុមិ ឯតទេវេ អាយាម
 កន្ត កស្សុប យេន អញ្ញតរោ កិក្ខុទុបស្ស-
 យោ តេទុបសង្កមិស្សនាតិ ។ កន្ត ភិ អវុសោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

(១៧៧) ខ្មាលភិក្ខុចាំនំឡាយ ភវេតនបាទេធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
 សម្រេច ឱ្យចេតោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
 ទេតោវមុត្តិ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខមេធាយខ្លួនឯង ក្នុងបទុប្បន្ត ។ ខ្មាល
 ភិក្ខុចាំនំឡាយ ចំណែកកស្សុបសោក ក៏ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចឱ្យ
 ចេតោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈ ដោយ
 បញ្ញាដ៏ទុក្ខមេធាយខ្លួនឯង ក្នុងបទុប្បន្តវេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

(១៧៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះម-
 ហាកស្សុបមានកាយុ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកស្មដ្ឋិ
 ទៀបត្រង់សាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ព្រះអាទន្ទមានកាយុ ស្ងៀកស្ងៀម
 ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងរាល់ព្រឹកព្រហាម ហើយចូលទៅក្រែងមហា-
 កស្សុបមានកាយុ សុទ្ធចូលទៅដល់ហើយ បានកោលពាក្យទេវនិងព្រះ
 មហាកស្សុបមានកាយុថា ចកិត្រព្រះកស្សុបដ៏ចម្រើន មកយើងនឹងចូល
 ទៅកាន់រំលំនៅរបស់ភិក្ខុនីមួយប្រេ ។ ព្រះមហាកស្សុបតបថា ខ្មាលភាវុសោ

កស្សបសំយុត្តស្ស វេសមសុត្តេ មហាកស្សប្បសង្កម៌

អាទន្ទ ពហុតំដ្ឋោ ភិ ពហុតំណីយោតិ ។ ទុតិយេម្បិ
ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ អាយស្មន្តិ មហាកស្សប្បិ
ឯតទភោច អាយាម កន្តេ កស្សប យេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុទ្ធចស្សយោ តេទុបសង្កមិស្សាមាតិ ។ កន្ត ភិ
អាវុសោ អាទន្ទ ពហុតំដ្ឋោ ភិ ពហុតំណីយោតិ ។
តតិយម្បិ ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ អាយស្មន្តិ មហា-
កស្សប្បិ ឯតទភោច អាយាម កន្តេ កស្សប យេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុទ្ធចស្សយោ តេទុបសង្កមិស្សាមាតិ ។

[១៨០] អថទោ អាយស្មា មហាកស្សបោ បុព្វ-
សមយំ វិវាសេត្វា បត្តចិវវាទាយ អាយស្មតា
អាទន្ទេន បច្ឆាសមណេន យេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ-
ទ្ធចស្សយោ តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ
អាសនេ វិសីទិ ។ អថទោ សម្ពហុណា ភិក្ខុវិ-
យោ យេនាយស្មា មហាកស្សបោ តេទុបសង្កមិស្ស

កស្សបសំយុត្ត សូត្រទី៣ ត្វកភិក្ខុនិច្ចលកោកព្រះមហាកស្សប

កានន្ទ ចូរអ្នកទៅចុះ អ្នកមានកិច្ចច្រើន មានការវេលាត្រូវធ្វើច្រើន ។
ព្រះកានន្ទមានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមហាកស្សបមាន
អាយុ ជាកំរប់ ២ ជនជា បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន មក យើងនឹងចូល
ទៅកាន់លំនៅ របស់ភិក្ខុនិមួយរូប ។ ម្ចាស់អាវុសោកានន្ទ ចូរអ្នក
ទៅចុះ អ្នកមានកិច្ចច្រើន មានការវេលាត្រូវធ្វើច្រើន ។ ព្រះកានន្ទ
មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជា
កំរប់ ៣ ជនជា បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន មក យើងនឹងចូលទៅកាន់
លំនៅរបស់ភិក្ខុនិមួយរូប ។

[១៨១] ត្រាខោរង្គ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀន
ប្រដាប់បាត្រនិងចិវ ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម មានព្រះកានន្ទមាន
អាយុ ជាបច្ឆាសមណៈ ក៏ចូលទៅកាន់លំនៅភិក្ខុនិមួយរូប លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏គន់លើកាសនៈ ដែលគេក្រាលខ្ពក ។ វេលា
ខោរង្គ ភិក្ខុនិច្រើនរូប ទាំងអស់ចូលទៅក្រព្រះមហាកស្សបមានអាយុ

សុត្តនិបិទេ សំយុត្តនិកាយស្ស និកាមវិញ្ញា

ឧបសង្កម្ពិត្តា អាយស្មន្តិ មហាកស្សប្បិ អភិវរោត្តា
 ឯកមន្តិ ឯសិទ្ធិសុ ។ ឯកមន្តិ ឯសិទ្ធិ ទោ តា
 ភិក្ខុធិយោ អាយស្មា មហាកស្សហោ ធម្មិយោ កតាយ
 សន្តស្សេសិ សមាទមេសិ សមុត្តេជេសិ សម្មហិ-
 សេសិ ។ អថទោ អាយស្មា មហាកស្សហោ តា ភិក្ខុ-
 ធិយោ ធម្មិយោ កតាយ សន្តស្សេត្តា សមាទមេត្តា
 សមុត្តេជេត្តា សម្មហិសេត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។

[១៧២] អថទោ ឥលុតិស្សា ភិក្ខុធិ អនត្តមនា អន-
 ត្តមនវាចំ ធិញ្ញាវេសិ ភី បទ អាយ្យា មហាកស្សហោ

សុត្តនិបិទេ សំយុត្តនិកាយ និកាមវិញ្ញា

លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមហាកស្សបមានកាយ ហើយ
 អង្គុយនៅក្នុងទីជីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុវិទ្ធិនោះ អង្គុយក្នុងទីជីសម
 គួរហើយ ទើបព្រះមហាកស្សបមានកាយ ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់
 ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ។ លុះព្រះ
 មហាកស្សបមានកាយ បានញ្ញាំងភិក្ខុវិទ្ធិនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
 យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក្រោកចាក
 កាសនៈទៀសរួចញាត ។

[១៧២] ក្រាវនាវង្គ ឥលុតិស្សាភិក្ខុធិ មិនពេញចិត្ត ភី
 បញ្ចេញនូវវេទនាមិនពេញចិត្តថា ដូចម្តេច គឺព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់

កស្សបសំយុត្តស្ស ទសមសុត្តេ សូចិកាលំដក្ខបមា

អយ្យស្ស អាទទ្ធស្ស វេទេហមុចិទោ សម្មទា ធម្មិ
 កាសិភ្នំ មញ្ញតិ សេយ្យជាចិ តម សូចិកាលំដ-
 កោ សុទ្ធមសូចិកោស្ស(១) សន្និកេ សូចិ វិញ្ញេតិ
 មញ្ញេយ្យ ឯវមេវ អយ្យោ មហាភស្សោ អយ្យស្ស
 អាទទ្ធស្ស វេទេហមុចិទោ សម្មទា ធម្មិ កាសិភ្នំ
 មញ្ញតិ ។ អស្សសិ ទោ អាយស្មា មហាភស្សោ
 ធុល្លតិស្សយ ភិក្ខុចិយោ ភមី វាចំ កាសមាតាយ ។
 អថទោ អាយស្មា មហាភស្សោ អាយស្មន្នំ អាទទ្ធិ
 ឯតទវេច កី ទុ ទោ អាវុសោ អាទទ្ធិ អហំ សូចិ-
 កាលំដកោ ភិ សូចិកាលេ ទទាហុ អហំ សូចិកា-
 លេ ភិ សូចិកាលំដកោតិ ។ ទមថ កន្តេ កស្សប
 កាលោ មាគុត្តមោតិ ។

១ ឧ. ម. សូចិកស្ស ។ សុខុមតិ បទំ ឧត្តិ ។

កស្សបសំយុត្ត ទសមសុត្តេ បមាដោយល្អញ្ញម្ពល

សំគាល់ខ្ញុំធមិ ដែលខ្លួនកប្បិពោល ក្នុងទីចំពោះមុខព្រះអាទទ្ធជាម្ចាស់
 ជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញាបាន ឈ្នួញម្ពល កប្បិសំគាល់
 ខ្ញុំម្តងដែលខ្លួនត្រូវលក់ ក្នុងសំណាក់ខែជាងម្តងដ៏ល្អិតល្អន យ៉ាងណា
 ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់ ក៏សំគាល់ខ្ញុំធមិដែលខ្លួនកប្បិពោល ក្នុងទី
 ចំពោះមុខព្រះអាទទ្ធជាម្ចាស់ ជាអ្នកប្រាជ្ញអាចសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញា
 បាន យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានពួកពា
 របស់បុល្លកិស្សភិក្ខុនិ ពោលយ៉ាងនេះហើយ ។ ទើបព្រះមហាកស្សប
 មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះអាទទ្ធមានអាយុថា ម្ចាស់
 អាវុសោអាទទ្ធិ ខ្ញុំទុកដូចជាឈ្នួញម្ពល លោកទុកដូចជាជាងម្តង
 ឬថាខ្ញុំទុកដូចជាជាងម្តង លោកទុកដូចជាឈ្នួញម្ពលវិញ ។ បពិត្រ
 ព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន សូមលោកអភ័ពោសចុះ (ផ្សិត) មាគុត្រាមជា
 អ្នកល្ងង់ ។

(១៤៣) អាគមេហិ ភិក្ខុសោ អាជិដ្ឋំ មា ភេសន្យោ ឧត្តរី ឧបបរិក្ខុតំ តំ តី មញ្ញសិ អាវុសោ អាទទ្ធ អបិ ទុ ភិក្ខុ ភក្កវតោ សម្មុទា ភិក្ខុសង្ឃេ ឧបដិសោ អហំ ភិក្ខុវេ យាវទេវ អាគម្ពាមិ វិវិទ្ធោ កាមេហិ វិវិទ្ធ អត្តសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារិ វិវេកដំ បីតិសុទ្ធំ បវេមិ ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ អាទន្ទោមិ ភិក្ខុវេ យាវទេវ អាគម្ពតិ វិវិទ្ធោ កាមេហិ វិវិទ្ធ ត្តសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារិ វិវេកដំ បីតិសុទ្ធំ បវេមិ ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ អាទន្ទោមិ ភិក្ខុវេ យាវទេវ អាគម្ពតិ វិវិទ្ធោ កាមេហិ វិវិទ្ធ ត្តសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារិ វិវេកដំ បីតិសុទ្ធំ បវេមិ ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមិ កស្សនោមិ ភិក្ខុវេ យាវទេវ អាគម្ពតិ

(១៤៣) ខ្មោលអាវុសោអាទុ លោកចូរបង្កើនសិទ្ធិ កុំឱ្យសង្ឃត្រូវរិះចំពោះលោកគេវៀតឡើយ ខ្មោលអាវុសោអាទុ លោកសំភាសន៍ ហេតុនោះដូចម្តេច លោកត្រូវត្រូវមានព្រះភាគបានសរសើរក្នុងកណ្តាលដំនុំភិក្ខុសង្ឃ ចំពោះព្រះករុណា ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតប្រាថ្នា ដកបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិភក្តៈវិចារៈ មានបីតិទិន្និសុខៈ ដំកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដកបនោះ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកអាទុប្រាថ្នា ដកបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិភក្តៈវិចារៈ មានបីតិទិន្និសុខៈ ដំកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដកបនោះវេវេ ដូច្នេះឬ របស់គ្រូលោកដ៏ចម្រើន សេចក្តីខ្ពំមែនដូច្នោះវេ ខ្មោលអាវុសោ ឯង ត្រូវមានព្រះភាគ ព្រង់សរសើរក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះព្រះករុណា ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតប្រាថ្នា ដកបណា ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិភក្តៈវិចារៈ មានបីតិទិន្និសុខៈ ដំកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ដកបនោះ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកអាទុប្រាថ្នា ដកបណា

កម្សាន្តសំយុង្គស្ស ទសមស្សត្ត មហាកម្សាន្តប្បដិប្បា

វិវិទ្ធោ កាមេហិ វិវិទ្ធ អកុសលេហិ ធម្មេហិ ។ បេ ។

បេមិ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតីតិ ។

(ទវដ្ឋំ អនុបុព្វវិហារសមាបត្តិដំ បព្វទ្ធាន្ត អភិញ្ញាដំ

ឯវិ មេយ្យលោ ។)

[១៨៤] តំ ភី មញ្ញសិ អារុសោ អាណន្ទ អបិ
នុ ភ្នំ កកវតោ សម្មទា ភិក្ខុសង្ឃ ឧបទីតោ
អហំ ភិក្ខុវេ អាសវាដំ ទយា អនាសវំ លោភាវមុត្តិ
បញ្ញាវមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ អាណន្តាបិ ភិក្ខុវេ អាសវាដំ
ទយា អនាសវំ លោភាវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតីតិ ។
លោ ហេតំ កន្តេ ។ អហំ ទោ អារុសោ កកវ-
តោ សម្មទា ភិក្ខុសង្ឃ ឧបទីតោ អហំ ភិក្ខុវេ

កម្សាន្តសំយុង្គ ទសមស្សត្ត កាស្មបញ្ចកំបសំព្រមហោកម្សប

កំស្វបំស្វតំចាកកាមចំនិទ្ធាយ ស្វបំស្វតំចាកអកុសលេមិចំនិទ្ធាយ

។ បេ ។ ចូលកាន់បឋមដ្ឋាន ដកបនោះដែរ ។

(មេយ្យលោនៃអនុបុព្វវិហារសមាបត្តិ ៨ និងអភិញ្ញា ៨ យ៉ាងនេះ ។)

[១៨៥] ម្ចាស់អារុសោ អាណន្ទ លោកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច

លោក ត្រង់ព្រះមានព្រះភាគបុណ្យសេស ក្នុងកណ្តាលដំនុក្កុសន្ស
ចំពោះព្រះកក្រ្តថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំនិទ្ធាយ ភថាភកបុណ្យធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
សម្រេចឲ្យចេញវិញ និងបញ្ជាវិញ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
នៅនៃអាសវៈចំនិទ្ធាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ម្ចាស់ភិក្ខុចំនិទ្ធាយ ចំលោកអាណន្ទ បុណ្យធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេច
ឲ្យចេញវិញ និងបញ្ជាវិញ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់នៅ
នៃអាសវៈចំនិទ្ធាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ដូច្នោះ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សេចក្តីនេះ មិនដូច្នោះទេ ។
ម្ចាស់អារុសោ ឯខ្លួនខ្ញុំ ព្រះមានព្រះភាគប្រសិសេស ក្នុងកណ្តាលដំនុ
ក្កុសន្ស ក្នុងចំពោះព្រះកក្រ្តថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំនិទ្ធាយ ភថាភកបុណ្យ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

អាសវាធំ ទយោ អនាសវំ ចេតោ វិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ
ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចំគត្វា ឧបសម្បជ្ជ
វិហារមិ គុស្សោមិ ភិក្ខុវេ អាសវាធំ ទយោ អនា-
សវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
អភិញ្ញា សច្ចំគត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិច្ឆំ ។

(១៨៥) សត្តរតនំ វា សោ អាវុសោ ធាតំ អន្តរ-
ដ្ឋមរតនំ វា តាលបត្តិកាយ ធានេតត្ថិ មញ្ញេយ្យ យោ
មិ(១) ធម៌ អភិញ្ញាហិ ធានេតត្ថិ មញ្ញេយ្យតិ ។ ចរិត្ត ច
បទ បុស្មតិស្សា ភិក្ខុនិ ព្រហ្មចរិយម្នាតិ ។ ទសមំ ។

(១៨៦) ឯតំ សមយំ អាយស្មា មហាគុស្សោ
រាជតហេ វិហារតិ វេទ្យវេ គុលទ្ធកតិវាបេ ។ តេធន
ទោ បទ សមយេធន អាយស្មា អាធម្មោ ធនត្ថិណា-
តិវស្មិ ចារិកំ ចរតិ មហាតា ភិក្ខុសង្ខេទ សន្តិំ ។
តេធន ទោ បទ សមយេធន អាយស្មតោ អាធនទ្ធស្ស
តិសមត្តា សន្តិវិហារវេ ភិក្ខុ សិក្ខុំ បទ្ធក្លាយ
ហិ ចាយាវត្តា កវន្តិ យេកុយេវេ តុមារក្ខតា ។

១. ម. យោ មេ ធម៌ញា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ
ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈពាក់ឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្ចាស់ភិក្ខុពាក់ឡាយ ចំណែកខាងកស្សប ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់
ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ
ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈពាក់ឡាយ ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(១៨៧) ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកណាសំគាល់នូវខ្លួនខ្ញុំថា គួរបិទ
បាំងដោយអភិញ្ញាពាក់ ៦ បាទ អ្នកនោះដូចជាសំគាល់នូវដីវិទានកំពស់
វេ ហត្ថ ឬដីហត្ថកន្លះ ថាគួរបិទបាំងដោយស្មិតភ្នាតបាទ ។ ចំណែក
បុស្មតិស្សាភិក្ខុមិ ក៏ហ្មានចាកព្រហ្មចរិយធម៌ហើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

(១៨៦) សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ទៅក្នុងវិក្ក
វេទ្យវេន ជាកលទ្ធកនិវាសន្តោ ជិតក្រុងរាជធានី ។ ក៏សម័យនោះឯង
ព្រះអាទន្ទមានអាយុ គ្រប់ទៅកាន់ផ្លូវក្នុងទិក្ខុណាគិវិជនបទ ជាមួយនឹង
ភិក្ខុសង្ឃច្រើនប្លែក ។ សម័យនោះ ពួកសង្ឃវិហារភិក្ខុ ព្យាប្រ របស់
ព្រះអាទន្ទមានអាយុ ច្រើនតែក្នុង ។ តែឯលេបដ៏ទូរសិក្ខា គ្រឿងទៅ
កាន់កោះជាកាប ។

[១៨៧] អថ ខោ អាយស្មា អាណន្តោ នត្តិណាភិ-
 វិស្មី យថាភិវង្គំ ហិវិភំ វិវិគ្គា យេន ភជកហំ វេទ្យុវិទំ
 កលន្តកចិវិដិ^(១) យេនាយស្មា មហានិស្សយោ នេនុ-
 បស្ព័រមិ ឧបស្ព័រមិត្តា អាយស្មន្តំ មហានិស្សយំ
 អភិវិទេត្តា ឯតមន្តំ ចិសិដិ ។ ឯតមន្តំ ចិសន្តំ ខោ
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ អាយស្មា មហានិស្សយោ ឯត-
 ណេន កតិ ធុ ខោ អាវុសោ អាណន្ត អនុវិសេ ប-
 ដិច្ច ភកវតា កុលេសុ តិកោដិ បញ្ញត្តិ ។

[១៨៨] នយោ ខោ កន្តេ កស្សប អនុវិសេ
 បដិច្ច ភកវតា កុលេសុ តិកោដិ បញ្ញត្តិ ធុប្បដិ
 បុគ្គលាដិ ឯក្កហាយ បេសលាដិ កិក្ខុដិ ដាសុវិហា-
 កយ មា ហាចិច្ឆា បត្តិ ចិស្សាយ សង្ឃំ កិក្ខុយ្យំ
 កុលា ធុនយ កាយ ច វមេ ខោ កន្តេ កស្សប

១ ឧ. ម. កលន្តកចិវិដិ ។

[១៨៧] ត្រាខោនឯង ព្រះមាននូវមានកាយ គ្រាចំពៅកាន់ផ្លូវ
 ក្នុងទុក្ខណាភិវង្គបទ គួរតាមអច្ចាស្រ័យ ហើយក៏ចូលទៅក្រព្រះ
 មហាកស្សបមានកាយ ដែលគង់នៅក្នុងវេទ្យុវិទំ ជាកលន្តកចិវិ-
 បស្ពាន ជិតក្រុងវង្សត្រិះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ
 មហាកស្សបមានកាយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ ។ លុះព្រះមាននូវ
 មានកាយ អង្គុយក្នុងទីដីសមគួរហើយ ព្រះមហាកស្សប មានកាយ
 មានថេរវេទ្យុវិទំ ម្ចាស់អាវុសោមាននូវ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
 បញ្ញត្តិកោដិ^(១) ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ព្រោះកាលស្រ័យនូវអំណាច
 ប្រយោជន៍ប៉ុន្មានយ៉ាង ។

[១៨៨] បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិ
 តិកោដិ ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ ព្រោះកាលស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
 ៗ យ៉ាង គឺ ដើម្បីសង្កត់សង្កិន នូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជាអ្នក
 ទ្រុស្តសីល ១ ដើម្បីនៅសប្បាយនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជា
 ទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ក្រកូល កុំឱ្យបុគ្គលដែលប្រាថ្នា
 លាមក ស្វែងរកនូវពួកមកបំបែកសង្ឃ ១ បពិត្រព្រះកស្សបដ៏ចម្រើន

១ កោដិនៃលក្ខណ៍មន្តដោយពាក្យមិនត្រូវ ហើយក៏ឮ ៣ បទល្អនិងមន្តទៅបាត់ក្នុងទីនោះ
 ជាមួយគ្នា មិនត្រូវអោយឮឡើយ ។ អង្គរជា ។

តយោ អកុវុសេ បដិច្ច កកវតា តុលេលុ តិគរោ-
ជនំ បញ្ញត្តន្តំ ។

[១៨៧] អដ តិញ្ចវហំ ភ្នំ អកុវុសោ អាទន្ទ
សមេហំ ធរេហំ កិក្ខុហំ ឥន្ទ្រិយេសុ អកុត្តន្តារេហំ
ភោជនេ អមត្តញ្ញហំ ជាតវិយំ អននុយុត្តហំ សន្តិ
ចារិកំ ចាសិ សស្សយោតិ មញ្ញេ ចាសិ កុលប្ប-
យាតិ មញ្ញេ ចាសិ ឱលុដ្ឋនិ ទោ តេ អកុវុសោ
អាទន្ទ បរិសា បលុដ្ឋន្តំ ទោ តេ អកុវុសោ អាទន្ទ
ធរេហ្មយេ ធរេ វិយំ កុមារតោ មត្តមញ្ញាសិកំ ។
អបិ មេ កន្ថេ កស្សបេ សិរស្សិ បលិកាចំ ជាតាចំ
អដ ច បទ មយំ អដ្ឋាបិ អាយស្មតោ មហា-
កស្សបេស្ស កុមារតវតា ធរេ មុត្តាមាតិ^(១) ។ តថា
ហំ បទ ភ្នំ អកុវុសោ អាទន្ទ សមេហំ ធរេហំ
កិក្ខុហំ ឥន្ទ្រិយេសុ អកុត្តន្តារេហំ ភោជនេ អម-
ត្តញ្ញហំ ជាតវិយំ អននុយុត្តហំ សន្តិ ចារិកំ ចាសិ

១ ឧ. ម. ៩ មុត្តាម ។

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាក់កិរោជន ក្នុងក្រលាចំព័ន្ធភ្យាយ ព្រោះ
អស្រម័យអំណាចប្រយោជន៍ព័ន្ធភ្យាយ ទេវេង ។

[១៨៧] ម្ចាស់អកុវុសោអាទន្ទ លោកគ្រាប់ពៅកាន់ដូរជាមួយ
ពួកភិក្ខុថ្មីព័ន្ធភ្យាយ ជាអ្នកមានទ្វារមិនបានគ្រប់គ្រងក្នុងឥន្ទ្រិយព័ន្ធភ្យាយ
មិនដឹងប្រមាណក្នុងកិរោជន មិនប្រកបរឿយ ។ ក្នុងការភ្ញាក់ភ្ញើ ដូចជា
គ្រាប់ពៅហៀតហៀនសំទូកគេ ដូចជាគ្រាប់ពៅសម្លាប់ក្រកូលគេ ម្ចាស់
អកុវុសោអាទន្ទ បរិស័ទរបស់អ្នកបាក់បែកអស់ហើយ ម្ចាស់អកុវុសោ
អាទន្ទ បរិស័ទព័ន្ធភ្យាយ ច្រើនតែបូសថ្មី វែមណ្ឌុកបែកពៅ ព្រះ
អាទន្ទនេះ នៅក្នុងមិនដឹងប្រមាណឡើយ ។ បពិត្រព្រះកស្សបេដ៏ចម្រើន
អើប្បិ ក្បាលរបស់ខ្ញុំ មានសក់ស្កូវអស់ហើយ តែខ្ញុំនៅមិនចេញ
កុមារករ (ពាក្យនេះដៀលថាភ្លេង) របស់ព្រះមហាកស្សបេមានអាយុ
ក្នុងថ្ងៃទេវេង ។ ម្ចាស់អកុវុសោអាទន្ទ ព្រោះតែលោកគ្រាប់ពៅកាន់ដូរ
ជាមួយពួកភិក្ខុថ្មីព័ន្ធភ្យាយ ជាអ្នកមានទ្វារមិនគ្រប់គ្រង ក្នុងឥន្ទ្រិយព័ន្ធភ្យាយ
មិនដឹងប្រមាណក្នុងកិរោជន មិនប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការភ្ញាក់ភ្ញើ

ឈ្មោះសំយក្កស្ស ឯកាទសមស្សត្តេ ធុល្លនន្ទានត្តមនា

សស្សយាតិ មញ្ញោ ធរសិ កុលប្បយាតិ មញ្ញោ ធរសិ
ឧល្លជ្ជតិ ខោ តេ អាវុសោ អាទទ្ធ បរិសា បល្លជ្ជន្តិ
ខោ តេ អាវុសោ ឧវប្បយា ឧ វាយិ កុមារកោ
មត្តមញ្ញាសិ តិ ។

[១៧០] អស្សោសិ ខោ ធុល្លនន្ទាន កិក្កុដិ អយ្យោ-
ឧ តិរ មហាកស្សបេធន អយ្យោ អាធនោ វេទេហា-
មុដិ កុមារកវាធន អបសាធិតោតិ ។ អថខោ ធុល្ល-
នន្ទាន កិក្កុដិ អនត្តមនា អនត្តមនវាធិ ធិញ្ញាវេសំ
កំ បធន អយ្យោ មហាកស្សបោ មញ្ញាតិក្ខិយបុត្រោ
សមាធា អយ្យំ អាទទ្ធិ វេទេហាមុដិ កុមារកវាធន
អបសាធិតត្ថិ មញ្ញាតិ ។ អស្សោសិ ខោ អាយស្ថា
មហាកស្សបោ ធុល្លនន្ទាយ កិក្កុដិយា ឥធិ វាធិ
កាសមាធាយ ។

ឈ្មោះសំយក្កស្ស ឯកាទសមស្សត្តេ សេចក្តីមិនពេញចិត្តរបស់ធុល្លនន្ទានកិក្កុដិ

ដូចជាគ្រាប់ទៅ បៀកបៀនសំទួលគេ ដូចជាគ្រាប់ទៅសម្លាប់គ្រកូលគេ
ដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោអាទទ្ធ បានជាឥឡូវនេះ ពួកបរិស័ទរបស់អ្នក
បាក់បែកអស់ ម្ចាស់អាវុសោអាទទ្ធ បរិស័ទទាំងនោះ ច្រើនតែបួសថ្មី
វេមធិបាក់បែកទៅ ព្រះអាទទ្ធនេះ នៅក្នុងមិនដឹងប្រមាណឡើយ ។

[១៧០] ធុល្លនន្ទានកិក្កុដិ បានព្រះដំណឹងថា ព្រះមហាកស្សប
ជាម្ចាស់ បោះទោសព្រះអាទទ្ធជាម្ចាស់ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញភាពសម្រេចកិច្ច
ដោយបញ្ញាបាន ដោយកុមារកវាធិហើយ ។ ទើបធុល្លនន្ទានកិក្កុដិមិន
ពេញចិត្ត ក៏បញ្ជូនខ្ញុំវាចាមិនពេញចិត្តថា ព្រះមហាកស្សបជាម្ចាស់
ធ្លាប់ជាអន្យកិរិយទេដឹង បានជាសំគាល់ ខ្ញុំព្រះអាទទ្ធជាម្ចាស់ ដែល
ជាអ្នកប្រាជ្ញភាពសម្រេចកិច្ចដោយបញ្ញាបានថា ក្នុងទោសដោយកុមារ-
កវាធិផ្ទះ ។ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានព្រះវាចាដែលធុល្លនន្ទា-
នកិក្កុដិពោលនេះហើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

[១៧០] អដិទោ អយស្មា មហាភស្ម្មោ អា-
 យស្ម្មំ អាទទ្ធិំ ឯតទភេទ តត្បាវុសោ អាទទ្ធិ ធុល្ហ-
 ទន្ទាយ ភិក្ខុនិយា សហសា អប្បជិសស្វា វាថា កា-
 សិតា យតោហំ(១) អាវុសោ កេសមស្ម្មំ ឱហារត្រា
 កាសាយាធិ វត្តាធិ អន្ទាទេត្តា អភាវស្មា អទការិយំ
 បព្វជិតោ ថាភិជាធម៌ អញ្ញំ សញ្ញា ទុទ្ធិសិត្តា(២)
 អញ្ញាត្រ ភេទ ភកវតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធិទ ។
 បុព្វេ មេ អាវុសោ អាភារិកត្រតស្ម្ម សតោ ឯតទហោ-
 សិ សម្ពាធា យវាវសោ វជាបថោ អដ្ឋោកាសោ
 បព្វជ្ជា ធម៌ធិ សុភារំ អភារំ អដ្ឋាវសតា ឯតទ្ធិបវបុណ្ណំ
 ឯតទ្ធិបវសុទ្ធិំ សង្កលិទិភំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ យទ្ធិជាហិ

១ ម. យស្មា ។ ២ ម. ទុសិតុំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[១៧១] ត្រាវនាធិនំ ព្រះមហាកស្សប្រមានាយុ បាទគោល
 ភាគ្យនេះ ធីត្រិកោទុ មានាយុថា ម្ចាស់អាវុសោ កាន់ទុ ខ្ញុំសូម
 វិញ្ញណោក បុល្លទន្ធាកិក្ខុនិមិទបាទភិបារណា ហើយគោលវាថាដោយ
 ហើស ម្ចាស់អាវុសោ កំរិតិកាលវេលាខ្ញុំកោសកំរិតិពុកមាត់ ស្ងៀក
 ដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស មិនវេលាទទ្ធិស
 ចំពោះគ្រូដទៃ ក្រៅគំរិត្រិកោទុព្រះភាគ ជាអហោនុសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គ
 នោះសោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលមុនវេលាខ្ញុំនៅជាគ្រូហស្ថ ក៏មាន
 សេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា យកវាសជាទិចង្ហៀក ជាផ្លូវវិទូចូលគិរិលេស
 ឯបព្វជ្ជាទើបជាឧកាសទំនេរ ព្រោះបុគ្គលវេលានៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិន
 ងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ឲ្យរលាយដោយចំណែកមួយ ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ដោយចំណែកមួយ ដូចជាសិទ្ធិវេលាគោតំបាទឡើយ បើដូច្នោះទានវិក

កស្សបសំយុត្តស្ស ឯកាទសមសុត្តេ មហាកស្សបវិហារ

កេសមស្សី ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អត្តាទេត្វា
អតារស្មា អនកាវយំ បត្តដេយ្យន្តំ ។ សោ ទ្វាហំ
អាវុសោ អបវេន សមយេន បដបំលោភិកានំ សង្ឃដិ
កាវត្តា យេ លោកេ អវហន្តោ ឧទ្ទិស កេសមស្សី
ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អត្តាទេត្វា អតារស្មា
អនកាវយំ បត្តដិ សោ ឃិវំ បត្តដិតោ សមាធនោ អន្ទា-
នមក្កំ បដិវេន្តោ អន្ទសំ កកវន្តំ អន្តរា ច រាជកហំ
អន្តរា ច ជាឡន្តំ តហុប្បត្តនេតិយេ ធិសិន្ធិំ ធិស្វាន
មេ ឯតនហោសិ សត្តារត្តាវតាហំ បស្សេយ្យំ កកវន្តមេវ
បស្សេយ្យំ សុកតត្វាវតាហំ បស្សេយ្យំ កកវន្តមេវ
បស្សេយ្យំ សម្មាសម្ពុទ្ធត្វាវតាហំ បស្សេយ្យំ កកវន្តមេវ
បស្សេយ្យន្តំ ។ សោ ទ្វាហំ អាវុសោ តត្តេវ កកវតោ
ចានេសុ សិវសា និបតិក្វា កកវន្តំ ឯតនរោចំ សត្តា
មេ កន្តេ កកវា សាវកោហមស្មិ សត្តា មេ កន្តេ
កកវា សាវកោហមស្មិតិ ។

កស្សបសំយុត្ត ឯកាទសមសុត្តេ វិហារបស់ព្រះមហាកស្សប

ពន្លាអញ្ញកោរសកំ ពុកមាតំ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាក
ផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះស ។ ម្នាលអាវុស សម័យធម៌ក ខ្លួនខ្ញុំក៏ធ្វើសន្សំដ៏
ដោយសំពត់ចាស់ ហើយកោរសកំនឹងពុកមាតំ ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់
កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះស ឧទ្ទិសចំពោះព្រះអរហន្តក្នុង
លោក លុះខ្ញុំបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ដើរទៅកាន់ផ្លូវដាច់ស្រយាល បាន
ឃើញព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងពហុបុគ្គលិយ ជាពន្លះខនរាជ-
គ្រឹះ និងពន្លះស្រុកធារ្យត្វា លុះឃើញហើយ ខ្ញុំក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា អើប្តី ប្រសិនបើពាក្យអញ្ញបូជនីបុគ្គលដែលជាគ្រូ ក៏សូម
ឲ្យចូលតែនឹងព្រះមានព្រះភាគ អើប្តី ប្រសិនបើពាក្យអញ្ញបានចូលនឹង
បុគ្គល ដែលមានភតិល្អ ក៏សូមឲ្យចូលតែនឹងព្រះមានព្រះភាគ អើប្តី
ប្រសិនបើពាក្យអញ្ញបានចូលនឹងបុគ្គលដែលក្រាស់ដឹងធម៌ ក៏សូមឲ្យចូល
តែនឹងព្រះមានព្រះភាគ ។ ម្នាលអាវុស ខ្លួនខ្ញុំក៏ក្រាបទៀបបាទ
ព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីពោះនឹង ដោយសិរ្សៈ ក្រាបចូលព្រះមាន
ព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូ
របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាសាវករបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមាន
ព្រះភាគជាគ្រូរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

(១៧២) ឯវិ វុត្តេ មិ អនុសោ ភក្ខវា ឯគន-
 ភេត យោ ខោ កស្សប ឯវិ សត្វមេតសោ ស-
 មន្ទាហតំ^(១) សាវតំ អនាគត្រាវ វាយេយ្យ ជាតាមិគិ
 អបស្សត្រាវ វាយេយ្យ បស្សមិគិ មុន្ទាបិ កស្ស វិប-
 តេយ្យ ។ អហំ ខោ មន កស្សប ជាតាញាវ វនាមិ
 ជាតាមិគិ បស្សត្រាវ វនាមិ បស្សមិគិ ។ ឧស្មាតិហ
 តេ កស្សប ឯវិ សិក្ខិតតំ តំ មេ ហំ រោត្តប្បិ
 បច្ចុបដ្ឋិតំ កវិស្សតិ ខេវេសុ ធម្មេសុ មជ្ឈិមេស្មតិ
 ឯវត្តិ តេ កស្សប សិក្ខិតតំ ។ ឧស្មាតិហ តេ
 កស្សប ឯវិ សិក្ខិតតំ យំ កត្វំ ធម្មំ សុណាស្សាមិ
 កុសល្យបសញ្ញិតំ សត្វដ្ឋំ អដ្ឋិតត្វា មនសិកវិត្វា

១ ឧ. ម. សត្វ មេតា សម្មាសតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

(១៧២) ម្នាលអានុសោ កាលបើខ្ញុំស្រាវជ្រាវ យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ទឹងខ្ញុំផ្លូវចេះថា ម្នាលកស្សប បុគ្គលណា
 មិនដឹង ហើយកាលថា អាក្ខាអញដឹង មិនឃើញ ហើយកាលថា
 អាក្ខាអញឃើញ ចំពោះសាវ័កដែលផ្តល់ចិត្តព័ន្ធក្នុង យ៉ាងនេះហើយ
 ក្បាលបុគ្គលនោះឯងនឹងបែកគុំទាម ។ ម្នាលកស្សប ភព័កដឹង ទើប
 កាលថាដឹង ភព័កឃើញ ទើបកាលថាឃើញ ។ ម្នាលកស្សប
 ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា ហិរិនិទ្ទក្ខប្បៈ
 ដីក្សិវត្តា អាក្ខាអញបានគំលប់ទុក ក្នុងភិក្ខុចាស់ព័ន្ធខ្យាយ ក្នុងភិក្ខុថ្មី
 ព័ន្ធខ្យាយ ក្នុងភិក្ខុកណ្តាលព័ន្ធខ្យាយ ម្នាលកស្សប អ្នកគួរសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលកស្សប ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បី
 សិក្សាយ៉ាងនេះថា អាក្ខាអញនឹងស្តាប់ ខ្ញុំចម្រើនប្រកបដោយកុសល
 ណាមួយ ហើយធ្វើឲ្យធម៌ព័ន្ធក្នុងអស់នោះឲ្យច្របូបច្រាម ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត

សព្វលេខសោ សមន្តាហរិទ្ធា ឱហិតសោតេ ធម្មិ
 សុណិស្សមីតិ វិវុត្តិ តេ កស្សប សិក្ខិតត្បិ ។
 តស្មាតិហ តេ កស្សប វិវិ សិក្ខិតត្បិ សាតសហ-
 កតា ច មេ កាយកតាសតិ ធន វិជហិស្សតិ
 វិវុត្តិ តេ កស្សប សិក្ខិតត្បិ ។ អដទោ មិ
 អាវុសោ កកវា ភមិទា ឱវាធន ឱវទិទ្ធា ឧត្តា-
 យាសទា បក្កាមិ ។ សត្តាហមេវ ទោហិ អាវុសោ
 សាលោ វដ្ឋមិណ្ឌិ កុញ្ញិ អដ អដ្ឋមិយា អញ្ញា
 ឧទហានិ ។ អដទោ អាវុសោ កកវា មត្តា ឱត្តម្ម
 យេធន អញ្ញាភិ វុត្តម្មសំ តេទុបសង្កមិ ។ អដទាហិ
 អាវុសោ មដមិលោតិកានិ សង្ករដិ ធនុកុណិ បញ្ញា-
 បេត្តា កកវន្តិ វតទរោចិ ភទ កង្ក កកវា ទិសិទត្ត
 យិ មមស្ស ទិយវត្តិ ហិតាយ សុទាយាតិ ។
 ទិសិទិ ទោ អាវុសោ កកវា បញ្ញត្ត អាសនេ ។
 ទិសដ្ឋ ទោ មិ អាវុសោ កកវា វតទរោច

ផ្គតិចិត្តទាំងត្បិ ផ្សើត្រចៀកចាំស្តាប់ដមិ ម្នាលកស្សប អ្នកធម្មិ
 សិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។ ម្នាលកស្សប ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកធម្មិសិក្ស យ៉ាងនេះថា កាយកតាសតិ បេសំកាត្តាអញ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីសុខ មិនទាន់សាបសូន្យនៅឡើយ ម្នាលកស្សប អ្នក
 ធម្មិសិក្ស យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោ ត្រាតោះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទុខខ្ញុំដោយឧក្រិយនេះហើយ ក៏ព្រងីត្រាតអំពីអាសនៈចៀស
 ចេញទៅ ។ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនៅប្រកបដោយបំណុល បរិកាម
 ខ្ញុំដុំបាយ បេសំអ្នកនៅក្នុងផែនអស់ ៧ ថ្ងៃគត់ លុះដល់ថ្ងៃទី ៨ ក៏បាន
 អហោក្តដល ។ ម្នាលអាវុសោ ត្រាតោះ ព្រះមានព្រះភាគ កិស្តប
 ចុះចាកផ្លូវចូលទៅរកម្លប់ឈើមួយ ។ ម្នាលអាវុសោ ត្រាតោះឯង ខ្ញុំ
 ក៏ក្រាលខ្សែស្រ្តាដ៏ ២ ថាខំ ដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ ហើយក្រាប
 ទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមាន
 ព្រះភាគនឹងលើសក្បដិនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ និងសេចក្តីសុខ ដល់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ក៏គង់លើអាសនៈដែលខ្ញុំក្រាលថ្វាយហើយ ។ ម្នាលអាវុសោ
 លុះព្រះមានព្រះភាគនឹងចុះហើយ ក៏មានព្រះទុដ្ឋដ៏កាន់ខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិខានវគ្គោ

មុនុកា ទោ ឡាយំ កុស្សប បដបិលោតិកានំ
សង្ឃដីតិ ។ បដិក្កុណ្ណាតុ មេ កន្ត កកវា បដបិ-
លោតិកានំ សង្ឃដី អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។
នាវេស្សសំ បទ មេ ត្វិ កុស្សប សាលានិ បិសុក្ខ-
លានិ និព្វសនាទីតិ ។ នាវេស្សាមហំ កន្ត កកវតោ
សាលានិ បិសុក្ខលានិ និព្វសនាទីតិ ។

[១៧៣] សោ ទ្វាហំ អាវុសោ បដបិលោតិកានំ
សង្ឃដី កកវតោ មាទាសំ អហំ បទស្ស កកវតោ
សាលានិ បិសុក្ខលានិ និព្វសនាទី បដិបុដ្ឋិ ។ យន្តិ
តំ អាវុសោ សម្មា វទមាទោ វទេយ្យ កកវតោ បុត្តោ
ឱវសោ មុខតោ ជាតោ ធម្មដោ ធម្មនិម្មិតោ ធម្ម-
នាយាទោ បដិក្កហិតានិ សាលានិ បិសុក្ខលានិ
និព្វសនាទីតិ មមំ តំ សម្មា វទមាទោ វទេយ្យ
កកវតោ បុត្តោ ឱវសោ មុខតោ ជាតោ ធម្មដោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិខានវគ្គ

ម្នាលកស្សប សន្យាដីដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ របស់អ្នកនេះ មាន
សាច់ទន់ល្អណាស់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ
ទទួលទូរសន្យាដី ដែលធ្វើដោយសំពត់ចាស់ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គឱ្យខាន ។ ម្នាលកស្សប អ្នកទិញស្បែកដណ្តប់សំពត់សម្បកវៃធុ
ជារបស់បន្តិក្ខលរបស់កថាគត ដែលកថាគតលែងប្រើប្រាស់ប្តូរទេ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សម្បកវៃធុជារបស់
បន្តិក្ខលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់លែងប្រើប្រាស់បាន ។

[១៧៣] ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំក៏បានថ្វាយសន្យាដីដែលធ្វើដោយ
សំពត់ចាស់ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគដែរ ខ្លួនខ្ញុំក៏ប្រើប្រាស់ទូរសំពត់
សម្បកវៃធុ ជារបស់បន្តិក្ខលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់លែង
ប្រើប្រាស់វិញ ។ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលឧប្បិកោលដោយប្រពៃទូរ
ពាក្យណាថា បុគ្គលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ កើតចេញពីទ្រង់ កើតអំពី
ព្រះឧស្ម កើតអំពីធម៌ ព្រះធម៌បានកាត់កែធម៌ ជាអ្នកមានធម៌ជា
មតិក បុគ្គលនោះបានទទួលសំពត់សម្បកវៃធុជារបស់បន្តិក្ខល ដែលព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់លែងប្រើប្រាស់ បុគ្គលពោលពាក្យនោះថា បុគ្គលរបស់
ព្រះមានព្រះភាគ កើតចេញពីទ្រង់ កើតអំពីព្រះឧស្ម កើតអំពីធម៌

កស្សបសំយុត្តស្ស ឯកាទសមស្សត្ត មហាកស្សបវិចារ

ធម្មចិម្ពិកោ ធម្មនាយាណោ បដិក្កហិតានិ សាលានិ
បិសុក្ខលានិ និព្វសនានិ ។

[១៧៤] អហំ ខោ អារុសោ យារុនេវ អាកត្តាមិ
វិវិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆ អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិ-
តត្តិ សវិហារំ វិវេកនិ បិតិសុទ្ធិ មវេមំ ឈានំ ឧប-
សម្មជ្ឈ វិហារមិ ។ អហំ ខោ អារុសោ យារុនេវ
អាកត្តាមិ ។ បេ ។

(នវិច្ឆិ អនុបុត្តវិហារសមាបត្តិនំ បញ្ចនញ្ច អភិញ្ញានំ
ឯវិ បេយ្យលោ) ។

[១៧៥] អហំ ខោ អារុសោ អានុកំ ឧយា អ-
នាសវំ ចេតោមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អ-
ភិញ្ញា សច្ចិកត្តា ឧបសម្មជ្ឈ វិហារមិ ។ សត្តវតនំ
វា សោ អារុសោ ធាតំ អន្តរដ្ឋមវតនំ វា តាល-
បត្តិកាយ ធានេតត្ថំ មញ្ញាយ្យ យោ មិ ធម៌ អ-
ភិញ្ញាហិ ធានេតត្ថំ មញ្ញាយ្យតិ ។ ចវិក្ខុ ច មន-
ដុល្លនន្ទា កិក្ខុនំ ព្រហ្មចរិយត្តាតិ ។ ឯកានសមំ ។

កស្សបសំយុត្ត ឯកាទសមស្សត្ត វិចារមហាកស្សប

ព្រះធម៌បានតាក់តែងមក មានធម៌ជាមតិក បុគ្គលនោះបានទទួលសំពត់
សម្បកវៃធ្ម ជាបស្សបដ្ឋក្រល ដែលព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនលើសប្រើ
ប្រាស់ដូច្នោះ គឺពាលចំពោះខ្លួនខ្ញុំ ។

[១៧៦] ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំប្រាថ្នា ដកបណា កំស្វបំស្វាត់
បាតកាមពិនិច្ឆាយ ស្វបំស្វាត់បាតអកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ ចូលកាន់
បឋមដ្ឋាន ប្រកបដោយវិភក្តៈនិងវិចារៈ មានបិគិនិសុខៈកើតអំពីសេចក្តី
ស្ងាត់នោះ ដកបោះ ។ ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំប្រាថ្នា ដកបណា ។ បេ ។
(បេយ្យលៈវៃអនុបុត្តវិហារសមាបត្តិ ៧ និវិអភិញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះ) ។

[១៧៧] ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចខ្លួន
ចេតោមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃកាសវៈ
ពិនិច្ឆាយ ដោយបញ្ញាជឺតម្រដោយខ្លួនឯង ក្នុងបទុច្ឆន្ទ ។ ម្ចាស់
អារុសោ អ្នកណា សំគាល់ខ្លួនខ្ញុំថា គួរបិទបំពាក់ដោយអភិញ្ញាពិនិច្ច
បាន អ្នកនោះ ដូចជាសំគាល់ខ្លួនដីមានកំពស់ ៧ ហត្ថ ឬ ៧ ហត្ថកន្លះ
ថា គួរបិទបំពាក់ដោយស្រីក្រោកបាន ។ ឯបុល្លនធាតុកុនិ ឃ្លាតបាត
ព្រហ្មចរិយៈហើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

[១៧៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច មហាកស្សបោ
 អាយស្មា ច សារីបុត្តោ ពារាណសីយំ វិហារន្តំ ឥសិវ-
 តាន មិគធាយេ ។ អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 សាយស្ត្រសមយំ បដិសល្លាធា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា
 មហាកស្សបោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា អាយស្ម-
 តា មហាកស្សបេន សន្តិ សម្មាទិ សម្មាទិយំ
 កមំ សារាណីយំ វិគិសារេត្វា ឯកមន្តិ ទិសិទិ ។

[១៧៧] ឯកមន្តិ ទិសិទ្ធោ ទោ អាយស្មា សា-
 រីបុត្តោ អាយស្មន្តិ មហាកស្សបំ ឯតនេវេច កិច្ចំ ទោ
 អារុសោ កស្សប ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ ។
 អព្យាកតំ ទោ ឯកំ អារុសោ កតវតា ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ ។ កី បទារុសោ ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ ។ ឯកម្យំ^(១) ទោ អារុ-
 សោ អព្យាកតំ កតវតា ច ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណាតិ ។ កី ទុ ទោ អារុសោ ហោតិ ច

១១. ម. វេជ្ជិ ពេ ។

[១៧៦] សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ ឆិក
 ព្រះសារីបុត្ត មានអាយុ គង់នៅក្នុងវសិបមិគធាយវៃ ទៀបក្រុង
 ពារាណសី ។ គ្រានោះឯង ព្រះសារីបុត្ត មានអាយុ ចេញអំពី
 សម្ងំក្នុងវេលាថ្ងៃស្រៀល ហើយចូលទៅក្រុមព្រះមហាកស្សប មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ដាំមួយនឹងព្រះមហាកស្សប
 មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលនូវរីករាយ និងពាក្យដែលនូវរិករាយ
 ក៏គង់ក្នុងទីដីសមគួរ ។

[១៧៧] លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់ក្នុងទីដីសមគួរហើយ
 បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមហាកស្សប មានអាយុថា ម្ចាស់អារុសោ
 កស្សប សត្វស្លាប់ហើយកើតវិញទេ ។ ម្ចាស់អារុសោ ពាក្យថា
 សត្វស្លាប់ហើយកើតវិញ នេះ ព្រះមានព្រះភាគមិនបានព្យាករេទ ។
 ម្ចាស់អារុសោ បើដូច្នោះ មានតែសត្វស្លាប់ហើយមិនកើតទៀតទេ ។
 ម្ចាស់អារុសោ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ហើយមិនកើតទៀត នេះ ក៏ព្រះមាន
 ព្រះភាគមិនដែលព្យាករេដរ ។ ម្ចាស់អារុសោ ចុះសត្វស្លាប់ហើយកើត

កស្សបសំយុត្តស្ស ខ្លាសមសុត្តេ សារីបុត្តបុត្តា

ន ច ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ អព្យាគតំ
 ខោ ឯតំ អាវុសោ ភកវតា ហោតិ ច ឧ ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ តី បទាវុសោ ទេវ ហោតិ
 ឧ ឧ ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា ។ ឯតប្បិ
 ខោ អាវុសោ អព្យាគតំ ភកវតា ទេវ ហោតិ ឧ ឧ
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណាតិ ។ តស្មា ទេតិ
 អាវុសោ អព្យាគតំ ភកវតាតិ ។ ឧ ហោតិ អាវុសោ
 អត្ថុសញ្ញាតិ ធានីព្រហ្មជរិយកំ ឧ ធិត្ថិយាយ ឧ
 វិភាយ ឧ ធិរោជាយ ឧ ឧបសមាយ ឧ អភិញ្ញាយ
 ឧ សម្ពោជាយ ឧ ធិត្ថាជាយ សំវត្តតិ តស្មា តិ
 អព្យាគតំ ភកវតាតិ ។

កស្សបសំយុត្ត ខ្លាសមសុត្តេ ពរសាស្សរបស់គ្រូសោវិបុល

ទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានឬ ។ ខ្នាលអាវុសោ ពាក្យថា សត្វ
 ស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ទេ ព្រះមានព្រះ
 ភាគមិនដែលព្យាគរទេ ។ ខ្នាលអាវុសោ បើដូច្នោះ សត្វស្លាប់ហើយ
 កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនឬ ។ ខ្នាលអាវុសោ ពាក្យ
 ថា សត្វស្លាប់ហើយកើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន ទេ
 ព្រះមានព្រះភាគមិនដែលព្យាគរទេ ។ ខ្នាលអាវុសោ ចុះហេតុដូចម្តេច
 បានជាព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលព្យាគរពាក្យនេះ ។ ខ្នាលអាវុសោ
 ព្រោះពាក្យនេះមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនជាគារិដ៏មិនព្រហ្មច-
 រិយៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីទៀងទាត់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ប្រាសចាកគម្រក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីរលត់ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីស្ងប់ស្ងប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីសេចក្តីគ្រាន់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាព្រះមានព្រះភាគ មិនដែលព្យាគរពាក្យនោះ ។

[១៧៨] អថ តិវត្តាហារុសោ ព្យាគាតិ កកវតាតិ ។ ឥទំ ទុក្ខដ្ឋំ ទោ អារុសោ ព្យាគាតិ កកវតាអយំ ទុក្ខសមុទយោតិ ព្យាគាតិ កកវតា អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ ព្យាគាតិ កកវតា អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ ធម៌ធម៌ធាតិ ព្យាគាតិ កកវតាតិ ។ កស្មា យេតិ អារុសោ ព្យាគាតិ កកវតាតិ ។ ឯតញ្ញិ អារុសោ អត្តសញ្ញតិ ឯតំ អនិព្រហ្មចរិយតំ ឯតំ ធិត្វិទាយ វិរតាយ ធិរោទាយ ទុបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ ធិញ្ញាយ សិវត្តតិ តស្មា តិ ព្យាគាតិ កកវតាតិ ។ ទ្វាទសមំ ។

[១៧៩] ឯតំ សមយំ កកវតា សាវត្ថយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស រាហមេ ។ អថទោ អាយស្មា មហាកស្សហោ យេន កកវា តេទុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា កកវដ្ឋំ អភិវាទេត្វា ឯតមដ្ឋំ ធិសិទិ ។

[១៧៨] ម្នាលអារុសោ ចុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករដូចម្តេចវិញ ។ ម្នាលអារុសោ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ខេដាទុក្ខ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ខេដាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ខេដាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ខេដាផ្លូវប្រតិបត្តិដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលអារុសោ ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករពាក្យនេះ ។ ម្នាលអារុសោ ព្រោះថា ពាក្យនេះ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាទានដើម្បីទ្រព្យចរិយៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីឡើយណាមួយ ដើម្បីប្រាសចាកគម្រោក ដើម្បីសេចក្តីរលត់ ដើម្បីស្ងប់ម្ខាង ដើម្បីសេចក្តីជិនច្បាស់ ដើម្បីសេចក្តីគ្រាស់ជីវិត ដើម្បីព្រះឱត្តាម ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករពាក្យនោះ ។ ចប់សូត្រទី ១៦ ។

[១៧៩] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតគ្រុនសាវតី ។ គ្រាមានឯង ព្រះមហាកស្សប្រធានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ប្រអង្គយក្នុងទីដីសមរ ។

កស្សបសំយុត្តស្ស ធរសមសុត្ត ភារិបុត្តបុត្តា

ឯកមន្តិ ឯសិទ្ធា ទោ អាឃស្សា មហាកស្សបោ
កតវន្តិ ឯតទេវេច កោ ទុ ទោ កន្ត ហេតុ កោ
ចទ្ធយោ យេន បុត្រេ អប្បតទនិ ថេវ សិទ្ធាបទានិ
អហេស្សំ ពហុតទ ច ភិក្ខុ អញ្ញាយ សណ្ឋាហិសុ កោ
បទ កន្ត ហេតុ កោ ចទ្ធយោ យេនេតវហំ ព-
ហុតទនិ ថេវ សិទ្ធាបទានិ អប្បតទ ច ភិក្ខុ អញ្ញា-
យ សណ្ឋាហន្តិទិ ។

[២០០] ឯវញ្ញតិ កស្សប ហោតិ សុត្តសុ ហា-
យមាទេសុ សទ្ធខេ អន្តរាយមាទេ ពហុតទនិ ថេវ
សិទ្ធាបទានិ ហោន្តិ អប្បតទ ច ភិក្ខុ អញ្ញាយ
សណ្ឋាហន្តិ ច តាវ កស្សប សទ្ធខស្ស អន្តរទានិ
ហោតិ យាវ ធិ សទ្ធខប្បជ្ឈិរូបកំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ
យតោ ច ទោ កស្សប សទ្ធខប្បជ្ឈិរូបកំ លោកេ
ឧប្បជ្ឈតិ អថ សទ្ធខស្ស អន្តរទានិ ហោតិ ។ សេយ្យ-
ថាមិ កស្សប ធិ តាវ ជាត្របប្បជ្ឈិរូបកំ ថេវ
យាវ ធិ ជាត្របប្បជ្ឈិរូបកំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ យតោ
ច ទោ កស្សប ជាត្របប្បជ្ឈិរូបកំ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ

កស្សបសំយុត្ត ធរសមសុត្ត ភារិបុត្តស្ស

លុះព្រះមហាកស្សបមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដីសមត្ថុហើយ ក៏ក្រាបទូល
សូត្រមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះហេតុ
ដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាក្នុងកាលពីដើម មានសិក្ខាបទតិច
តែមានភិក្ខុបានសម្រេចព្រះអរហត្តច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុ
ដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាក្នុងពេលនេះ មានសិក្ខាបទច្រើន តែមាន
ភិក្ខុបានសម្រេចព្រះអរហត្តតិច ។

[២០០] ម្នាលកស្សប ហេតុខ្ញុំ តែងមានយ៉ាងនេះឯង កាល
បើពួកសក្ខសាបសូត្រទៅ ព្រះសទ្ធខក៏អន្តរទានទៅដែរ បានជាមាន
សិក្ខាបទច្រើន មានភិក្ខុបានសម្រេចព្រះអរហត្តតិច ម្នាលកស្សប
សទ្ធខប្បជ្ឈិរូប គឺធម៌ដែលស្រដៀងគ្នានឹងព្រះសទ្ធខ មិនបានកើតឡើង
ក្នុងលោក ដកបណា ការអន្តរទាននៃព្រះសទ្ធខ ក៏មិនមាន ដកបនោះ
ម្នាលកស្សប សទ្ធខប្បជ្ឈិរូបកើតឡើងក្នុងលោក កាលណា ការអន្តរ-
ទាននៃព្រះសទ្ធខ ក៏មានកាលនោះ ។ ម្នាលកស្សប ជាត្របប្បជ្ឈិរូប
គឺរបស់ដែលស្រដៀងនឹងមាស មិនទាន់កើតឡើងក្នុងលោក ដកបណា
ការអន្តរទាននៃមាស ក៏មិនមាន ដកបនោះ ម្នាលកស្សប ជាត្របប្បជ្ឈិ-
រូប គឺរបស់ដែលស្រដៀងនឹងមាស កើតឡើងក្នុងលោក កាលណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាមវគ្គោ

អថ ជាតុរុបស្ស អន្តរជាតិ ហោតិ ។ ឃីវេវ ទោ
កស្សប ធនាវ សទ្ធម្មស្ស អន្តរជាតិ ហោតិ យាវ
ធន សទ្ធម្មប្បជ្ឈិយតិ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ យតោ ធន
ទោ កស្សប សទ្ធម្មប្បជ្ឈិយតិ លោកេ ឧប្បជ្ឈតិ
អថ សទ្ធម្មស្ស អន្តរជាតិ ហោតិ ។

(២០០) ធន ទោ កស្សប បឋីវាតុ សទ្ធម្មំ អន្ត-
រជាថេតិ ធន អាមោធាតុ សទ្ធម្មំ អន្តរជាថេតិ ធន ភេ-
ដោធាតុ សទ្ធម្មំ អន្តរជាថេតិ ធន វាយោធាតុ សទ្ធម្មំ
អន្តរជាថេតិ អថទោ ឥវេវ តេ ឧប្បជ្ឈន្តិ មោយបុរិសា
យេ ឥមំ សទ្ធម្មំ អន្តរជាថេតិ សេយ្យជាមិ កស្សប
ជាវា អាទិកេវេវ ឧបិលាវតិ ។ ធន ទោ កស្សប
ឃីវិ សទ្ធម្មស្ស អន្តរជាតិ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាមវគ្គោ

ការអន្តរោនៃមាស ក៏មានក្នុងកាលនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់
កស្សប សទ្ធម្មប្បជ្ឈិយមិទេភិកេឡើងក្នុងលោក ដកបណា ការអន្តរោន
នៃព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនមាន ដកបនោះ ម្ចាស់កស្សប សទ្ធម្មប្បជ្ឈិយ
កើតឡើងក្នុងលោក កាលណា ការអន្តរោនៃព្រះសទ្ធម្ម ក៏មានក្នុង
កាលនោះ យ៉ាងនោះឯង ។

(២០១) ម្ចាស់កស្សប បឋីវាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរោន
ទៅក៏ទេ អាបុធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរោនទៅក៏ទេ ភេដោធាតុ
ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរោនទៅក៏ទេ វាយោធាតុ ធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យអន្តរោន
ទៅក៏ទេ មានតែពួកមោយបុរស ដែលកើតឡើងក្នុងលោកនេះ ទើប
ធ្វើព្រះសទ្ធម្មនេះឲ្យអន្តរោនទៅបាន ម្ចាស់កស្សប ដូចពួកលិច្ឆុ
ដោយការផ្អែករបស់ យ៉ាងណា ។ ម្ចាស់កស្សប ការអន្តរោននៃព្រះ
សទ្ធម្ម មិនមែនយ៉ាងនោះទេ ។

កស្សបសំយុត្តស្ស ពេសចស្ស ពេសចស្ស ពេសចស្ស

[២០២] បញ្ច ទោមេ កស្សប ឧត្តមនិយោ ធម្មា
សទ្ធិធម្មស្ស សម្មាសាយ អន្តរជាតាយ សិវត្តន្តិ ។
កតមេ បញ្ច ។ ឥធម កស្សប កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ទ-
មាសកា ឧបាសិកាយោ សត្តវិ អការវា វិហារន្តិ
អប្បតិស្សា ធម្មេ អការវា វិហារន្តិ អប្បតិស្សា សង្ឃ
អការវា វិហារន្តិ អប្បតិស្សា សិក្ខាយ អការវា វិហារន្តិ
អប្បតិស្សា សមាធិស្មី អការវា វិហារន្តិ អប្បតិស្សា ។
ឥមេ ទោ កស្សប បញ្ច ឧត្តមនិយោ ធម្មា សទ្ធិធម្មស្ស
សម្មាសាយ អន្តរជាតាយ សិវត្តន្តិ ។

[២០៣] បញ្ច ទោមេ កស្សប ធម្មា សទ្ធិធម្មស្ស
ចិតិយា អសម្មាសាយ អន្តរជាតាយ សិវត្តន្តិ ។
កតមេ បញ្ច ។ ឥធម កស្សប កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ទ-
មាសកា ឧបាសិកាយោ សត្តវិ សការវា វិហារន្តិ
សប្បតិស្សា ធម្មេ សការវា វិហារន្តិ សប្បតិស្សា
សង្ឃ សការវា វិហារន្តិ សប្បតិស្សា សិក្ខាយ ស-
ការវា វិហារន្តិ សប្បតិស្សា សមាធិស្មី សការវា វិហ-
រន្តិ សប្បតិស្សា ។ ឥមេ ទោ កស្សប បញ្ច ធម្មា

កស្សបសំយុត្ត សេចក្តីមិនសាចស្សត្រៃព្រះសង្ឃ

[២០២] ម្ចាស់កស្សប ធម៌៥ ប្រការនេះថយចុះ តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីវិទាស ដើម្បីសាបសូន្យ នៃព្រះសង្ឃ ។ ធម៌៥ ប្រការ
តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កស្សប ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ។ បាសក ។ បាសិកា
ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពក្រែង ចំពោះព្រះសាស្តា ១
ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពក្រែង ចំពោះព្រះធម៌ ១ ជាអ្នកមិនគោរព
មិនគោរពក្រែង ចំពោះព្រះសង្ឃ ១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពក្រែង
ចំពោះសិក្ខា ១ ជាអ្នកមិនគោរព មិនគោរពក្រែង ចំពោះសមាធិ ១ ។
ម្ចាស់កស្សប ធម៌៥ ប្រការនេះឯង ថយចុះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីវិទាស ដើម្បីសាបសូន្យ នៃព្រះសង្ឃ ។

[២០៣] ម្ចាស់កស្សប ធម៌៥ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីតាំងទៅ ដើម្បីមិនវិទាស មិនសាបសូន្យនៃព្រះសង្ឃ ។ ធម៌
៥ ប្រការតើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កស្សប ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ។ បាសក
។ បាសិកា ក្នុងសាសនានេះ គោរពគោរព គោរពក្រែង ចំពោះព្រះសាស្តា ១
ជាអ្នកគោរព គោរពក្រែង ចំពោះព្រះធម៌ ១ ជាអ្នកគោរព គោរពក្រែង
ចំពោះព្រះសង្ឃ ១ ជាអ្នកគោរព គោរពក្រែង ចំពោះសិក្ខា ១ ជាអ្នកគោរព
គោរពក្រែង ចំពោះសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់កស្សប ធម៌៥ ប្រការនេះឯង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស វិទាវេញា

សទ្ធគុដ្ឋស្ស បិកិយោ អសម្មោសាយ អនន្តរជាតាយ
សំវត្តន្តិកំ ។ កេសមំ ។

កស្សបសំយង្គំ ចតុន្ទំ វិដ្ឋិតំ ។

តស្ស្យ ទុទ្ធានំ

សទ្ធគុដ្ឋត្វា អនោត្តាបិ
ចទ្ធបមិ កុស្មបកំ
ដំណំ តយោ ច ឱវាជា
ឈាជា កិញ្ញា ឧបស្សយំ
ចិវិ បរាគ្គរណំ
សទ្ធគុដ្ឋប្បជិវ្របកន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ វិទាវេញា

តៃធិប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីកំណើត ដើម្បីមិនវិនាស មិនសាបសូន្យវិនិច្ឆ័យ
សទ្ធគុដ្ឋ ។ ចប់ស្រួត ទី ១៧ ។

ចប់ កស្សបសំយង្គ ទី ២ ។

ទុទ្ធាននៃកស្សបសំយុត្តនោះគឺ

ពោលអំពីបុគ្គលសន្តោស បុគ្គលមិនខ្វះខាត បុគ្គលមាន
ឧបមាដូចជាព្រះចន្ទ បុគ្គលចូលទៅកាន់ក្រកូល បុគ្គល
ចាស់ ឧកទម្ម ឈាននឹងអភិញ្ញា លំនៅកិត្តិមិ ចិវិ សត្វ
ស្លាប់ហើយកើតទៀតឬមិនកើតទៀត សទ្ធគុដ្ឋប្បជិវ្រប ។

លាភសក្ការសំយត្តំ

សុទ្ធករិត្តោ

[២០៤] ឯវដ្ឋេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ ភក្កវា
សាវត្ថុយំ វិហាតំ វេតវេន អនាថមំស្និកស្ស អាការម ។
តត្រ ទោ ភក្កវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។
កនន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ បទ្ធកស្សន្តំ ។

[២០៥] ភក្កវា ឯតទវេន ធារុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការសិលោកោ កដុកោ ធរុសោ អន្តរយិ-
កោ អនុត្តរស្ស យោកក្ខេមស្ស អធិកមាយ តស្មាតិ-
ហ ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខិតតត្ថំ ឧប្បន្នំ លាភសក្ការសិ-
លោកំ បដហិស្សនម ន វ ទោ ឧប្បន្នោ លាភ-
សក្ការសិលោកោ វិក្ខំ បរិយាទាយ វស្សតិចិ ឯវត្តំ
វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតត្ថំ ។ បវេមី ។

លាភសក្ការសំយត្តំ

សុទ្ធករិត្តោ

[២០៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អចារ្យបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ធិក
ក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាសំនឹងភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីនោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះមានព្រះ
ភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[២០៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាសំដូរចុះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ពារបស់តាម្រក់ ទាំងឡ
ក្តៅជួរ គ្រោកគ្រោក ធ្វើឱ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាសំដីនិទ្ទេសព្រះ
និព្វាន ជាទីក្រេម្រចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាតដទៃក្រែលែងជានិគ្នាន
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាក្នុងសា-
សនានេះយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់ឱ្យលាភសក្ការៈនិង
សេចក្តីសរសើរដែលកើតឡើងហើយ ទាំងលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរ-
សើរដែលកើតឡើងហើយ កុំឱ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ១ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ

[២០២] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាវសិលោកោ កដុកោ ធុរសោ អន្តរ-
យិកោ អនុត្តរស្ស យោគត្ថេមស្ស អនិគមាយ ។

[២០៣] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ពាឡិសិកោ អាមិ-
សតតំ ពាឡិសិ កម្ពីវេ ឧទកាហនេ បត្តិចេយ្យ
កមេនិ អញ្ញតរោ អាមិសចត្តុ មន្ទោ តិលេយ្យ
ឃរញ្ញំ សោ ភិក្ខុវេ មន្ទោ តិលពាឡិសោ^(១) ពាឡិ-
សិកស្ស អនយំ អាមន្ទោ ត្យសនិ អាមន្ទោ យជា
កាមករណិយោ ពាឡិសិកស្ស ។

[២០៤] ពាឡិសិកោតិ ខោ ភិក្ខុវេ ហារស្មេតិ
ហមិមតោ អនិវចនំ ។ ពាឡិសន្តិ ខោ ភិក្ខុវេ លាភ-
សញ្ញាវសិលោកស្មេតិ អនិវចនំ ។ យោ ហិ កោចិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ លាភសញ្ញាវសិលោកំ អស្សនេ-
តិ វិកាមេតិ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តិលពាឡិសោ

១ ឧ. ឧ. និលិកឡិសោ ។

[២០២] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រងត្រង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ព្រះ
អង្គគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាវៈ និងសេចក្តីសរសើរ
ជាបេសំអាត្រកំ ទាំងឡាយផ្សេងៗ គ្រោកគ្រោក ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់
ការគ្រាស់ជីវិតឲ្យព្រះឧទ្ធាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាត
ដល់វិគ្រលនិវាសន្តោ ។

[២០៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រានសន្តិ បោះឲ្យសន្តិ
ដែលប៉ះពាល់ដោយនុយ ទៅក្នុងអន្ទង់ទឹកដីជ្រៅ ត្រីណាមួយសំឡឹងឃើញ
នុយ ក៏លេបសន្តិចោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រិះរោះឯង លុះបាន
លេបសន្តិរបស់ព្រានសន្តិយ៉ាងនេះហើយ ក៏ដល់ឲ្យសេចក្តីខ្ពុត ដល់
ឲ្យសេចក្តីវិនាស ក្រូតាមអំពើដោយបំណងរបស់ព្រានសន្តិ ។

[២០៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ព្រានសន្តិ ខ្ពុត ជា
ឈ្មោះវិនាសចិត្តបាប ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សន្តិ ខ្ពុត ជា
ឈ្មោះវិនាសសញ្ញាវៈនិងសេចក្តីសរសើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ណាមួយ គ្រេកអរ ត្រូវការឲ្យលាភសញ្ញាវៈនិងសេចក្តីសរសើរដែលកើត
ឡើងហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះគេថាគហៅថា អ្នកលេបសន្តិ

១៨៣

លាភសញ្ញាសំយក្កស្ស សុទ្ធសំធម្ម លាភសញ្ញាសំលោកខារុណោ
មារស្ស អធិយំ អាមន្នោ ឲ្យសនំ អាមន្នោ យដា
កាមករណីយោ ហិមមតោ ។ ឃី ធារុណោ ខោ
ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសំលោកោ កដុកោ ធុរុសោ អន្ត-
រយិកោ អនុត្តរស្ស យោកត្តេមស្ស អធិកមាយ ។

[២០៧] កស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឃី សិក្ខិតតត្ថំ ឧប្បដ្ឋិ

លាភសញ្ញាសំលោកំ មដហិស្សម ធិ ម ខោ
ឧប្បន្នោ លាភសញ្ញាសំលោកោ មិក្ខំ បរិយោធាយ
វេស្សតិច្ឆំ ឃីវត្តិ វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតត្ថំ ។ ធុតិយំ ។

[២០៨] សាវត្ថិយំ វិហរតិ ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ

លាភសញ្ញាសំលោកោ ។ បេ ។ អធិកមាយ ។

លាភសញ្ញាសំយក្ក សុទ្ធសំធម្ម លាភសញ្ញាៈនិវេសន្តិសរសើរជាបស់អាត្រា
របស់មារ វេមនីដល់ខ្ញុំសេចក្តីខុត្ត ដល់ខ្ញុំសេចក្តីវិទាស ត្រូវតាមអំពើ
ដោយបំណងរបស់មារចិត្តបាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈ
និវេសន្តិសរសើរ ជាបស់អាត្រា គាំឱ្យក្តៅផ្ស គ្រោកគ្រោក ធ្វើ
ខ្ញុំសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ការគ្រាស់ដីនីព្រះវិហារ ជាទីក្រុមចាកយោគៈ
ដែលរកគុណជាតដៅក្រែលនីជាតិភ្នំ យ៉ាងនោះឯង ។

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសិក្សាក្នុងសាសនានេះ យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងលះបង់
ខ្ញុំលាភសញ្ញាៈនិវេសន្តិសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ទាំងលាភ-
សញ្ញាៈនិវេសន្តិសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏កុំឱ្យគ្របសង្កត់ចិត្ត
យើងបានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្ស យ៉ាង
នេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[២០៨] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រជុំគង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ព្រះអង្គគ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិវេសន្តិសរសើរ
ជាបស់អាត្រា ។ បេ ។ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ដីនី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

(២០០) ភិក្ខុបុត្រំ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវស្សំ ឧទការហនេ
 មហានុក្ខកុលំ ចំរងំវសំ អហោសំ ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ អញ្ញាតវេ កុម្មោ យេន អញ្ញាតវេ កុម្មោ
 តេនុបសង្កមំ អញ្ញាតវំ កុម្មំ ឯតនវោច មា ទោ ភិ
 តាត កុម្ម ឯតំ បទេសំ អគមាសំតិ ។ អគមាសិ
 ទោ ភិក្ខុវេ សោ កុម្មោ តិ បទេសំ ឧមេនំ លុទ្ធា
 បបតាយ វិជ្ជិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សោ កុម្មោ យេន
 សោ កុម្មោ តេនុបសង្កមំ ។ អនុសា ទោ ភិក្ខុវេ
 សោ កុម្មោ តំ កុម្មំ ទ្វារោ វ អាចច្ឆន្តិ ទិស្វាទ
 តំ កុម្មំ ឯតនវោច កត្វិ ភិ តាត កុម្ម ទ តំ
 បទេសំ អគមាសំតិ ។ អគមាសំ^(១) ទ្វារំ តាត កុម្ម

១ ឧ. អគមាសំ ទ្វារំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

(២១១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងប្រាប់មានមកហើយថា មាន
 ក្រកូលខែសត្វអណ្តើកធំ គាស្រយំទៅជាយូរអង្វែងមកហើយ ក្នុងអង្គុន
 ទឹកមួយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ អណ្តើកមួយ ចូលទៅរក
 អណ្តើកមួយទៀត ហើយក៏ពោលទៅនឹងអណ្តើកមួយ (នោះ) ដូច្នោះថា
 ខែបងអណ្តើក បងឯងកុំទៅកាន់ប្រទេសខ្លះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អណ្តើកនោះ បានទៅកាន់ប្រទេសនោះ ក្រាមកំចាត់អណ្តើកនោះដោយ
 មូល^(១) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ អណ្តើកនោះចូលទៅ
 រកអណ្តើក (ដែលយាត់) នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អណ្តើក
 នោះ បានឃើញអណ្តើកនោះមកដំបូងឡាយ លុះឃើញហើយ ក៏ពោល
 ទៅនឹងអណ្តើកនោះ ដូច្នោះថា ខែបងអណ្តើក បងឯងមិនបានទៅកាន់
 ប្រទេសនោះទេ ។ អណ្តើកនោះឆ្លើយថា ខែបងអណ្តើក ខ្ញុំបានទៅ

១ ជាឈ្មោះគ្រឿងប្រហារសត្វមួយយ៉ាង ផ្អែវធំដោយដៃកម្រួច ចក្ខុសងខ្លះក្នុងម្សៅ
 សម្រាប់កាន់ចូល មានខ្សែ ១ វែងចងខ្លះ កាលបើចាក់សត្វទៅហើយ ទងពោងចូលចេញអីក៏
 ផ្អែទៅ ទៅដាប់ពេញទៅជាមួយទងផ្អែ (អន្ធកថា) ។

លាភសក្ការសំយុត្តស្ស សុទ្ធកវណ្ណ សុទ្ធកវណ្ណវិចារិយោ

តំ បទេសន្តិ ។ កត្តិ បទាវិ(១) តាត កុដ្ឋ អត្តតោ
អនុបហតោតំ ។ អត្តតោ ខោម្ពិ តាត កុដ្ឋ អនុប-
ហតោ អត្តិ បទ មេ ឥនំ សុត្តតំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ
អនុកុដ្ឋិ ។ តក្ស ហិ(២) តាត កុដ្ឋ ទតោ តក្ស
ឧបហតោ ឯគេន ហិ តេ តាត កុដ្ឋ សុត្តតោ(៣)
បិទរោ ច បិទាមហា ច អនយំ អាបន្នា ព្យសនិ
អាបន្នា កត្តនាទិ ភ្នំ តាត កុដ្ឋ ទនាទិ ភ្នំ
អន្តាកុដ្ឋិ ។

[២១២] លុទ្ធាតំ ខោ ភិក្ខុវេ មារស្ស្រតំ បាបិមតោ
អនិវចនំ ។ បបតាយាតំ ខោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិ-
លោកស្ស្រតំ អនិវចនំ ។ សុត្តកុដ្ឋិ ខោ ភិក្ខុវេ ទន្ទិ-
រាស្ស្រតំ អនិវចនំ ។ យោ ហិ តោទិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ទប្បន្នំ លាភសក្ការសិលោកំ អស្ស្រៈទតិ ទិកាមេតិ
អយំ វុដ្ឋតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ(៤) បបតាយ អនយំ អាបន្នា
ព្យសនិ អាបន្នា យថា កាមករណីយោ បាបិមតោ ។

១ កត្តិ បទាវិ ។ ២ គម្ពសិ ។ ៣ ឧ. សុទ្ធកេន ។ ៤ ឧ. សុទ្ធកេន ។ ៥ ភិក្ខុ ទិកោ ។

លាភសក្ការសំយុត្ត សុទ្ធកវណ្ណ អធិប្បយកំពិកាព្យាបាទាធិម

កាន់ប្រទេសនោះហើយ ។ ខែបងអណ្តើក បងឯងមិនត្រូវគេបៀតបៀន
មិនត្រូវគេប្រហារទេ ។ ខែបងអណ្តើក ខ្ញុំមិនត្រូវគេបៀតបៀន
មិនត្រូវគេប្រហារទេ គ្រាន់តែបានវិទ្យុនេះ ជាប់ភាមអំពើក្រោយខ្លងខ្ញុំ
ប៉ុណ្ណោះ ។ ខែបងអណ្តើក អើនោះហើយ ហៅថាត្រូវគេបៀតបៀន
អើនោះហើយ ហៅថាត្រូវគេប្រហារ ខែបងអណ្តើក មាភាបិតក្តី
ជីដូនជីតាក្តី របស់បងឯង ដល់ខ្យល់សេចក្តីទុក ដល់ខ្យល់សេចក្តីវិទ្យាស
ដោយវិទ្យុខ្លះឯង ខែបងអណ្តើក ឥឡូវនេះ បងឯងចូរចៅចុះ ឥឡូវនេះ
បងឯងមិនមែនដូចយើងទេ ។

[២១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ព្រាន ខ្ញុំ ជា
ឈ្មោះវិនិច្ឆ័យចិត្តបាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា មូល ខ្ញុំ
ជាឈ្មោះវិនិច្ឆ័យលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពាក្យថា វិទ្យុ ខ្ញុំ ជាឈ្មោះវិនិច្ឆ័យ (គម្រោកដោយសេចក្តីក្រេក
ក្រអាល) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណានីមួយ ក្រេកអរ ត្រូវការ
ខ្យល់សេចក្តីវិទ្យាស វិទ្យុនេះ ដែលគេត្រឡប់ហើយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ គេថាគេហៅថា អ្នកដល់ខ្យល់សេចក្តីទុក ដល់
ខ្យល់សេចក្តីវិទ្យាស ត្រូវភាមអំពើដោយបំណង របស់វាវិនិច្ឆ័យ ។

១៨៧

លាភសក្ការសំយុង្គ សុទ្ធករិទ្ធ កំសឡប្បមហា

ឯវិ ធារុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសិលោកោ
។ មេ ។ ឯវត្តិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិត្តត្ថន្តិ ។ ធម្មត្ថិ ។

[២០៥] សាវត្ថិយិ វិហារតិ ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ លា-
ភសក្ការសិលោកោ ។ មេ ។ អនិចមាយ ។

[២០៦] សេយ្យជាថិ ភិក្ខុវេ កំសឡកា^(១) គ្រ-
ជាតិ គ្រដប្បក បុណ្ណា គ្រដស្ស ប្បរោតា ចស្ស^(២)
មហាគ្រដបុញ្ញោ សា គេទ អត្តោ កំសឡកា អនិ-
មញ្ញយ្យ អហម្ពិ គ្រជាតិ គ្រដប្បក បុណ្ណា គ្រដស្ស ប្បរ-
កោ ច ម្យាយំ មហាគ្រដបុញ្ញោតិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុ-
វេ ឥនេកេន្ទោ ភិក្ខុ លាភសក្ការសិលោកោ ជាភិក្ខុកោ

១ ខ. ចិញ្ចក ។ ម. មិញ្ចក ។ ២ ចស្ស ឥតិ បាលី យុទ្ធករោ ។

លាភសក្ការសំយុង្គ សុទ្ធករិទ្ធ ឧបមាដោយសត្វកំពោង

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈទិវសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់
យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[២០៥] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈទិវសេចក្តីសរសើរ
ជាបេសកក្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើទូរសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២០៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសត្វកំពោង^(១) ទំពាស៊ីឡូ
លាមក ខាងក្នុងខ្លួនពេញដោយលាមក បរិបូណ៌ដោយលាមក មាន
គំនរវៃលាមកជិតវិវាទ មុខ សត្វកំពោងនោះ ក៏មើលងាយសត្វកំពោង
ដទៃ ដោយហេតុនោះថា ភាគពេញទំពាស៊ីលាមក ខាងក្នុងខ្លួនពេញ
ដោយលាមក បរិបូណ៌ដោយលាមក នេះជាគំនរវៃលាមកជិតវិវាទ
មុខភាគពេញ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក
ខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលាភសក្ការៈទិវសេចក្តីសរសើរគ្របសណ្ឋិត

១ ឈ្មោះសត្វច្របាច់មួយយ៉ាងស្រដៀងគ្នាទាំងកញ្ចៃ មានស្មារតីដាច់ ច្រើនឡូលល្បលាមក។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧទានវគ្គោ

បរិយាទិដ្ឋចិត្តោ បុព្វល្អាសមយំ ទិវសេត្វា បត្តិវិ-
 រមាទាយ កាមំ វា ទិកមំ វា បិណ្ណាយ បរិសតំ
 សោ ឥត្ត កុត្តារំ ច ហោតំ យាវនត្តោ ទិមន្តិតោ
 ច ស្វាគទាយ បិណ្ណាហោតោបស្ស មូរោ សោ អាវមំ
 កត្តា ភិក្ខុកលាស្ស មជ្ឈេវ វិកាដេតិ កុត្តារំ ចម្ហិ យា-
 វនត្តោ ទិមន្តិតោ ចម្ហិ ស្វាគទាយ បិណ្ណាហោតោ ច
 ម្យាយំ មូរោ លាភំ ចម្ហិ វិវបិណ្ណាចាតសេទាសទ-
 តិលានប្បច្ចយកេសជ្ជិបរិក្ការាទិ ឥមេ ថទ អញ្ញោ ភិក្ខុ
 អប្បបុត្តា អប្បេសត្វា ន លាភិចោ វិវបិណ្ណាចា-
 តសេទាសទតិលានប្បច្ចយកេសជ្ជិបរិក្ការាទិ ។ សោ
 តេន លាភសញ្ញាសិលោកេន អភិក្ខុតោ បរិយាទិដ្ឋ-
 ចិត្តោ អញ្ញោ បេសលេ ភិក្ខុ អតិមញ្ញតិ ។ ឥត្តា
 តស្ស ភិក្ខុវេ មោយបុរិសស្ស ហោតំ ទិយវត្ថុំ អហំ-
 តាយ ទុក្ខាយ ។ ឃិ ធារុណោ មោ ភិក្ខុវេ លា-
 ភសញ្ញាសិលោកេ ។ បេ ។ ឃិវត្តា វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុ-
 តព្វន្តិ ។ បញ្ចមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧទានវគ្គ

ប្រវឹកចិត្ត កិស្សៀកស្សន៍ប្រដាប់បាត្រនិងចិវ ក្នុងវេលាបុព្វល្អាសម័យ
 ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី ទិកមក្តី ដើម្បីបិណ្ណបាត ភិក្ខុនោះក៏បរិភោគ
 ភក្តក្នុងទីនោះ ដរាបដល់វត្តផង មានគន្លឹះដើម្បីឆ្លងក្នុងវិថីស្រុកផង
 ចម្លើងបិណ្ណបាតក៏មានការពេញ ភិក្ខុនោះទៅកាន់អាណាមិញ ពោលអ្នក
 កណ្តាលពួកនៃភិក្ខុថា ខ្ញុំបានបរិភោគភក្តដរាបដល់វត្តផង មានគ-
 ន្លឹះដើម្បីឆ្លងក្នុងវិថីស្រុកផង នេះជាចម្លើងបិណ្ណបាតដ៏ពោរពេញរបស់
 ខ្ញុំផង ខ្ញុំជាបុគ្គលបានខ្ញុំចិវ បិណ្ណបាត សេនាសនៈ និងគ្រឿង
 បរិក្ការ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកដទៃ ពួកភិក្ខុដទៃទាំងអម្បាលនេះមាន
 បុណ្យនិច សិក្ខិត្ត មិនបានខ្ញុំចិវ បិណ្ណបាត សេនាសនៈ និងគ្រឿង
 បរិក្ការ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកដទៃ ។ ភិក្ខុនោះ ក្រវលាភសញ្ញាៈនិង
 សេចក្តីសរសើរនោះ គ្របសន្តិក ប្រវឹកចិត្ត តែងមើលងាយខ្ញុំពួកភិក្ខុ
 ឯទៀត ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អំពីនោះឯង ជាអំពើប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលដ៏វែង ដល់មោឃបុរសនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសក្រក់ យ៉ាង
 នេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាង
 នេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

លាភសក្ការៈសំយុង្គស្ស សុទ្ធកវីន្ទ លាភសក្ការៈសិលាភព្យុណោ

[២១៧] សារត្តិយំ វិហារតិ ... នារុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការៈសិលាភោ ។ មេ ។ អធិកមាយ ។

[២១៨] ភិក្ខុវេ អសនិវិចគ្គិ ។ (១)សេត្តិ
អប្បត្តមានសំ លាភសក្ការៈសិលាភោ អនុបាធុណា-
តិ ។ អសនិវិចគ្គិ ខោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការៈសិ-
លាភស្សេត្តិ អនិវចនំ ។ ឃី នារុណោ ខោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការៈសិលាភោ ។ មេ ។ ឃីត្តិ ភេ ភិក្ខុវេ
សិក្ខិតត្តិ ។ ធម្មិ ។

[២១៩] សារត្តិយំ វិហារតិ ... នារុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសក្ការៈសិលាភោ ។ មេ ។ អធិកមាយ ។

១ ឧ. ម. តំ សេត្តិ ។

លាភសក្ការៈសំយុង្គ សុទ្ធកវីន្ទ លាភសក្ការៈនិវេសេចក្តីសរសើរជាបស់អាក្រក់

[២១៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅ ជិតគ្រងសារត្តិ ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសេចក្តីសរសើរ
ជាបស់អាក្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២១៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាំខ្លះបាក់ចំលើបុគ្គលណា ។
លាភសក្ការៈនិវេសេចក្តីសរសើរ តែងដល់ដោយលំដាប់ ចំពោះសត្វ-
បុគ្គលដែលមិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពាក្យថា កាំខ្លះ ខ្លះ ជាឈ្មោះនៃលាភសក្ការៈនិវេសេចក្តីសរសើរ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសេចក្តីសរសើរ ជាបស់អាក្រក់
យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៦ ។

[២១៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅ ជិតគ្រងសារត្តិ ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិវេសេចក្តីសរសើរ
ជាបស់អាក្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២២០] តាំ កិក្ខុវេ សាលោ វិជ្ជុតិ ។ សេត្តិ
 អប្បត្តមានសិ លាភសញ្ញាសិលោកោ អនុបាបុ-
 ណាតិ ។ សល្លង្គិ ទោ កិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោ-
 កាស្សតិ អនិវរណំ ។ ឃី ធារុណា ទោ កិក្ខុវេ
 លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ ឃីត្តិ វេ កិក្ខុវេ
 សិក្ខុតព្វង្គិ ។ សត្តមំ ។

[២២១] សាវត្ថយំ វិហារតិ ... ធារុណា កិក្ខុវេ
 លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ អនិកមាយ ។

[២២២] បស្សថ យោ គុត្តំ កិក្ខុវេ វត្តិយា
 បច្ចុសសមយំ ជវសិកាលស្ស វសមានស្សតិ ។
 ឃី កន្តេ ។ សោ ទោ កិក្ខុវេ ជវសិកាលោ ឧត្ត-
 ណោកោ ធាម រោគជាតេន ដុដ្ឋោ ទេវ ថលកតោ
 វមតិ ន វុត្តម្ហូលកតោ វមតិ ន អញ្ញោកាសកតោ

[២២០] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលចាត់ខ្លួនបុគ្គលណាដោយ
 សា ។ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ រមែងដល់ដោយលំដាប់
 ចំពោះសត្វបុគ្គលដែលមិនទាន់បានសម្រេចអរហន្តផល ។ ខ្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា សា ខ្លះ ជាឈ្មោះនៃលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តី
 សរសើរ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជា
 របស់អាក្រក់ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៧ ។

[២២១] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រងំភនីទេវ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 ជារបស់អាក្រក់ ។ បេ ។ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២២២] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលសត្វចរិតចាស់ នៅក្នុង
 វេលាបច្ចុសសម័យនៃក្រី អ្នកទាំងឡាយបានឃើញវិដេវប្តេជ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ទូលថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វចរិតចាស់នោះ កើតរោគអវិជ្ជា^(១) រមែងទៅកាន់ទីភាគ ក៏
 មិនស្រួល ទៅនៅក្រោមម្លប់ឈើ ក៏មិនស្រួល ទៅនៅក្នុងទីកំល

១ រោគនេះច្រើនកើតឡើងស្រដាង កាលបើកើតឡើងហើយ រមែងទ្រុះរោមអស់ ហើយ
 មានរាងក្នុងរូងសព្វពេញសរីរៈ (អង្គកថា) ។

លាភសញ្ញាសំយុត្តស្ស សុទ្ធកវ័ន្ត លាភសញ្ញាសំលោកតារុណោ

រមតិ យេន យេន កច្ចតិ យត្ថ យត្ថ តិដ្ឋតិ យត្ថ យត្ថ
 និសីទតិ យត្ថ យត្ថ និបដ្ឋតិ តត្ថ តត្ថ អនយេត្យសរំ
 អាបដ្ឋតិ ។ ឃីមេវ ទោ កិក្កុវេ ឥនេកោច្ឆា កិក្កុ
 លាភសញ្ញាសំលោកោន អភិក្កុតោ បរិយោទិដ្ឋចិគ្គោ
 ទេវ សុញ្ញាតារុណោ រមតិ ន រុក្ខម្ពលតតោ រមតិ ន
 អញ្ញោកាសតតោ រមតិ យេន យេន កច្ចតិ យត្ថ យត្ថ
 តិដ្ឋតិ យត្ថ យត្ថ និសីទតិ យត្ថ យត្ថ និបដ្ឋតិ តត្ថ
 តត្ថ អនយេត្យសរំ អាបដ្ឋតិ ។ ឃីនារុណោ ទោ កិក្កុវេ
 លាភសញ្ញាសំលោកោ ។ បេ ។ ឃីវត្តិ វេ កិក្កុវេ
 សិក្កុតត្ថន្តិ ។ អដ្ឋមី ។

[២២៣] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... នារុណោ កិក្កុវេ
 លាភសញ្ញាសំលោកោ ។ បេ ។ អនិកមាយ ។

លាភសញ្ញាសំយុត្ត សុទ្ធកវ័ន្ត លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរជាបឋមអាក្រក់

កិមិទស្រួល ទុកជាដើរទៅក្នុងទីណា ។ ឈរនៅក្នុងទីណា ។ អង្គុយ
 នៅក្នុងទីណា ។ ដេកនៅក្នុងទីណា ។ ក៏រមែងដល់ខ្ញុំសេចក្តីទុកខឹង
 សេចក្តីវិទាសក្នុងទីនោះ ។ (យ៉ាងណាមិញ) ។ ម្នួលភិក្ខុបំណងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុង ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរត្រេច-
 សង្កត់ រូបីតិចតួ ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ កិមិទស្រួល ទៅនៅក្រោមម្លប់ឈើ
 កិមិទស្រួល ទៅនៅក្នុងទីវាល កិមិទស្រួល ទុកជាដើរទៅក្នុងទីណា ។
 ឈរនៅក្នុងទីណា ។ អង្គុយនៅក្នុងទីណា ។ ដេកនៅក្នុងទីណា ។ ក៏
 រមែងដល់ខ្ញុំសេចក្តីទុកខឹងសេចក្តីវិទាសក្នុងទីនោះ ។ យ៉ាងនោះឯង ។
 ម្នួលភិក្ខុបំណងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំអាក្រក់
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្នួលភិក្ខុបំណងឡាយ អ្នកបំណងឡាយភយ្យសិក្សា
 យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

[២២៣] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងទៅ ជិតត្រង់សាវត្ថិ ...
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នួលភិក្ខុបំណងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 ជាបេសំអាក្រក់ ។ បេ ។ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

(២២២) ឧបាសិក្ខុវេ អាគារសេ វេរុណា ឆាម
 វាតា វាយន្តិ ឆត្ត យោ បក្ខី កច្ឆតិ តាមមិ វេរុណា
 វាតា មិបន្តិ តស្ស វេរុណាវត្ថុវត្ថុស្ស អញ្ញោនេ បាណ
 កច្ឆន្តិ អញ្ញោន បក្ខា កច្ឆន្តិ អញ្ញោន សិសិ កច្ឆតិ
 អញ្ញោន កាយោ កច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ឥនេតតោ ភិក្ខុ លាភសញ្ញាសិលោកេន អភិក្ខុតោ
 បរិយោជន្តចិត្តោ បុព្វណ្ណាសមយំ ជំវាសេនា បក្ខុចិវមា-
 នាយ តាមិ វា ជិកមិ វា មិណ្ណាយ បរិសតិ អាត្មិ-
 តេនេវ កាយេន អាត្មិតាយ វាហាយ អាត្មិតេន
 ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយោ អសិវុតេហិ ឥន្ទ្រិ-
 យេហិ សោ ឆត្ត បស្សតិ មាតុត្តាមិ ទុដ្ឋិវត្ថុំ វា
 ទុប្បាវតិ វា តស្ស មាតុត្តាមិ ទិស្វាន ទុដ្ឋិវត្ថុំ វា
 ទុប្បាវតិ វា វាតោ ចិត្តំ អនុដ្ឋិសេតិ សោ វាតា-
 ទុដ្ឋិសេន ចិត្តេន សិក្ខំ បព្វត្តាយ ហិបាយា-
 វត្តតិ តស្ស អញ្ញោ ចិវិ ហារន្តិ អញ្ញោ បក្ខុ ហារន្តិ

(២២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេរុណា (ឡូស៍ព្យុន) បក់ទៅ
 លើអាគារសេ សត្វស្វាបណា ហើរទៅលើអាគារសេនោះ វេរុណាក៏បក់
 ដាក់សត្វស្វាបនោះ សត្វស្វាបនោះ លុះត្រូវវេរុណាក៏ដាក់ឡើងហើយ
 ដើរពីរសាត់ទៅដោយឡែក ស្វាបក៏រសាត់ទៅដោយឡែក ក្បាល
 ក៏រសាត់ទៅដោយឡែក ដងខ្នងក៏រសាត់ទៅដោយឡែក (យ៉ាងណា
 មិញ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ត្រូវលាភ-
 សញ្ញាដើរសេចក្តីសរសើរគ្របសន្តិក៍ ប្រើតិចិត្ត ក៏ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់
 បាត្រមិនច្រើនវេលាបុព្វណ្ណាសមយំ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្តី និងម
 ក្តី ដើម្បីបំណុលទុក ដោយមិនបារម្ភកាយ មិនបារម្ភភព មិន
 បារម្ភចិត្ត មិនបារម្ភប្រៀបស្មារតី មិនបារម្ភសង្រួមឥន្ទ្រិយ ភិក្ខុ
 នោះ ក៏ឃើញមាតុត្រាមក្នុងទីនោះ ស្លៀកសំពត់មិនស្រួលក្តី ដណ្តប់
 សំពត់មិនស្រួលក្តី ភិក្ខុនោះ លុះបារម្ភឃើញមាតុត្រាម ដែលស្លៀក
 សំពត់មិនស្រួលក្តី ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួលក្តី កនៈក៏ពិចារចិត្ត ភិក្ខុ
 នោះ លុះត្រូវកនៈគ្របសន្តិក៍ចិត្តហើយ ក៏ពាលលាសិទ្ធា ត្រឡប់ទៅ
 កាន់ហ៊ុនកេចរិញ ពួកភិក្ខុខ្លះទៀតក៏យកចិវិ ពួកភិក្ខុខ្លះទៀតយកបាត្រ

លាភសញ្ញាសំយុត្តស្ស សុទ្ធករិទ្ធ សញ្ញាភិក្ខុភាវោ

អញ្ញោ ឯសីទទិ ហរទ្ធិ អញ្ញោ ស្វចិយរិ ហរទ្ធិ វេរុ-
វាតុត្តិស្សរិ សត្តុណស្ស ។ ឃី ធារុណោ ទោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ មេ ។ ឃី ឆិញ្ញិ វោ ភិក្ខុវេ
សិក្ខុតព្វទ្ធិ ។ ឃី ។

[២២៥] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ មេ ។ អធិតមាយ ។

[២២៦] ឥដាហំ ភិក្ខុវេ ឃីតត្ថិ បុគ្គលិ ប-
ស្សមិ សញ្ញារោ អភិក្ខុតំ ចរិយាទិទ្ធិចិត្តំ កាយស្ស
ភេទា បរម្មណា អមាយំ ទុក្ខតំ វិចិហាតំ ជិវយំ
ឧបច្ឆិ ។ ឥធម បដាហំ ភិក្ខុវេ ឃីតត្ថិ បុគ្គលិ
បស្សមិ អសញ្ញារោ អភិក្ខុតំ ចរិយាទិទ្ធិចិត្តំ កា-
យស្ស ភេទា បរម្មណា អមាយំ ទុក្ខតំ វិចិហាតំ
ជិវយំ ឧបច្ឆិ ។ ឥធម បដាហំ ភិក្ខុវេ ឃីតត្ថិ
បុគ្គលិ បស្សមិ សញ្ញារោ ច អសញ្ញារោ ច

លាភសញ្ញាសំយុត្ត សុទ្ធករិទ្ធ ភាវនេបុន្ណលត្រូវសញ្ញាគ្របសង្កត់

ពួកភិក្ខុឯទៀតយកនិសិទ្ធនៈ ពួកភិក្ខុឯទៀតយកបំពង់មូល របស់ភិក្ខុ
នោះ ដូចគ្នានឹងសត្វស្លាប់ដែលត្រូវប្រែប្រួលក្របកំបាំង ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាប់សំគ្រក់
យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មវិសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[២២៥] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រើគង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
ជាប់សំគ្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើទូរសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គឺជាគតឃើញ
បុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវត្រៀមសញ្ញាៈគ្របសង្កត់ ប្រើកចិត្ត លុះបែកព្វាយ
រាងកាយទាន់មុខអំពីមរណៈ តែងទៅកើតក្នុងកំណើតវិញ ប្រេក
អសុរកាយ ខរក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងលោក
នេះ គឺជាគតឃើញបុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវសញ្ញាៈ^(១)គ្របសង្កត់ ប្រើក
ចិត្ត លុះបែកព្វាយរាងកាយទាន់មុខអំពីមរណៈ តែងទៅកើតក្នុងកំណើត
វិញ ប្រេក អសុរកាយ ខរក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោក
នេះ គឺជាគតឃើញបុគ្គលពួកខ្លះ ត្រូវត្រៀមសញ្ញាៈផង អសញ្ញាៈផង

១ មិនមានត្រៀមសញ្ញាព្វដា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

តទុកយេន អភិក្ខតិ បរិយោទិន្ទមិភ្នំ កាយស្ស ភេនា
បរម្មរណា អហយំ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆាតិ និរយំ ឧបបដ្ឋិ ។
ឯវិ នាំរុណោ ខោ ភិក្ខុវេ លាភសន្តារសិលោកោ
។ បេ ។ ឯវដ្ឋិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតព្វន្តិ ។

[២២៧] ឥនមកោច គភវា ឥនិ វត្ថាទ សុកតោ
អថាបរិ ឯគនកោច សន្តា

យស្ស សន្តារិយមាទស្ស
អសន្តារេន ច្ចកយិ
សមាធិ ន វិកម្មតិ
អប្បមាណវិហារិយោ^(១)
តិ ណាយំនិ សាគតិកំ
សុទ្ធមនិដ្ឋិវិបស្សកំ
ឧមាណាទត្តយារាមិ
អាហុ សប្បរិសោ ឥតិកំ ។ នសមិ ។

សុត្តន្តា បរិវោ ។

១ ឧ. ច. អប្បមាណវិហារិយោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

តាំងពីពោះគ្របសន្តតំ ប្រើគេចិត្ត សុខបែកប្លាយពន្យាយ ខាងមុខអំពី
មរណៈ តែនិទៅកើតក្នុងកំណើតគិរិញ្ញន ប្រេក អសុរកាយ ខេត ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសន្តារៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រង
យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ ។

[២២៧] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់សម្តែងសូត្រនេះ ល្អៗ
ព្រះសុត្តន្តជាសាស្តា បានសម្តែងសូត្រនេះចប់ហើយ ក៏ទ្រង់ពោលនូវ
តថាធិន្ទដូច្នោះ គេទៅទៀតថា

សមាធិ បេសក្តលណា ដែលមានប្រក្រតិទៅដោយផល-
សមាធិ ប្រមាណមិនបាន វេមនិមិនញាប់ញ័រដោយសន្តារៈ
ផង ដោយអសន្តារៈផង ដោយសន្តារៈនិងអសន្តារៈទាំងពីរ
ផង អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយវេមនិពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែល
ជាអ្នកគំនិត មានព្យាយាមជាប់គ្នា ជាអ្នកឃើញច្បាស់
ដោយទិដ្ឋិដ៏សុខុម ក្រេកអរចំពោះព្រះនិព្វាន ជាទីក្រិយ
នៃទុបាទាន ថាជាសប្បុរស ។ ចប់សូត្រទី ១០ ។

ចប់ សុត្តន្តទី ១០ ។

លោកសក្ការសំយក្កស្ស សុទ្ធករិទ្ធ ១១៦

តស្ស ឧទ្ធានំ

សុទ្ធកំ ពន្លិសំ កុម្មំ
ធីយលោមិ បុណ្យកំ
អសនំ សរិ សិគាលំ
វេរម្ពេន សកយ្ហកុន្តិ ។

លោកសក្ការសំយក្ក សុទ្ធករិទ្ធ ១១៦

ឧទ្ធានំនៃសុទ្ធករិទ្ធនោះគឺ

និយាយអំពីលោកសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរសុទ្ធ ១ និយាយ
អំពីលោកសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរប្រៀបដោយផ្លូវសុទ្ធ ១
ប្រៀបដោយមូលពាក់សត្វអណ្តើក ១ ប្រៀបដោយមេចៀម
មានរោមវែង (ប្រៀបដោយសត្វករោងបាតដុំលាមក ១)
ប្រៀបដោយកាំរុះ ១ ប្រៀបដោយសរ ១ ប្រៀបដោយ
សត្វចកពាស ១ ប្រៀបដោយវេរម្ពេក ១ និយាយអំពី
បុគ្គលមានចំក្រវ៉ៃសក្ការៈជាដើមគ្របសង្កត់ ១ ។

បាតិវត្ត

[២២៩] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ មេ ។ អនិគមាយ ។

[២២៧] ឥតាហំ ភិក្ខុវេ ឯកទ្ធិំ បុត្តលំ ឃិ
ចេតសា ចេតោ បរិទ្ធិ ចជាតាមិ ន កិយមាយស្នា
សុវណ្ណាតាតិយាមិ រូបិយទុណ្ណបរិម្ភយ ហេតុ សឡ-
ជាទមុសា កាសេយ្យតិ ឥមេនំ បស្សមិ អបវេន
សមយេន លាភសញ្ញាសិលោកោន អភិក្ខតិ បរិយា-
ទិទ្ធិចិក្ខិ សឡជាទមុសា កាសន្តិ ។ ឃិ ធារុណោ
ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ មេ ។ ឃិវត្តិ
វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតព្វន្តិ ។ បឋមំ ។

[២៣០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ មេ ។ អនិគមាយ ។

បាតិវត្ត

[២២៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
ជាបេសកក្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

[២២៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គថាគតកំណត់
ដឹងច្បាស់ ឲ្យចិត្តបុគ្គលពួកខ្លះ ងាយចិត្តរបស់គថាគត យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនពាលសម្បជានមុសា (និយាយកុហកទាំងដឹងខ្លួន)
ព្រោះហេតុនៃគាដទំទាស ដំពេញដោយលំអិតវង់ប្រាក់ទេ លុះសម័យ
ទាំងក្រោយមក គថាគតឃើញបុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តី
សរសើរគ្របសង្កត់ ប្រើតែចិត្ត កំពាលឲ្យសម្បជានមុសា ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈ និងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់
យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

[២៣០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
ជាបេសកក្រក់ ។ មេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ។

លាភសក្ការសំយោគ ពាទិវត្ត លាភសក្ការសំលោកភិក្ខុភារា

[២៣០] ឥតាហំ ភិក្ខុវេ ឯតទ្ធិ បុគ្គលំ ឃីរិ
ខេតសា ខេតោ បរិច្ច បដាបាមិ ឯ ភាយមាយស្មា
រូបិយមាតិយាមិ សុវណ្ណានុស្សាបរិម្ពវាយ ហេតុ សម្ម-
ជាឧមុសា ភាសេយ្យតិ តមេនំ បស្សមិ អបវេន សម-
យេន លាភសក្ការសំលោកេន អភិក្ខុតិ បរិយា-
និទ្ធិចិត្តិ សម្មជាឧមុសា ភាសន្តិ ។ ឃីរិ ឆារុណា ទោ
ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសំលោកោ ។ បេ ។ ឃីរិ ភេ
ភិក្ខុវេ សិក្ខុតទ្ធិ ។ ទុតិយំ ។

[២៣២] សាវត្ថិយំ វិហាតិ... ឥតាហំ ភិក្ខុវេ ឯតទ្ធិ
បុគ្គលំ ឃីរិ ខេតសា ខេតោ បរិច្ច បដាបាមិ ឯ
ភាយមាយស្មា សុវណ្ណានុស្សាបរិម្ព ហេតុ ... សុវណ្ណា-
នុស្សាបរិម្ព ហេតុ ... សិក្ខុតទ្ធិស្សាបរិម្ព ហេតុ ...
សិក្ខុតទ្ធិស្សាបរិម្ព ហេតុ ... បរិយាយិ ជាត្របេបរិ-
ម្ពវាយ ហេតុ ... ភាមិសតិក្ខុតទ្ធិហេតុមិ ... ជីវិតហេ-
តុមិ ... ជនបធនក្សណិយាមិ ហេតុ សម្មជាឧមុសា
ភាសេយ្យតិ តមេនំ បស្សមិ អបវេន សម-
យេន លាភសក្ការសំលោកេន អភិក្ខុតិ បរិយា-
និទ្ធិចិត្តិ

លាភសក្ការសំយោគ ពាទិវត្ត ពាទិបុគ្គលត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់

[២៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គឺជាគតកំណត់
ដឹងច្បាស់ ខ្ញុំចិត្តបុគ្គលក្នុងខ្លួន ដោយចិត្តរបស់គេជាគត យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុនៃការជំនុំប្រាក់ ដ៏ពេញ
ដោយលំអិតនៃម្ចាស់ទេ លុះសម័យខាងក្រោយមក គឺជាគតឃើញបុគ្គល
នោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ ប្រើចិត្ត ក៏
ពោល ខ្ញុំសម្បជានមុសា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិង
សេចក្តីសរសើរ ជាប់គ្រប់គ្រង យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[២៣២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ព្រះអង្គប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គឺជាគតកំណត់
ដឹងច្បាស់ ខ្ញុំចិត្តបុគ្គលក្នុងខ្លួន ដោយចិត្តរបស់គេជាគត យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុនៃមុំម្ចាស់ ១ ... ព្រោះ
ហេតុនៃមុំម្ចាស់ ១០០ ... ព្រោះហេតុនៃមុំម្ចាស់សិក្ខុ ១ ... ព្រោះហេតុ
នៃមុំម្ចាស់សិក្ខុ ១០០ ... ព្រោះហេតុនៃជំនុំដ៏ ដ៏ពេញដោយមាស ...
ព្រោះហេតុនៃភាមិសៈចម្លងចម្លង ... ព្រោះហេតុនៃជីវិត ... ព្រោះហេតុ
នៃស្រីមានលំអក្នុងជនបទ លុះសម័យខាងក្រោយមក គឺជាគតឃើញ
បុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរគ្របសង្កត់ ប្រើចិត្ត

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិខានិក្ខ

សម្បជានុសា កាសន្តិ ។ ឃី ឆានុណោ ទោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ ចេ ។ ឃីវត្តិ វោ ភិក្ខុវេ
សិក្ខុវត្តន្តិ ។ ធសមិ ។

ពារិវេណ ខុតិយោ ។

តស្ស ទុក្ខានិ

ទ្វេ ចាតិ ទ្វេ សុវណ្ណា
សិក្ខីហំ អចរេ ធុវេ
ចឃី កិក្ខុក្ខិជីវិត
ជធមធកល្យាណិយោ ធសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិខានិក្ខ

កំពោលនូវសម្បជានុសា ។ ម្នាលភិក្ខុចំនុច្យាយ លាភសញ្ញាខិន
សេចក្តីសរសើរ ជាបេសំអាត្រកំ យ៉ាងនេះឯង ។ ចេ ។ ម្នាលភិក្ខុចំនុ
ច្យាយ អ្នកចំនុច្យាយឃ្លីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

ចប់ ពារិវេណ ទី ២ ។

ទុក្ខានិវេណិក្ខន្ធានិ គី

និយាយអំពីកងទ័ពលើក និយាយអំពីមាសពីរលើក និ-
យាយអំពីមាសសិក្ខីពីរលើក និយាយអំពីផែនដី ១ និយាយ
អំពីអាមិសបន្តិចបន្តួច ១ និយាយអំពីជីវិត ១ និយាយអំពី
ស្រីមានលំអក្នុងជនបទ ១ ជា ១០ ។

មាតុភ្នាមវិគ្គ

[២៣៣] សារត្តិយំ វិហរតិ ... គត្រ ទោ ភគវា ...
នាវុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។ អធិ-
កមាយ ។

[២៣៤] ឯ ភស្ស ភិក្ខុវេ មាតុភ្នាមោ ឯកោ
ឯកស្ស ចិត្តំ បរិយាធាយេ តិដ្ឋតិ យស្ស លាភ-
សញ្ញាវសិលោកោ ចិត្តំ បរិយាធាយេ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។
ឯវំ នាវុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ
។ បេ ។ ឯវុញ្ញំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុក្ខន្ធិ ។ បេ ។

[២៣៥] សារត្តិយំ វិហរតិ ... នាវុណោ ភិក្ខុវេ
លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ បេ ។ អធិកមាយ ។

មាតុភ្នាមវិគ្គ

[២៣៣] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រឆន្តទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ប្រជុំគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ
លាភសញ្ញាវសិលោកោ ជាបេសកក្រត ។ បេ ។ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តី
អន្តរាយផលការគ្រាស់ដឹង ។

[២៣៤] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ លាភសញ្ញាវសិលោកោ
រមែងគ្របសន្តិភ័យ ខែបុគ្គលណាបាន ឯមាតុភ្នាមម្នាក់ មិនអាច
គ្របសន្តិភ័យ ខែបុគ្គលនោះ សូម្បីតែម្នាក់បានទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំឡាយ លាភសញ្ញាវសិលោកោ ជាបេសកក្រត យ៉ាង
នេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ អ្នកចាំឡាយភ្នំសិក្សា យ៉ាង
នេះទេ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

[២៣៥] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រឆន្តទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ព្រះអង្គគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ លាភសញ្ញាវសិលោកោ
ជាបេសកក្រត ។ បេ ។ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីអន្តរាយផលការគ្រាស់ដឹង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ទី១៧

[២៣៦] ឧ ភស្ម ភិក្ខុវេ ជនបទកល្យាណី
 ឯកា ឯកស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ យស្ស លាភ-
 សញ្ញាសិលោកោ ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។
 ឯវិ ធារុណោ ខោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ
 ។ បេ ។ ឯវត្តំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតត្វន្តំ ។ ឧតិយំ ។

[២៣៧] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ លា-
 ភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ អធិកមាយ ។

[២៣៨] សត្វា ភិក្ខុវេ ឧបាសិកា ឯតំ បុត្តតំ
 ចិយំ មធាបំ ឯវិ សម្មា អាយាទមាថា អាយាទេយ្យ
 តាទិសោ តាត ភវាហិ យាទិសោ ចិត្តោ ឧ កមាមតិ
 ហត្ថកោ ឧ អាឡវកោតិ ។ ឯសា ភិក្ខុវេ តុលា
 ឯតំ បមាលំ មម សាវកាទំ ឧបាសកាទំ យទិទំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ទី១៧

[២៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 គ្របសង្កត់ចិត្ត ខែបុគ្គលណាបាន ឯស្រីមានលំអក្នុងជនបទម្នាក់ មិន
 អាចគ្របសង្កត់ចិត្ត ខែបុគ្គលនោះ សូម្បីតែម្នាក់បានទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសក្រក់ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះ
 ចុះ ។ ចប់សូត្រទី២ ។

[២៣៧] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រងំនីវេ ជិត្រុធិសាវត្ថិ ...
 ព្រះអង្គប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 ជាបេសក្រក់ ។ បេ ។ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីអន្តរាយដល់ការប្រាសដីធី ។

[២៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើទុកសក្តានុបក្ស
 កាលនិយាយអង្វរដោយប្រវែង ក៏និយាយអង្វរ ចំពោះកូនប្រុសតូចម្នាក់
 ដែលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត យ៉ាងនេះថា ខែកូន ចូរទុកទាន
 កុលាសម្បត្តិប្រាកដដូចចិត្តរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំឯងហត្ថកទុកសក្តានុបក្ស
 ចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកទុកសក្តានុបក្សសេសសល់រាងកាយ

លក្ខសញ្ញាសំយុង្គស្ស មាតុត្តារវន្ត សាវ័ណ្ណមាណកាវេ

ចិត្តោ ធិ ភហមតិ ហត្ថុតោ ធិ អាឡុវតោ ។ សេច ខោ
 ត្ថំ តាត អតារស្ស អនតវយំ បទ្ធវសិ តាទិសោ តាត
 ភវហិ យាទិសា សាវ័ប្បត្តិមោត្តល្លាតាតិ ។ ឃសា ភិក្ខុវេ
 តុលា ឃតំ បមាលំ មម សាវតានំ ភិក្ខុនំ យេទិទិ
 សាវ័ប្បត្តិមោត្តល្លាតា ។ មា ធិ ខោ តវិ តាត សេត្តិ
 អប្បត្តមាទសំ លាភសញ្ញាវសិលោកោ អនុចាប្បណា-
 តិ(១) ។ តញ្ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សេត្តិ អប្បត្តមាទសំ
 លាភសញ្ញាវសិលោកោ អនុចាប្បណាតិ សោ តស្ស
 ហោតិ អន្តរយាយ ។ ឃវិ ធារណា ខោ ភិក្ខុវេ
 លាភសញ្ញាវសិលោកោ ។ មេ ។ ឃវត្តិ វេ ភិក្ខុវេ
 សិក្ខិត្តត្ថន្តិ ។ តតិយំ ។

១ ឧ. ម. អនុចាប្បណាតិ ។

លក្ខសញ្ញាសំយុង្គស្ស មាតុត្តារវន្ត កាលខែសាវ័កាខាត

មានតែចិត្តភហមតិ ១ ហត្ថកាបាសកអ្នកស្រុកអាឡុវិ ១ ខ្ញុំដេដក្លីត
 ខ្ញុំ ដេខ្នាត ។ (ទុបាសិកាតប្រិទិយាយអន្ធិវេ) ខែក្នុង បើឯងចេញចាក់
 ផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ខែក្នុង ចូរចាមានគុណសម្បត្តិប្រាកដ
 ដូចជាព្រះសាវ័ប្បត្តិទិព្រះមោត្តល្លានចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 ពួកភិក្ខុជាសាវ័ករបស់ភោគ មានតែសាវ័ប្បត្តិទិមោត្តល្លាន ខ្ញុំ ដេ
 ដេក្លីត ខ្ញុំ ដេខ្នាត ។ (ទុបាសិកាតប្រិទិយាយអន្ធិវេ) ខែក្នុង លាភ-
 សញ្ញាៈទិទិសេចក្តីសរសើរ កុំបីដកដល់ក្នុងឯង ដែលនៅជាសេតុប្បត្តល
 មិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផលនៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើលាភសញ្ញាៈ ទិទិសេចក្តីសរសើរ មកដល់ភិក្ខុនោះ ដែលនៅជា
 សេតុប្បត្តល មិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល លាភសញ្ញាៈទិទិ
 សេចក្តីសរសើរនោះ មាំឱ្យកើតសេចក្តីអន្តរាយដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈទិទិសេចក្តីសរសើរ ជាប់សំគ្រក់ យ៉ាង
 នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាង
 នេះចុះ ។ ចប់ស្សត ទី ៧ ។

[២៣៧] សាវត្ថុយំ វិហារនិ ... ធារុណា ភិក្ខុវេ លា-
កសញ្ញាសំលោកោ ។ បេ ។ អនិគមាយ ។

[២២០] សទ្ធា ភិក្ខុវេ ឧបាសិកា ឯតំ ជីតំ
ចំយំ មចាចំ ឯវំ សម្មា អាណាចហោ អាណារិយេ
តាទិសា អាយេ កកហំ យាទិសា ទុដ្ឋត្តក ច ឧ-
បាសិកា វេឡុកណ្ណតិយោ ច ឧទ្ធិមាតា ។ ឯសា
ភិក្ខុវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវិកានំ ឧបា-
សិកានំ យទិទំ ទុដ្ឋត្តក ច ឧបាសិកា វេឡុ-
កណ្ណតិយោ ច ឧទ្ធិមាតា ។ ស(ច ទោ ភិ អាយេ
អការស្មា អនការិយំ បទ្ធវជសិ តាទិសា អាយេ កកហំ
យាទិសា ទេមា ច ភិក្ខុវេ ឧប្បលវណ្ណា ហានិ ។
ឯសា ភិក្ខុវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវិកានំ
ភិក្ខុវេ យទិទំ ទេមា ច ភិក្ខុវេ ឧប្បលវណ្ណា
ច ។ មា ច ទោ តំ អាយេ សេត្តំ អប្បត្តមា-
នសំ លាកសញ្ញាសំលោកោ អនុបាធុណាតិទិ ។

[២៣៧] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាកសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំហក្រក់
។ បេ ។ ធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ជីវិត ។

[២២០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាសិកាមានសព្វ កាលបើ
និយាយអង្វរដោយប្រពៃ ក៏និយាយអង្វរចំពោះកូនស្រីម្នាក់ ដែលជា
ទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត យ៉ាងនេះថា ខែនាង ចូរនាងមានកុណ-
សម្បត្តិប្រាកដដូចជាបាសិកាឈ្មោះទុដ្ឋត្តក និងបាសិកាឈ្មោះវេឡុ-
កណ្ណតិយានុមាតា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកបាសិកាជា
សាវិការបេសំហក្រក មានខែនាងទុដ្ឋត្តកបាសិកា ១ នាងវេឡុកណ្ណ-
តិយានុមាតា ១ ខ្ញុំ ជាជញ្ជីង ខ្ញុំ ជាឱក ។ (ប្រសិនបើបាសិកា
និយាយអង្វរថា) ខែនាង បើឯងចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលទៅកាន់
ផ្ទះ ខែនាង ចូរនាងមានកុណសម្បត្តិ ប្រាកដដូចជាខែនាងទេហភិក្ខុ
និងនាងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកភិក្ខុ
ជាសាវិការបេសំហក្រក មានខែនាងទេហភិក្ខុ ១ ឧប្បលវណ្ណភិក្ខុ ១
ខ្ញុំ ជាជញ្ជីង ខ្ញុំ ជាឱក ។ (ប្រសិនបើបាសិកានិយាយអង្វរថា) ខែ
នាង លាកសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ កុំបំបែកជិតដល់នាងឯង ដែល
នៅជាសេដ្ឋក្ខណៈ មិនទាន់បានសម្រេចព្រះអរហត្តផលនៅឡើយ ។

លាភសញ្ញាសំយុត្តស្ស មាតុត្តមវន្ត លាភសញ្ញាសំពោកស្សាទិឡោដានំ
 គតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនី សេត្តិ អប្បត្តមាធិសី លាភ-
 សញ្ញាសំលោកោ អនុចាមុណាតិ សោ គស្សា ហោតិ
 អន្តរាយាយ ។ ឃី ធារុណោ ខោ ភិក្ខុវេ លាភ-
 សញ្ញាសំលោកោ ។ យេ ។ ឃីត្ថិ វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខុ-
 តទ្ធិន្តិ ។ តត្ថន្តិ ។

[២៤០] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ
 សមណា វា ប្រាហ្មណា វា លាភសញ្ញាសំលោកស្ស
 អស្សាធាតុ អាទីនវត្តា ទិស្សរណាត្វ យដាក្ខតិ ធម្មជា-
 ធិន្តិ (ឃី កោតតិ) បជាធិន្តិ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្មជ្ឈ វិហារន្តិតិ ។ បញ្ចមំ ។

លាភសញ្ញាសំយុត្ត មាតុត្តមវន្ត កាមិនីនិអាទិស្សជាដើមនៃលាភសញ្ញា និងសេចក្តីសរសើរ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើលាភសញ្ញា និងសេចក្តីសរសើរ មកដឹកជល់
 ភិក្ខុនីនោះ ដែលនៅជាសេតុប្បត្តល, មិនចាំបាច់សម្រេចព្រះអាហារក្នុ-
 ផលទៅឡើយ លាភសញ្ញា និងសេចក្តីសរសើរនោះ ចាំឱ្យកើតសេចក្តី
 អន្តរាយជល់ភិក្ខុនីនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញា និងសេចក្តី
 សរសើរ ជាបេសកក្រឹតិ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី២ ។

[២៤១] ព្រះមានព្រះភាគ ប្រន័តន៍នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ ឬ ប្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹង
 ច្បាស់ភាគពិត ខ្ញុំអាទិសិទ្ធិផង ខ្ញុំចោលផង នៃលាភសញ្ញា និង
 សេចក្តីសរសើរ ខ្ញុំទុបាយជាគ្រឿងលាស់ចាល ខ្ញុំលាភសញ្ញា
 និងសេចក្តីសរសើរផង (គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ) ដឹងច្បាស់ ធ្វើឱ្យដាក់
 ច្បាស់ សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ។ ចប់សូត្រទី២ ។

[២២២] សាវត្ថុសិ វិហារតិ ... យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ
សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លាភសញ្ញាវសិលោកាស្ស
សមុទយេត្វ អនុផ្កមេត្វ អស្សាទេត្វ អាទិទេវេត្វ ជិស្ស-
វណេត្វ យថាភូតំ ធម្មជាទន្ធិ (ឃិវំ កាភត្ថំ) ។

[២២៣] យេ ច ទោ កេចិ ភិក្ខុវេ សមណា វា
ព្រាហ្មណា វា លាភសញ្ញាវសិលោកាស្ស សមុទយេត្វ
អនុផ្កមេត្វ អស្សាទេត្វ អាទិទេវេត្វ ជិស្សវណេត្វ យ-
ថាភូតំ ចជាទន្ធិ (ឃិវំ កាភត្ថំ) វិហារតិ ។ ទដ្ឋិ ។

[២២៤] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... យេ ហិ កេចិ
ភិក្ខុវេ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា លាភសញ្ញាវសិ-
លោកំ ធម្មជាទន្ធិ លាភសញ្ញាវសិលោកាសមុទយំ
ធម្មជាទន្ធិ លាភសញ្ញាវសិលោកានិទេវេ ធម្មជាទន្ធិ

[២២២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹង
ច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំហេតុជាទិវិតឡើងផង ខ្ញុំសេចក្តីវិនាសផង ខ្ញុំកា-
និសន្សីផង ខ្ញុំទោសផង ខែលាភសញ្ញាវសិលោកសមុទយេ ខ្ញុំ
ទុបាយជាគ្រឿងរលាស់ចោល ខ្ញុំលាភសញ្ញាវសិលោកសមុទយេ
(គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ) ។

[២២៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ណា
មួយ ដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំហេតុជាទិវិតឡើងផង ខ្ញុំសេចក្តីវិនាស
ផង ខ្ញុំកានិសន្សីផង ខ្ញុំទោសផង ខែលាភសញ្ញាវសិលោកសមុទយេ
ខ្ញុំទុបាយជាគ្រឿងរលាស់ចោល ខ្ញុំលាភសញ្ញាវសិលោកសមុទយេ
(គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ) ។ ធម្មសូត្រ ទី ៦ ។

[២២៤] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈ ឬ ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនដឹងច្បាស់
ខ្ញុំលាភសញ្ញាវសិលោកសមុទយេ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំហេតុជាទិវិតឡើង
ខែលាភសញ្ញាវសិលោកសមុទយេ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំការរលាស់ខែលាភ-

លោកសក្ការសិលោកោ ហោសក្ការសិលោកោ ហោសក្ការសិលោកោ

លោកសក្ការសិលោកោ ហោសក្ការសិលោកោ ហោសក្ការសិលោកោ

អដ្ឋិ (ឃុំ កោតត្បូង) បដាអដ្ឋិ សយំ អភិញ្ញា សដ្ឋិកត្វា

ឧបសម្បជ្ជ វិហារន្តិច្ឆិ ។ សត្តមំ ។

[២២៨] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... ធាតុលោក ភិក្ខុវេ លា-

កសក្ការសិលោកោ ។ លោកសក្ការសិលោកោ ភិក្ខុវេ

ធម៌ ធីន្ទតិ ធម៌ ធរត្វា អដ្ឋិ ធីន្ទតិ អដ្ឋិ ធរត្វា មិសំ ធីន្ទតិ

មិសំ ធរត្វា ធម្មារុំ ធីន្ទតិ ធម្មារុំ ធរត្វា អដ្ឋិ ធីន្ទតិ

អដ្ឋិ ធរត្វា អដ្ឋិមិញ្ញំ អាហារុំ ធីន្ទតិ ។ ឃុំ ធាតុលោក

ទោ ភិក្ខុវេ លោកសក្ការសិលោកោ ។ មេ ។ ឃុំ ធាតុ

លោក ភិក្ខុវេ សិក្ខុតត្ថន្តិ ។ អដ្ឋមិ ។

លោកសក្ការសិលោកោ ហោសក្ការសិលោកោ ហោសក្ការសិលោកោ

សក្ការៈ ធីន្ទសេចក្តីសរសើរ មិនដឹងច្បាស់ខ្ញុំបដិបត ជាដំណើរទៅ

កាន់ហេតុជាទីរេត វៃលោកសក្ការៈធីន្ទសេចក្តីសរសើរ (គប្បីធ្វើយ៉ាង

នេះចុះ) ដឹងច្បាស់ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខម

ដោយខ្លួនឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

[២២៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ទៅ ជិតត្រង់សាវត្ថុ ...

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ លោកសក្ការៈធីន្ទសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រាម ។

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ លោកសក្ការៈធីន្ទសេចក្តីសរសើរ តែងកាត់ខ្សែស្បែក

ក្រៅ លុះកាត់ស្បែកក្រៅហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែក

ក្នុងហើយ តែងកាត់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ តែងកាត់សរសៃ លុះ

កាត់សរសៃហើយ តែងកាត់ផ្លូវ លុះកាត់ផ្លូវហើយ តែងចាក់

ចូល ដល់ខ្លួនក្នុងផ្លូវ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ លោកសក្ការៈធីន្ទសេចក្តី

សរសើរ ជាបេសកក្រាម យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ទាយ

អ្នកចាំនិទ្ទាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[២៤២] សាវត្ថិយំ វិហារតំ ... តត្រ ទោ កកវា...
 ធារុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ លា-
 ភសញ្ញាសិលោកោ ភិក្ខុវេ ធវី ជំនួតិ ធវី ទេត្វា
 ធម្មំ ជំនួតិ ធម្មំ ទេត្វា មិសំ ជំនួតិ មិសំ ទេត្វា
 ធមហារុំ ជំនួតិ ធមហារុំ ទេត្វា អដ្ឋិ ជំនួតិ អដ្ឋិ ទេត្វា
 អដ្ឋិមិញ្ចំ អាហទូ តិដ្ឋតិ ។

[២៤៧] សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ កលវា ចុវិសោ
 ធន្ហាយ កាលរដ្ឋយា ជង្វិ វេវេត្វា យិសេយ្យ សា ធវី
 ជិទ្កេយ្យ ធវី ទេត្វា ធម្មំ ជិទ្កេយ្យ ធម្មំ ទេត្វា មិសំ
 ជិទ្កេយ្យ មិសំ ទេត្វា ធមហារុំ ជិទ្កេយ្យ ធមហារុំ ទេត្វា
 អដ្ឋិ ជិទ្កេយ្យ អដ្ឋិ ទេត្វា អដ្ឋិមិញ្ចំ អាហទូ តិដ្ឋេយ្យ ។
 ឯវាមេវ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ធវី ជំនួតិ
 ធវី ទេត្វា ធម្មំ ជំនួតិ ធម្មំ ទេត្វា មិសំ ជំនួតិ

[២៤៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
 ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ
 លាភសញ្ញាៈ និនិសេចក្តីសរសើរ ថាបេសំតាក្រក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំទ្បាយ លាភសញ្ញាៈនិនិសេចក្តីសរសើរ តែងកាត់ស្បែកក្រៅ លុះ
 កាត់ស្បែកក្រៅហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ
 តែងកាត់ខ្យល់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ តែងកាត់ខ្យល់សរសៃ លុះ
 កាត់សរសៃហើយ តែងកាត់ផ្លូវ លុះកាត់ផ្លូវហើយ តែងចាក់ចុះដល់
 ខ្នុរក្នុងផ្លូវ ។

[២៤៧] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ដូចបុរសទាតកម្លាំង រុំស្មនៈហើយ
 ក្នុងដោយខ្សែរោមកខ្វុយសត្វដំបំ ខ្សែនោះ គប្បីកាត់ស្បែកក្រៅ
 លុះកាត់ស្បែកក្រៅហើយ គប្បីកាត់ខ្យល់ក្នុង លុះកាត់ខ្យល់ក្នុង
 ហើយគប្បីកាត់សាច់ លុះកាត់សាច់ហើយ គប្បីកាត់សរសៃ លុះ
 កាត់សរសៃហើយ គប្បីកាត់ផ្លូវ លុះកាត់ផ្លូវហើយ គប្បីចាក់ចុះ
 ដល់ខ្នុរក្នុងផ្លូវ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ លាភ-
 សញ្ញាៈនិនិសេចក្តីសរសើរ តែងកាត់ស្បែកក្រៅ លុះកាត់ស្បែកក្រៅ
 ហើយ តែងកាត់ស្បែកក្នុង លុះកាត់ស្បែកក្នុងហើយ តែងកាត់សាច់

លាភសញ្ញាសំយុង្ស ហត្ថសញ្ញា អាណាប្រាជ្ញា

មិសំ ទេន្ទា ទណ្ហំ ទិដ្ឋតិ ទណ្ហំ ទេន្ទា អដ្ឋិ ទិដ្ឋតិ
អដ្ឋិ ទេន្ទា អដ្ឋិមិញ្ចំ អាហាជ្ជ ទិដ្ឋតិ ។ ឃី ធារុណោ ទោ
ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសំលោកោ ។ មេ ។ ឃីវត្តិ កេ
ភិក្ខុវេ សិក្ខុតត្ថន្តិ ។ ទវមិ ។

(២២៥) សាវត្ថុយេ វិហាតិ...តត្រ ទោ កកវា...យោថ
សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវហំ ទីណាសវេ តស្សបេហំ លា-
ភសញ្ញាសំលោកំ អន្តរាយាយ វតាមិទិ ។ ឃី វុត្ត
អាយស្មា អាទេន្ទា កកវន្តិ ឃីតទេវេ តស្ស បទ កន្ត
ទីណាសវស្ស ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសំលោកោ
អន្តរាយាយាតិ ។

លាភសញ្ញាសំយុង្ស ហត្ថសញ្ញា កាលាភស្ការបស់ព្រះអាទុ

លុះកាត់សាច់ហើយ តែតិកាត់សវេស លុះកាត់សវេសហើយ តែត
កាត់ផ្តិត លុះកាត់ផ្តិតហើយ តែតទាក់ចុចដល់ខ្លួនក្នុងផ្តិត ក៏យ៉ាងនោះ
ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជា
របស់ក្រក់ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយតប្បិសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៩ ។

(២២៥) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សូម្បីភិក្ខុណា ជាអហេតុទិណស្រព គង់កករោលថា លាភសញ្ញាៈ
និងសេចក្តីសរសើរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយដល់ភិក្ខុនោះវែង ។
កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះគោនខ្លាខ
អាយុ ក៏គ្រាបបង្គំមូលសូត្រព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បតិក្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ចុះលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
អន្តរាយ ដល់ភិក្ខុជាព្រះទិណស្រព តើដូចម្តេច ។

(២២៤) យោ ហិស្ស សា អាទន្ទ អនុប្បា ចេតោ-
 វិមុត្តិ នាហិ តស្ស លាភសញ្ញាសិលោកំ អន្តរាយាយ
 វនាមិ ។ យេ ច ខុស្ស វេ អាទន្ទ អប្បមត្តស្ស អាតា-
 មិទោ បហិតត្តស្ស វិហារតោ និដ្ឋធម្មសុខវិហារា អនិក-
 តា តេសាមាមស្ស លាភសញ្ញាសិលោកំ អន្តរាយាយ
 វនាមិ ។ ឯវិ នាវុណោ ទោ អាទន្ទ លាភសញ្ញាសិ-
 លោកោ កដុកោ ធុវសោ អន្តរាយិកោ អនុត្តរស្ស
 យោកត្វេមស្ស អនិកមាយ ។ តស្មាតិហ អាទន្ទ ឯវិ
 សិក្ខិតត្ថំ ឧប្បន្នំ លាភសញ្ញាសិលោកំ បដហិស្សាម
 ធន ទោ ឧប្បន្នោ លាភសញ្ញាសិលោកោ ចិត្តំ ប-
 រិយោធាយ វស្សតិទិ ។ ឯវត្តំ វេ អាទន្ទ សិក្ខិតត្ថន្ធំ ។
 នសមិ ។

មាតុត្តាមវដ្តោ ធម៌យោ ។

(២២៥) ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាទន្ទ ចេតាវិមុត្តិ ណា
 មិនបានកម្រើក គឺជាគតមិទោពោលថា លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ចេតាវិមុត្តិនោះទេ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ
 ប៉ុន្តែ កិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ជាអ្នកដុតកម្លៅកិលេស មានចិត្តបញ្ចូន
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានសម្រេចធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 (សុខក្នុងផលសមាបត្តិ) ណា គឺជាគតពោលថា លាភសញ្ញាៈនិង
 សេចក្តីសរសើររបស់កិក្ខុនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ធម៌ជា
 គ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នចាំនិរន្តរៈ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ លាភសញ្ញាៈ
 និងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសអាគ្រក់ ខាំឱ្យក្តៅជ្រួត គ្រោកគ្រោក ធ្វើ
 ខ្លូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ការត្រាស់ដឹង ខ្លូវព្រះនិព្វានជាទីក្សេមបាតយោគៈ
 កេតុណាជាគដវៃក្រលែងជាងគ្នា ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់អាទន្ទ
 ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកចាំនិរន្តរៈប្បសិក្ស យ៉ាងនេះ
 ថា យើងចាំនិរន្តរៈ និងលះបង់ខ្លួនលាភសញ្ញាៈ និងសេចក្តីសរសើរ
 ដែលកើតឡើងហើយ ចាំនិរន្តរៈនិងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ក៏កុំឱ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបានឡើយ ។ ម្ចាស់អាទន្ទ
 អ្នកចាំនិរន្តរៈប្បសិក្ស យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ១០ ។

ចប់ មាតុត្តាមវដ្តោ ទី ៣ ។

លាវសក្ការសំយុង្គស្ស មាតុត្តមវគ្គ ទ្បាខំ

តស្ស ទ្បាខំ

មាតុត្តមោ ធ កស្សណី
ឫត្តា ធ ឯកដីតុយា
សមណព្រាហ្មណា តីណិ
ធវិវដ្ត ធ ភិក្ខុនាតិ ។

លាវសក្ការសំយុង្គ មាតុត្តមវគ្គ ទ្បាខ

ទ្បាខនៃមាតុត្តមវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីមាតុត្រាម ១ និយាយអំពីស្រី មានសំអុក្ខន៍ជន-
បទ ១ និយាយអំពីកូនប្រុស ១ និយាយអំពីកូនស្រីម្នាក់ ១
និយាយអំពីសមណព្រាហ្មណ៍ មាន ៣ លើក និយាយអំពី
ស្បែកក្រៅ ១ និយាយអំពីខ្សែ ១ និយាយអំពីភិក្ខុ ១ ។

រោងវត្ត

[២៥០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ...តត្រ ទោ ភគវា...
នារុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។
លាភសញ្ញាសិលោកោន អភិក្ខុតោ បរិយាទិន្ទចិត្តោ
ភិក្ខុវេ ទេវទត្តោ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ ។ ឃី នារុណោ ទោ
ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ សិក្ខុតិព្វន្តិ ។
បឋមំ ។

[២៥១] សាវត្ថុយំ វិហារតិ...តត្រ ទោ ភគវា...
នារុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ លា-
ភសញ្ញាសិលោកោន អភិក្ខុតស្ស បរិយាទិន្ទចិត្តស្ស
ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស កុសលម្បលំ សឡុទ្ធផមគមា ។
ឃី នារុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ
។ បេ ។ សិក្ខុតិព្វន្តិ ។ ទុតិយំ ។

រោងវត្ត

[២៥០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំអាត្រកំ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅទុកត្រូវលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់
ប្រើតិចិត្ត ទើបបំបែកសង្ឃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈ
និងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំអាត្រកំ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ អ្នកទាំង
ឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

[២៥១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំអាត្រកំ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ទៅទុកត្រូវលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់
ប្រើតិចិត្ត ទើបកុសលម្សលដល់ខ្ញុំកិរិយាវាចក្សេត្តិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំអាត្រកំ យ៉ាងនេះឯង
។ បេ ។ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

លាភសញ្ញាសំយុត្តស្ស ហេវេត្តេ លាភសញ្ញាសិលោកាណាភា

[២៥២] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ កកវ... ។

នាវុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ លា-
ភសញ្ញាសិលោកោ ន អភិក្ខុតស្ស បរិយាទិដ្ឋចិត្តស្ស
ភិក្ខុវេ នេវទត្តស្ស កុសលោ នម្មោ សមុច្ឆេធមគមា ។
ឃីវិ នាវុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ
។ បេ ។ សិក្ខិតតព្វដ្ឋិ ។ តតិយំ ។

[២៥៣] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តត្រ ទោ កកវ... ។

នាវុណោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ ។ បេ ។ លា-
ភសញ្ញាសិលោកោ ន អភិក្ខុតស្ស បរិយាទិដ្ឋចិត្តស្ស
ភិក្ខុវេ នេវទត្តស្ស សុត្តោ នម្មោ សមុច្ឆេធមគមា ។
ឃីវិ នាវុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាសិលោកោ
។ បេ ។ សិក្ខិតតព្វដ្ឋិ ។ ចតុត្ថិ ។

លាភសញ្ញាសំយុត្ត ធមវុត្ត ភាពនៃលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរជាបេសំភាគ្រង់

[២៥២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំភាគ្រង់ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទៅទត្តត្រូវលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ រួច
រឹតចិត្ត ទើបកុសលធម៌ដល់ខ្ញុំកិរិយារបើកឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំភាគ្រង់ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
អ្នកទាំងឡាយធម្មសិក្ស យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[២៥៣] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំភាគ្រង់ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទៅទត្តត្រូវលាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ រួច
រឹតចិត្ត ទើបសុក្កធម៌ (ធម៌ស) ដល់ខ្ញុំកិរិយារបើកឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសំភាគ្រង់ យ៉ាងនេះ
ឯង ។ បេ ។ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិក្ស យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

[២៥៤] ឯតំ សមយំ ភក្កវា ភជគហោ វិហារនិ
 កិដ្ឋក្កដេ បព្វិតេ ។ អចិរហ្មត្តន្តោ ទេវទត្តេ តត្រ ទោ
 ភក្កវា ទេវទត្តំ អារត្តំ ភិក្ខុ អាមទ្កេសិ អត្តវាយ
 ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស លាភសញ្ញាវសិលោកោ ឧទហានិ
 បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសញ្ញាវសិលោកោ ឧទ-
 ហានិ ។

[២៥៥] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ កទលី អត្តវាយ
 ដលី ទេតិ បរាភវាយ ដលី ទេតិ ។ ឯវមេវ ទោ
 ភិក្ខុវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសញ្ញាវសិលោកោ
 ឧទហានិ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសញ្ញាវសិលោ-
 កោ ឧទហានិ ។

[២៥៦] សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វេទ្ណ អត្តវាយ
 ដលី ទេតិ បរាភវាយ ដលី ទេតិ ។ ឯវមេវ ទោ
 ភិក្ខុវេ អត្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសញ្ញាវសិលោកោ
 ឧទហានិ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសញ្ញាវសិលោ-
 កោ ឧទហានិ ។

[២៥៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននិទានភ្នំ
 ភិដ្ឋក្កដេ ជិតក្រុងកដគ្រឹះ ។ កាលដែលទេវទត្តចៀសចេញទៅ មិន
 យូរប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ប្រាសចេញទៅទត្ត ហើយគ្រាស់
 នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈ
 នឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈ
 នឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ។

[២៥៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមចេតិ បញ្ចេញផ្លូវមក
 ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្លូវមកដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់
 ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើង
 ដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[២៥៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមឫស្សី បញ្ចេញផ្លូវមក
 ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្លូវមកដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់
 ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើង
 ដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

លាភសក្ការសិយ្យស្ស ហេតុផ្តេ អស្សត្របមា

(២៤៧) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យន្តោ អន្តវាយ
ដលី ទេតិ បរាភវាយ ដលី ទេតិ ។ ឯវមេវ ខោ
ភិក្ខុវេ អន្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិលោកោ
ឧទទាទិ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិលោ-
កោ ឧទទាទិ ។

(២៤៨) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ អស្សតិ អន្តវាយ
ភត្តិ ភណ្ណាទិ បរាភវាយ ភត្តិ ភណ្ណាទិ ។ ឯវមេវ ខោ
ភិក្ខុវេ អន្តវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិលោកោ
ឧទទាទិ បរាភវាយ ទេវទត្តស្ស លាភសក្ការសិលោ-
កោ ឧទទាទិ ។ ឯវិ ធារុលោក ខោ ភិក្ខុវេ លាភ-
សក្ការសិលោកោ ។ ថេ ។ ឯវត្តិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុ-
តម្បន្តិ ។

(២៤៩) ឥទមភេច ភកវា ឥទំ វត្តាច សុកតោ
អថាបរិ ឯតទភេច សត្វា

លាភសក្ការសិយ្យ ហេតុផ្តេ ឧបមាដោយទេសេអស្សត

(២៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមបុរ បញ្ចេញផ្ទៃមក
ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន បញ្ចេញផ្ទៃមកដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់
ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើង
ដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

(២៤៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេសេអស្សត មានភិក្ខុ
ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន មានភិក្ខុដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត
ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងដល់ទេវទត្ត
ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភ-
សក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ដាច់ស្រេចក្រែក យ៉ាងនេះឯង ។ ថេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។

(២៤៩) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ
លុះព្រះសុភកជាសាស្តា ទ្រង់ក្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ ទើប
ទ្រង់ក្រាស់ខ្លឹមភាពទាំងឡាយ ជាលំដាប់ក្រៅទៀតក

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ឧទាសិណ

ដល់ វេ កាណសី ហន្តិ

ដល់ វេឡិ ដល់ ធន្យិ

សុត្តន្តហេ កាបុរិសី ហន្តិ

កញ្ញា អស្សតរី យថាតិ ។ បញ្ចមំ ។

(២២០) ភជកហោ វិហារតិ វេឡិវេន កលទុក្ខនិកា-
ហេ ។ ភេទ ខោ បទ សមយេន នេវទត្តស្ស អជាត-
សត្តុកុមារោ បញ្ចហិ វជសតេហិ សាយំ ហតិ ឧបដ្ឋា-
នំ កង្កតិ បញ្ច ច ថាលំហាកសភានិ កត្តាភិហារោ
អភិហរិយតិ ។ អថខោ សម្ពុហុលា កិក្ខុ យេន ភក-
វា ភេទុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ ធិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ធិសីត្វា ខោ ភេ
កិក្ខុ ភកវន្តំ ឯកទេវេទិ វេទត្តស្ស កន្តេ អជាតសត្តុ-
កុមារោ បញ្ចហិ វជសតេហិ សាយំ ហតិ ឧបដ្ឋានំ
កមិស្សតិ បញ្ច ច ថាលំហាកសភានិ កត្តាភិហារោ
អភិហរិយិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ ឧទាសិណ

ផ្ទៃចេក ភេទសម្លាប់ដើមចេក ផ្ទៃឫស្សី ភេទសម្លាប់

ដើមឫស្សី ផ្ទៃបុរុះ ភេទសម្លាប់ដើមបុរុះ ឯសក្ការៈភេទ

សម្លាប់បុរុសាក្រក់ ដូចជាគីតិសម្លាប់មេសេអស្សតរ ។

ចប់សូត្រ ទី៥ ។

(២២០) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យនៃ ជា
កលទុក្ខនិកាបស្ថាន ជិតក្រុងវជ្រិះ ។ សម័យនោះឯង អជាតសត្តុកុមារ
ភេទនៅកាន់ទីបម្រើនៃវេទ្យ ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជប័ណ្ណ
៥០០ ផង ទ្រង់ឲ្យនាំចង្ហាន់ចំនួន ៥០០ ថាសទៅប្រគេនផង ។ សំដាប់
នោះ ពួកភិក្ខុច្រើនប្រេ ខំនាំទូលទៅតាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ទូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអន្តិយក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អន្តិយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
ទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អជាតសត្តុកុមារ
ភេទនៅកាន់ទីបម្រើនៃវេទ្យ ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជប័
ណ្ណ ៥០០ ផង ទ្រង់ឲ្យនាំចង្ហាន់ចំនួន ៥០០ ថាសទៅប្រគេនផង ។

(២២០) មា ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស ទណកសក្ការសិ-
 លោកំ មិហយំត្ថ ។ យាវកំវត្ស ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស
 អជាតសត្តកុមារោ បញ្ចហិ វថសតេហិ សាយំ ហតិ
 ឧបដ្ឋានំ គមិស្សតិ បញ្ច ច ជាលិហាកសតានិ ភត្តា-
 ភិហារោ អភិហវិយិស្សតិ ។ ហានិយេវ ភិក្ខុវេ ទេវ-
 ទត្តស្ស ហានិកត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហេ វុឡិ ។

(២២២) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ចណ្ណស្ស កុត្តរស្ស
 ពាសាយ មិន្តំ កិឡេយ្យំ វវត្តំ សោ ភិក្ខុវេ កុត្តរោ
 ភិយ្យោសោ មត្តាយ ចណ្ណកោ អស្ស ។ វវមេវ ទោ
 ភិក្ខុវេ យាវកំវត្ស ទេវទត្តស្ស អជាតសត្តកុមារោ
 បញ្ចហិ វថសតេហិ សាយំ ហតិ ឧបដ្ឋានំ គមិស្សតិ បញ្ច
 ច ជាលិហាកសតានិ ភត្តាភិហារោ អភិហវិយិស្សតិ

(២២១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំស្រឡាញ់លាភ-
 សក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ របស់ទេវទត្តឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អជាតសត្តកុមារ នឹងទៅកាន់ទីបម្រើទេវទត្ត ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក
 ដោយព្រះរាជវេចខ្លួន ៥០០ ផង ទ្រង់ឲ្យទាន់ចំនួន ៥០០ ថាសទៅ
 ប្រគេនផង អស់កំណត់កាលគ្រឹមណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្ត
 ត្រូវនឹកសន្សឹមវិភេសេចក្តីសាបសូន្យមួយយ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ឯសេចក្តីចម្រើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនត្រូវនឹកសន្សឹមឡើយ អស់កាលមាន
 កំណត់គ្រឹមនោះ ។

(២២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជនទាំងឡាយ ច្របាប់
 ប្រមាត់ដាក់ប្រមូលនៃឆ្កែកាច ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលរើយ៉ាងនេះ
 ហើយ ឆ្កែនានានឹងរកតែកាចដោយក្រែលែងឡើង យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អជាតសត្តកុមារ នឹងទៅកាន់ទីបម្រើទេវទត្ត
 ទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ដោយព្រះរាជវេ ចំនួន ៥០០ ផង ទ្រង់ឲ្យទាន់
 ចំនួន ៥០០ ថាសទៅប្រគេនផង អស់កាលមានកំណត់គ្រឹមណា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ វិទាមវិញ្ញាណ

ហានិយេវ ភិក្ខុវេ ទេវទត្តស្ស រាជិតត្ថា ឡុកវលេសុ
ធម្មេសុ ជា វុឌ្ឍិ ។ ឃី ធារុណោ ទោ ភិក្ខុវេ លាភ-
សញ្ញាសិលោកោ ។ មេ ។ សិក្ខិតត្ថន្តិ ។ ធម្មិ ។

[២២៤] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... ធារុណោ ភិក្ខុវេ លា-
ភសញ្ញាសិលោកោ កដុតោ ដុសោ អន្តរាយិកោ
អនុត្តរស្ស យោកត្រូមស្ស អនិកមាយ ។

[២២៥] ឥណហំ ភិក្ខុវេ ឃីកុច្ចំ មុត្តលិ ឃី
ទេតសា ទេតោ បរិច្ចំ បជាបាមិ ន វាយមាយស្មា^(១)
មាតុបិ ហេតុ សម្មជាធម្មសា កាសយ្យាតិ តមេជំ
បស្សមិ អមរេន សមយេន លាភសញ្ញាសិលោកោ
អភិក្ខតិ បរិយាទិទ្ធិចិត្តំ សម្មជាធម្មសា កាសន្តិ ។

១. ឧ. ម. ៩ វាយមាយស្មា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ វិទាមវិញ្ញាណ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវឱកសន្ធិមរតសេចក្តីសាបសូន្យមួយយ៉ាង
ប៉ុណ្ណោះ ឯសេចក្តីចម្រើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនត្រូវឱកសន្ធិម
ឡើយ អស់កាលខានកំណត់ត្រឹមនោះ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់ យ៉ាងនេះ
ឯង ។ មេ ។ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៦ ។

[២២៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តង់ទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ... ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសញ្ញាៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបេសកក្រក់ ក្តៅ
ផ្ស គ្រោកគ្រោក ធ្វើឱ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ជីវិត ឱ្យព្រះវិញ្ញាណ
ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលគេគុណជាករវិទ្យាគ្រវែលជំនាញ ។

[២២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គេជាកត់កំណត់
ជីវិតច្បាស់ ឱ្យចិត្តបុគ្គលក្នុងខ្លួន ដោយចិត្តរបស់គេថាគេ យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុតែមាតាទេ លុះ
សម័យខាងក្រោយមក គេថាគេឃើញបុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសញ្ញាៈ
និងសេចក្តីសរសើរគ្រូបសន្តត់ រូបវត្ថុចិត្ត ក៏ពោលសម្បជានមុសា ។

លាភសក្ការសំយោគស្ស ហេវេត្ត លាភសក្ការសំយោគតុណ្ហភាវ
 ឃីរី ធារុណា ទោ ភិក្ខុវេ លាភសក្ការសំលោកោ
 តត្ថុកោ ធម្មសោ អន្តរាយិកោ អនុត្តរស្ស យោកត្តោ
 មស្ស អធិកមាយ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឃីរី សិក្ខិត្តត្ថំ
 ឧប្បជ្ជំ លាភសក្ការសំលោកំ បដហិស្សម ១ ២
 ១៣ ឧប្បន្នោ លាភសក្ការសំលោកោ ចិត្តំ បរិយាទា-
 យ វស្សកិតិ ។ ឃីរីត្ថិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិត្តត្ថំ ។
 សត្តមំ ។

(២៦៥) សាវត្ថយំ វិហាវតិ...ធារុណា ភិក្ខុវេ លាភ-
 សក្ការសំលោកោ តត្ថុកោ ធម្មសោ អន្តរាយិកោ
 អនុត្តរស្ស យោកត្តោមស្ស អធិកមាយ ។

លាភសក្ការសំយោគ ហេវេត្ត លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរជាបស់កម្រក់
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបស់កម្រក់
 ក្តៅផ្សា គ្រោកគ្រោក ធ្វើឱ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ដឹង ឱ្យព្រះ
 ឱព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាអដ្ឋក្រែលែងជាងគ្នា
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកចាំទ្បាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងចាំទ្បាយនឹងលះបង់ឱ្យ
 លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ចាំឯលាភ-
 សក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើងហើយ ក៏កុំឱ្យគ្របសង្កត់
 ចិត្តយើងបានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ អ្នកចាំទ្បាយគប្បីសិក្សា
 យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៧ ។

(២៦៥) ព្រះមានព្រះកោស ទ្រង់នង់ទៅដឹកក្រូចសាវត្ថិ ... ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំទ្បាយ លាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ជាបស់កម្រក់ ក្តៅផ្សា
 គ្រោកគ្រោក ធ្វើឱ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់ការគ្រាស់ដឹង ឱ្យព្រះឱព្វានជាទី
 ក្សេមចាកយោគៈ ដែលរកគុណជាអដ្ឋក្រែលែងជាងគ្នា ។

[២២៦] ឥន្ទេរោ ភិក្ខុវេ ឯកេន្ទំ បុគ្គលំ ឯវិ ទេត-
 សា ទេតោ បរិច្ចំ បដាចាមិ ន វាយមាយស្មា បិគុបិ
 ហេតុ (វិគ្គាវេតព្វំ) ភាគុបិ ហេតុ... កតិធិយាបិ ហេតុ...
 បុគ្គស្សបិ ហេតុ... ធិតុយាបិ ហេតុ... បដាបតិយាបិ
 ហេតុ សម្មជាទមុសា កាសេយ្យតិ តមេនិ បស្សមិ
 អបរេន សមយេន លាភសញ្ញាវសិលោកេន អភិក្ខតិ
 បរិយាធិន្ទិធិត្ថំ សម្មជាទមុសា ភាសន្តិ ។ ឯវិ ធាវុណោ
 ទោ ភិក្ខុវេ លាភសញ្ញាវសិលោកោ កដុកោ ផុសោ
 អន្តរយិកោ អនុត្តរស្ស យោកត្តេមស្ស អនិកហាយ ។
 តស្មាតិហា ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខុតព្វំ ឧបដ្ឋំ លាភ-
 សញ្ញាវសិលោកំ បដហិស្សម ន ច ទោ ឧប្បដ្ឋោ
 លាភសញ្ញាវសិលោកោ ធិត្ថំ បរិយាទាយ វស្សតីតិ ។
 ឯវិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតព្វំ ។ តេវស ។

ពោវន្តេ ចតុត្តោ ។

[២២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ គេថាគតកំណត់
 ដឹងច្បាស់ ខ្លួនចិត្តបុគ្គលពួកខ្លះ ដោយចិត្តរបស់គេថាគេ យ៉ាងនេះថា
 អ្នកនេះ មិនពោលសម្បជានមុសា ព្រោះហេតុតែប៉ុន្មានទេ (បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ) ព្រោះហេតុតែបង្អួនប្រុសទេ ... ព្រោះហេតុតែ
 បង្អួនស្រីទេ... ព្រោះហេតុតែកូនប្រុសទេ... ព្រោះហេតុតែកូនស្រីទេ...
 ព្រោះហេតុតែប្រពន្ធទេ លុះសម័យ ទានក្រោយមក គេថាគេយើង
 បុគ្គលនោះ ត្រូវលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ គ្របសង្កត់ បើគេចិត្ត
 កិរិយាទូរសម្បជានមុសា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនិង
 សេចក្តីសរសើរ ជារបស់អាក្រក់ ក្តៅផ្សូ គ្រោកគ្រោក ធ្វើខ្ញុំសេចក្តី
 អន្តរយេសីការគ្រាសំដឹង ខ្លួនព្រះនិព្វានជាទីក្រមុចាកយោនៈ រកគុណ-
 ជាតដទៃក្រលែងជាងគ្មាន តែយ៉ាងនេះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ
 ថា យើងទាំងឡាយនឹងលះបង់ខ្លួនលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ដែល
 កើតឡើងហើយ ទាំងលាភសក្ការៈនិងសេចក្តីសរសើរ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ក៏កុំឲ្យគ្របសង្កត់ចិត្តយើងបាទឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១៣ ។

ចប់ កេវេន្ត ទី ៤ ។

លោកស្រីសំយុង សុខ ហេង ១១៩

តស៊ូ ទូទាំង

កំភ្លឺ មូលី ទ្វិធម្មា(១) ៨

បញ្ញា រាជមាតុរិ

បិណ្ឌ ៨ កាតា កក្កដា

បុត្តា ដីតា បណ្ឌិត ៧

លោកស្រីសំយុង បញ្ញា សម្បត្តិ ៧

១. ១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

លោកស្រីសំយុង ហេង ១១៩

ទូទាំងនៃភោជន៍នោះពី

និយាយអំពីទេវតាបំបែកសត្វ ១ កុសលមូល ១ ធម៌
មាន ២ សេដ្ឋកិច្ច កាលទៅទេវតាចេញទៅ ១ អជាតសត្វ
កុមារទៅកាន់បំបែកទេវតា ដោយព្រះរាជ ១ មាតា ១
បិតា ១ បងប្អូនប្រុស ១ បងប្អូនស្រី ១ កូនប្រុស ១ កូន
ស្រី ១ ប្រពន្ធ ១ ។

ចប់ លោកស្រីសំយុង ១៩ ។

រាហុលសំយុត្តំ

អប្បមាទវគ្គោ

(២៦៧) ឯវាធុ សុតិំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
សាវត្តិយំ វិហារតិំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រាមេ ។ អថទោ អាយស្នា រាហុលោ យេន កកវា
តេនុបសង្កមិំ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តិំ អភិវាទេត្វា ឯក-
មន្តិំ ជិសិំ ។ ឯកមន្តិំ ជិសិំ ទោ អាយស្នា រា-
ហុលោ កកវន្តិំ ឯតទវោន សាទុ មេ កន្តេ កកវា
សង្កិទ្ធកេន ធម្មំ នេសេតុ យមហំ កកវតោ ធម្មំ សុត្វា
ឯតោ រូបកេត្វា អប្បមត្តោ អាតាថិ បហិតត្តោ
វិហារេយ្យន្តិំ ។

រាហុលសំយុត្ត

អប្បមាទវគ្គ

(២៦៧) ខ្ញុំបានស្តាប់មក ហ៊ាននេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ច្រើនទៅ ក្នុងក្រុងជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី
ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូលទៅកាល
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះរាហុលមានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនសំដែងចម្រើនដោយ
សន្តិប ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះថា បើខ្ញុំព្រះអង្គ បានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះ
មានព្រះភាគហើយ នឹងចៀសចេញទៅក្រឡាក់ឯង មិនប្រមាទ មាន
ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតខ្ញុំកិលេស មានចិត្តស្អប់ (ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន) ។

រាហុលសំយុត្តស្ស អប្បមាទវគ្គេ សហុយកតានំ អនិច្ចតាទិ

[២២២] តំ ភតំ បញ្ញាសិ រាហុល ធុត្តំ ធុត្តំ វា
អធិត្តំ វាតិ ។ អធិត្តំ ករុណេ ។ យំ បទាធិត្តំ ធុត្តំ វា
តំ សុទ្ធំ វាតិ ។ ធុត្តំ ករុណេ ។ យំ បទាធិត្តំ ធុត្តំ
វិបរិណាមធម្មំ កល្យំ ធុ តំ សមនុបស្សិតិ ឯតំ មម
ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ទោ ហេតិ ករុណេ ។

(ឯវិ (បយ្យាលោ)

សោតិ ធុត្តំ វា អធិត្តំ វាតិ ។ អធិត្តំ ករុណេ ... យាធិ
ធុត្តំ វា អធិត្តំ វាតិ ។ អធិត្តំ ករុណេ ... ធិត្តំ ធុត្តា វា
អធិត្តា វាតិ ។ អធិត្តា ករុណេ ... កាយោ ធុត្តា វា
អធិត្តោ វាតិ ។ អធិត្តោ ករុណេ ... មទោ ធុត្តោ វា
អធិត្តោ វាតិ ។ អធិត្តោ ករុណេ ។ យំ បទាធិត្តំ ធុត្តំ
វា តំ សុទ្ធំ វាតិ ។ ធុត្តំ ករុណេ ។ យំ បទាធិត្តំ
ធុត្តំ វិបរិណាមធម្មំ កល្យំ ធុ តំ សមនុបស្សិតិ ឯតំ
មម ឯសោហមស្មិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ទោ ហេ-
តិ ករុណេ ។

រាហុលសំយុត្ត អប្បមាទវគ្គ កាតមិនទៀងដាងើមខែអាយតនៈទាំង ៦

(២២៤) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា មាលរាហុល អ្នកសំគាល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច ចក្កទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។
ចុះរបស់ណា ដែលមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ
ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា ដែលមិនទៀង ជាទុក្ខ មានកិរិយាប្រែប្រួល
ជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញ ខ្ញុំរបស់នោះថា ខ្ញុំ ជារបស់កាតាអញ
ខ្ញុំ ជាអាកាអញ ខ្ញុំ ជាខ្លួនរបស់កាតាអញ ដែរឬ ។ ហេតុខ្ញុំ
មិនគួរទេ ព្រះអង្គ ។

(បេយ្យាលៈយ៉ាងនេះ)

ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា គ្រឿងទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ
ព្រះអង្គ ... ប្រមុខទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ...
អណ្តកទៀង ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... កាយទៀង
ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... ចក្កទៀង ឬមិនទៀង ។
មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ
ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ
មានកិរិយាប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញ ខ្ញុំរបស់នោះថា ខ្ញុំ
ជារបស់កាតាអញ ខ្ញុំ ជាអាកាអញ ខ្ញុំ ជាខ្លួនរបស់កាតាអញដែរ
ឬ ។ ហេតុខ្ញុំ មិនគួរទេ ព្រះអង្គ ។

[២៦៧] ឯវិ បស្សិ វាហុល សុត្តន្ត អរិយស្សវគ្គោ
 ចត្តុស្ត្រម្យំ ចិច្ចំនុតិ សោតស្ត្រម្យំ ចិច្ចំនុតិ យានស្ត្រម្យំ
 ចិច្ចំនុតិ ជិក្ខុយមិ ចិច្ចំនុតិ កាយស្ត្រម្យំ ចិច្ចំនុតិ មនស្ត្រម្យំ
 ចិច្ចំនុតិ ចិច្ចំនុតិ វិជ្ជតិ វិភតា វិមុត្តតិ ។ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមិតិ
 ញាណំ ហោតិ ។ ចីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មវិធមី កតិ
 ករណីយំ ជាមរិ ឥត្តត្តាយោតិ បជាជាតិតិ ។ បរមំ ។

(ឯតេន បេយ្យាលេន នស សុត្តន្តំ កាតត្វា)

[២៧០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... តិ កតិ មញ្ញាសិ វាហុល
 វុតោ ចិត្តា វា អចិត្តា វាតិ ។ អចិត្តា កន្តេ ... សត្តា
 ។ បេវ តត្តា ... រសា ... ដោជ្ជត្វា ... ធម្មា ចិត្តា វា អចិត្តា
 វាតិ ។ អចិត្តា កន្តេ ... ។

[២៦៧] ម្នាលវាហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើ
 ឃើញយ៉ាងនេះ ក៏វាមិនឡើយណាយចំពោះក្មេងផង ឡើយណាយ
 ចំពោះគ្រូចៀកផង ឡើយណាយចំពោះព្រះមុនីផង ឡើយណាយចំពោះ
 អណ្តកផង ឡើយណាយចំពោះកាយផង ឡើយណាយចំពោះចិត្តផង
 កាលបើឡើយណាយហើយ ក៏ដុញច្រាន់ ព្រោះការដុញច្រាន់ ទើប
 ចិត្តរួចស្រឡះ ។ កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើតមានថា
 ចិត្តអាក្នកអញរួចស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវកនោះ វាមិនដឹងច្បាស់
 ថា ជាតិអស់ហើយ មត្តព្រហ្មចរិយៈ អាក្នកអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ
 សោឡសកិច្ចអាក្នកអញបានធ្វើស្រេចហើយ មត្តការវាតាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ចប់សូត្រ ច័ ១ ។

(ព្រះសូត្រទាំង ១០ បណ្ឌិតធម្មវិជ្ជាភាមរបយ្យលៈនេះចុះ)

[២៧០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលវាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូប
 ទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... សំឡេង ។ បេវ ភ្លិន ...
 សេ ... ផ្សូផ្ស ... ធម៌ទាំងឡាយទៀត ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
 ព្រះអង្គ ... ។

រាហុលសំយុត្តស្ស អប្បមាទវគ្គ ចក្កវិញ្ញាណាទំចិត្តំទុំ

[២៧០] ឃី បស្សី រាហុល សុតតា អរិយស្សន្ទវគោ
រូបេសុបិ ចិត្តំទុំ ឥន្ទ្រេសុបិ ចិត្តំទុំ ឥន្ទ្រេសុបិ ចិត្តំទុំ
រសេសុបិ ចិត្តំទុំ ដោជ្ជេសុបិ ចិត្តំទុំ ធម្មេសុបិ
ចិត្តំទុំ ចិត្តំទុំ វិជ្ជតិ ។ បេ ។ បដាចាតីតិ ។ ធុតិយេ ។

[២៧២] សាវត្ថិយំ វិហាវតិ ... តំ តី មញ្ញសិ រាហុ-
ល ចក្កវិញ្ញាណំ ចិត្តំ វា អចិត្តំ វាតិ ។ អចិត្តំ កន្តេ...
សោតវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ យាទវិញ្ញាណំ... ជិត្តវិញ្ញាណំ...
កាយវិញ្ញាណំ ... មនោវិញ្ញាណំ ចិត្តំ វា អចិត្តំ វាតិ ។
អចិត្តំ កន្តេ ... ។

[២៧៣] ឃី បស្សី រាហុល សុតតា អរិយស្សន្ទវ-
គោ ចក្កវិញ្ញាណាស្មិម្បិ ចិត្តំទុំ សោតវិញ្ញាណាស្មិម្បិ
ចិត្តំទុំ យាទវិញ្ញាណាស្មិម្បិ ចិត្តំទុំ ជិត្តវិញ្ញាណាស្មិម្បិ
ចិត្តំទុំ កាយវិញ្ញាណាស្មិម្បិ ចិត្តំទុំ មនោវិញ្ញាណា-
ស្មិម្បិ ចិត្តំទុំ ចិត្តំទុំ វិជ្ជតិ ។ បេ ។ បដាចាតីតិ ។
តតិយេ ។

រាហុលសំយុត្ត អប្បមាទវគ្គ សេចក្តីឡើយណាយចំពោះចក្កវិញ្ញាណាដាងើម

[២៧១] ម្នាលរាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ ក៏រមែងឡើយណាយ ចំពោះរូបផង ឡើយណាយ ចំពោះ
សំឡេងផង ឡើយណាយ ចំពោះក្លិនផង ឡើយណាយ ចំពោះរសផង
ឡើយណាយ ចំពោះផ្សែងផង ឡើយណាយ ចំពោះចម្រើនឡាយផង
កាលបើឡើយណាយហើយ ក៏ចុញច្រាន់ ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[២៧២] ព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...
ត្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលរាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
ចក្កវិញ្ញាណ (សេចក្តីដឹងតាមផ្លូវភ្នែក) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
ព្រះអង្គ ... សោតវិញ្ញាណ ។ បេ ។ យាទវិញ្ញាណ ... ជិត្តវិញ្ញាណ ...
មនោវិញ្ញាណទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ។

[២៧៣] ម្នាលរាហុល អរិយសាវ័កអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ ក៏រមែងឡើយណាយ ចំពោះចក្កវិញ្ញាណផង ឡើយ
ណាយ ចំពោះសោតវិញ្ញាណផង ឡើយណាយ ចំពោះយាទវិញ្ញាណ
ផង ឡើយណាយ ចំពោះជិត្តវិញ្ញាណផង ឡើយណាយ ចំពោះកាយ-
វិញ្ញាណផង ឡើយណាយ ចំពោះមនោវិញ្ញាណផង កាលបើឡើយ
ណាយហើយ ក៏ចុញច្រាន់ ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[២៧៤] សាវត្ថុយំ វិរោតិ...តំ ធី មញ្ញាសិ វាហុល
 ចក្កុសម្មុស្សោ និទ្ទោ វា អនិទ្ទោ វាតិ ។ អនិទ្ទោ គន្លេ...
 សោតសម្មុស្សោ ។ មេ ។ យានសម្មុស្សោ ... ជិក្ខុសម្មុ-
 ស្សោ... កាយសម្មុស្សោ... មោធាសម្មុស្សោ និទ្ទោ វា
 អនិទ្ទោ វាតិ ។ អនិទ្ទោ គន្លេ ... ។

[២៧៥] ឯវិ បស្សំ វាហុល សុត្តកំ អរិយស្សាវ-
 កោ ចក្កុសម្មុស្សស្ម័ម្យំ និព្វិន្ទតិ សោតសម្មុស្សស្ម័ម្យំ
 និព្វិន្ទតិ យានសម្មុស្សស្ម័ម្យំ និព្វិន្ទតិ ជិក្ខុសម្មុស្សស្ម័ម្យំ
 និព្វិន្ទតិ កាយសម្មុស្សស្ម័ម្យំ និព្វិន្ទតិ មោធាសម្មុស្ស-
 ស្ម័ម្យំ និព្វិន្ទតិ និព្វិន្ទំ វិរុជ្ជតិ ។ មេ ។ បដាណតីតិ ។
 ចក្កុតិ ។

[២៧៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី ...
 ទ្រង់គ្រាស់សួរថា ម្ចាស់វាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
 ចក្កុសម្មុស្ស (ព្រាម្មណ៍ដែលបំបាត់ដោយចក្ក) ទៀត ឬ មិនទៀត ។
 មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... សោតសម្មុស្ស ។ មេ ។ យានសម្មុស្ស ... ជិក្ខុ-
 សម្មុស្ស ... កាយសម្មុស្ស ... មោធាសម្មុស្សទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិន
 ទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ។

[២៧៧] ម្ចាស់វាហុល អរិយសាវត្ថុកុចេនជីនី កាលបើឃើញ
 យ៉ាងនេះ ក៏វាមិនឡើយណាមួយ ចំពោះចក្កុសម្មុស្សផង ឡើយ
 ណាមួយ ចំពោះសោតសម្មុស្សផង ឡើយណាមួយ ចំពោះយានសម្មុស្សផង
 ឡើយណាមួយ ចំពោះជិក្ខុសម្មុស្សផង ឡើយណាមួយ ចំពោះកាយ-
 សម្មុស្សផង ឡើយណាមួយ ចំពោះមោធាសម្មុស្សផង កាលបើឡើយ
 ណាមួយហើយ ក៏បុញ្ញត្រាន់ ។ មេ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

កហុលសំយុត្តស្ស អប្បមាទវន្ត ចតុសម្មស្សដាវេនាវេនិព្វំនុំ

(២៧៦) សាវត្ថុយំ វិហារតិ... តំ ភី មញ្ញសិ កហុល
ចតុសម្មស្សដា វេនាវា វិច្ឆា វា អវិច្ឆា វា ភី ។ អវិច្ឆា
កន្តេ...សោតសម្មស្សដា វេនាវា ។ បេ ។ យានសម្មស្សដា
វេនាវា ... ជីក្កសម្មស្សដា វេនាវា ... កាយសម្មស្សដា
វេនាវា ... មតោសម្មស្សដា វេនាវា វិច្ឆា វា អវិច្ឆា វា ភី ។
អវិច្ឆា កន្តេ... ។

(២៧៧) ឯវិ មស្សី កហុល សុតវា អរិយស្សា-
វកោ ចតុសម្មស្សដាយ វេនាវាយថិ វិច្ឆិទ្ធតិ សោត-
សម្មស្សដាយ វេនាវាយថិ វិច្ឆិទ្ធតិ យានសម្មស្សដា-
យ វេនាវាយថិ វិច្ឆិទ្ធតិ ជីក្កសម្មស្សដាយ វេនាវាយថិ
វិច្ឆិទ្ធតិ កាយសម្មស្សដាយ វេនាវាយថិ វិច្ឆិទ្ធតិ
មតោសម្មស្សដាយ វេនាវាយថិ វិច្ឆិទ្ធតិ ។ បេ ។
ចដាវាភីភី ។ បក្សមំ ។

កហុលសំយុត្ត អប្បមាទវន្ត សេចក្តីឡើយណាយចំពោះចតុសម្មស្សដាវេនាវាវេនិម

(២៧៦) ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជីក្កក្រុងសាក្តី ... ទ្រង់
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ចតុសម្មស្ស-
ដា វេនាវា (វេនាវាគឺអំពីចតុសម្មស្ស) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀត
ទេ ព្រះអង្គ ... សោតសម្មស្សដា វេនាវា ។ បេ ។ យានសម្មស្សដា
វេនាវា ... ជីក្កសម្មស្សដា វេនាវា ... កាយសម្មស្សដា វេនាវា ... មតោ-
សម្មស្សដា វេនាវា ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ។

(២៧៧) ម្ចាស់កហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ វេនាវាឡើយណាយចំពោះចតុសម្មស្សដា វេនាវាផង ឡើយ
ណាយចំពោះសោតសម្មស្សដា វេនាវាផង ឡើយណាយចំពោះយាន-
សម្មស្សដា វេនាវាផង ឡើយណាយចំពោះជីក្កសម្មស្សដា វេនាវាផង
ឡើយណាយចំពោះកាយសម្មស្សដា វេនាវាផង ឡើយណាយចំពោះ
មតោសម្មស្សដា វេនាវាផង ។ បេ ។ ចច់ស្សតទី ៨ ។

[២៧៨] សាវត្ថិយំ វិហរតិ...តំ កី មញ្ញសិ រាហុល
 រូបសញ្ញា ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា វាតិ ។ អធិដ្ឋា កន្ត្ត...
 សន្តសញ្ញា... កន្តសញ្ញា... រសសញ្ញា... ដោដ្ឋត្ថសញ្ញា...
 ធម្មសញ្ញា ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា វាតិ ។ អធិដ្ឋា កន្ត្ត... ។

[២៧៩] ឃិ មស្សំ រាហុល សុតវា អរិយសន្តា-
 វកោ រូបសញ្ញាយមិ ធិត្ថំទ្កតិ សន្តសញ្ញាយមិ ធិត្ថំទ្ក-
 តិ កន្តសញ្ញាយមិ ធិត្ថំទ្កតិ រសសញ្ញាយមិ ធិត្ថំទ្កតិ
 ដោដ្ឋត្ថសញ្ញាយមិ ធិត្ថំទ្កតិ ធម្មសញ្ញាយមិ ធិត្ថំទ្កតិ
 ។ មេ ។ បដាទាតីតិ ។ ធម្មំ ។

[២៨០] សាវត្ថិយំ វិហរតិ...តំ កី មញ្ញសិ រាហុល
 រូបសញ្ញេតថា ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា វាតិ ។ អធិដ្ឋា កន្ត្ត...
 សន្តសញ្ញេតថា ... កន្តសញ្ញេតថា ... រសសញ្ញេតថា ...
 ដោដ្ឋត្ថសញ្ញេតថា ... ធម្មសញ្ញេតថា ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា
 វាតិ ។ អធិដ្ឋា កន្ត្ត... ។

[២៧៨] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...ច្រង់
 គ្រាស់ស្រូវថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបសញ្ញា
 (សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ...
 សទ្ធិសញ្ញា ... កន្តសញ្ញា ... រសសញ្ញា ... ដោដ្ឋត្ថសញ្ញា ... ធម្មសញ្ញា
 ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... ។

[២៧៩] ម្ចាស់រាហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
 យ៉ាងនេះ ក៏វាមិនឡើយណាយ ចំពោះរូបសញ្ញាផង ឡើយណាយ
 ចំពោះសទ្ធិសញ្ញាផង ឡើយណាយ ចំពោះកន្តសញ្ញាផង ឡើយ
 ណាយ ចំពោះរសសញ្ញាផង ឡើយណាយ ចំពោះដោដ្ឋត្ថសញ្ញាផង
 ឡើយណាយ ចំពោះធម្មសញ្ញាផង ។ មេ ។ ចប់សូត្រ ទី៦ ។

[២៨០] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...
 ច្រង់គ្រាស់ស្រូវថា ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
 រូបសញ្ញេតថា (សេចក្តីគិតក្នុងរូប) ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
 ព្រះអង្គ ... សទ្ធិសញ្ញេតថា ... កន្តសញ្ញេតថា ... រសសញ្ញេតថា ...
 ដោដ្ឋត្ថសញ្ញេតថា ... ធម្មសញ្ញេតថា ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ
 ព្រះអង្គ ... ។

កហុលសំយុត្តស្ស អប្បមាទវដ្ឋ រូបកណ្ណាទិដ្ឋិទ្ធនំ

[២៨១] ឯវិ បស្សី កហុល សុតវា អរិយស្សវកោ
រូបសញ្ញាតនាយមិ និព្វិន្ទតិ សន្ទុកសញ្ញាតនាយមិ និព្វិ-
ន្ទតិ កទ្ធសញ្ញាតនាយមិ និព្វិន្ទតិ រសសញ្ញាតនាយមិ
និព្វិន្ទតិ ដោដ្ឋព្វសញ្ញាតនាយមិ និព្វិន្ទតិ ធម្មសញ្ញាត-
នាយមិ និព្វិន្ទតិ ។ បេ ។ បដាបាតីតិ ។ សត្តមំ ។

[២៨២] សាវត្ថិយំ វិហរតិ...តំ តី មញ្ញាសិ កហុល
រូបកណ្ណា និព្វា វា អនិព្វា វាតិ ។ អនិព្វា កន្លេ...
សន្ទុកកណ្ណា... កទ្ធកណ្ណា... រសកណ្ណា... ដោដ្ឋព្វកណ្ណា...
ធម្មកណ្ណា និព្វា វា អនិព្វា វាតិ ។ អនិព្វា កន្លេ... ។

[២៨៣] ឯវិ បស្សី កហុល សុតវា អរិយស្សវ-
កោ រូបកណ្ណាយមិ និព្វិន្ទតិ សន្ទុកកណ្ណាយមិ និព្វិន្ទតិ
កទ្ធកណ្ណាយមិ និព្វិន្ទតិ រសកណ្ណាយមិ និព្វិន្ទតិ
ដោដ្ឋព្វកណ្ណាយមិ និព្វិន្ទតិ ធម្មកណ្ណាយមិ និព្វិន្ទតិ
។ បេ ។ បដាបាតីតិ ។ អដ្ឋមំ ។

កហុលសំយុត្ត អប្បមាទវដ្ឋ សេចក្តីឡើយណាយចំពោះរូបកណ្ណាជាដើម

[២៨១] ម្ចាស់កហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ ក៏វែងឡើយណាយ ចំពោះរូបសញ្ញាតនាដង ឡើយ
ណាយ ចំពោះសន្ទុកសញ្ញាតនាដង ឡើយណាយ ចំពោះកទ្ធសញ្ញាតនា
ដង ឡើយណាយ ចំពោះរសសញ្ញាតនាដង ឡើយណាយ ចំពោះ
ដោដ្ឋព្វសញ្ញាតនាដង ឡើយណាយ ចំពោះធម្មសញ្ញាតនាដង ។ បេ ។
ចប់សូត្រទី ៧ ។

[២៨២] ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់គង់ទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ...
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច រូបកណ្ណា
(សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងរូប) ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ...
សន្ទុកកណ្ណា... កទ្ធកណ្ណា... រសកណ្ណា... ដោដ្ឋព្វកណ្ណា... ធម្មកណ្ណា
ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ... ។

[២៨៣] ម្ចាស់កហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
យ៉ាងនេះ ក៏វែងឡើយណាយ ចំពោះរូបកណ្ណាដង ឡើយណាយ ចំពោះ
សន្ទុកកណ្ណាដង ឡើយណាយ ចំពោះកទ្ធកណ្ណាដង ឡើយណាយ
ចំពោះរសកណ្ណាដង ឡើយណាយ ចំពោះដោដ្ឋព្វកណ្ណាដង ឡើយ
ណាយ ចំពោះធម្មកណ្ណាដង ។ បេ ។ ចប់សូត្រទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយឃុំ និទានវគ្គ

(២៨២) សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... តំ កី មញ្ញសិ កហុល

បឋវីធាតុ ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា វាតិ ។ អធិដ្ឋា កន្តេ ... អា-

ហោធាតុ... ភេជោធាតុ... វាយោធាតុ... អាគាសធាតុ...

វិញ្ញាណធាតុ ធិដ្ឋា វា អធិដ្ឋា វាតិ ។ អធិដ្ឋា កន្តេ ... ។

(២៨៩) ឃី មស្សំ កហុល សុត្តវា អរិយស្សវកោ

បឋវីធាតុយាថិ ធិត្ធិទ្ធីតិ អាហោធាតុយាថិ ធិត្ធិទ្ធីតិ

ភេជោធាតុយាថិ ធិត្ធិទ្ធីតិ វាយោធាតុយាថិ ធិត្ធិទ្ធីតិ

អាគាសធាតុយាថិ ធិត្ធិទ្ធីតិ វិញ្ញាណធាតុយាថិ ធិត្ធិទ្ធីតិ

។ បេ ។ បដាធាតិ ។ ធរមិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

(២៨២) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ដង់ទៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ...

ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច

បឋវីធាតុ ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... អាហោធាតុ...

ភេជោធាតុ ... វាយោធាតុ ... អាគាសធាតុ ... វិញ្ញាណធាតុទៀង ឬ មិន

ទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... ។

(២៨៩) ម្ចាស់កហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ

យ៉ាងនេះ ក៏វែងឡើយណាស់ ចំពោះបឋវីធាតុផង ឡើយណាស់

ចំពោះអាហោធាតុផង ឡើយណាស់ ចំពោះភេជោធាតុផង ឡើយ

ណាស់ ចំពោះវាយោធាតុផង ឡើយណាស់ ចំពោះអាគាសធាតុផង

ឡើយណាស់ ចំពោះវិញ្ញាណធាតុផង ។ បេ ។ ចប់សូត្រ ទី៨ ។

រាហុលសំយត្តស្ស អប្បមាទវគ្គ ប្រាទិដ្ឋិតិខន្តិ

[២៨៦] សាវត្ថុយំ វិហារតិ ... តំ ភី មញ្ញាសិ រាហុល
 រូបំ ធិត្ថំ វា អធិត្ថំ វាតិ ។ អធិត្ថំ កន្តោ ... វេទនា...
 សញ្ញា ... សង្ខារា ... វិញ្ញាណំ ធិត្ថំ វា អធិត្ថំ វាតិ ។
 អធិត្ថំ កន្តោ ។ យំ បដាធិត្ថំ ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វាតិ ។
 ទុក្ខំ កន្តោ ។ យំ បដាធិត្ថំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ
 កល្យំ ទុ តំ សមទុបស្សិតំ ឯតិ មម ឯសោហមស្មិ
 ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ យោ ហោតិ កន្តោ ។

[២៨៧] ឯវិ បស្សិ រាហុល សុតាវា អរិយ-
 ស្សាវគោ រូបស្មិម្បិ ធិត្ថន្តតិ វេទនាយថិ ធិត្ថន្តតិ
 សញ្ញាយថិ ធិត្ថន្តតិ សង្ខារេសុថិ ធិត្ថន្តតិ វិញ្ញាណ-
 ស្មិម្បិ ធិត្ថន្តតិ ធិត្ថន្តិ វិជ្ជតិ វិភកា វិមុត្តតិ ។
 វិមុត្តស្មិ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ទីណា ជាតិ

រាហុលសំយត្ត អប្បមាទវគ្គ សេចក្តីឡើយណាយចំពោះបុគ្គលិក

[២៨៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី... ទ្រង់
 ក្រាស់សួរថា ខ្មាលរាហុល អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ប្រទៀត
 ឬមិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ... វេទនា ... សញ្ញា ... សង្ខារ...
 វិញ្ញាណ ទៀត ឬ មិនទៀត ។ មិនទៀតទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
 ណាមិនទៀត របស់នោះជាទុក្ខ ឬ ជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។
 ចុះរបស់ណា មិនទៀត ជាទុក្ខ នោះសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរ
 នឹងយល់ឃើញនូវរបស់នោះថា ខ្លះជារបស់ភាគអញ ខ្លះជាភាគអញ
 ខ្លះជាខ្លួនរបស់ភាគអញដែរឬ ។ ហេតុខ្លះមិនគួរទេ ព្រះអង្គ ។

[២៨៧] ខ្មាលរាហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលបើឃើញ
 យ៉ាងនេះ ក៏រមែងឡើយណាយចំពោះរូបផង ឡើយណាយចំពោះវេទ-
 នាផង ឡើយណាយចំពោះសញ្ញាផង ឡើយណាយចំពោះសង្ខារទាំង
 ទុក្ខផង ឡើយណាយចំពោះវិញ្ញាណផង កាលបើឡើយណាយ
 ហើយ ក៏ត្រូវច្រាន់ ព្រោះការត្រូវច្រាន់ ទើបចិត្តរួចស្រឡះ ។ កាលបើ
 ចិត្ត រួចស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើតមានថា ចិត្តភាគអញរួចស្រឡះ
 ហើយ ។ អរិយសាវកនោះ រមែងដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ

២៣០

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧទានវគ្គ

វសិកំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរិ ឥត្តត្តាយានិ
បជាធាតិកំ ។ នសមំ ។

អប្បមាទវគ្គោ បរិវោ ។

តស្ស ឧទ្ទានំ

ធម្មំ រូបេវ វិញ្ញាណំ
សម្មាសម្មា វេទនាយ ច
សញ្ញាយ ច ចេតនា ឧណ្ណា
ធាតុ ទទ្ធន តេជសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧទានវគ្គ

មន្តព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញ បានប្រព្រឹត្តចេហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញ
បានធ្វើស្រេចហើយ មន្តការនាកច្នៃវៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ច
នេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

ចប់អប្បមាទវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃអប្បមាទវគ្គនោះ គឺ

ព្រះមានព្រះភាគច្រើនសម្តែងអំពីធម្ម រូប វិញ្ញាណ ច
សម្មុស្ស ច វេទនា ច សញ្ញា ច ចេតនា ច ឧណ្ណា ច
ធាតុ ច ទទ្ធន ច តេ ច ។

អនុសយវិញ្ញា

(២៨៨) ឯវាធម្ម សុតិ ។ ឯតិ សមយី កកក
សាវត្ថិយំ វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រាមេ ។ អថទោ អាយស្មា រាហុលោ យេន កកក
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា កកវន្តិ អភិកំទេទ្ធា ឯក-
មន្តិ ឯសិធិ ។

(២៨៩) ឯកមន្តិ ឯសិធិ ទោ អាយស្មន្តិ រាហុលំ
កកក ឯតទរោច តំ តី មញ្ញាសិ រាហុល កក្កំ ឯដំ
វា អធិដំ វាតិ ។ អធិដំ កន្តេ ។ យំ បទាធិដំ ធុត្តិ
វា តំ សុទំ វាតិ ។ ធុត្តិ កន្តេ ។ យំ បទាធិដំ
ធុត្តិ វិហារណាមធម្មំ កាលំ ធុ តំ សមនុបស្ស្រិកំ

អនុសយវិញ្ញា

(២៩០) ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ច្រើនគឺនៅក្នុងវត្តជេតវានេ របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀច
ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រោះនោះឯង ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូលទៅកាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ងាយបង្ខំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

(២៩១) លុះព្រះរាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ទើបព្រះមានព្រះភាគ មានព្រះពុទ្ធជីកាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់រាហុល អ្នក
សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ភ្នែកទៀង ឬមិនទៀង ។ ព្រះរាហុលក្រាប
បង្គំចូលថា មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង របស់
នោះជាទុក្ខ ឬជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់ណា មិនទៀង
ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹងយល់ឃើញរបស់នោះថា

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយស្ស និទានវគ្គ

ឯតំ មម ឯសោហមស្សិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឆោ
ហោតិ កន្តោ ។ សោតិ ... យាទំ ... ធិត្តិ... កាយោ... មហោ
ធិន្ទោ វា អធិន្ទោ វាតិ ។ អធិន្ទោ កន្តោ ។ យំ បដាធិត្តិ
ទុក្ខំ វា តំ សុទ្ធិ វាតិ ។ ទុក្ខំ កន្តោ ។ យំ បដាធិត្តិ
ទុក្ខំ វិបរិណាមចម្មំ កល្យំ ទុ តំ សមទុបស្សិតុ ឯតំ
មម ឯសោហមស្សិ ឯសោ មេ អត្តាតិ ។ ឆោ ហោតិ
កន្តោ ។

(២៧០) ឯវិ បស្សិ វហុល សុត្តកា អរិយស្សាវកោ
ចក្កស្មិម្បិ ធិត្តិទុតិ សោតស្មិម្បិ ធិត្តិទុតិ យាទស្មិម្បិ
ធិត្តិទុតិ ធិត្តិយថ ធិត្តិទុតិ កាយស្មិម្បិ ធិត្តិទុតិ ម-
ទស្មិម្បិ ធិត្តិទុតិ ធិត្តិទុតិ វិវដ្តតិ វិវាតា វិអុទ្ធតិ ។ វិអុត្តស្មិ
វិអុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ។ ចំណា ជាតិ វិសិតិ ព្រហ្ម-
ចរិយំ កតិ ករណិយំ ធារិ ឥត្តក្កាយាតិ បដាធា-
តិ ។ បឋមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ និទានវគ្គ

ខ្ញុំរបស់អញ ខ្ញុំជាអញ ខ្ញុំជាខ្លួនរបស់អញ វែរឬទេ ។ មិនគួរនឹង
យល់ឃើញយ៉ាងខ្ញុំទេ ព្រះអង្គ ។ ក្រចៀក ... ប្រមុះ ... អណ្តាត ...
កាយ ... ចិត្ត ទៀង ឬ មិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ។ ចុះរបស់
ណា មិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ ឬ ជាសុខ ។ ជាទុក្ខ ព្រះអង្គ ។
ចុះរបស់ណា មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា គួរនឹង
យល់ឃើញរបស់នោះថា ខ្ញុំរបស់អញ ខ្ញុំជាអញ ខ្ញុំជាខ្លួនរបស់
អញ វែរឬទេ ។ មិនគួរនឹងយល់ឃើញយ៉ាងខ្ញុំទេ ព្រះអង្គ ។

(២៧០) ខ្នាលវហុល អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញ
យ៉ាងនេះ ក៏រែមនឿយណាយក្នុងភ្នែកផង ឡើយណាយក្នុងក្រចៀក
ផង ឡើយណាយក្នុងប្រមុះផង ឡើយណាយក្នុងអណ្តាតផង ឡើយ
ណាយក្នុងកាយផង ឡើយណាយក្នុងចិត្តផង កាលបើឡើយណាយ
ក៏គុញគ្រាន់ ព្រោះការគុញគ្រាន់ ទើបចិត្តប្រស្រឡះ ។ កាលបើចិត្ត
ប្រស្រឡះ ញាណក៏កើតឡើងថា ចិត្តប្រស្រឡះហើយ ។ អរិយសាវក
នោះ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អាត្មាអញបាននៅ
រួចហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃប្រច្រៀត
ទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

រាហុលសំយុត្តស្ស អនុសយវេទ្ធ សឡាយនានំ អនិច្ចាទិ

(ឃតេន ធម្មេន លេន នស សុត្តន្តា កាតត្វា)

(២៧០) តំ ភី មត្តាសិ រាហុល វ្វថា និច្ចា វា
អនិច្ចា វាភិ ។ អនិច្ចា កខ្ព្ម ... សទ្ធា ... កត្វា ... រសា ...
ដោដ្ឋត្វា ... ធម្មា ... ។

(២៧២) ចក្កវិញ្ញាណំ ... សោតវិញ្ញាណំ ... យាន-
វិញ្ញាណំ ... ជិក្ខុវិញ្ញាណំ ... កាយវិញ្ញាណំ ... មហោវិញ្ញា-
ណំ ... ។

(២៧៣) ចក្កុសម្មុស្ស ... សោតសម្មុស្ស ... យាន-
សម្មុស្ស ... ជិក្ខុសម្មុស្ស ... កាយសម្មុស្ស ... មហា-
សម្មុស្ស ... ។

(២៧៤) ចក្កុសម្មុស្សជា វេទនា ... សោតសម្មុស្ស-
ជា វេទនា ... យានសម្មុស្សជា វេទនា ... ជិក្ខុសម្មុស្សជា
វេទនា ... កាយសម្មុស្សជា វេទនា ... មហាសម្មុស្សជា
វេទនា ... ។

(២៧៥) វ្វបសញ្ញា ... សទ្ធិសញ្ញា ... កទ្ធិសញ្ញា ...
រសសញ្ញា ... ដោដ្ឋត្វសញ្ញា ... ធម្មសញ្ញា ... ។

រាហុលសំយុត្ត អនុសយវេទ្ធ សេចក្តីមិនទៀងទាទេនៃអាយតនៈទាំង ៦

(សូត្រទាំង ១០ បណ្ឌិតកម្រឹះថ្វីភាមិបយ្យលៈមុំចុះ)

(២៧១) ម្ចាស់រាហុល អ្នកសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច រូបទៀង
ឬមិនទៀង ។ មិនទៀងទេ ព្រះអង្គ ... សំឡេង ... ក្លិន ... រស ... ផ្សព្វ ...
ធម្មាម្មណ៍ ... ។

(២៧២) ចក្កវិញ្ញាណ ... សោតវិញ្ញាណ ... យាវិញ្ញាណ ...
ជិក្ខុវិញ្ញាណ ... កាយវិញ្ញាណ ... មហោវិញ្ញាណ ... ។

(២៧៣) ចក្កុសម្មុស្ស ... សោតសម្មុស្ស ... យានសម្មុស្ស ...
ជិក្ខុសម្មុស្ស ... កាយសម្មុស្ស ... មហាសម្មុស្ស ... ។

(២៧៤) វេទនាដែលកើតអំពីចក្កុសម្មុស្ស ... វេទនាដែលកើត
អំពីសោតសម្មុស្ស ... វេទនាដែលកើតអំពីយានសម្មុស្ស ... វេទនាដែល
កើតអំពីជិក្ខុសម្មុស្ស ... វេទនាដែលកើតអំពីកាយសម្មុស្ស ... វេទនាដែល
កើតអំពីមហាសម្មុស្ស ... ។

(២៧៥) សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរូប ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងសំឡេង ...
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងក្លិន ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរស ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុង
ផ្សព្វ ... សេចក្តីសំគាល់ក្នុងធម្មាម្មណ៍ ... ។

សុត្តនិបិដក សម្មន្តនិកាយ ទី៣៧

(២៧៦) វុបសញ្ជេតនា សទ្ធិសញ្ជេតនា កម្ម-
 សញ្ជេតនា វសសញ្ជេតនា ដោដ្ឋត្ថសញ្ជេតនា ធម្ម-
 សញ្ជេតនា ... ។

(២៧៧) វុបកល្យាណ ... សទ្ធិកល្យាណ ... កម្មកល្យាណ ...

វសកល្យាណ ... ដោដ្ឋត្ថកល្យាណ ... ធម្មកល្យាណ ... ។

(២៧៨) បរិវេទនា ... អាណាបាតុ ... តេជោបាតុ ...

វាយោបាតុ ... អាណាសបាតុ ... វិញ្ញាណបាតុ ... ។

(២៧៩) វុបំ ... វេទនា ... សញ្ញា ... សង្ខារ ... វិញ្ញាណំ

ធម្មំ ធម្មំ កំ អធិដ្ឋំ ភតិំ ។ អធិដ្ឋំ កន្តោ ។ បេ ។ ធម្មំ

បស្សំ វាហុល ។ បេ ។ បាយំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាបា-

តិកំ ។ ធម្មមិ ។

សុត្តនិបិដក សម្មន្តនិកាយ ទី៣៧

(២៧៦) សេចក្តីភិក្ខុកង្វះ ... សេចក្តីភិក្ខុកង្វះសំបូរ ... សេចក្តី
 ភិក្ខុកង្វះ ... សេចក្តីភិក្ខុកង្វះវស ... សេចក្តីភិក្ខុកង្វះវុប្ប ... សេចក្តីភិក្ខុកង្វះ
 ធម្មាម្បណំ ... ។

(២៧៧) វុបកល្យាណ ... សទ្ធិកល្យាណ ... កម្មកល្យាណ ... សេសកល្យាណ ...

វោដ្ឋកល្យាណ ... ធម្មកល្យាណ ... ។

(២៧៨) បរិវេទនា ... អាណាបាតុ ... តេជោបាតុ ... វាយោបាតុ ...

អាណាសបាតុ ... វិញ្ញាណបាតុ ... ។

(២៧៩) វុបំ ... វេទនា ... សញ្ញា ... សង្ខារ ... វិញ្ញាណំ វោជិកំ

វុមិទ្ធិវោជិកំ ។ មិទ្ធិវោជិកំ ព្រះអង្គ ។ បេ ។ មាណវហុល កាលបើ

អរិយសារីការិយញ្ញយំនិរទៈ ។ បេ ។ កំដីកត្តាសតំ កំដូដំប្រច្រក្តិ

តោរិដិម្បិរិយសកំច្ចារិទ្ធិវោជិកំ មិទ្ធិវោជិកំ ។ បេ ។ ធម្មសុត្ត ទី ១០ ។

រាហុលសំយុត្តស្ស អនុសយវិទ្ធោ មាសបច្ឆា

[៣០០] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... អថទោ អាយស្សា
 រាហុលោ យេន កកវំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
 កកវន្តំ អភិវំទេត្វា ឯកេបន្តំ និសីទិ ។ ឯកេនន្តំ
 និសីទោ ទោ អាយស្សា រាហុលោ កកវន្តំ ឯតទរោច
 កាចំ នុ ទោ កន្តេ ជាទតោ កាចំ បស្សតោ ភមស្មិត្វ
 សវិញ្ញាលោកេ កាយេ តហិត្វា ច សុទ្ធិនិមិត្តសុ
 អហត្ត្រាមមត្ត្រាមាធានុសយោ ទ ហោន្តិតិ ។

[៣០១] យំ តតិញ្ចំ រាហុល រូបំ អតីតាធាក-
 កប្បច្ចុប្បន្នំ អដ្ឋិតំ វំ តហិត្វា វំ ឌំឡាវិកំ វំ សុទ្ធិមំ
 វំ ហិទំ វំ បណីតំ វំ យំ ពូរេ សន្តិកេ វំ សទ្ធិ រូបំ
 ទេតិ មម ទេសោហមស្មិ ទ មេសោ អត្តាតិ ឯវមេ-
 តិ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យា កាចិ
 វេទនា ... យា កាចិ សញ្ញា ... យេ កេចិ សង្ខារ ...
 យំ តតិញ្ចំ វិញ្ញាលំ អតីតាធាកកប្បច្ចុប្បន្នំ អដ្ឋិតំ
 វំ តហិត្វា វំ ឌំឡាវិកំ វំ សុទ្ធិមំ វំ ហិទំ វំ

រាហុលសំយុត្ត អនុសយវិទ្ធោ កាស្សរាចិន្ទ

[៣០០] ព្រះសាស្តា ទ្រង់គង់នៅជិតក្រុងសាវត្ថិ ... គ្រានោះឯង
 ព្រះរាហុលមានអាយុ ចូលទៅដល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ ងាយបង្ខំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
 ព្រះរាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលពាក្យ
 នេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏វង្សៀម កាលបុគ្គលដ៏ដ៏ដូច
 ម្តេច ឃើញដូចម្តេច បានជាមិនមានអហត្ត្រា មមត្ត្រា នឹងមាននុស័យ
 ក្នុងកាយ ប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះនឹង ក្នុងនិមិត្តទាំងពួងទាំងក្រៅផង ។

[៣០១] ខ្លាលរាហុល ប្រណាទិមួយ ជាអតីត អនាគត
 បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោកគ្រោកក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី
 ទុក្ខមកក្តី ប្រណា មានក្នុងវិជ្ជាយក្តី មានក្នុងទីជិតក្តី ប្រទាំងអស់នោះ
 ឈ្មោះថាជាប្រ បុគ្គលវែមនឃើញប្រទុះ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រៃពាក្យពិត
 យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំមិនវែមរបស់អញ ខ្ញុំមិនវែមជាអញ ខ្ញុំមិនវែមជា
 ខ្លួនរបស់អញ ។ វេទនាណាទិមួយ ... សញ្ញាណាទិមួយ ... សង្ខារ
 ទាំងឡាយណាទិមួយ ... វិញ្ញាណណាទិមួយ ជាអតីត អនាគត
 បច្ចុប្បន្ន ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោកគ្រោកក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវិញ្ញា

បណ្ឌិតំ វំ យំ ទ្ការ សន្តិភោ វំ សព្វំ វិញ្ញាណំ ទេតិ មម
ទេសោហមស្មំ ទ មេសោ អត្តាតិ វិវាមតិ យថាភូតិ
សធម្មញ្ញាយ បស្សតិ ។ វិវាម វាហុល ជាទេសោ វិវ
បស្សតោ ឥមស្មំ ភូ សវិញ្ញាណោ កោ កាយេ តហិទ្ធា
ច សព្វធម៌ត្ថេសុ អហត្តារមមត្តារមាណាទុសយា ទ
ហោត្តិ ។ វិវាមទសមំ ។

[៣០៦] សាវត្ថយំ វិហារតិ... អដោ អាយស្មា
វាហុលោ យេទ ភកកំ តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា
ភកកំ អកកំ ទេត្តា វិកមមន្តិ ធិសិទិ ។ វិកមមន្តិ
ធិសិទ្ធា ទោ អាយស្មា វាហុលោ ភកកំ វិកទេវាច
កមិ ទុ ទោ ភន្ត ជាទេសោ កមិ បស្សតោ ឥមស្មំ ភូ
សវិញ្ញាណោ កោ កាយេ តហិទ្ធា ច សព្វធម៌ត្ថេសុ អ-
ហត្តារមមត្តារមាណាបកតិ មាទសិ ហោតិ វិធា សម-
តិក្កន្តិ សន្តិ សុវិមុត្តន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវិញ្ញា

ឧត្តមក្ខី វិញ្ញាណោ ដែលមានក្នុងចំងាយក្ខី ក្នុងចំងាយក្ខី វិញ្ញាណ
ទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថាវិញ្ញាណ បុគ្គលវេទនៈ ឃើញវិញ្ញាណខ្លះ
ដោយបញ្ញាជ័យប្រពៃភាមពិតយ៉ាងនេះថា ខ្លះមិនមែនរបស់អញ ខ្លះមិន
មែនជាអញ ខ្លះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ។ ម្ចាស់វាហុល កាលអរិយ-
សាវកដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ បានជាមិនមានអហត្តិវា មមត្តិវា
និងមានទុស្សយ ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងចំងាយទាំង-
ក្នុងទាំងក្រៅផង ។ ចប់សូត្រទី ១១ ។

[៣០៦] ព្រះសាស្តា ទ្រង់និទានដ៏ត្រកូលសាវត្ថី... ព្រះនារេន្ត
ព្រះវាហុលមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះ
វាហុលមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ
នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបុគ្គលដ៏ដូចម្តេច
ឃើញដូចម្តេច បានជាមានចិត្តប្រាសចាកអហត្តិវា មមត្តិវា និងមាន
ក្នុងកាយប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងចំងាយទាំងក្នុងទាំងក្រៅផង ជា
ចិត្តប្រព្រឹត្តក្នុងចំណែកនៃនារេន្ត ទាំងស្របរម្ងាប់រួចផុតចាកកិលេស ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

ទេតំ មម ទេសោហមស្មិ ទ មេសោ អត្តាតិ ឯវ-
មេតំ យជាត្វតិ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា អនុបាទា វិមុត្តា
ហោតិ ។ ឯវិ ទោ វហុល ជាទតោ ឯវិ ចស្សតោ
សមស្មិត្វ សវិញ្ញាណោ កាយេ តហិទ្ធា ច សទ្ធ-
ចំមិត្តសុ អហត្តារមមត្តារមាទាបកតិ មាទសំ ហោតិ
វិទា សមតិក្កន្តំ សន្តំ សុវិមុត្តន្តំ ។ ទ្វាទសមំ ។

អនុសយវគ្គេ ទុតិយោ ។

តិស្ស ទុទ្ធានំ

ចក្កុ រូបញ្ច វិញ្ញាណំ
សម្មស្សោ វេទនាយ ច
សញ្ញា ច ចេតនា តណ្ហា
ធាតុ ទទ្ធន តេ ទស
អនុសយំ អបកតញ្ចេវ
វគ្គោ តេទ បវុទ្ធវតិ ។

វហុលសំយុត្តំ ទ្ធន្តំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

រណ្ណះថាជាវិញ្ញាណ អរិយសាវ្រីយ៍ញ្ញនូវវិញ្ញាណខ្លះ ដោយបញ្ញា
ដ៏ប្រវែងតាមវិញ្ញាណយ៉ាងនេះថា ខ្លះមិនមែនរបស់អញ ខ្លះមិនមែនជាអញ
ខ្លះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ដូច្នេះហើយ ទើបបានប្រស្រ្ស់ចាកកិលេស
ព្រោះមិនមានសចក្តីប្រកាន់ ។ ហុលវហុល កាលអរិយសាវ្រីយ៍
យ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ បានជាមានចិត្តប្រាសចាកអហត្តិរ មមត្តិរ
និងមាតាទុស្សយ ក្នុងកាយដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងចិត្ត
ព័ន្ធក្នុងខាងក្រៅផង ជាចិត្តប្រព្រឹត្តកម្មនិងចំណែកនៃមាន ព័ន្ធស្រប់
រម្ងាប់រួចផុតចាកកិលេស ។ ចប់សូត្រ ទី ១២ ។

ចប់ អនុសយវគ្គ ទី ២ ។

ទុទ្ធានំនៃអនុសយវគ្គនោះ គឺ

ចក្កុ ទ រូប ទ វិញ្ញាណ ទ សម្មស្ស ទ វេទនា ទ សញ្ញា ទ
ចេតនា ទ តណ្ហា ទ ធាតុ ទ ទទ្ធន ទ ត្រូវជា ទ អនុសយ ទ
ចិត្តដែលប្រាសចាកអហត្តិរជាដើម ទ ជាវគ្គដែលព្រះមាន
ព្រះភាវនោះ ទ្រង់ប្រាសសំដែង ។

ចប់ វហុលសំយុត្ត ទី ២ ។

លក្ខណសម្បត្តិ

អង្គសង្គមវិវត្ត

(៣០២) ឯកស្រី សុភី ។ ឯកសមយ៉ៃ កកក រាជ-
កមោ វិហារតិ វេជ្ជវេទ កលទ្ធករិកមេ ។ គេង ទោ
បទ សមយេង អាយស្មា ង លក្ខណោ អាយស្មា ង
មហាមោក្ខណោ តិជ្ជក្រដ បទ្ធាត វិហារន្តិ ។

(៣០៥) អដទោ អាយស្មា មហាមោក្ខណោ
បុត្រសមយ៉ៃ វិកសេត្វា បត្តិវិវាទាយ យេនាយស្មា
លក្ខណោ គេងបស្ត័មិ ឧបស្ត័មិ អាយស្មន្តិ
លក្ខណំ ឯតទេវេច ឯហិ អវុសោ លក្ខណ រាជកម៌
មិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ ។ ឯវុសោតិ ទោ អាយ-
ស្មា លក្ខណោ អាយស្មតោ មហាមោក្ខណោស្ស
បទ្ធស្សាសិ ។ អដទោ អាយស្មា មហាមោក្ខណោ
តិជ្ជក្រដា បទ្ធាត ឱរោហន្តោ អញ្ញាវស្មី
បទេសេ សំតំ ហត្ថាភាសិ ។ អដទោ អាយស្មា
លក្ខណោ អាយស្មន្តិ មហាមោក្ខណោ ឯ ឯតទេវេច

លក្ខណសម្បត្តិ

អង្គសង្គមវិវត្ត

(៣០៦) ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងទៅក្នុងវត្តវេជ្ជវេទ ជាតលទ្ធករិកមហោន ជិត
ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ និង
ព្រះមហាមោក្ខណៈមានអាយុ នឹងទៅទាក់ទងជួរក្នុង ។

(៣០៧) ព្រះនោះឯង ព្រះមហាមោក្ខណៈមានអាយុ ស្រៀក
ស្រងឹ ប្រាប់បាត្រចិវរ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ ហើយចូលទៅក្រុង
លក្ខណៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានរោលពាក្យនេះនឹង
ព្រះលក្ខណៈមានអាយុថា ខ្ញុំលក្ខណៈលក្ខណៈ អ្នកចូរមក យើង
នឹងចូលទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ដើម្បីបំណុល ។ ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ
ទទួលពាក្យព្រះមហាមោក្ខណៈមានអាយុថា អើអវុសោ ។ ព្រះនោះ
ឯង ព្រះមហាមោក្ខណៈមានអាយុ កាលនិមន្តចុះអំពីក្នុងជួរក្នុង ក៏
ធ្វើនូវការញញឹមឱ្យប្រាកដ ក្នុងប្រទេសមួយ ។ ព្រះនោះឯង ព្រះ
លក្ខណៈមានអាយុ បានសួរព្រះមហាមោក្ខណៈមានអាយុ ដូច្នោះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវិញ្ញា

កោ ទុ ទោ អាវុសោ មោក្កល្យាទំ ហេតុ កោ ចចូយោ សិវស្ស ហេតុកម្មាយាតិ ។ អកាលោ ទោ អាវុសោ លក្ខណ ឯកស្ស បញ្ញស្ស កកវតោ មំ សន្និកោ ឯតំ បញ្ញំ បុច្ឆាតិ ។

[៣០៦] អដ(១) អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា ច មហាមោក្កល្យាទោ រាជកហោ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បញ្ញាភត្តំ បិណ្ណាហានធម្មដិក្កត្តា យេន ភកកំ តេនុបស- ត្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា កកវទ្ធិំ អភិវទេត្វា ឯកមទ្ធិំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមទ្ធិំ ឯសិទ្ធា ទោ អាយស្មា លក្ខណោ អាយស្មន្តំ មហាមោក្កល្យាទំ ឯតទរោច ឥតាយស្មា មហាមោក្កល្យាទោ កិដ្ឋក្កដា បព្វតា ឱរោហន្តោ អញ្ញាតវស្មី បទោស សិទំ ចាត្វា កាសិ កោ ទុ ទោ អាវុសោ មោក្កល្យាទំ ហេតុ កោ ចចូយោ សិវស្ស ហេតុកម្មាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវិញ្ញា

ម្នាលអាវុសោមោក្កល្យាទ ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានដាលោក ធ្វើឲ្យការញញឹមឲ្យប្រាកដ ។ ម្នាលអាវុសោលក្ខណៈ កាលនេះដា កាលមិនគួរ ដើម្បីសួរប្រស្នាខ្លះទេ អ្នកចូរសួរប្រស្នាខ្លះ នឹងខ្ញុំក្នុង សំណក់ព្រះមានព្រះភាគចុះ ។

[៣០៦] គ្រោះនោះឯង ព្រះលក្ខណៈមានអាយុ និងព្រះ មហាមោក្កល្យាទមានអាយុ ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងក្រុងវជ្ជគ្រិះ ក្រឡប់ មកអំពីបិណ្ណបាតវិញ ក្នុងវេលាគ្រាយកក្ក ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ ភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយទៅ ក្នុងទីដីសមគួរ ។ លុះព្រះលក្ខណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ ហើយ បានសួរព្រះមហាមោក្កល្យាទមានអាយុដូច្នោះថា ក្នុងទីឯណោះ មហាមោក្កល្យាទមានអាយុ កាលចុះមកអំពីក្នុងវជ្ជក្រុង បានធ្វើឲ្យការ ញញឹមឲ្យប្រាកដក្នុងប្រទេសមួយ ម្នាលអាវុសោមោក្កល្យាទ ហេតុដូច ម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានដាលោកធ្វើឲ្យការញញឹមឲ្យប្រាកដ ។

លក្ខណសំយុត្តស្ស អង្គិសន្តិសិរិវត្ត គោយាភវិយោកោ

[៣០៧] ឥណហំ អាវុសោ កិដ្ឋក្កជា បព្វតា
ឱរោហន្តោ អន្តសំ អង្គិសន្តិសិរិកំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
តមេធំ កិដ្ឋិយំ កាភាបិ កុលលាបិ អនុបតិគ្គា
អនុបតិគ្គា វិគុទេន្តិ(១) វិគុទេន្តិ វិរាដេន្តិ(២) សា សុទិ
អង្គស្សំ ករោតិ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ឯនទេហាសិ
អន្តរិយំ វត ភោ អត្តតំ វត ភោ ឯវរុចោបិ ឆាម
សន្តោ កវិស្សតិ ឯវរុចោបិ ឆាម យេត្តោ កវិស្សតិ
ឯវរុចោបិ ឆាម អត្តភាវប្បដិលោភោ កវិស្សតិ ។

[៣០៨] អថទោ កកវំ កិក្ក អាមន្តសំ
ចក្កក្កតា វត កិក្កវេ សាវកា វិហារន្តិ ញាលាក្កតា
វត កិក្កវេ សាវកា វិហារន្តិ យត្រ ហំ ឆាម សាវកោ
ឯវរុចំ ញស្សតិ វំ ធកតិ វំ សត្តំ វំ កវិស្សតិ ។
បុត្រា មេ សោ កិក្កវេ សន្តោ ធិដ្ឋោ អហោសិ
អមិណហំ ឧ ឡាតាសិ អហោត្តំ ឡាតាវយ្យិ
បវេបិ មេ ឧ សន្តហោយ្យិ យេ មេ ឧ សន្តហោយ្យិ
តេសន្តិ អស្ស ធិយវត្តំ អហិតាយ ធុត្តាយ ។

០ ខ. ម. វិសុធុន្តិរិកហិ ។ ២ វិរាដេន្តិ ។

លក្ខណសំយុត្ត អង្គិសន្តិសិរិវត្ត វិហារន្តោកសម្រាប់គោ

[៣០៧] ព្រះមហាមាត្រល្អាតរបស់ ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទី
ឯណោះ កាលដែលខ្ញុំ ចុះមកអំពីភ្នំភ្នំជ្រូក បានឃើញអង្គិសន្តិសិរិក
និងភ្នំភ្នំ កំពុងអវលោកៈទៅក្នុងអាកាស ពួកគាត់ ភ្នែក ភោត ដេញ
តាមឆាប់ ចោមចិក្ខោះ កើចង់ត្រឡប់ទៅភ្នំភ្នំនោះ ភ្នំភ្នំនោះក៏ចេះ
តែស្រែកថ្ម ម្ចាស់អាវុសោ ទើបខ្ញុំនោះបានសេចក្តីបរិភក្តិថា យ៉ាង
អស្ចារ្យណាស់ យ៉ាង មិនធ្លាប់កើតមានសោះឡើយ យ៉ាង សត្វបែបនេះ
នឹងត្រឡប់ទៅជាមនុស្សដែរ យក្តីបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមនុស្សដែរ
ក៏យាបានអត្តភាពបែបនេះ នឹងត្រឡប់ទៅជាមនុស្សដែរ ។

[៣០៨] ព្រះនាងឯង ព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់ហៅភិក្កុ
ទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កមានចក្កកើតហើយ
ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កមានញាណកើតហើយ ដ្បិតសាវ័ក
ដឹង ឬឃើញសត្វបែបនេះ ឬជាមិនធ្វើសត្វបែបនេះឱ្យជាសាក្សី (ដល់
កថាគតទុខ) ។ ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ សត្វនោះគឺជាគតធ្លាប់ឃើញមកអំពី
មុនដែរ ប៉ុន្តែគតមិនទាន់ដឹង បើគតស្រឡាត់ដឹងអំពីភ្នំភ្នំ
ទៅ ជនទាំងឡាយដទៃមិនជឿពាក្យគតគឺ ជនទាំងឡាយណា
មិនជឿពាក្យគតគឺ សេចក្តីមិនជឿនោះ របស់ជនទាំងនោះ នឹងនាំឱ្យ
បានប្រយោជន៍ នាំឱ្យបានសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរអង្វែង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

ឯសោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ឥមស្មិញ្ញោវ រាជគមោ គោយា-
តតោ អហោសិ សោ តស្ស កម្មស្ស វិហានេន ពហ្វិ
វស្សានិ ពហ្វិ វស្សសតានិ ពហ្វិ វស្សសហស្សានិ
ពហ្វិ វស្សសតសហស្សានិ ជិវេយ បជិត្តេ^(១) តស្សេវ
កម្មស្ស វិហាកាវសេសេន ឯវុច្ចិ អត្តការវ្យាដិលាកំ
បជិសំវេទិយតីតិ ។ បវេមិ ។

(សព្វេសំ សុត្តន្តានិ ឯសេវ មេយ្យាលោ)

(៣០៧) ឥណហំ អារុសោ កិដ្ឋិក្ខុជា បព្វតា
ឱរោហន្តោ អនុសំ មំសមេសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ តមេទិ
កិដ្ឋិច្ចិ កាតាច្ចិ តុលលាច្ចិ អនុបតិក្ខា អនុបតិក្ខា
វិកុទេន្តិ វិកុទេន្តិ វិរាដេន្តិ សា សុទ្ធិ អនុស្សវិ តតោតិ ។
ឯសោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ឥមស្មិញ្ញោវ រាជគមោ គោយា-
តតោ អហោសិ ។ ធុតិយំ ។

១ ឧ. ម. ៣០៧ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនោះ (តិរិយិក) ជាគោយាភកៈ គឺអ្នកសម្លាប់
គោ ក្នុងក្រុងកជ្រំនេះឯង ដោយវិបាករបស់កម្មនោះ គោយាភក-
បុរសនោះ ក៏ទៅនេះក្នុងនរកអស់ដំប្រើន អស់យេដ្ឋាដំប្រើន អស់
កាន់ដំប្រើន អស់វិសេដ្ឋាដំប្រើន ដោយសេសសល់វិបាក ខែកម្ម
នោះឯង ទើបបានត្រឡប់មកទទួលផល គឺត្រឡប់បានអត្តភាព បែប
នេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(នេះឯងជាបេយ្យាលៈខែសូត្រទាំងអស់)

(៣០៧) ម្នាលអារុសោ ក្នុងទិវណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំដ្យូក្ខដ បានឃើញមំសមេសំ គឺចម្រៀកសាច់ កំពុងអវិណ្តកទៅ
លើភាសា ពួកខ្នុរ ភ្នែក រោគ ដេញតាមតាម រោមចិករពារ
កើចដក្ខន្ធនូវចម្រៀកសាច់នោះ ចម្រៀកសាច់នោះក៏ចេះតែស្រែកថ្លូវ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វនេះជាគោយាភកៈ គឺអ្នកសម្លាប់គោ (តិរិយិក)
ក្នុងក្រុងកជ្រំនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

លក្ខណសំយុត្តស្ស អង្គិសន្តិសិកវន្ត ស្សនិកវិហារោ

[៣១០] ឥណហំ អាវុសោ កិដ្ឋក្កុជា បទ្ធតា
ឱរោហោត្តោ អន្តសំ មិសបិណ្ឌំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ តមេទំ
កិដ្ឋាបិ កាតាបិ កុលលាបិ អនុបតិក្ខា អនុបតិក្ខា
វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ វិរាជេន្តិ សោ សុទំ អដ្ឋស្សរិ ករោតិ ។
ឯសោ កិកុវេ សត្តោ ឥមស្មិញ្ញោ រាជកហោ សាកុ-
ណិកោ អហោសិ ។ តតិយំ ។

[៣១១] ឥណហំ អាវុសោ កិដ្ឋក្កុជា បទ្ធតា
ឱរោហោត្តោ អន្តសំ ចិច្ឆរិ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ តមេទំ
កិដ្ឋាបិ កាតាបិ កុលលាបិ អនុបតិក្ខា អនុបតិក្ខា
វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ វិរាជេន្តិ សោ សុទំ អដ្ឋស្សរិ ករោតិ ។
ឯសោ កិកុវេ សត្តោ ឥមស្មិញ្ញោ រាជកហោ ឱរក្កិកោ^(១)
អហោសិ ។ ចកុត្តិ ។

[៣១២] ឥណហំ អាវុសោ កិដ្ឋក្កុជា បទ្ធតា
ឱរោហោត្តោ អន្តសំ អសិលោមិ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
តស្ស តេ អសិ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សរិ កា-
យេ ចិច្ឆន្តិ សោ សុទំ អដ្ឋស្សរិ ករោតិ ។

១ ឧប្បតិក្ខា ។

លក្ខណសំយុត្ត អង្គិសន្តិសិកវន្ត វិហារនៃកុលសម្រាប់ប្រែក

[៣១០] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះ
មកអំពីភ្នំកិដ្ឋក្កុដ បានឃើញម្ចាស់បិណ្ឌៈ គឺដុំសាច់ កំពុងអវិណ្ណតទៅ
លើអាគារ ពួកគ្មាន ភ្នែក ភោគ ដេញតាមឆាប ចោមចំកចោរ
កើតជញ្ជាំងខ្ញុំដុំសាច់នោះ ដុំសាច់នោះក៏ចេះតែស្រែកថ្លោះ ។ ម្នាលកិកុ
ចាំឱ្យយ សត្វខ្ញុំជាព្រានបក្សី (អំពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះនេះឯង ។
ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[៣១១] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំកិដ្ឋក្កុដ បានឃើញខ្ញុំច្នៃបុរស គឺបុរសមិនមានស្បែកក្រៅ កំពុង
អវិណ្ណតទៅលើអាគារ ពួកគ្មាន ភ្នែក ភោគ ដេញតាមឆាប ចោមចំក
ចោរ កើតជញ្ជាំងខ្ញុំច្នៃបុរសនោះ ខ្ញុំច្នៃបុរសនោះក៏ចេះតែស្រែកថ្លោះ ។
ម្នាលកិកុចាំឱ្យយ សត្វខ្ញុំជាអ្នកសម្រាប់ចៀម (ពីដើម) ក្នុងក្រុង
រាជគ្រិះនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

[៣១២] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំកិដ្ឋក្កុដ បានឃើញអសិលោមបុរស គឺបុរសមានរោមដូចជា
កំពុងអវិណ្ណតទៅលើអាគារ ជាវិចារនោះ របស់បុរសនោះ អវិណ្ណត
ពាក់ ។ មកក្រៅកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះក៏ចេះតែស្រែកថ្លោះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

ឯសោ កិក្ខុវេ សន្តោ វេស្មិញ្ញោ វជគហោ សុកាវិ-
កោ អហោសិ ។ បញ្ចមំ ។

[៣១៣] ឥដាហំ អាវុសោ ភិជ្ឈក្កុជា បព្វតា ខិ-
រោហន្តោ អន្ទសំ សុត្តិលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កង្កន្តិ
កស្ស តា សុត្តិយោ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សេវ កា-
យេ ធិបតន្តិ សោ សុទ្ធំ អដ្ឋស្សី ករោតិ ។ ឯសោ
កិក្ខុវេ សន្តោ វេស្មិញ្ញោ វជគហោ មាគវិកោ អ-
ហោសិ ។ ធម្មំ ។

[៣១៤] ឥដាហំ អាវុសោ ភិជ្ឈក្កុជា បព្វតា ខិ-
រោហន្តោ អន្ទសំ ទស្សលោមំ បុរិសំ វេហាសំ កង្កន្តិ
កស្ស តេ ទស្ស ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សេវ កាយេ
ធិបតន្តិ សោ សុទ្ធំ អដ្ឋស្សី ករោតិ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ
សន្តោ វេស្មិញ្ញោ វជគហោ កាវណិកោ អហោសិ ។
សុត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្លះជាអ្នកសម្រាប់ប្រើ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជ-
គ្រឹះនេះឯង ។ ចប់សូត្រទី ៥ ។

[៣១៣] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមកអំពីភ្នំ
ភិជ្ឈក្កុដ បានឃើញសុត្តិលោមបុរស គឺបុរសមានរាមដូចលំពែង កំពុង
អវលោកនៅលើអាកាស លំពែងទាំងនោះ របស់បុរសនោះ អវលោក
ធ្លាក់ ។ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះកំចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្លះជាប្រាម្រឹត (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
នេះឯង ។ ចប់សូត្រទី ៦ ។

[៣១៤] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំភិជ្ឈក្កុដ បានឃើញទស្សលោមបុរស គឺបុរសមានរាមដូចក្រូញ
កំពុងអវលោកនៅលើអាកាស ក្រូញទាំងនោះ របស់បុរសនោះ អវលោក
ធ្លាក់ ។ មកត្រូវកាយរបស់បុរសនោះឯង បុរសនោះកំចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្លះជាពជ្ឈយាដ (ពីដើម) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
នេះឯង ។ ចប់សូត្រទី ៧ ។

លក្ខណសំយត្តស្ស អង្គិសង្ខារវគ្គ សូចិវិចារោ

[៣០៥] ឥនាហំ អារុសោ ភិជ្ឈក្ខត្វា បព្វតា
ឱរេហន្តោ អន្តសំ សូចិលោមិ មុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
តំស្ស តា សូចិយោ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សវ
តោយេ ធិបត្ថន្តិ សោ សុទ្ធំ អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។
ឯសោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញោ វជកហេ សុតោ^(១)
អហោសិ ។ អដ្ឋមិ ។

[៣០៦] ឥនាហំ អារុសោ ភិជ្ឈក្ខត្វា បព្វតា
ឱរេហន្តោ អន្តសំ សូចិលោមិ មុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
តស្ស តា សូចិយោ សីសេ បរិសេត្វា មុទតោ ធិត្តុ-
មន្តិ មុទេ បរិសេត្វា ឧរតោ ធិត្តុមន្តិ ឧរេ បរិសេត្វា
ឧរតោ ធិត្តុមន្តិ ឧរេ បរិសេត្វា ឧរហំ ធិត្តុមន្តិ
ឧរុសុ បរិសេត្វា ជដ្ឋាហំ ធិត្តុមន្តិ ជដ្ឋាសុ បរិសេត្វា
ចារេហំ ធិត្តុមន្តិ សោ សុទ្ធំ អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។
ឯសោ ភិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មិញ្ញោ វជកហេ សូចិកោ
អហោសិ ។ ទវមិ ។

១ ទ. សូចិកោ ។ ច. សារិកោ ។

លក្ខណសំយត្ត អង្គិសង្ខារវគ្គ វិចារោអ្នកញ្ចុះញង់

[៣១៥] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំភ្នំជ្ឈក្ខត្វ បានឃើញសូចិលោមបុរស ធិបុរស មានរាមដូចផែក
ស្រួច កំពុងអណ្តែតលើភាគាស ដែកស្រួចទាំងនោះ របស់បុរសនោះ
អណ្តែតធ្លាក់ ។ មកក្រៅតាមរបស់បុរសនោះវិញ បុរសនោះ កំចេះក
ស្រែកម្ល៉េះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វខ្លះជាអ្នកបរោត (ពិរដីម) ក្នុង
ក្រុងឈរគ្រឹះនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី៧ ។

[៣១៦] ម្នាលអារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំភ្នំជ្ឈក្ខត្វ បានឃើញសូចិលោមបុរស ធិបុរស មានរាមដូចផែក
ស្រួច កំពុងអណ្តែតលើភាគាស ដែកស្រួចទាំងនោះ របស់បុរស
នោះ កំចេះកចូលទៅក្នុងក្បាល ម្ខាយចេញមកតាមមាត់ ដោយចូលទៅ
ក្នុងមាត់ ម្ខាយចេញមកតាមច្រូង ដោយចូលទៅក្នុងច្រូង ម្ខាយចេញ
មកតាមពោះ ដោយចូលទៅក្នុងពោះ ម្ខាយចេញមកតាមក្បាល ដោយ
ចូលទៅក្នុងក្បាល ម្ខាយចេញមកតាមស្នង ដោយចូលទៅក្នុងស្នង ម្ខាយ
ចេញមកតាមបាតដើម បុរសនោះកំចេះកស្រែកម្ល៉េះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សត្វខ្លះជាអ្នកចាក់ដោតញ្ចុះញង់គេ (ពិរដីម) ក្នុងក្រុងឈរគ្រឹះ
នេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី៧ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

[៣០៧] ឥតាហំ អានុសោ ភិជ្ឈក្សជា បព្វតា ឱរោ-
 ហន្តោ អន្តសំ កុម្មុណ្ណំ បុរិសំ វេហាសំ កច្ឆន្តិំ សោ
 កច្ឆន្តោមិ តេ ច អណ្ណោ ទទេ អាពេមេត្វា កច្ឆតិ ធិ-
 សីនន្តោមិ តេស្សវ អណ្ណោសុ ធិសីនតិ កមេទំ ភិជ្ឈាមិ
 កាភាមិ កុលលាមិ អនុបតិក្ខា អនុបតិក្ខា វិគុដេន្តិ
 វិកច្ឆន្តិ វិវាដេន្តិ សោ សុទំ អដ្ឋស្សរិ កកោតិ ។ ឋ-
 សោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មិញ្ញវ វជគហោ កាមក្សជា
 អហោសិ ។ នសមិ ។

អង្គសង្ខេបវគ្គោ បរមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[៣១៧] ម្នាលភារុសោ ក្នុងទីដំណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 អំពីភ្នំដ្បក្សដ បានឃើញកម្ពុណ្ណបុរស ភិបុរសមានអណ្តូប៉ុនក្នុង^(១)
 កំពុងអណ្តែតលើអាកាស កាលបុរសនោះដើរទៅ លុះវេលាអណ្តូ-
 បាំងនោះជាកំព្រងិត (លី) ទើបដើរទៅបាន កាលអង្គុយក៏អង្គុយសង្កត់
 លើអណ្តូបាំងនោះឯង ពួកគ្នាគ ក្អែក កោត ដេញតាមតាម ហោម
 ចិកបោះ កើចជញ្ជូនខ្ញុំបុរសនោះ បុរសនោះក៏ចេះកែស្រែកថ្លុ ។
 ម្នាលភិក្ខុបាំងឡាយ សត្វខ្ញុំដោយអ្នកកាន់អំពើរៀនក្នុងស្រុក^(២) (ពិរដីម)
 ក្នុងក្រុងក្រុងគ្រើននេឯង ។ បប់សូត្រ ទី១០ ។
 ចប់ អង្គសង្ខេបវគ្គ ទី ១ ។

១ ពនិល្លា ។ ២ ជាអាមាត្យអ្នកវិនិច្ឆ័យក្តីហើយឡើយ ។

លក្ខណសំយុង្គស្ស អង្គិសង្កុលិកវិញ្ញា ទុក្ខំ

តិល្ប ទុក្ខានំ

អង្គិ បេសិ ឧភោ ភាវីយាតតា(១)
 មិណ្ណោ សាតុណិយោ(២) ធិច្ឆរោវត្តិ
 អសិ សុករិកោ សន្តិ មាភវី
 ឧសុ កាវណិកោ សុចិ សារមិ
 យោ ច សិទ្ធិស្សតិ(៣) សុចិកោ ហិ សោ
 អណ្ណាភាវី អហុ កាមក្កដកោតិ ។

១ ឧ. ម. ភវីយាតា ។ ២ មិណ្ណាសាតុណិយំ ។ ៣ ឧ. ម. សិទ្ធិយតិ ។

លក្ខណសំយុង្គ អង្គិសង្កុលិកវិញ្ញា ទុក្ខំ

ទុក្ខានៃអង្គិសង្កុលិកវិញ្ញា តិ

អង្គិសន្តិលិកប្រេត មំសេសិប្រេត (តិដើម) ជាអ្នកសម្លាប់
 គោតាំងពីរនាក់ មំសបិណ្ណប្រេត (តិដើម) ជាព្រាហ្មក្ស
 ទិច្ឆរិប្រេត (តិដើម) ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម អសិលោមប្រេត
 (តិដើម) ជាអ្នកសម្លាប់ជ្រូក សន្តិលោមប្រេត (តិដើម) ជា
 ព្រាហ្មប្រឹត ឧសុលោមប្រេត (តិដើម) ជាពេជ្រយាត សុចិ-
 លោមប្រេត (តិដើម) ជាតាយសារមិ អ្នកណាញ្ញះញ្ញីរត
 (តិដើម) អ្នកនោះជាសុចិលោមប្រេតពិត កុម្មុណ្ណប្រេតមាន
 អណ្ណៈច្ននំ (តិដើម) ជាអ្នកកាន់អំពើវៀចក្នុងស្រុក ។

ប្រារព្ធកិច្ចា

[៣១៨] ឯកសារ សុតិ ។ ឯកសារ សមយំ ភក្កវា
រាជកម្ម វិហារតិ វេទ្យុវនេ កលទ្ធករិកមេ ។ ឥតាហិ
អាវុសោ តិជ្ឈត្វជា បទ្ធា ឱរេហោត្តោ អន្តសំ បុរិសំ
ក្ខត្វត្វេ សិសតា ធិមុត្តិ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ សត្តោ
ឥមស្មិញ្ញោ រាជកម្ម ហារិកោ អហោសិ ។ បឋមិ ។
(ឯវិ បេយ្យលោ កាកាទ្វា)

[៣១៩] ឥតាហិ អាវុសោ តិជ្ឈត្វជា បទ្ធា
ឱរេហោត្តោ អន្តសំ បុរិសំ ក្ខត្វត្វេ ធិមុត្តិ ឧកោហិ
ហារិកោ ក្ខត្វិ ខាន្តិ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មិញ្ញោ
រាជកម្ម ព្រាហ្មណោ អហោសិ ។ សោ កស្សបស្ស
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវនេ កិក្ខុសង្ឃិ កត្តេន ធិមន្តេត្វា

ប្រារព្ធកិច្ចា

[៣១៨] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យុវនេ ជាពលទ្ធករិកមេ ទៀប
គ្រុឌិកជ្រៃ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំតិជ្ឈត្វជា បានឃើញបុរសម្នាក់ កំពុងមុជក្បាលចុះទៅក្នុងរណ្តៅ
លាមក ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ទ្រង់សួរ ។ សត្វខ្ញុំជាអ្នកប្រព្រឹត្តបាទិកម្ម គឺ
ល្អប្រពន្ធអ្នកដទៃ (ពិជើម) ក្នុងគ្រុឌិកជ្រៃនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

(បេយ្យលោ បណ្ឌិតប្បវិទ្ធិយ៉ាងនេះ)

[៣១៩] ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំតិជ្ឈត្វជា បានឃើញបុរសម្នាក់ កំពុងមុជក្បាលចុះក្នុងរណ្តៅលាមក ចាប់
លាមកដោយដៃទាំងស្រុងស៊ី ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ទ្រង់សួរ
ពិជើមជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងគ្រុឌិកជ្រៃនេះឯង ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ កាល
ក្នុងសាសនាព្រះកស្សបស្សម្ពុទ្ធ បានឱមន្តកិក្ខុសង្ឃដោយកត្តាហារ

លទ្ធផលសំយុង្គ បាវចនាវិញ្ញាណ ឥន្ទណ៍ការិយោ

គោណិយា ក្នុងស្ម័គ្រ ប្លាមេត្រា កាលី អាហារមេត្រា
ឯតទេវេន អយោ គោត្តោ យោវន្តិ កុញ្ញន្ត លេវ ហរន្ត
ចាតិ ។ ធុតិយំ ។

[៣២០] ឥតាហិ អាវុសោ តិជ្ឈក្កុជា បព្វតា ឱ-
រោហន្តោ អន្តសំ ធុច្ឆវី ឥត្តិ វេហាសំ កច្ឆន្តិ តមេធិ
តិជ្ឈាបិ កាតាបិ កុលលាបិ អនុបតិក្ខា អនុបតិក្ខា
វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ វិវាជេន្តិ សា សុធិ អដ្ឋស្សវិ ករោតិ ។
ឯសា កិក្ខុវេ ឥត្តិ ឥមស្មិញ្ញាវ រាជគហោ អតិចារិធិ
អយោសិ ។ ធុតិយំ ។

[៣២១] ឥតាហិ អាវុសោ តិជ្ឈក្កុជា បព្វតា ឱ-
រោហន្តោ អន្តសំ ឥត្តិ ធុត្តន្តិ មន្តុន្តិ វេហាសំ កច្ឆន្តិ
តមេធិ តិជ្ឈាបិ កាតាបិ កុលលាបិ អនុបតិក្ខា អនុប-
តិក្ខា វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ វិវាជេន្តិ សា សុធិ អដ្ឋស្សវិ
ករោតិ ។ ឯសា កិក្ខុវេ ឥត្តិ ឥមស្មិញ្ញាវ រាជគហោ
ឥត្តុណិកា អយោសិ ។ ចតុត្តិ ។

លទ្ធផលសំយុង្គ បាវចនាវិញ្ញាណ បាវចនាស្រមៃមត់

កំដាក់លាមកពេញក្នុងស្នូត ព្រមហើយប្រើគឡប្រាប់កង្កែប ហើយ
ពោលដូច្នោះថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ និងមន្តទាំងអស់លើផ្នែកផង
សូមនិមន្តយកទៅផង ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[៣២០] ម្នួលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំគីដ្ឋក្សដ បានឃើញស្រីមន្តិច្ឆិ គឺស្រីមន្តមានស្បែកក្រៅ កំពុង
អណ្តែតទៅលើអាតាស ពួកគ្នា ភ្នែក រោត ដេញតាមទាប ចោមចឹក
ចោះ ភើចជញ្ជក់ ខ្លូស្រីនោះ ស្រីនោះកំចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ ម្នួល
កិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីមន្តិ (ពិដើម) ជាស្រីប្រព្រឹត្តកម្មនិច្ចម្តី ក្នុងក្រុង
រាជគ្រឹះនេះឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

[៣២១] ម្នួលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំគីដ្ឋក្សដ បានឃើញស្រីមន្តិច្ឆិ^(១) មានភ្នំនស្តុយ កំពុងអណ្តែត
ទៅលើអាតាស ពួកគ្នា ភ្នែក រោត ដេញតាមទាប ចោមចឹកចោះ
ភើចជញ្ជក់ ខ្លូស្រីនោះ ស្រីនោះកំចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ ម្នួលកិក្ខុ
ទាំងឡាយ ស្រីមន្តិ (ពិដើម) ជាស្រីមេមត់ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនេះឯង ។
ចប់សូត្រ ទី ២ ។

១ ស្រីមានរូបអាក្រក់បុរសច្បាំងមើម ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយវិញ

[៣២២] ឥតាហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្កុជា បព្វតា
ឱរោហន្តោ អន្តសំ ឥត្ថំ ឧបត្តិំ ឱតិលំធិ ឱតិវិលំ
វេហាសំ កច្ឆន្តិំ សា សុទ្ធិំ អដ្ឋស្សវំ តតោតិ ។ ឯសា
តិក្កុវេ ឥត្ថំ តតិលំផ្កស្ស រញ្ញោ អក្កមហោសិ អហោសិ
សា ឥស្សបតតា សបតិ អង្ករតតាហោធិ ឱតិវិ ។
បព្វមំ ។

[៣២៣] ឥតាហំ អាវុសោ តិជ្ឈក្កុជា បព្វតា
ឱរោហន្តោ អន្តសំ អសិសតតទ្ធិំ វេហាសំ កច្ឆន្តិំ
តស្ស ទវេ អត្ថិលំ ចេវ ហោន្តិ មុទញ្ច តមេធិ តិជ្ឈមិ
តាតាមិ តុលលាមិ អនុបតិក្កា អនុបតិក្កា វិកុទេន្តិ
វិកុទេន្តិ វិកុទេន្តិ សោ សុទ្ធិំ អដ្ឋស្សវំ តតោតិ ។ ឯសោ
តិក្កុវេ សត្តោ ឥមស្មិញ្ញោ រាជតហេ ហារិកោ បាម
ចោរយាតតោ អហោសិ ។ ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវិញ

[២២២] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
អំពីភ្នំតិជ្ឈក្កុដ បានឃើញស្រីមានកាយនេះរលាវរលាវដោយភ្លើង មាន
កាយសើមជាកង់ មានកាយដេរដាសដោយរោងភ្លើង កំពុងតែអណ្តែត
ទៅលើអាកាស ស្រីនោះកំចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ស្រីខ្ញុំ (តិដើម) ជាអក្កមហោសិវិនិស្តចក្កនិវេទនកលិន្ត ស្រីនោះ ជា
អ្នកមានសេចក្តីបូស្សគ្របសន្តត់ បានចារកំរើកភ្លើងមួយអំបែរលើស្រី^(*)
ជាមហោសិចុត ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[២២៣] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះ
មកអំពីភ្នំតិជ្ឈក្កុដ បានឃើញអសិសកតតទ្ធិប្រេក កំពុងអណ្តែតទៅលើ
អាកាស ប្រេកនោះមានភ្នែកចិន្តិមុខនៅត្រង់ច្រូង ពួកភ្នែក ភ្នែក រោត
ដេញតាមទាប ហោមចឹកចោះ កើចង្រៃឆ្នែង ខ្យល់ប្រេកនោះ ប្រេកនោះ
កំចេះតែស្រែកថ្ងូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កុខ្ញុំ (តិដើម) ឈ្មោះ
ហារិកៈជាអ្នកវាយតោចារ ក្នុងក្រុងកងត្រិរខេនឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

* ស្រីម្រ្តិ ។

[៣២៤] ឥតាហិ អាវុសោ ភិជ្ឈក្កតា បទ្ធានា ទិ-
 រោហន្តោ អន្តសំ ភិក្កុំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស ភស្ស-
 ដិចិ អាទិត្តា សម្បជ្ឈលំតា សញ្ញាតិក្កតា បត្តាបិ
 អាទិត្តា សម្បជ្ឈលំតោ សញ្ញាតិក្កតោ កាយតទ្ធនម្យ
 អាទិត្តំ សម្បជ្ឈលំតំ សញ្ញាតិក្កតំ កាយោបិ អាទិត្តា
 សម្បជ្ឈលំតោ សញ្ញាតិក្កតោ សោ សុទិ អដ្ឋស្សវិ
 ករោតិ ។ ឃសោ ភិក្កុវេ ភិក្កុ កស្សបស្ស សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ចាវចេ មាបភិក្កុ អហោសិ ។ សត្តមំ ។

[៣២៥] អន្តសំ ភិក្កុំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស
 ភស្សដិចិ អាទិត្តា ។ បេ ។ មាបភិក្កុំ អហោសិ ។
 អដ្ឋមំ ។

[៣២៦] អន្តសំ សិក្កុមាទំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស
 ភស្សដិចិ អាទិត្តា ។ បេ ។ មាបសិក្កុមាទា អហោ-
 សិ ។ ធរមំ ។

[៣២៧] អន្តសំ សាមណេរិ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កស្ស
 ភស្សដិចិ អាទិត្តា ។ បេ ។ មាបសាមណេរោ អហោ-
 សិ ។ ធនមំ ។

[៣២២] ម្នាលអាវុសោ ក្នុងចំណោះ កាលដែលខ្ញុំចូរមក
 អំពីភ្នំភ្នំក្នុង បានឃើញភិក្កុ កំពុងអវលោកទៅលើភាគាស សន្សំដី
 របស់ភិក្កុនោះភ្នំ មានភ្នំនិរទេសទ្វេសទ្វេ បាត្រភ្នំ ក៏មានភ្នំនិរទេ
 សទ្វេសទ្វេ ត្រូវចង្កេះភ្នំ ក៏មានភ្នំនិរទេសទ្វេសទ្វេ រាជិកាយភ្នំ
 ក៏មានភ្នំនិរទេសទ្វេសទ្វេ ភិក្កុនោះក៏ចេះស្រែកថ្ងៃ ។ ម្នាលភិក្កុ
 ទាំងឡាយ ភិក្កុន្ទ៎ះ (ពីដើម) ជាភិក្កុលាមក ក្នុងសាសនាព្រះកស្សប-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ចប់សូត្រទី ៧ ។

[៣២៥] ខ្ញុំបានឃើញភិក្កុនិ កំពុងអវលោកទៅលើភាគាស
 សន្សំដីរបស់ភិក្កុនោះភ្នំ មានភ្នំនិរទេ ។ បេ ។ ជាភិក្កុលាមក ។
 ចប់សូត្រទី ៨ ។

[៣២៦] ខ្ញុំបានឃើញសិក្កុមាទា កំពុងអវលោកទៅលើភាគាស
 សន្សំដីរបស់សិក្កុមាទានោះភ្នំ មានភ្នំនិរទេ ។ បេ ។ ជាសិក្កុមាទា
 លាមក ។ ចប់សូត្រទី ៩ ។

[៣២៧] ខ្ញុំបានឃើញសាមណេរោ កំពុងអវលោកទៅលើភា-
 គាស សន្សំដីរបស់សាមណេរោនោះភ្នំ មានភ្នំនិរទេ ។ បេ ។ ជា
 សាមណេរោលាមក ។ ចប់សូត្រទី ១០ ។

(៣២៨) ឥតាហិ អារុសោ ភិជ្ឈក្កុតា បទ្ធកា ទិ-
 រោមាត្តោ អន្តសំ សាមណេវី វេហាសំ កច្ឆន្តិ ភស្សា
 សង្ករដិមិ អាទិត្តា សម្មជ្ឈលីតា សញ្ញាតិក្កតា បត្តោ-
 បិ អាទិត្តោ សម្មជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្កតោ កាយពទ្ធ-
 ទម្បំ អាទិត្តំ សម្មជ្ឈលីតំ សញ្ញាតិក្កតំ កាយោបិ
 អាទិត្តោ សម្មជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្កតោ សា សុទ្ធំ អដ្ឋ-
 ស្សរំ ករោតិ ។ ភស្សំ មយ្ហិ អារុសោ ឯកទយោសិ
 អច្ឆរិយំ វត ភោ អត្តតិ វត ភោ ឯវរុចោបិ ធាម សត្តោ
 ភវិស្សតិ ឯវរុចោបិ ធាម យត្តោ ភវិស្សតិ ឯវរុចោបិ
 ធាម អត្តកាវឿយដិណាភោ ភវិស្សតិ ។

(៣២៩) អថចោ កកវា ភិក្ខុ អាមន្តសិ ចក្កក្កតា
 វត ភិក្ខុវេ សាវកោ វិហារន្តិ ញ្ញាណក្កតា វត ភិក្ខុវេ
 សាវកោ វិហារន្តិ យត្រ ហិ ធាម សាវកោ ឯវរុចិ
 ញស្សតិ វា ធិត្តតិ វា សត្តិ វា ករិស្សតិ ។

(៣២៨) ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងទីឯណោះ កាលដែលខ្ញុំចុះមក
 អំពីភិក្ខុក្នុង បានឃើញសាមណេវី កំពុងអណ្តែតទៅលើអាសាស
 សន្សំដំបូលសាមណេវីនោះក្តី មានភ្លើងឆេះសន្សំនៅ បាត្រក្តី
 ក៏មានភ្លើងឆេះសន្សំនៅ វត្តព្នន្ធចង្កក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះសន្សំនៅ
 កងកាយក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះសន្សំនៅ សាមណេវីនោះ កំចេះកែ
 ស្រែកម្ល៉េះ ។ ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា អស្ចារ្យ
 ណាស់ហ្ន៎ ឧប្បកណាស់ហ្ន៎ យើង សត្វបែបនេះនឹងមានខ្លះដែរ យក្ស
 បែបនេះនឹងមានខ្លះដែរ ការក្រឡប់បានអក្កភាពបែបនេះ នឹងមានខ្លះ
 ដែរតើ ។

(៣២៩) គ្រោះនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងភិក្ខុចាំទ្បាយ
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ពួកសាវកមានចក្កកើតពិតហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំទ្បាយ ពួកសាវកមានញ្ញាណកើតពិតហើយ អ្វីៗសាវកនឹងដឹង ឬ
 នឹងឃើញនូវសាមណេវីបែបនេះ នឹងធ្វើជាសាក្សី (ដល់កថាភក្កាន) ។

លក្ខណសំយុត្តស្ស បារាមិកវដ្ត បាធិសាមណេរិយោ

ឬត្រូវ មេ សា ភិក្ខុវេ សាមណេរិ ធិដ្ឋា អហោសិ ។
 អថ បាហំ ន ឡា កាសិ អហត្ថេតិ ឡា កាវយ្យំ បរេមិ
 មេ ន សទ្ធិហេយ្យំ យេ មេ ន សទ្ធិហេយ្យំ ភេសិ
 តិ អស្ស ធិយវត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ។ ឯសា
 ភិក្ខុវេ សាមណេរិ កស្សបស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បា-
 វចនេ បាធិសាមណេរិ អហោសិ សា កស្ស កម្មស្ស
 វិហាកេន ពហុចិ វស្សាចិ ពហុចិ វស្សសកាចិ ព-
 ហុចិ វស្សសហស្សាចិ ពហុចិ វស្សសកសហស្សាចិ
 ចិវយេ បចិត្ត តស្សវ កម្មស្ស វិហាកាវសេសេន
 ឯវរូបំ អត្តការវប្បជីណាភិ បដិសិវេនយតីតិ ។ ឯកា-
 នសមំ ។

បារាមិកវដ្ត ទុតិយោ ។

លក្ខណសំយុត្ត បារាមិកវដ្ត បារាមិកវដ្ត បាធិសាមណេរិយោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សាមណេរិទ្ធិនោះ គឺជាគត្តាបំប៉នឃើញមកពី
 មុនដែរ ។ គេថា គុយគតមិនទាន់បានព្យាករ បើគុយគតព្យាករ
 ហេតុនោះទៅ ដទៃទាំងឡាយដទៃមិនជឿគុយគត ពួកដទៃណាមិនជឿ
 គុយគត ហេតុដែលមិនជឿនោះ ទំនិប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍
 ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ដទៃទាំងនោះ អស់តាលធិយុវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ សាមណេរិទ្ធិនោះ (តើដើម) ជាសាមណេរិយោមក ក្នុងសាសនា
 ព្រះកស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយវិបាកនៃកម្មនោះ សាមណេរិទ្ធិនោះ គឺនេះ
 នៅក្នុងនរក អស់ដ្ឋាន់ទាំងឡាយដើម្រើន អស់យេដ្ឋាន់ដើម្រើន អស់ពាន់
 ដ្ឋាន់ដើម្រើន អស់សេនដ្ឋាន់ដើម្រើន ដោយសេសសល់វិបាកនៃកម្មនោះឯង
 ទើបត្រូវបំប៉ននូវអត្តភាពបែបនេះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

ចប់ បារាមិកវដ្ត ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយេស្ស និទានវគ្គោ

តិស្ស ទុទានំ

ក្រមេ និមុត្តោ ហិ សោ បរទារិកោ
 ក្នុងទានំ អហុ ធុដ្ឋប្រាហ្មណោ
 និច្ឆវត្ថុំ អតិចារិទំ អហុ
 មន្តុជ្ឈវត្ថុំ អហុ ឥត្តណិវត្តិកា
 ឧតិលិទំ សប្បតិ ករោតិ(១)
 សិសច្ឆិន្ទោ អហុ ទោរយាគកោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុទំ សិក្ខុមាថា
 សាមណេរោ អថ សាមណេរិកា(២)
 កស្សបស្ស វិទយស្ស បទ្ធវិទ្ធិ(៣) ។
 ចាបកម្មំ អគារីសុ តារិទេតិ ។

សុត្តន្តបិដក សុត្តនិកាយេស្ស និទានវគ្គោ

១ ឧ. ច. សប្បត្តិកា ភិវិ ។ ២ សាមណេរិយោ ។ ៣ វិទេយស្មី បទ្ធវិទ្ធិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយេស្ស និទានវគ្គោ

ទុទាននៃបារទារិកវគ្គនោះ គឺ

ប្រេតវេលមុជ្ជកុរិយោវា ប្រេតនោះ(ភិដើម) ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 បរទារិកកម្ម ប្រេតវេលមុជ្ជកុរិយោវា ប្រេតនោះ(ភិដើម)
 ធ្លាប់ជាគ្រាហ្មណ៍អាគ្រក់ ស្រីជាខ្ញុំច្នៃប្រេត (ភិដើម) ជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តី ស្រីជាមន្ត្រីឡីប្រេត (ភិដើម) ជាស្រី
 មេមត់ ស្រីជាឧតិលិទំប្រេត (ភិដើម) ធ្វើ(ប្រទូស្ត) ខ្លឹមស្រី
 រួមប្តី សិសច្ឆិន្ទប្រេត(ភិដើម) ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី
 សិក្ខុមាថា សាមណេរោ សាមណេរិ (ភិដើម) បួសក្នុង
 សាសនាព្រះកស្សបស្សសម្ពុទ្ធ បានធ្វើខ្ញុំកម្មដ៏លាមក ។

ចប់ សុត្តន្តបិដក ទី ៧ ។

ឧបម្មស័យុត្តិ

[៣៣០] ឃុំខ្មែរ សុតិ ។ ឃុំនំ សមយំ កកក សា-
វត្តិយំ វិហារតិ ជេតវទេ អនាថយំ ល្អិតកស្ស អាណមេ ។
តត្រ ទោ កកក ... សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ ក្រុយកាស្ស
យា កាចិ តោយាទសិយោ សព្វា តា ក្រដង្កមា ក្រ-
ដសមោសវណា ក្រដសមុក្សាតា សព្វា តា សមុក្សា-
តំ កច្ឆន្តិ ឃុំខ្មែរ ទោ ភិក្ខុវេ យេ កោចិ អក្ស-
សលា ធម្មា សព្វេ តេ អវិជ្ជាមូលកា អវិជ្ជាសមោស-
វណា អវិជ្ជាសមុក្សាតា សព្វេ តេ សមុក្សាតំ កច្ឆន្តិ ។
តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឃុំ សិក្ខិតតំ អប្បមត្តា វិហារិស្សា-
មាតិ ឃុំខ្មែរ កេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតំ ។ បវេមិ ។

ឧបម្មស័យុត្តិ

[៣៣០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី
ទៀបក្រុងសាវត្តិ ។ ក្នុងចំនោមឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ទ្រង់ក្រាស់ថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កើតវាឱ្យមួយ ខែដុះមានកំពូល បង្កើតទាំងអស់
នោះ ឱកទៅកេតកំពូល ប្រជុំទៅកេតកំពូល ប្រឈមទៅកេតកំពូល បង្កើត
ទាំងអស់នោះ ដល់ខ្ញុំកាលប្រឈមទៅ យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អកុសលធម៌ទាំងឡាយណាឱ្យមួយ អកុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
អវិជ្ជាជាមូល មានអវិជ្ជាជាប្រជុំ ប្រឈមទៅកេតកំពូល អកុសលធម៌ទាំង
អស់នោះ ដល់ខ្ញុំកាលប្រឈមទៅ យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិក្សា យ៉ាងនេះ ថា
យើងទាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ធម្មសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១ ។

[៣៣១] សាវត្ថិយំ វិហារតិ ... អថទោ ភកវា បរិភ័
 ទទសិទាយំ បិសុំ អាហេបេត្វា ភិក្ខុ អាមន្តសិ ភិ ភិ
 មញ្ញម ភិក្ខុវេ កតមំ ទុ ទោ ពហុតរំ យោ ចាយំ
 មយា បរិភ័ន្តា ទទសិទាយំ បិសុំ អាហេបិសោ យា ចាយំ
 មហាបមរិភិ ។ ឯកទេវ កន្ត ពហុតរំ យទិទិ មហាបមរិ
 អប្បមត្តកាយំ ភកវតា បរិភ័ន្តា ទទសិទាយំ បិសុំ
 អាហេបិសោ សង្កម្យំ ន ឧបេតិ ឧបទិទម្យំ ន ឧបេតិ
 កលភាកម្យំ ន ឧបេតិ មហាបមរិ ឧបទិទាយ ភកវតា
 បរិភ័ន្តា ទទសិទាយំ បិសុំ អាហេបិសោតិ ។

[៣៣២] ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ អប្បកា ភេ សត្តា
 យេ មទុស្សេសុ បទ្វាជាយន្តិ អថទោ ឯតេយេវ
 ពហុតរា សត្តា យេ អញ្ញត្រ មទុស្សេហិ បទ្វាជា-
 យន្តិ ។ ភស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខិត្តិ អប្បមត្តា
 វិហារិស្សាមាតិ ឯវញ្ញំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិត្តិ ទន្តិ ។
 ទុតិយំ ។

[៣៣១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នង្គើម ដឹកគ្រងសាវត្ថិ ...
 គ្រោះនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចូកទូកាចម៍ដីបន្តិច ដោយចុងព្រះ
 នា ហើយគ្រាសំហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
 ឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច អាចម៍ដីបន្តិច ដែលគេចាត់ចូកឡើង
 ដោយចុងគ្រួច ទិដមហាប្រិបតិ តើបណ្តាកុំទាំងពីរនោះ វត្តណាច្រើន
 ជាង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បតិគ្រោះអង្គដីចម្រើន មហាប្រិបតិនេះ
 ច្រើនក្រៃលែង អាចម៍ដីបន្តិច ដែលព្រះគង្គចូកឡើង ដោយចុងព្រះ
 នាខ្លះ មានប្រមាណតិចពេកណាស់ អាចម៍ដីបន្តិច ដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគចូកឡើង ដោយចុងព្រះនា ទិដយកទៅប្រៀបធៀបទិដមហា-
 ប្រិបតិ ក៏មិនដល់ទូកិរិយាបដិសី មិនដល់ទូកាប្រៀបធៀបផង មិន
 ដល់ទូកាភវន្តចំណីផង ។

[៣៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះមានទម្រង់យូរដូចពួកសត្វ
 ដែលគ្រឿងបំបាត់មកកើតក្នុងពួកមនុស្ស មានប្រមាណតិច ដូចជាពួកសត្វ
 គ្រៅអំពីពួកសត្វដែលគ្រឿងបំបាត់មកកើតជាមនុស្សខ្ពុះ មានចំនួនច្រើន
 ណាស់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំង-
 ឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ២ ។

ឧបម្មសំយុត្តស្ស ភតិយសុត្តេ កុដ្ឋន្តនព្វោមា

[៣៣៣] សាវត្ថិយំ វិហរតិ ... ឧត្រ ចោ ឧកវា...

សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យានិ កានិចិ កុណិចិ តហុត្ថិកានិ
អប្បបុរិសានិ កានិ សុបដិសិយានិ ហោត្ថិ ចោវេហិ
កុដ្ឋន្តនព្វោមា ឯវាមេវ ចោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សចិ
ភិក្ខុវោ មេត្តា ចេតោវិមុត្តិ អភាវិតា អតហុលីកតា
សោ សុបដិសិយោ ហោតិ អមនុស្សេមា ។

[៣៣៤] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យានិ កានិចិ កុ-
ណិចិ អប្បបុរិសានិ កានិ ធុប្បដិសិយា-
និ ហោត្ថិ ចោវេហិ កុដ្ឋន្តនព្វោមា ឯវាមេវ ចោ ភិក្ខុវេ
យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុវោ មេត្តា ចេតោវិមុត្តិ ភាវិតា

ឧបម្មសំយុត្ត ភតិយសុត្រ ឧបមាដោយចោស្សនព្វោមាយ្នំ

[៣៣៣] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ...

គ្រាពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ... ច្រើនគ្រាសំថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដែលមានស្រីច្រើន មានប្រុសភិច ក្រកូល
ទាំងនោះ ពួកចោរអ្នកលួចទ្រព្យដោយឆ្នាំង^១ វេសបៀតបៀនបាន
ដោយងាយ យ៉ាងណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោរតាមុត្តិ ដែល
ភិក្ខុណាមួយមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើទិព្វច្រើនហើយ ពួកអមនុស្ស
តែងបៀតបៀនភិក្ខុនោះបានដោយងាយ យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៣៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រកូលទាំងឡាយណាមួយ
ដែលមានស្រីភិច មានប្រុសច្រើន ក្រកូលទាំងនោះ ពួកចោរអ្នក
លួចទ្រព្យដោយឆ្នាំង វេសបៀតបៀនបានដោយកម្រ យ៉ាងណា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មេត្តាចោរតាមុត្តិ ដែលភិក្ខុណាមួយបានចម្រើន

^១ ពួកចោរដែលប្រើធុប្បដិសិយា ហើយចូលទៅក្នុងផ្ទះ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងយំក្រែងមើលទ្រព្យ
របស់ (អង្គិកថា) ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឱពាវេន្ត

ពហុលីកតា សោ ធុប្បដិសិយោ ហោតិ អមនុស្ស-
 ហិ ។ ឥស្សាតិហ ភិក្ខុវេ ឃីរិ សិក្ខុតត្ថំ មេត្តា ឃោ
 ចេតោវិមុត្តិ ភាវិតា ភវិស្សតិ ពហុលីកតា យាដិ-
 កតា វត្តកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសហាវន្តាតិ
 ឃីវត្តិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតត្ថំ ។ ភតិយំ ។

(៣៣៩) សាវត្ថុយំ វិហាវតិ... យោ ភិក្ខុវេ បុព្វណ្ណ-
 សមយំ ធុក្ខាសតំ ពាជំ ននេយ្យ យោ មជ្ឈដ្ឋិតសមយំ
 ធុក្ខាសតំ ពាជំ ននេយ្យ យោ សាយណ្ណសមយំ
 ធុក្ខាសតំ ពាជំ ននេយ្យ យោ វា បុព្វណ្ណសមយំ
 អន្តមសោ កន្ធិហនមត្តម្យំ មេត្តចិត្តំ ភាវេយ្យ យោ វា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឱពាវេន្ត

បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ពួកអមនុស្ស បៀតបៀនភិក្ខុនោះបានដោយកម្រ
 យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តាចេះភាវិមុត្តិ យើងទាំងឡាយ
 ដឹងចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើន ធ្វើឲ្យដូចជាយាន ធ្វើឲ្យជាទីនៅ ឥម្មល់ទុក
 រឿយ ។ សន្សំទុក ប្រាណ្ឌដោយប្រវែង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៣ ។

(៣៣៩) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថិ...
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ឲ្យបានអស់១០០ ខ្លះ
 ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យក្តី បុគ្គលណា ឲ្យបានអស់១០០ ខ្លះ ក្នុងមជ្ឈដ្ឋិត-
 សម័យក្តី បុគ្គលណា ឲ្យបានអស់១០០ ខ្លះ ក្នុងសាយណ្ណសម័យក្តី
 មួយទៀត បុគ្គលណាចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហោចទៅស្វប្បវិស័កាល
 ត្រឹមតែការវិភិកដោះស្រាយប្រាណ្ឌៈ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យក្តី បុគ្គលណា

របបសំយុង្គ បញ្ចមសុត្ត សក្កបរា

មជ្ឈិមនិកាយសមយំ មយំ អន្តមសោ កន្ធិហនមត្តម្យំ មេត្ត-
ចិត្តំ ការវេយ្យ យោ វា សាយណ្ណសមយំ អន្តមសោ
កន្ធិហនមត្តម្យំ មេត្តចិត្តំ ការវេយ្យ វេទិ តតោ មហាជ្ជ-
លតរំ ។ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ វិវិ សិក្ខិត្តិ មេត្តា នោ ធម-
តោវិមុត្តិ ការវិតា ភវិស្សតិ ពហុលីកតា យាជីកតា
វត្តកតា អន្តជ្ជិតា បរិចិតា សុសមាវាទិ វិវត្តា វេ
ភិក្ខុវេ សិក្ខិត្តិ ។ ធម្មតិ ។

[៣៣៦] សាវត្ថយំ វិហារតិ ... សេយ្យនាមិ ភិក្ខុវេ
សត្តិ តិណ្ណដលា អដ បុរិសោ អាគន្ធម្យ អហំ
វេមិ សត្តិ តិណ្ណដលំ ចាលិចា វា មុដ្ឋិចា វា បដិលេ-
ណិស្សមិ បដិគោដ្ឋេស្សមិ បដិវដ្ឋេស្សមិ ។ តំ ភិ
មញ្ញម ភិក្ខុវេ កញ្ជោ ធុ ទោ សោ បុរិសោ អម្មំ សត្តិ
តិណ្ណដលំ ចាលិចា វា មុដ្ឋិចា វា បដិលេណាតិ
បដិគោដ្ឋេតិ បដិវដ្ឋេតិ ។ នោ ហេតិ កន្ត ។ តំ
ភិស្ស ហេតុ ។ អសុ ហិ កន្ត សត្តិ តិណ្ណដលា

របបសំយុង្គ បញ្ចមសុត្ត របបដោយលំពែង

ចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហោចទៅសូម្បីអស់កាលត្រឹមតែការរឹតទឹកដោះគោ
ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងមជ្ឈិមនិកាយសមយក្ខំ បុគ្គលណាចម្រើនមេត្តចិត្ត ដោយហោច
ទៅសូម្បីអស់កាលត្រឹមតែការរឹតទឹកដោះគោប៉ុណ្ណោះ ក្នុងសាយណ្ណស-
មយក្ខំ ការចម្រើនមេត្តចិត្តនេះ ឈ្មោះថាមានផលច្រើនលើសលុបជាង
ពានរងារទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនា
នេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តារិក្ខុវេ យេតិ
ទាំងឡាយនឹងចម្រើន ធ្វើឱ្យច្រើន ធ្វើឱ្យដូចជាយាន ធ្វើឱ្យជាទីនៅ
កម្រស់ទុករឿយ ។ សន្សំទុក ប្រាព្វដោយប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៤ ។

[៣៣៦] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះទៅបក្រុងសាវត្ថិ ...
ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចលំពែងមានផ្លែដ៏មុត ស្រាប់
តែមានបុរសមកដល់គិតថា អាត្មាអញនឹងយកបានដែ ឬក្តាប់វែងគប់
ធ្វើលំពែងដែលមានផ្លែដ៏មុតនេះឱ្យទូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុរសនោះគួរដើរឃើញកបានដែ
ឬក្តាប់វែងគប់លំពែងដែលមានផ្លែដ៏មុតឯណោះ ធ្វើឱ្យទូរបានដែរឬ ។
ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនបានទេ ។ សេចក្តីនោះ ព្រោះ
ហេតុអ្វី ។ ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថាលំពែងមានផ្លែដ៏មុតឯណោះ

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ទំព័រទី១២១

ន សុត្តនិកាយ បាលីនា វា មុដ្ឋិនា វា បដិលេណេតិ បដិ-
កោដ្ឋេតិ បដិវដ្ឋេតិ យាវនេវ ច បទ សោ បុរិសោ
កិលមដស្ស វិយាគស្ស ភាគី អស្សតិ ។

[៣៣៧] ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សនិ
ភិក្ខុនោ មេត្តា ទេតោវមុត្តិ ភាវិតា ពហុលីកតា យា-
ជីកតា វត្តកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមាទ្ធា ។
កស្ស ទេ អមនុស្សោ ចិត្តំ ទំបិតតំ មញ្ញយ្យ ។
អថទោ ស្មេវ អមនុស្សោ កិលមដស្ស វិយាគស្ស
ភាគី ។ កស្សតិហ ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខិតតំ មេត្តា នោ
ទេតោវមុត្តិ ភាវិតា ភវិស្សតិ ពហុលីកតា យាជីកតា
វត្តកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមាទ្ធាតិ ឯវញ្ញំ វា
ភិក្ខុវេ សិក្ខិតត្វត្ថំ ។ បញ្ចមំ ។

[៣៣៨] សាវត្ថយំ វិហារតំ ... សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
ទត្តារោ ទទ្ធិទម្មា ទនុក្កហា សុសិក្ខិតា កតហត្តា
កតុហសនា ទត្ថិសា ចិតា អស្ស ។ អថ បុរិសោ

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ ទំព័រទី១២១

បុគ្គលមិននិយមន័យកប្រាកដ ឬក្លាបដៃទះរាប់ ធ្វើឲ្យខូចខាតឡើយ ឯ
បុរសនោះ គប្បីបានតែចំណែកនៃសេចក្តីលំបាក និងសេចក្តីចង្អៀក
ចង្អុល ប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះ មានបមេយ្យដូច
មេត្តាទេតោវមុត្តិ ដែលភិក្ខុណាមួយ បានចម្រើន បានធ្វើឲ្យច្រើន បាន
ធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានធ្វើឲ្យជាទីនៅ បានកម្រល់ទុករឿយៗ បានសន្សំ
ទុក បានប្រាណ្ឌវហើយ ។ បើអមនុស្សស្មោះចិត្តភិក្ខុនោះថា គួរធ្វើឲ្យ
អវិណ្តាអណ្តូង ។ អមនុស្សនោះឯង មុនជាបានតែចំណែកនៃសេចក្តី
លំបាក និងសេចក្តីចង្អៀកចង្អុលពុំខាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
ដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា មេត្តា-
ទេតោវមុត្តិ យើងទាំងឡាយនឹងចម្រើន ធ្វើឲ្យច្រើន ធ្វើឲ្យដូចជាយាន
ធ្វើឲ្យជាទីនៅ កម្រល់ទុករឿយៗ សន្សំទុក ប្រាណ្ឌវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី៥ ។

[៣៣៨] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅ ជិតក្រុងសាវត្ថី...
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាខ្នងច្បូង ទាក់ មានកម្លាំង
មាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្នាក់ក្នុងដៃ បានសម្រួល
សិល្បៈរួចហើយ ឈរនៅក្នុងទិសទាំង៤ ។ គ្រានោះ មានបុរសម្នាក់

របបសំយុង្គស្ស ធន្និស្សន្ត ធន្និស្សន្ត

អាគារយ្យ អហំ វាមសំ ធន្និស្សន្ត ធន្និស្សន្ត ធន្និស្សន្ត ធន្និស្សន្ត
 ស្សសិក្ខិតានំ កតហន្តានំ កតហន្តានំ កតហន្តានំ ធន្និស្សន្ត
 កណ្តោ ធន្និស្សន្ត អប្បតិដ្ឋិតេ បថវិយំ កហេត្វា អាហារិស្សន្ត
 មិតិ ។ តំ កំ មញ្ញដ កិត្តវេ ជវិលោ បុរិសោ បរមេន
 ជវេន សមញ្ញកតោតិ អសំ វចនាយាតិ ។ ឯតស្ស
 រេបំ កន្តេ ធន្និស្សន្តស្ស ធន្និស្សន្តស្ស ស្សសិក្ខិតស្ស
 កតហន្តស្ស កតហន្តស្ស កណ្តោ ធន្និស្សន្ត អប្បតិដ្ឋិតិ
 បថវិយំ កហេត្វា អាហារយ្យ ជវិលោ បុរិសោ បរមេន
 ជវេន សមញ្ញកតោតិ អសំ វចនាយ កោ ថន វិលោ
 ធន្និស្សន្ត ធន្និស្សន្ត ធន្និស្សន្ត ស្សសិក្ខិតានំ កតហន្តា-
 នំ កតហន្តានំ ។

របបសំយុង្គ សូត្រិ ៦ បេហោយេន្ត

ដើរមកដល់គិតថា កាលបើខ្លាច់ដូច្នោះ ៤ ឆាកនេះ ដែលមានកម្លាំង
 មាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្មារតីក្នុងដៃ បានសម្តែង
 សិល្បៈរួចហើយ បានបញ្ចូលទៅក្នុងទិសតំណ ៤ មិនទាន់បាក់ដល់
 ផែនដីនៅឡើយ ពាក្យអញ្ជើញនឹងចាប់ផ្តើមកសារទាំងនោះមកឲ្យបាន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុរស
 ដែលមានសំខុះ (នោះ) គេគួរនឹងនិយាយថា ជាអ្នកប្រកបដោយសំខុះ
 លឿនវិញ្ញាណបានបុរេ ។ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូម្បីតែខ្លាច់ដូច្នោះ
 ដែលមានកម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្មារតីក្នុង
 ដៃ បានសំដែងសិល្បៈរួចហើយបញ្ចូលទៅ មិនទាន់បាក់ដល់ផែនដី
 នៅឡើយ បុរសដែលមានសំខុះនោះ គឺចាប់ផ្តើម (សរនោះ) មក
 បាន គេគួរនឹងនិយាយថា ជាអ្នកប្រកបដោយសំខុះលឿនវិញ្ញាណបាន
 ណាស់ទៅហើយ នឹងចាប់ផ្តើមពេលទៅថ្ងៃដល់ខ្លាច់ដូច្នោះ ៤ ឆាក ដែលមាន
 កម្លាំងមាំមួន បានសិក្សាដោយប្រពៃ មានសិល្បៈស្មារតីក្នុងដៃ បាន
 សំដែងសិល្បៈរួចហើយ ។

(៣៣៧) យថា ឆ ភិក្ខុវេ គស្ស បុរិសស្ស ជរោ
 យថា ច ចង្កិមសុរិយានិ ជរោ គតោ សីយគរោ ។
 យថា ឆ ភិក្ខុវេ គស្ស បុរិសស្ស ជរោ យថា ច ចង្កិ-
 មសុរិយានិ ជរោ យថា ច យា ទេវតា ចង្កិមសុរិយានិ
 បុរតោ ធាវន្តិ តាសិ ទេវតានិ ជរោ គតោ សីយគរោ ។
 យថា ឆ ភិក្ខុវេ គស្ស បុរិសស្ស ជរោ យថា ច
 ចង្កិមសុរិយានិ ជរោ យថា ច យា ទេវតា ចង្កិម-
 សុរិយានិ បុរតោ ធាវន្តិ តាសិ ទេវតានិ ជរោ គតោ
 សីយគរំ អាយុសង្ការា ទីយន្តិ^(១) ។ គស្មានិហា ភិក្ខុវេ
 ឃរិ សិក្ខុតត្ថំ អប្បមគ្គា វិហរិស្សា មាតិ ឃរញ្ញំ រោ ភិក្ខុវេ
 សិក្ខុតត្ថន្តិ ។ ចង្កិ ។

១ ឆ. មិយ្យន្តិ ។

(៣៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំខុនៃបុរសនោះយ៉ាងណាក្តី
 សំខុនៃព្រះចក្រ្តនិងព្រះអាទិត្យ ដែលលឿនជាងសំខុនៃបុរសនោះយ៉ាង
 ណាក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំខុនៃបុរសនោះយ៉ាងណាក្តី សំខុ-
 នៃព្រះចក្រ្តនិងព្រះអាទិត្យយ៉ាងណាក្តី សំខុនៃទេវតាទាំងឡាយដែល
 ស្តុះទៅពីមុខព្រះចក្រ្តនិងព្រះអាទិត្យនោះ លឿនជាងសំខុនៃព្រះចក្រ្តនិង
 ព្រះអាទិត្យនោះទៅទៀតយ៉ាងណាក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំខុនៃ
 បុរសនោះយ៉ាងណាក្តី សំខុនៃព្រះចក្រ្តនិងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយ យ៉ាង
 ណាក្តី សំខុនៃទេវតាទាំងឡាយ ដែលស្តុះទៅអំពីខាងមុខព្រះចក្រ្ត
 និងព្រះអាទិត្យយ៉ាងណាក្តី អាយុសង្ការទាំងឡាយ រឺមន៍អស់ទៅចាប់
 ហើស ជាងសំខុនៃទាំងនោះទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
 ដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើង
 ទាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី៦ ។

ឧបម្មសំយុត្តស្ស សុត្តនិកាយ មុខង្គបិដក

[៣៤០] សាវត្ថុយំ វិហារតិ... ភូតពុទ្ធិំ កិក្ខុវេ ទិ-
 សារហានំ អាណិកា ធាម មុនិស្តោ អហោសិ ។ តស្ស
 ទសារហា អាណិក ដឡិកេ(១) អញ្ញំ អាណិ ឱទ-
 ហិសុ ។ អហុ ទោ សោ កិក្ខុវេ សមយោ យំ អាណ-
 តស្ស មុនិស្តស្ស ចោរណំ ចោក្ខវិ ផលកំ អន្ត-
 រធាយំ អាណិសង្ការោ ច អវសិសយិ(២) ។ វិវមេវ
 ទោ កិក្ខុវេ កវិស្សន្តិ កិក្ខុ អធាកតមន្ទានំ យេ តេ
 សុត្តន្តា តថាគតកាសិកា កម្ពីរា កម្ពីរត្តា លោក្ខត្តា
 សុញ្ញតប្បដិសុញ្ញត្តា តេសុ កញ្ញមាទេសុ ទ សុស្សុ-
 សិស្សន្តិ ទ សោតិ ឱទហិស្សន្តិ ទ អញ្ញាចិន្តិ ឧបដ្ឋា-
 បេស្សន្តិ ទ ច តេ ធាដ្ឋ ឧត្តហេតុំ បរិយាប្បណិកត្វំ
 មញ្ញិស្សន្តិ ។ យេ បទ តេ សុត្តន្តា កវិកតា កា-
 វេយ្យា ចិត្តក្ករា ចិត្តព្យញ្ញា ពាហិរកា សាវកកា-
 សិកា តេសុ កញ្ញមាទេសុ សុស្សុសិស្សន្តិ សោតិ
 ឱទហិស្សន្តិ អញ្ញាចិន្តិ ឧបដ្ឋាបេស្សន្តិ តេ ច ធាដ្ឋ
 ឧត្តហេតុំ បរិយាប្បណិកត្វំ មញ្ញិស្សន្តិ ។

១ យនិកេ ។ ២ អវសិស្សិ ។

ឧបម្មសំយុត្ត សូត្រទី ៧ ឧបមាដោយសំភារោ

[៣៤០] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុងសាវត្ថុ ...
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពីព្រេងនាយមក មានសំភារមួយ
 ឈ្មោះអាទកៈ(១) របស់ពួកក្សត្រធាមទសារហៈ ។ កាលបើគង់សំភារ
 ឈ្មោះអាទកៈ នោះប្រេនាហើយ ពួកក្សត្រទសារហៈ ក៏ពាសខ្វែរក៏
 ស្រោចដៃខ្លាប់អបទុក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យដែលក្រវែក
 ក៏ចាស់របស់សំភារឈ្មោះអាទកៈខូចបាក់ទៅ សល់នៅតែក៏ស្រោច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះមានទម្រង់យូរ ដូចក្នុងកាលជាអនាគត
 ព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែលគេថាគតសម្តែងហើយ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ
 មានអង្គដ៏ជ្រៅ ជាលោក្ខត្តា ប្រកបដោយសភាពដ៏ស្ងួន ព្រះសូត្រ
 ទាំងនោះ កាលបើបុគ្គលពោល ពួកមហាជននឹងមិនស្តាប់ មិនដាក់
 ចុះខ្លួនសោះ មិនយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីដឹង ទាំងមិនសំខាល់ចម្រើននោះ
 ថា គួររៀន ឬ គួរទទួលទៀយ ។ បើព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែល
 អ្នកប្រាជ្ញដាក់វិធានធ្វើជាពាក្យព្យាយាម មានអក្សរដ៏វិចិត្រ មានព្យញ្ជនៈ
 ដ៏វិចិត្រជាទាំងព្រៃ ជាសាវកកាសិក ព្រះសូត្រទាំងនោះ កាលបុគ្គល
 ពោល ទើបមហាជននឹងស្តាប់ នឹងដាក់ចុះខ្លួនសោះ នឹងយកចិត្តទុក
 ដាក់ដើម្បីដឹង នឹងសំខាល់ខ្លួនចម្រើននោះថា គួររៀន គួរទទួល ។

១ សំភារមន្តល សម្រាប់វាយហោមហោជនកម្រិតដ៏មានមហោប្រណ (អន្តិកា) ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

[៣៤០] ឯវាមេវ តេសិ ភិក្ខុវេ សុត្តន្តានំ គថាភ-
 កភាសិតានំ កម្ពីរានំ កម្ពីរត្តានំ លោកុត្តរានំ សុញ្ញ-
 តប្បដិសញ្ញត្តានំ អន្តរធានំ ភវិស្សតិ ។ ភស្មា តិហ ភិក្ខុវេ
 ឯវំ សិក្ខិតត្វំ យេ ភេ សុត្តន្តា គថាភកភាសិតា កម្ពីរា
 កម្ពីរត្តា លោកុត្តរា សុញ្ញតប្បដិសញ្ញត្តា ភេសុ កញ្ញា-
 មារេសុ សុស្សសិស្សាម សោតិ ខុទហិស្សាម អញ្ញា-
 ចិត្តំ ឧបដ្ឋាបេស្សាម ភេ ច ធម្មេ ឧក្កហោត្វំ បរិយា-
 បុណ្ហត្វំ មញ្ញិស្សា មាតិ ឯវញ្ញំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតត្វន្តិ ។
 សត្តមំ ។

[៣៤៦] ឯកំ សមយំ ភកវា វេសាលិយំ វិហារតិ
 មហារាជ ក្រុងភាសាលាយំ ។ ភគ្រ ទោ ភកវា ភិក្ខុ
 អាមន្តសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភនន្តតិ ភេ ភិក្ខុ ភកវាតោ
 បច្ចុស្សាសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[៣៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិចារសេវាវៃព្រះសូត្រដែល
 គថាភកសិវែងវើយទាំងនោះ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ មានអក្ខរដ៏ជ្រៅ
 ជាលោកុត្តរៈ ប្រកបដោយសភាពដ៏ស្ងួត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បី
 សិក្សាយ៉ាងនេះថា ព្រះសូត្រទាំងឡាយណា ដែលព្រះគថាភកសិវែង
 វើយ ជាព្រះសូត្រដ៏ជ្រៅ មានអក្ខរដ៏ជ្រៅ ជាលោកុត្តរៈ ប្រកបដោយ
 សភាពដ៏ស្ងួត ព្រះសូត្រទាំងនេះ កាលបុគ្គលពោល យើងនឹងប្រុង
 ស្តាប់ កាត់ចុះខ្លះសោតៈ យកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីដឹង នឹងសំគាល់ខ្លះធម៌
 ទាំងនោះថា គួររៀន គួរទទួល ដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី ៧ ។

[៣៤២] សម័យមួយ ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់និទៅក្នុង
 ក្នុងភាសាលា មាមហារិទ្ធ ទៀបត្រង់វេសាលី ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះ
 មាតាព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏ក វៃព្រះមាតាព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។

បេឌុស័យុត្តស្ស អដ្ឋមសុត្ត លិង្គប្រមា

[៣៤៣] កកវា ឯតទេវេន កលិន្ទ្របដាជា
 កិក្ខុវេ ឯតវហិ លិង្គវិ វិហារន្តិ អប្បមត្តា អាតាបិបោ
 ទទាសទស្មី តេសិ វដា មាគោ អជាតសត្ត វេទេ-
 ហិបុត្តោ ឧ លកតិ ឱតារិ ឧ លកតិ អារម្មណំ ។
 កវិស្សន្តិ កិក្ខុវេ អនាគតមន្ទានំ លិង្គវិ សុខុមាលា
 មុទុកលា ហត្តហោជា^(១) តេ មុទុកាសុ សេយ្យាសុ
 ដូលតិម្ពោហោសុ យាវ សុវិយុត្តមជា សេយ្យំ កប្បិ-
 ស្សន្តិ តេសិ វដា មាគោ អជាតសត្ត វេទេហិបុត្តោ
 លច្ឆតិ ឱតារិ លច្ឆតិ អារម្មណំ ។

[៣៤៤] កលិន្ទ្របដាជា កិក្ខុវេ ឯតវហិ កិក្ខុវិហា-
 រន្តិ អប្បមត្តា អាតាបិបោ បទាទស្មី តេសិ មាគោ ហិបិ-
 មា ឧ លកតិ ឱតារិ ឧ លកតិ អារម្មណំ ។ កវិស្សន្តិ
 កិក្ខុវេ អនាគតមន្ទានំ កិក្ខុ សុខុមាលា មុទុកលា
 ហត្តហោជា តេ មុទុកាសុ សេយ្យាសុ ដូលតិម្ពោហា-

១ ឧ. មុទុកលុណហត្តហោ ។ ឧ. មុទុកលុណហត្តហោ ។

បេឌុស័យុត្ត សូត្រ ទី ៩ បេហោយព្ភកស្តេចលិង្គ

[៣៤៥] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 កិក្ខុចាំនិទ្សាយ ឥច្ឆុវ ពួកស្តេចលិង្គវិមានអង្គភ័ទសជាឆ្នើម គឺថាយក
 អង្គភ័ទស ពកលើតតិ ធ្វើជាឆ្នើមនៃព្រះសិវនិងព្រះបាទ ជាអ្នកមិន
 ប្រមាទ មានសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចូលទៅជិត (អាចារ្យ) ព្រះបាទ
 អជាតសត្តវេទេហិបុត្តជាសិស្សៈក្នុងវេទមគតៈ ក៏មិនបានខ្ចីចន្លោះ មិន
 បានខ្ចីការម្នាក់ ខែស្តេចលិង្គវិចាំនិទ្ធារឡើយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្សាយ
 ក្នុងកាលជាអនាគតទៅ ពួកស្តេចលិង្គវិជាសុខុមាលជាតិ មានផ្លូវព្រះ
 ហស្តនិងព្រះបាទដ៏ទង់ ក្សត្រចាំនិទ្ធារនិងសម្រេចសេយ្យាលើក្រឡា
 បង្គំដ៏ទង់ មានឆ្នើមដ៏គ្រាស់ ដរាបដល់ថ្ងៃនេះ ព្រះបាទអជាតសត្តវេ-
 ទេហិបុត្តជាសិស្សៈក្នុងវេទមគតៈ ក៏បានខ្ចីចន្លោះ បានខ្ចីការម្នាក់
 ខែស្តេចលិង្គវិចាំនិទ្ធារ ។

[៣៤៦] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្សាយ ឥច្ឆុវនេះ កិក្ខុចាំនិទ្សាយមាន
 អង្គភ័ទសជាឆ្នើម ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានកិរិយាញ៉ាំងកិរិលសឱ្យក្តៅ
 ក្នុងការធ្វើសេចក្តីព្យាយាម មាចិត្តបាប ក៏មិនបានខ្ចីចន្លោះ មិនបានខ្ចី
 ការម្នាក់ ខែកិក្ខុចាំនិទ្ធារឡើយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្សាយ ក្នុងកាលជា
 អនាគតទៅ កិក្ខុចាំនិទ្សាយជាសុខុមាលជាតិ មានផ្លូវដ៏ទង់ដ៏ទង់
 កិក្ខុចាំនិទ្ធារ សម្រេចខ្ចីការដកលើដំណែកដ៏ទង់ មានឆ្នើមដ៏គ្រាស់

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

នាសុ យោវ សុវិយុក្កមនា សេយ្យំ កកម្មិស្សន្តំ តេសិ
មារោ ហិមិមា លទ្ធកិ ធុតារិ លទ្ធកិ អាម្មណំ ។ តស្មា-
តិហ ភិក្ខុវេ ឃិវិ សិក្ខុតត្ថិ កកលិដ្ឋ្រមជាហ វិហរិស្សម
អប្បមត្តា អាតាមិដោ បដាទស្មិដ្ឋិ ឃិវិញ្ញំ វោ ភិក្ខុវេ
សិក្ខុតត្ថិ ។ អដ្ឋមិ ។

[៣២៥] ឃិវិម្មេ សុតិ ។ ឃិវិសិ សមយំ ភក្កវា សា-
វត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវិទេ អនាជបិណ្ឌំ កស្សុ អាណមេ ។
តេន ទោ បន សមយេ បាញ្ញត្តោ ធកោ ភិក្ខុ អតិវេលិ
កុណានិ ឧបសង្កមតិ ។ តមេនិ ភិក្ខុ ឃិវិហរិសុ
មា អាយស្មា អតិវេលិ កុណានិ ឧបសង្កមិ ។
សោ ភិក្ខុមា វុទ្ធមាដោ ឃិវិហរា ឥមេ ហិ ធាម
ជេន ភិក្ខុ កុណានិ ឧបសង្កមតត្ថិ(១) មញ្ញិស្សន្តិ

១ ឧបសង្កមិកត្ថានិ បាយោ យុត្តនោ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ដរាបដល់ថ្ងៃ ឯមាវេត្តបាប ក៏បានខ្ញុំចេញទៅ បានខ្ញុំអាម្មណំ ខែភិក្ខុ
ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នក
ទាំងឡាយ គប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ មានអង្គតំទស
ជាទ្រឹយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានកិរិយាញ៉ាំងកិលេសឲ្យរក្សា ក្នុងការធ្វើ
សេចក្តីព្យាយាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាង
នេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

[៣២៥] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ជ្រងំតនំនៅក្នុងវេត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថិ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង មានភិក្ខុបួសច្រើនមួយរូប ចូលទៅរក
ក្រកូលហួសវេលា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា
លោកមានកាយ កុំចូលទៅរកក្រកូលហួសវេលាឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ
កាលបើឮភិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏បែរជាពោលយ៉ាងនេះថា អម្បាល
យ៉ាងពួកភិក្ខុជាថវៈទាំងនេះ ម្តេចគង់សំគាល់ខ្ញុំក្រកូល ជាត្រកូល

ឧបទ្ទវេន្តស្ស វិសុទ្ធិ ពាសោកា

តំមន្តិ បទាហន្តិ ។ អដខោ សម្ពុហុលា ភិក្ខុ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កម្មសុ ឧបសង្កម្មត្វា ភកវន្តិ អតិវាទេត្វា
 ឯកមន្តិ ធិសីទីសុ ។ ឯកមន្តិ ធិសីទ្វា ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវន្តិ ឯតទេវេច្ឆិ ឥន កន្តេ អញ្ញាតរោ ទេវេ
 ភិក្ខុ អតិវេលំ កុលាធិ ឧបសង្កម្មតិ តមេនំ ភិក្ខុ
 ឯវាហំសុ មា អាយស្មា អតិវេលំ កុលាធិ ឧបសង្ក-
 ម័តិ សោ ភិក្ខុហិ វុច្ឆមាទោ ឯវាហា ឥមេ ហិ ជាម
 ដេក ភិក្ខុ កុលាធិ ឧបសង្កម្មតត្វិ មញ្ញិស្សន្តិ តំមន្តិ
 បទាហន្តិ ។

[៣២៦] ភូតបុត្វិ ភិក្ខុវេ អញ្ញាយតទេ មហា-
 សាសី តំ ធាតា ឧបទិស្សាយ វិហារន្តិ ។ តេ តំ
 សាសី ឱកហេត្វា សោណ្ណាយ ភិសម្មទ្យាលំ អពុត្ត-
 ហេត្វា សុវិក្កាលំតំ វិក្កាលេត្វា អកន្ទមិ សង្កាទិក្វា(១)
 អន្លោហារន្តិ តេសន្តិ វណ្ណាយ ទេវេ ហោតិ ពាលា-
 យ ច ច តតោធិធានំ មរណំ វា ធិកច្ឆន្តិ

១ ឧ. ឧ. សង្ករិក្ខា ។

ឧបទ្ទវេន្តស្ស សូត្រទី ១ ឧបមាដោយនិ

ទៅរកបាន នឹងបាច់និយាយថ្វីត្រឹមខ្ញុំកុណា ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុច្រើន
 ប្រ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយ
 បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិសមគ្គ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ
 អង្គុយក្នុងវិសមគ្គហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះ
 បពិត្រព្រះអង្គម្ចីចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ មានភិក្ខុបួសថ្មីមួយប្រ ចូលទៅ
 រកក្រកូលហួសវេលា ពួកភិក្ខុបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោក
 ដ៏មានអាយុ កុំចូលទៅរកក្រកូលហួសវេលាឡើយ ភិក្ខុនោះ កាល
 បើពួកភិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏វែរដានិយាយយ៉ាងនេះថា អញ្ញាលយ៉ាង
 ពួកភិក្ខុជាថេរៈទាំងនេះ ម្ដេចគង់សំគាល់ខ្ញុំក្រកូល ថាគួរចូលទៅរកបាន
 នឹងបាច់ពេលទៅថ្វីត្រឹមខ្ញុំកុណា ។

[៣២៦] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 ពិព្រេងនាយមក មានស្រះតម្កុយ ក្នុងព្រៃលោង ដ៏វិទាញយកគង់
 អាស្រ័យនៅនឹងស្រះនោះ ។ ដ៏វិទាញនោះចុះទៅកាប់ស្រះនោះ ដក
 យកគ្រឿងល្អកន្លែងមើមល្អក ដោយប្រមោយ ហើយលាស់ឱ្យស្អាតល្អ
 លាងឱ្យជ្រះកក់ហើយទើបបរិភោគ ឯសរៈនោះ របស់ដ៏វិទាញនោះ ក៏
 មានសម្បុរល្អផង មានកម្លាំងផង ដ៏វិទាញនោះក៏មិនដល់ខ្ញុំមរណៈ

បឋមសុយ្យុត្ត សុត្តនិកាយ

តេសញ្ញា ទោ មន កិក្ខុវេ វេណិ កិក្ខុវេ អនុសិក្ខុមា-
 នាមំ កំ កិក្ខុ បុត្តញ្ញាសមយំ ធិវាសេន្ទា បត្តចិវវាមាទាយ
 កាមំ វា ធិកមំ វា ចំណាយ បរិសន្តំ តេ តត្ថ ធម្មំ
 កាសន្តំ តេសំ កិមី មសន្ទា មសន្ទាភារំ តេវេន្តំ តេ
 តំ លាភំ កតិកា មុច្ឆិកា អជ្ឈាបន្ទា អាទិទេវទស្សវិទោ
 អនិស្សរណប្បញ្ញា បរិកុញ្ញន្តំ តេសន្តំ ទេវ វណ្ណាយ
 ហោតិ ធន ពលាយ តតោធិនាមំ មវណំ វា ធិកុញ្ញន្តំ
 មវណមត្តំ វា ទុត្តំ ។ តស្មាតិហ កិក្ខុវេ ឃីរំ សិក្ខុតត្ថំ
 អកតិកា អមុច្ឆិកា អទជ្ឈាបន្ទា អាទិទេវទស្សវិទោ
 ធិស្សរណប្បញ្ញា បរិកុញ្ញស្សាមាតិ ឃីរញ្ញំ វេ កិក្ខុវេ
 សិក្ខុតត្ថន្តំ ។ ទេវមី ។

បឋមសុយ្យុត្ត សុត្តនិកាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីវិណកពួកភិក្ខុដែលសិក្សាតាមពួកភិក្ខុជាដរោះនោះ
 ឯង កិស្សៀតស្សន៍ប្រដាប់បាត្រនិងបីវា ក្នុងបុព្វសម័យ ចូលទៅ
 កាន់ស្រុកបួនគម ដើម្បីបិណ្ឌបាត ភិក្ខុទាំងនោះក៏សម្តែងធម៌ក្នុងស្រុក
 បួនគមនោះ ។ ពួកគ្រហស្ថក៏មានសេចក្តីជ្រេថ្លា ធ្វើអាការជ្រេថ្លាចំពោះ
 ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ជាប់ចំពាក់ ឆ្លើង ជ្រុលជ្រប់នឹងលាភនោះ
 ជាអ្នកមិនឃើញទោស មិនមានបញ្ហាសម្រាប់រឿនហើយចំបរិភោគឡើយ
 សរើរនោះ របស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មិនមានសម្បុរល្អផង មិនមានកម្លាំង
 ផង ភិក្ខុទាំងនោះក៏ដល់ខ្លាំងណោះ ឬ ដល់ខ្លាំងក្លាស្មើនឹងមណៈ
 ព្រោះលាភនោះជាហេតុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនា
 នេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិន
 ជាប់ចំពាក់ មិនឆ្លើង មិនជ្រុលជ្រប់ (នឹងលាភ) ឡើយ ត្រូវជាអ្នកឃើញ
 ទោស ទាំងមានបញ្ហាសម្រាប់រឿនហើយចំបរិភោគ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សុត្តនិកាយ ។

[៣២៨] សាវត្ថិយំ វិហារតិ... តេន ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អតិវេលំ គុរុលសុ បារិវត្តិ អាបជ្ជិ-
 តិ ។ តមេនំ ភិក្ខុ វិវាហាហិសុ មា អាយស្មា អតិវេលំ
 គុរុលសុ បារិវត្តិ អាបជ្ជិតិ ។ សោ ភិក្ខុហិ វុទ្ធមាទោ
 ន រមតិ(*) ។ អថទោ សម្មហុលា ភិក្ខុ យេន កកវា
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីតា កកវន្តិ អភិវាទេតា ឯ-
 កមន្តិ ឯសីទិសុ ។ ឯកមន្តិ ឯសីន្ទា ទោ តេ ភិក្ខុ
 កកវន្តិ ឯតទេវេន្តិ វេន កន្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អតិវេលំ
 គុរុលសុ បារិវត្តិ អាបជ្ជិតិ តមេនំ ភិក្ខុ វិវាហាហិសុ មា
 អាយស្មា អតិវេលំ គុរុលសុ បារិវត្តិ អាបជ្ជិតិ សោ
 ភិក្ខុហិ វុទ្ធមាទោ ន រមតិ ។

[៣២៩] កូតបុត្តំ ភិក្ខុវេ វិទ្យារោ សង្ខិសមល-
 សង្កតិវេ បិតោ អហោសិ មុន្តម្ភសិ អាតមយមា-
 នោ យត្ថាយំ មុន្តម្ភសិ តោពរាយ បក្កមិស្សតិ

១ ឱ. ឧ វិមតិ ។

[៣២៨] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនឯងនៅជិតក្រុងសាវត្ថិ... ក៏
 ក្នុងសម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប គ្រាប់ទៅក្នុងក្រកូលហួសវេលា ។
 ពួកភិក្ខុបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ កុំគ្រាប់
 ទៅក្នុងក្រកូលហួសវេលាឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើពួកភិក្ខុនិយាយ
 ប្រាប់ ក៏មិនត្រេកអរ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទី
 ឯរណោះ ភិក្ខុមួយរូបគ្រាប់ទៅក្នុងក្រកូលហួសវេលា ពួកភិក្ខុបាននិយាយ
 នឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ កុំគ្រាប់ទៅក្នុងក្រកូល
 ហួសវេលាឡើយដូច្នោះ ភិក្ខុនោះ កាលបើពួកភិក្ខុនិយាយប្រាប់ ក៏មិន
 ត្រេកអរ ។

[៣២៩] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើប្រតិ-
 ភាយមក មានឆ្មាមួយឈរនៅក្បែរគំរុសព្រមមានអាចម៍តោ ក្រដីចំ-ក
 ២៥ដុះ ប៉្លាចាំមើលកូនកណ្តុរហើយភិតភ័យ កូនកណ្តុរនេះនឹងចេញទៅកេ

របៀបសម្របសម្រួល ទស្សនៈ គ្រប់គ្រងអស់វេលា

តម្រូវ ចំ គម្រោង ទាតិស្សាមីតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ
មុនុម្ពសិ កោណយ បញ្ញាមិ ។ តមេនំ វិទ្យាហេ ក-
ហេត្វា សហសា មីសំ ទាតិក្វា អដ្ឋាហរិ ។ តស្ស
សា មុនុម្ពសិ អន្តម្យ ទាតិ អន្តកុណោមិ ទាតិ ។ សោ
តតោទិពានំ មរណម្យ ជិត្តតិ មរណមត្តម្យ ទុក្ខំ ។

[៣៥០] ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ឥនេកាវោ ភិក្ខុ
បុព្វាសមយំ ជិវសេត្វា បត្តិវិវាទាយ តាមំ វា
ជិតមំ វា ចិណ្ឌាយ វេសិតិ អវត្តិគេលេវ តាយេន
អវត្តិតាយ វាទាយ អវត្តិគេន ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ
សតិយោ អសំវុតេហិ ឥន្ទ្រិយេហិ តត្ថ បស្សតិ ហត្ថត្តាមិ
ទុដ្ឋិវត្តំ វា ទុប្បាវត្តំ វា តស្ស ហត្ថត្តាមិ ជិស្វាន ទុដ្ឋិវត្តំ វា
ទុប្បាវត្តំ វា វតោ ចិត្តិ អទុដ្ឋិសេតិ សោ វតោទុដ្ឋិសេន
ចិត្តេន មរណំ វា ជិត្តតិ មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ ។
មរណំ សោ តិ ភិក្ខុវេ អរិយស្ស វិទិយេ យេវ សិក្ខុ
បទ្ធក្វាយ ហិណយោវត្តតិ ។ មរណមត្តញ្ញាវ(១) ភិក្ខុវេ

១ ឧ. មរណមត្តញ្ញាវ ភិក្ខុវេ ។

របៀបសម្របសម្រួល ការមើលទស្សនៈគ្រប់គ្រង

ចំណីក្នុងទីណា អាត្មាអញ្ជើញចាប់វត្ថុណាស៊ី ក្នុងទីនោះឯង ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចាំឱ្យយ គ្រាទានឯង កូនកណ្តុរក៏ចេញទៅរកចំណី ។ គ្នា
ក៏ចាប់កណ្តុរនោះទាំងសាច់លេប (ចាំឱ្យស៊ី) យ៉ាងហ័ស ។ កូនកណ្តុរ
នោះ ក៏ទាំងស៊ីខ្លះពោះវៀនធំផង ទាំងស៊ីខ្លះពោះវៀនតូចផង របស់គ្នា
នោះ ។ គ្នាទាន់ក៏ដល់ខ្លះមរណៈ ឬដល់ខ្លះទុក្ខស្វែរនីមរណៈ ព្រោះ
អាហារនោះជាហេតុ ។

[៣៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ សេចក្តីនេះ មានរបៀបយូរដូចភិក្ខុភ្នក
ខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វាសមយ
ចូលទៅកាន់ស្រុកឬទីតាំង ដើម្បីបណ្តុបាត មានកាយមិនបានក្សេក
មានពរមិនបានក្សេក មានចិត្តមិនបានក្សេក មានសតិមិនបានកម្រស់ទំ
មានកន្លែងមិនបានសង្រួម បានឃើញមាតុក្រាមក្នុងស្រុកឬទីតាំងនោះ
ស្ងៀកស្ងៀមមិនស្រួល ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួល លុះឃើញមាតុក្រាម
ស្ងៀកស្ងៀមមិនស្រួល ដណ្តប់សំពត់មិនស្រួលហើយ រកៈក៏កំចាត់ចិត្ត
របស់ភិក្ខុនោះ លុះភិក្ខុនោះមានចិត្តវែងរកៈកំចាត់ហើយ ក៏ដល់ខ្លះ
មរណៈ ឬដល់ខ្លះទុក្ខស្វែរនីមរណៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុណា
ពោលលាសិក្ខា ក្រឡប់ទៅកាន់គេទៅក្រាប ភិក្ខុនោះឈ្លានចាស់
ខ្លះមរណៈនោះ ក្នុងវិធីរបស់ព្រះអរិយៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

ទុក្ខំ យទំនិ អញ្ញតវំ សង្កលិដ្ឋំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ យ-
ថាវុចាយ អាបត្តិយា វុដ្ឋានំ បញ្ញាយតិ ។ ភស្មាតិហ
ភិក្ខុវេ ឃីវិ សិក្ខុតត្ថំ វត្តំភេទ កាយេន វត្តំតាយ វា-
ចាយ វត្តំភេទ ចិត្តេន ឧបដ្ឋតាយ សតិយា សំវុតេហិ
សង្រ្គិយេហិ តាមំ វា ធិកមំ វា មិណ្ឌាយ បរិសិស្សាមាតិ
ឃីវត្តា វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតត្ថន្តំ ។ នសមំ ។

(៣៩០) សាវត្ថយំ វិហរតិ ... អស្សុត្ត ហេ តុម្ព
ភិក្ខុវេ វត្តិយា បច្ចុសសមយំ សិកាលស្ស វស្សមា-
នស្សាតិ ។ ឃីវិ កន្ត ។ ឃីសោ ទោ ភិក្ខុវេ ជិសិកាលោ
ឧត្តន្តោភេន ឆាម រោកជាភេន ដុដ្ឋា ។ សោ យេន
យេន សដ្ឋតិ ភេន ភេន កដ្ឋតិ យត្ថ យត្ថ សដ្ឋតិ តត្ថ
តត្ថ តិដ្ឋតិ យត្ថ យត្ថ សដ្ឋតិ តត្ថ តត្ថ ធិសីនតិ យត្ថ
យត្ថ សដ្ឋតិ តត្ថ តត្ថ ធិបដ្ឋតិ ។ សីតកោមំ ធិ វាតោ
ឧបវាយតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ និទានវគ្គ

ភិក្ខុក្រវាហតិ ជាត្រៀងសេវហ្មនិណាម្មយ ប៉ានចេញចាករាបត្តិ
តាមសភាពជីសមគួរ នេះឈ្មោះថាជល់ខ្ញុំទុកស្ទើរនឹងមរណៈ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ត្រូវជាអ្នករក្សាកាយ រក្សាវចនា
រក្សាចិត្ត គម្ភល់សតិឱ្យមាំ សង្រួមវង្រ្រិយ សិមចូលទៅកាន់ស្រុកឬ
ទិគម ដើម្បីបិណ្ឌបាត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា
យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រទី១០ ។

(៣៩១) ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងនៅ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ... ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ បានឮត្រៀងនៃសត្វចេក កាលដែលនៅ
ក្នុងបច្ចុសសមយំខែត្រីដៃរេ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ចេកចាស់នោះឯងក៏រោកកន្ត្រៃ ។ ចេកចាស់នោះ ប្រាថ្នា
ទំនិះដើរទៅក្នុងទីណា ។ ក៏ដើរទៅក្នុងទីនោះ ។ បាន ប្រាថ្នាទំនិះឈរ
ក្នុងទីណា ។ ក៏ឈរក្នុងទីនោះ ។ បាន ប្រាថ្នាទំនិះអង្គុយក្នុងទីណា ។ ក៏
អង្គុយក្នុងទីនោះ ។ បាន ប្រាថ្នាទំនិះដេកក្នុងទីណា ។ ក៏ដេកក្នុងទីនោះ ។
បាន ។ ឯឡល់ដីត្រដាក់ ក៏ចេះតែបក់មកត្រូវចេកចាស់នោះ ។

ឧបទ្ទេសយុត្តស្ស ទសចស្សេ កតញ្ញករជិកា

(៣៥២) សាទុ ទ្វាស្ស ភិក្ខុវេ យំ ឥនេកោច្ឆា
សក្សប្បន្តិយប្បដិញ្ញា ឯវុបម្បំ អត្តការប្បដិលាភំ បដិ-
សំវេទិយេវ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខុតត្ថំ អប្បមត្តា
វិហរិស្សាមាតិ ឯវុញ្ញំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតត្ថំ ។ ឯកា-
ទសមំ ។

(៣៥៣) សាវត្ថិយំ វិហរតិ ... អស្សុត្ត ធា តុម្ភិ
ភិក្ខុវេ វត្តិយា បទ្ធាសសមយំ សិកាលស្ស វស្សមា-
ទស្សាតិ ។ ឯវិ កន្តេ ។ សិយា ចោ ភិក្ខុវេ តស្មី ជ-
សិកាលេ កាចំ កតញ្ញតា កតវេទិកា ធា ត្រូវ ឥ-
នេកោច្ឆ សក្សប្បន្តិយប្បដិញ្ញា សិយា កាចំ កតញ្ញ-
តា កតវេទិកា ។ តស្មាតិហ ភិក្ខុវេ ឯវិ សិក្ខុតត្ថំ

ឧបទ្ទេសយុត្ត ទ្វាទសចស្សេ កតញ្ញករជិកា

(៣៥២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រពៃណាស់ គ្រងដែលភិក្ខុ
ពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ បានប្តេជ្ញាខ្លួនជាសក្សបុត្រ ហើយគ្រឿងមក
ខ្លួន ខ្លួនបានអត្តភាពបែបនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
ដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើង
ទាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ចប់សូត្រ ទី ១១ ។

(៣៥៣) ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននៅ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ...
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានឮរឿងនៃសត្វចចក កាលដែល
នៅក្នុងច្បុសសម័យនៃព្រឹកដៃម្តេ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចចកចាស់ ច្នួនកាល ក៏មានកតញ្ញករវេទិកាជាមិទ្ធុវេជ្ជ
ឯបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ដែលប្តេជ្ញាខ្លួនជាសក្សបុត្រ ថែជា
មិនមានកតញ្ញករវេទិកាជាមិទ្ធុវេជ្ជក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុដូច្នោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សា យ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ព័ន្ធ

កាតក្កោនោ ភវិស្សាម កាតវេទិនោ ន ន ចោ អម្ពេស្ស
អប្បកាម្យំ កាតំ វិទសិស្សតិទិ វេស្តិ ភេ ភិក្ខុវេ
សិក្ខិតតទ្ធី ។ ម្នាទសមំ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ អង្គមំ សម្ពុំ ។

តិស្ស ទុក្ខានិ

ក្ខន្ធិ ឧទសិទ កុលំ
ទុក្ខា សន្តិ ឧទុក្ខហោ
អាណិ កាលិដ្ឋំរោ បាតោ
វិទ្យារោ ទ្វេ សំភាលកាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ព័ន្ធ

យេនីតំនិទ្យាយ ជាអ្នកមានសេចក្តីកក្កា កកវេទី ទមហារស្សម្បិមាន
ប្រមាណភិច ដែលគេធ្វើចំពោះយេនីតំនិទ្យាយ នឹងមិនវិនាសបាត់បង់
ឡើយ ម្នាលភិក្ខុតំនិទ្យាយ អ្នកតំនិទ្យាយឃើសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។
ចប់សូត្រ ទី ១២ ។

ចប់ ឧបសម្ព័ន្ធ ទី ៤ ។

ទុក្ខានិទិទ្ធិប្រមុសំយុត្តនោះ គឺ

និយាយអំពីកិច្ចសង្ខារ ១ ចុកវិទ្យាសង្ខារ ១ ក្រក្រល ១ រូះ ១
សំវែង ១ ខ្នង់ដូ ១ កងសំភារ ១ អង្គីកំស ១ អីវ ១
ធ្មា ១ សក្ខុចករិវេលីក ។

កិច្ចសន្យា

[៣៥៤] ឯវច្ឆេ សុត្តំ ។ ឯកំ សមយំ គគក សា-
វត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។
គគ្រចោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាថោ ភិក្ខុ អាណន្តសិ
អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ ចោ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
មហាមោក្ខល្លាទស្ស មជ្ជស្សសិ ។

[៣៥៥] អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាថោ ឯគនរោច
នេ មយ្ហំ អាវុសោ មហាគតស្ស ចដិសន្ធិទស្ស
ឯវិ ចេតសោ បរិវិតតោ ខនមាទិ អរិយោ តុណ្ហិការោ
អរិយោ តុណ្ហិការោតិ វុទ្ធតិ គគរោ ធុ ចោ អរិយោ
តុណ្ហិការោតិ ។ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ឯគនហោសិ

កិច្ចសន្យា

[៣៥៦] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ព្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី
ទៀបក្រុងសាគី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ
ហៅភិក្ខុចាំនិទ្សយមកថា ហ្នួលភិក្ខុមានអាយុចាំនិទ្សយ ។ ភិក្ខុចាំនិ
ទ្សយទទួលពាក្យព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុថា ពុណោ លោក
មានអាយុ ។

[៣៥៧] ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ បានពោលពាក្យដូច្នេះ
ថា ហ្នួលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំនៅក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ សម្លឹងនៅតែម្នាក់
ឯង ក៏បានបរិវិតក្នុងវត្តក៏ត្រូវឯយ៉ាងនេះថា ពាក្យដែលគេពោល
ថា សភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ សភាពស្ងៀមដ៏ប្រសើរ ដូច្នេះ តើសភាព
ស្ងៀមដ៏ប្រសើរដូចម្តេចទៅ ។ ហ្នួលអាវុសោ ខ្ញុំនោះមានសេចក្តីព្រិះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

ឥន ភិក្ខុ វិតក្កវិហារនំ វុបសមា អជ្ឈតិ សម្មសាទ-
 នំ ចេតសោ ឯកោទិការិ អវិតក្កំ អវិហារិ សមាទិដិ បីតិសុទ្ធំ ទុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ អយំ វុទ្ធតិ
 អវិយោ គុណ្ណិការតិ ។ សោ ទ្វាហំ អារុសោ វិតក្កវិ-
 ហារនំ វុបសមា អជ្ឈតិ សម្មសាទនំ ចេតសោ ឯ-
 កោទិការិ អវិតក្កំ អវិហារិ សមាទិដិ បីតិសុទ្ធំ ទុតិ-
 យជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារមិ ។ តស្ស មយ្ហំ អារុសោ
 ឥមិទា វិហារេន វិហារោ វិតក្កសមាគតា សញ្ញា
 មនសិកាក សមុទាចរន្តិ ។ អថទោ មិ អារុសោ
 ភគវា ឥទ្ធិយា ឧបសន្តមិទ្វា ឯតនរោច មោក្ខល្លាន
 មោក្ខល្លាន មា ព្រាហ្មណ អវយំ គុណ្ណិការិ បមាទោ
 អវិយោ គុណ្ណិការេ ចិត្តំ សណ្ឋបេហិ អវិយោ គុណ្ណិការេ
 ចិត្តំ ឯកោទិការិ តារោហិ អវិយោ គុណ្ណិការេ ចិត្តំ
 សមាទហាតិ ។ សោ ទ្វាហំ អារុសោ អបវេន សមយេន
 វិតក្កវិហារនំ វុបសមា អជ្ឈតិ សម្មសាទនំ ចេតសោ
 ឯកោទិការិ អវិតក្កំ អវិហារិ សមាទិដិ បីតិសុទ្ធំ
 ទុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហារមិ ។ យំ ហិ(*) អារុសោ

១. ខ. ម. យំ ហិ នំ អារុសោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គោ

យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រម្ងាប់វិតក្កវិហារហើយ ដល់ខ្ញុំទុតិ-
 យជ្ឈានដែលមានក្នុងខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មានសភាពខែចិត្ត
 ខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិហារៈ មានតែបីតិចិន្ទិសុខៈដែលកើត
 មកអំពីសមាទិ នេះលោកពោលថា សភាពស្បៀមដ៏ប្រសើរ ។ ម្ចាស់
 អារុសោ ខ្ញុំនោះគឺរម្ងាប់វិតក្កវិហារៈ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ដែលមានក្នុងខ្លួន
 ជាទីជ្រះថ្លា មានសភាពខែចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិហារៈ
 មានតែបីតិចិន្ទិសុខៈដែលកើតមកអំពីសមាទិ ។ ម្ចាស់អារុសោ កាល
 ខ្ញុំនោះ កំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយវិហារធម៌នេះ គឺមានសញ្ញាឆ្លង
 មនសិការដែលមានវិតក្កៈជាអារម្មណ៍ តាំងឡើងទៀត ។ ម្ចាស់អារុសោ
 ព្រោះនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅកេរ្តិ៍ដោយប្បទិ ហើយបាន
 គ្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់មោក្ខល្លាន ម្ចាស់មោក្ខល្លាន ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នក
 កុំប្រមាទឲ្យសភាពស្បៀមដ៏ប្រសើរឡើយ ចូរកម្រិតចិត្តក្នុងសភាពស្បៀម
 ដ៏ប្រសើរ ចូរធ្វើចិត្តឲ្យជាធម្មជាតិខ្ពស់ឯក ក្នុងសភាពស្បៀមដ៏ប្រសើរ
 ចូរកម្រិតចិត្តស្មើក្នុងសភាពស្បៀមដ៏ប្រសើរចុះ ។ ម្ចាស់អារុសោ សម័យ
 ក្រោយមក ខ្ញុំនោះគឺរម្ងាប់វិតក្កវិហារៈរួចហើយ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានដែល
 មានក្នុងខ្លួន ជាទីជ្រះថ្លា មានសភាពខែចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិន
 មានវិហារៈ មានតែបីតិចិន្ទិសុខៈដែលកើតមកអំពីសមាទិ ។ ម្ចាស់អារុសោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ទំព័រទី៣១

(៣៥៨) ឯវិ វុត្ត វាយស្មា អាណន្ទោ វាយស្មន្តិ
 សារីបុត្តំ ឯគណនេច សត្តមិ ទោ តេ អាវុសោ សារីបុត្ត
 វិបវណាមញ្ញជាភារា ទុប្បជ្ឈេយ្យំ សោកមរិទេវទុក្ខា-
 នោមនស្សមាយាសាតិ ។ សត្តមិ ទោ មេ អាវុសោ
 វិបវណាមញ្ញជាភារា ទុប្បជ្ឈេយ្យំ សោកមរិទេវទុក្ខា-
 នោមនស្សមាយាសា អបិច មេ ឯវមស្ស មហេសត្ថោ
 វត ភោ សត្តា អន្តរហិតោ មហិទ្ធិកោ មហាទុការោ
 សចេ ហិ កកវា ចិវិ ធិយមន្ទាធំ តិដ្ឋេយ្យ គណស្ស
 ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកាទុកម្យា-
 យ អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានុទិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ទំព័រទី៣១

(៣៥៨) កាលព្រះសារីបុត្តពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះគោនុ
 មានកាយ ក៏បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្ត មានកាយ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់សារីបុត្ត មានកាយ សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ
 លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនកើតដល់លោក ព្រោះការប្រប្រួល
 និងការផ្លាស់ប្តូរនៃព្រះសាស្ត្រវិជ្ជា ។ ម្ចាស់ពារុសោ សេចក្តីសោក ខ្សឹក
 ខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត មិនកើតឡើង
 ដល់ខ្ញុំ ព្រោះការប្រប្រួលនិងការផ្លាស់ប្តូរនៃព្រះសាស្ត្រៈទេ តែថាខ្ញុំមាន
 សេចក្តីគ្រិននៃយ៉ាងនេះថា អើប្តី ព្រះសាស្ត្រមានស័ក្តិធំ មានប្តូរច្រើន
 មានគុណភាពច្រើន បាក់បែកទៅហើយ ប្រសិនបើព្រះមានព្រះ
 ភាគ ព្រះអង្គឃ្លីឆ្លង់នៅអស់កាលជាអវិច្ឆ័យទៅ ការគង់នៅចល់
 ព្រះអង្គនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តី
 សុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីគុណព្រះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន
 ដើម្បីគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទៅគាត់នឹងមនុស្សចាត់ឡាយ ។

កិច្ចសំយុង្គស្ស ធនិយសុត្តេ មហាមោគ្គល្លានុបសន្តម្ម

តថា ហំ មនាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ធីយវត្តំ អហត្ត្រា-
មមត្ត្រាមាណុសយា សុសម្មហតា តស្មា អាយស្មតោ
សារីបុត្តស្ស សត្តមិ វិហារមាមញ្ញថាភារំ ទុប្បដ្ឋេយ្យំ
សោកមរិទេវទុក្ខនោមនស្សធាយាសកតិ ។ ទុតិយំ ។

[៣៥៧] ឯវុទ្ធសុតិ ។ ឯកំ សមយំ តតវំ សា-
វត្តិយំ វិហារតិ ផេតវនេ អនាថចិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ទោ មន សមយេន អាយស្មា ច សារីបុត្តោ
អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ វជគហេ វិហារំ វេទ្យុ-
វនេ កលទុក្ខនិវរមេ ឯកវិហារេ ។ អថទោ អាយស្មា
សារីបុត្តោ សាយណ្ណិសមយំ មជិសល្លាថា វុដ្ឋិតោ យេ-
នាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តេទុបសន្តមិ ឧបសន្ត-
មិត្តា អាយស្មតា មហាមោគ្គល្លានេន សន្តិ សម្មោទិ
សម្មោទធីយំ កាថំ សារាណិយំ វិតិសារេត្តា ឯកមន្តិ
ធីសិទិ ។

កិច្ចសំយុង្គ ធនិយសុត្តេ ព្រះសារីបុត្តទូលទៅកេត្រមហាមោគ្គល្លាន

ព្រោះថា អហត្ត្រា (ទិដ្ឋិ) មមត្ត្រា (គណ្ណា) និងមាណុសិយ ព្រះសារីបុត្ត
មានអាយុ បានជកេត្រស្រឡះ អស់កាលយូរហើយ ហេតុដូច្នោះ
ទើបសេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត ការចង្អៀត
ចង្អល់ចិត្ត មិនកើតឡើងដល់ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ព្រោះការប្រែប្រួល
ការផ្លាស់ប្តូរនៃព្រះសាស្ត្រឡើយ ។ ចប់សូត្រទី២ ។

[៣៥៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមោគ
ព្រះភាគ ត្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថចិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប
ត្រង់សាវត្តិ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ និង
ព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ គង់នៅក្នុងវិហារជាមួយគ្នា^(១) ក្នុងវត្ត
វេទ្យុវន ជាកលទុក្ខនិវរស្ថាន ទៀបត្រង់វជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង
ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ហើយ
ចូលទៅកេត្រមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
សេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

១ ក្នុងស្រុកតាមួយគ្នា (ឥន្ទ្រព័រ) ។

[៣៦០] ឯកមន្តំ ទិសិដ្ឋោ ទោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ
 អាយស្មន្តំ មហាមោក្ខល្លានំ ឯតទកោច វិប្បសន្នាទិ
 ទោ តេ អារុសោ មោក្ខល្លាន ឥន្ទ្រិយាទិ បរិសុទ្ធា
 មុទុវណ្ណោ បរិយោធាតោ សន្តោ ទូនាយស្មា មហា-
 មោក្ខល្លោ អន្ត វិហារេន វិហាសិតិ ។ ឧទ្ធហិកេន
 ទ្វាហិ អារុសោ អន្ត វិហារេន វិហាសិ អបិច មេ អហោ-
 សិ ធម្មិកថាតិ ។ កេន សន្តិ បនាយស្មតោ មហា-
 មោក្ខល្លោស្ស អហោសិ ធម្មិកថាតិ ។ ភកវតា ទោ
 មេ អារុសោ សន្តិ អហោសិ ធម្មិកថាតិ ។ ទូរេ ទោ
 អារុសោ ភកវ ឯតវហិ សាវត្ថិយំ វិហាតិ ជេតវេន អ-
 នាថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ កំន្ត ទោ អាយស្មា មហា-
 មោក្ខល្លោ ភកវន្តំ ឥន្ទ្រិយា ឧបសន្តមិ ទុនាហុ ភកវ
 អាយស្មន្តំ មហាមោក្ខល្លានំ ឥន្ទ្រិយា ឧបសន្តមិតិ ។

[៣៦០] លុះព្រះសាវ័បុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងវិថីសមគួរ
 ហើយ ក៏បានពោលនឹងព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ដូច្នោះថា
 ម្ចាស់អារុសោមោក្ខល្លាន ឥន្ទ្រិយាទាំងឡាយ របស់លោក ថ្វាម៉្លះ
 សម្បូរមុខក៏បរិសុទ្ធជូរផង ថ្ងៃនេះ មហាមោក្ខល្លានមានអាយុ នៅ
 ដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅស្ថិតពេកណាស់ ។ ព្រះមហាមោក្ខល្លានគបថា
 ម្ចាស់អារុសោ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅគ្រោកគ្រាកពេក
 ណាស់ តែជាធម្មិកថារបស់ខ្ញុំមាន ។ ចុះធម្មិកថារបស់ព្រះមហាមោក្ខល្លាន
 មានអាយុ មានជាមួយនឹងបុគ្គលណា ។ ម្ចាស់អារុសោ ធម្មិកថា
 របស់ខ្ញុំ មានជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ ។ ម្ចាស់អារុសោ ឥឡូវនេះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្តៅផងពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី
 ទៀបគ្រុនសាវត្ថិ គ្នាយលោកណាស់ តើព្រះមហាមោក្ខល្លានមាន
 អាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយឫទ្ធិឬ ។ ក៏ព្រះមានព្រះ
 ភាគស្តេចចូលមកព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ដោយឫទ្ធិវិញ ។

ភិក្ខុសំយុត្តស្ស ឥតិយសុត្ត អាទូរិយបុត្តា

ន ទ្វាហំ អាវុសោ កកវន្តំ ឥទ្ធិយោ ឧបសង្កម្មំ ធម៌ មំ
 កកវា ឥទ្ធិយោ ឧបសង្កម្មំ អបិ ឆ មេ យាវតា កកវា
 ឯត្តាវតា ទិព្វធន្តំ វិសុជ្ឈំ ទិព្វា ឆ សោគនាតុ កក-
 វតោមិ យាវតាហំ ឯត្តាវតា ទិព្វធន្តំ វិសុជ្ឈំ ទិព្វា
 ឆ សោគនាតុតិ ។ យថាភយិ បធាយស្មតោ មហា-
 មោក្ខល្លានស្ស កកវតា សទ្ធិ អយោសំ ធម្មិកថាតិ ។

(៣៦១) ឥទ្ធិយោ អាវុសោ កកវន្តំ ឯត្តាវតា
 អាទូរិយោ អាទូរិយោតិ កន្តេ វុទ្ធិតិ ឯត្តាវតា
 ទុ ទោ កន្តេ អាទូរិយោ យោតិតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 មិ អាវុសោ កកវមិ ឯត្តាវតោ ឥឆ មោក្ខល្លាន

ភិក្ខុសំយុត្ត ឥតិយសុត្ត ការស្សរកវិបុលានុយាមប្រាជ្ញ

ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនបានចូលទៅកាល់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្បទិទេ
 ចំណែកព្រះមានព្រះភាគ ក៏ពុំបានមកកេង្កំដោយប្បទិទេដែរ តែជាព្រះ
 មានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានទិព្វធន្តំនិងទិព្វសោគនាតុដ៏បរិសុទ្ធ កំណត់
 ត្រឹមណា ទិព្វធន្តំនិងទិព្វសោគនាតុរបស់ខ្ញុំក៏បរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណោះ
 ដែរ ខ្ញុំមានទិព្វធន្តំនិងទិព្វសោគនាតុដ៏បរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណា ទិព្វធន្តុ
 និងទិព្វសោគនាតុ របស់ព្រះមានព្រះភាគក៏បរិសុទ្ធ កំណត់ត្រឹមណោះ
 ដែរ ។ ចុះធម្មិកថារបស់ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ មានជាមួយ
 នឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រការដូចម្តេចទៅ ។

(៣៦១) ម្នាលអាវុសោ ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំបានក្រាបបង្គំទូល
 សួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យ
 ដែលគោលថា (ភិក្ខុ) មានព្យាយាមប្រាជ្ញហើយ មានព្យាយាមប្រាជ្ញ
 ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុមានព្យាយាមប្រាជ្ញហើយ តើដោយ
 ហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ កាលខ្ញុំក្រាបបង្គំទូលសួរយ៉ាងនេះ
 ហើយ ព្រះមានព្រះភាគបានគ្រាស់នឹងខ្ញុំដូច្នោះថា ម្នាលមោក្ខល្លាន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គ

កិក្ខុ អាវុទ្ធកិរិយោ វិហារតិ កាមំ គថោ ច ធម្មា ច អដ្ឋិ
 ច អវសំស្សតុ សរិរេ ឧបសុស្សតុ មិសលោហិតំ យដ្ឋិ
 បុរិសថាមេន បុរិសកិរិយេន បុរិសបរក្កាមេន បត្តតំ ន
 តំ អថាបុណិទ្ធា កិរិយស្ស សណ្ឋានំ ភវិស្សតិ ឯ ឯវិ
 ទោ មោក្ខល្លាន អាវុទ្ធកិរិយោ ហោតិ ។ ឯវិ ទោ មេ
 អាវុសោ ភកវតា សទ្ធិ អហោសិ នដ្ឋិតជាតិ ។

[៣៦៦] សេយ្យថាមិ អាវុសោ ហិមវតោ បត្តត-
 ភជស្ស បរិក្កា ចាសាណាសត្តុរា យាវទេវ ឧបទិក្ខេប-
 នមត្តាយ ឯវមេវ ទោ មយំ អាយស្មតោ មហាមោក្ខ-
 ល្លានស្ស យាវទេវ ឧបទិក្ខេបនមត្តាយ អាយស្មា ហិ
 មហាមោក្ខល្លានោ មហិទ្ធិកោ មហានុការោ អាគន្ធុ-
 មាដោ កម្យំ តិដ្ឋយ្យតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

ភិក្ខុកុសិលាសនាទះ មានព្យាយាមប្រាព្វ ដោយគាំនិច្ចតា ស្សកក្ក
 សវសក្កិ ត្ថិក្កិ ចូសលំនៅចុះ ឯសាចំនិធិយាមកុសិលាៈ ចនិវេសិតេសូតោ
 ក៏តាមការណ៍ចុះ (បើកត្តាអញ) មិនខានដល់គុណជាតវិជលភេតប្បិដល់
 ដោយកម្លាំងនៃបុរស ដោយព្យាយាមនៃបុរស ដោយការប្រឹងប្រែងនៃ
 បុរសទេ ក៏មិនបញ្ចប់សេចក្តីព្យាយាមឡើយ ម្ចាស់មោក្ខល្លាន យ៉ាងនេះ
 ឯង ឈ្មោះថាភិក្ខុមានសេចក្តីព្យាយាមឡើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ធម្មិកថាវរបស់ខ្ញុំ មានដំបូងនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៦៦] ម្ចាស់អាវុសោ ដុំថ្មគួរលើកយកទៅដាក់ផ្ទឹមក្នុងទីជិត
 នៃស្តេចក្តីហិមតាន្ត យ៉ាងណា ខ្លួនយើងលើកយកទៅផ្ទឹមក្នុងទីជិតនៃព្រះ
 មហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះថា ព្រះមហា-
 មោក្ខល្លានមានអាយុ មានថ្លៃច្រើន មានអានុភាពច្រើន ប្រាថ្នាប្រឹក
 នៅអស់មួយអាយុក្សត្រិយ៍ ។

វិទូស័យុត្តស្ស ចក្កស្សត្ត អប្បោស្សត្ត

[៣៦៣] សេយ្យថាបិ អារុសោ មហតិយា លោ-
ណាយជាយ បរិភ្គា លោណសត្តក យារុនេវ ឧប-
ទិក្ខេបនមត្តាយ ឯវមេវ ទោ មយំ អាយស្មតោ សា-
វីបុត្តស្ស យារុនេវ ឧបទិក្ខេបនមត្តាយ អាយស្ម
ហិ សារីបុត្តោ ភកវតោ អនេកបរិយាយេន ថាមំនោ
វណ្ណិតោ បសត្តោ

សារីបុត្តោ ច បញ្ញាយ
សីលេន ឧបសមេន ច
យោបិ ហារកតោ ភិក្ខុ
ឯវ សោ បរាមោ សិយាតិ ។

ឥតិហ ភេ(១) ឧកោ មហាបាតា អញ្ញមញ្ញស្ស
សុភាសិតំ សុលបិតំ សមនុមោទិស្មតំ ។ ឥតិយំ ។

[៣៦៤] ឯវមេវ សុតិ ។ ឯតំ សមយំ ភកវា សា-
វត្តិយំ វិហារតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ណិតស្ស អារាមេ ។
ភេន ទោ បន សមយេន អញ្ញករោ នវេ ភិក្ខុ បញ្ញាភត្តិ
បិណ្ណិតាប្បជិក្ខត្តោ វិហារិ បរិសិទ្ធា អប្បោស្សត្តោ

១ ឧ. ឥតិយោ ។

វិទូស័យុត្ត ចក្កស្សត្ត វិបុមិមោនសេច្ឆិវ្យលំទ្វាយ

[៣៦៥] ខាលអារុសោ ដុំគិបិលក្ខេន គេបនំទៅក្នុងដំបូងកំបិល
ដំនំ យ៉ាងណា ខ្លះយើងលើកយកទៅផ្ទឹម នឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុ
កំយ៉ាងនោះដែរ ដូច្នោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ស្មើច ទ្រង់ពណ៌នាគុណ ទ្រង់សរសើរ ដោយអនេកបរិយាយថា

ព្រះសារីបុត្ត (ប្រកប) ដោយបញ្ញា ដោយសីល ដោយ
ការរៀប ជាកិច្ច ដល់ខ្សែត្រើយ ជាបុគ្គលប្រសើរមិនពិត ។
មហានាគទាំងគ្នានោះ ស្មោះសរ រីករាយ នឹងសុភាសិតវិសេសលោក

ពោលល្អដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ចប់សូត្រ ទី ៣ ។

[៣៦៤] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គន់ទៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ណិតសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយច្រើនរៀបរយបំប៉ន
បាត ក្នុងវេលាពេលក្រោយកក្ក កំពុងទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមាន

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវិញ្ញា

តុណ្ហិក្ខុតោ សង្កតាយតិ(១) ន ភិក្ខុនំ វេយ្យាវច្ឆំ ករោតិ
ចិវរការាសមយេ ។ អដទោ សម្មហុណា ភិក្ខុ យេន
ភកា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកាវន្តំ អភិវា-
នេត្វា ឯកមន្តំ ចិសីទីសុ ។

(៣៦៥) ឯកមន្តំ ចិសីទី ទោ តេ ភិក្ខុ ភកាវន្តំ
ឯកនវេន្តំ វេន ភន្តេ អញ្ញាតវេ នវេ ភិក្ខុ បញ្ញាកត្តំ
បិណ្ឌនាតប្បដិក្កន្តោ វិហារំ បវសិត្វា អប្បោស្សុក្កោ
តុណ្ហិក្ខុតោ សង្កតាយិស្សតិ(២) ន ភិក្ខុនំ វេយ្យាវច្ឆំ
ករោតិ ចិវរការាសមយេតិ ។ អដទោ ភកា អញ្ញា-
តវិ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឯហិ ត្វិ ភិក្ខុ មម វនេន
តំ ភិក្ខុ អាមន្តេហិ សត្វា តំ អាវុសោ អាមន្ត-
តីតិ ។ ឯវិ ភន្តេតិ ទោ សោ ភិក្ខុ ភកាវតោ បដិស្សុ-
ណិត្វា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមី ឧបសង្ក-
មីត្វា តំ ភិក្ខុ ឯកនវេន វេន សត្វា តំ អាវុសោ អា-
មន្តេតីតិ ។ ឯវិ អាវុសោតិ ទោ សោ ភិក្ខុ តស្ស
ភិក្ខុនោ បដិស្សុណិត្វា យេន ភកា តេនុបសង្កមី
ឧបសង្កមីត្វា ភកាវន្តំ អភិវានេត្វា ឯកមន្តំ ចិសីទី ។

១ ឧ. សង្កាយតិ ។ ឧ. សង្កាយតិ ។ ២ ឧ. ម. សង្កាយតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវិញ្ញា

សេចក្តីទូលំទូលាយ មានសភាពការតើយ មិនដូចធ្វើការទូលំទូលាយ
ដល់ភិក្ខុចំណង់ខ្លាញ ក្នុងសម័យដែលធ្វើចិវរឡើយ ។ គ្រាពារឯង ពួក
ភិក្ខុច្រើនរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយ
បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(៣៦៥) លុះភិក្ខុចំណង់ពារអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
ចូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ
ភិក្ខុមួយប្រេត្រ្យប្រមកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាពារព្រាយភក្ត ក៏ចូល
ទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីទូលំទូលាយ មានសភាពការតើយ
មិនដូចធ្វើការទូលំទូលាយ ដល់ភិក្ខុចំណង់ខ្លាញ ក្នុងសម័យដែលធ្វើចិវរ
ឡើយ ។ គ្រាពារឯង ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាសំហៅភិក្ខុមួយរូបទៀត
ថា ខ្ញាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅភិក្ខុនោះតាមពាក្យថាគតថា
ខ្ញាលអាវុសោ ព្រះសាស្តាគ្រាសំហៅអ្នក ។ ភិក្ខុនោះទទួលព្រះភក្តដឹក
ព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយចូលទៅកេតិកនោះ
លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយប្រាប់ភិក្ខុនោះ ដូច្នោះថា ខ្ញាល
អាវុសោ ព្រះសាស្តាគ្រាសំហៅអ្នក ។ ភិក្ខុនោះទទួលពាក្យភិក្ខុនោះ
ថា ករុណា អាវុសោ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ ធម្មត្ថសូត្រ ភិក្ខុមន្ត

ឯកមន្តំ ចិនិមន្តំ ទោ តំ ភិក្ខុំ ភកវា ឯតទេវេថ សទ្ធិ
កំ ភិក្ខុ បដ្ឋាភតិំ មិណ្ឌុមាតប្បដិក្កត្តោ វិហារិ
បរិសិត្វា អប្បេស្សត្តោ តុណ្ហិក្ខុតោ សង្កតាយិស្សសិ(១)
ន ភិក្ខុនំ វេយ្យាវន្តំ ករោសិ ចិវការសមយេតិ ។
អមាម្យិ ទោ កន្តេ សកំ កំព្វំ ករោមីតិ ។

(៣៦៦) អថទោ ភកវា តស្ស ភិក្ខុនោ ទេតសា
ទេតោ បរិតក្កមញ្ញាយ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ មា ទោ តុដ្ឋ
ភិក្ខុវេ ឯតស្ស ភិក្ខុនោ ឧដ្ឋាយិត្ត ឯសោ ទោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ចតុដ្ឋំ ឈាទានំ អភិទេតសិកានំ ធិដ្ឋធម្មសុ-
ទវិហារានំ ធិក្កាមលាភិ អកំច្ឆលាភិ អកសិវលាភិ
យស្សត្តាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អការស្មា អនការ-
វិយំ បព្វជន្តិ តទទុក្ខំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ធិដ្ឋេវ
ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតីតិ ។

១ ឧ. ប. សង្កាយនី ។

កំពុងយុទ្ធសាស្ត្រ ធម្មត្ថសូត្រ ព្រងហេតុភិក្ខុ

លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់សួរ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ត្រូវជាអ្នកត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាពេល
ក្រោយកត់ ក៏ចូលទៅកាន់វិហារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ មាន
សភាពរោះភើយ មិនជួយធ្វើឲ្យការខ្វល់ខ្វាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
សម័យវេលាធ្វើចិវ ពិកម្ម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ
កំពុងជាប់ធ្វើកិច្ចរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដែរ ។

(៣៦៦) គ្រាពាន់ឯង ព្រះមានព្រះភាគគ្រាបន្ទប់បរិតក្ក ក្នុង
ចិត្តចេតនាភិក្ខុនោះ ដោយព្រះហឫទ័យព្រះអង្គ ហើយគ្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ
មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំពោលទោសភិក្ខុខ្លះឡើយ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ្បិតភិក្ខុនោះជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយ
មិនលំបាក បានដោយមិនខុសកាលវេលា ឲ្យឈានទាំង ២ កាស្រយ
នឹងចិត្តដ៏ឧត្តម ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន កុលបុត្តទាំងឡាយ
ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុក្ករ-
ធម៌ណា ក៏បានធ្វើឲ្យជាកំព្យាស បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយ
ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឲ្យអនុក្ករធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

(៣៦៧) ឥន្ទមហេន កកវា ឥន្ទំ វគ្គាន សុត្តនោ
អថាចរិ ឯតនហេន សត្តា

- ឧយំទំ សិដិលមាម្ព
- ឧយំទំ អប្បជាមសា(១)
- និព្វានំ អនិកុដ្ឋំ
- សព្វកុដ្ឋរ្យមោធនំ(២)
- អយំ ច នហេនេ ភិក្ខុ
- អយមុត្តមហោរិសោ
- ធារេតិ អន្តិមំ នេហិ
- ជេត្តា មារិ សវហនន្តិ ។ ចតុត្ថំ ។

(៣៦៨) ឯវខ្មេ សុតំ ។ ឯតិ សមយំ កកវា សាវត្ថិ-
យំ វិហារតិ ជេតវនេ អថាចចិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។
អថទោ អាយស្មា សុជាតោ យេន កកវា តេនុ-
បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។

១ ឧ.ម. អញ្ជេន ថាមសា ។ ២ សព្វុប្បមោធនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយ

(៣៦៧) ព្រះមានព្រះភាគ បានក្រាស់ព្រះពុទ្ធវិការនេះ លុះ
ព្រះសុភកជាសាស្តា ក្រាស់ព្រះពុទ្ធវិការនេះហើយ ទើបទ្រង់ក្រាស់
ព្រះពុទ្ធវិការនេះតទៅទៀតថា

បុគ្គលប្រាជ្ញាព្យាយាម ដ៏ត្រូវយ មិនបានដល់ព្រះនិព្វាននេះ
ដែលជាទីញ៉ាំងសត្វឱ្យចេញចាកគន្លុះ គឺកិលេសទាំងពួងទេ
បុគ្គលមានកម្លាំងព្យាយាមតិច ក៏មិនបានដល់ព្រះនិព្វាននេះ
ដែលជាទីញ៉ាំងសត្វឱ្យចេញចាកគន្លុះ គឺកិលេសទាំងពួងដែរ
ឯភិក្ខុនេះជាភិក្ខុកម្លោះ ភិក្ខុនេះជាបុរសដ៏ទុក្ខម ទ្រទ្រង់
នូវអត្តភាពជាទីបំផុត បានឈ្នះនូវការព្រមទាំងពាហនៈ ។
ចប់សូត្រ ទី ២ ។

(៣៦៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គន្លង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀច
ក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះនោះឯង ព្រះសុជាតមានអាយុ ចូលទៅកាល
ព្រះមានព្រះភាគ ។

កំពូលយុត្តស្ស បញ្ចមសុត្តន្ត និទម្ភាថា

[៣៦៤] អន្តសា ទោ ភក្កវា អាយស្មន្តិ សុជាតិ
ទ្ធរតោ វ អាភច្ឆន្តិ ទិស្វាន ភិក្ខុ អាមន្តសិ ទុកាយេ-
នេវាយំ ភិក្ខុវេ កុលបុត្តោ សោភតិ^(១) យព្វ អភិរូបោ
នស្សនិយោ ចាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណោបោក្កវតាយ
សមញ្ញាភតោ យស្ស ចន្ទាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ
អភារស្មា អនោវាយំ បព្វជន្តិ ភទទុក្ខំ ព្រហ្មចរិយបរិ-
យោសានិ ទិដ្ឋវ ទម្ម សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
ឧបសម្បជ្ជ វិហារតីតិ ។

[៣៧០] ឥនមវោច ភក្កវា ។ បេ ។ សត្វា
សោភតិ វតាយំ ភិក្ខុ
ឧជុក្ខតេន ចេតសា
វិប្បយុត្តោ វិសញ្ញុត្តោ
អទុបាឆាយ ទិព្វតោ
ជាតេតិ អន្តិមំ ទេហិ
ដេត្វា មារិ សវាហនន្តិ ។ បញ្ចមំ ។

១ សោភតិ វៃ ។

កំពូលយុត្ត បញ្ចមសុត្ត និទម្ភាថា

[៣៦៥] ព្រះមានព្រះភាគបានឃើញ ខ្ញុំព្រះសុជាតមាន
អាយុ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ សុខឃើញហើយ ទ្រង់គ្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្តានេះ ស្តេចយាយហេតុ
ពីរយ៉ាង គឺ កុលបុត្តមានប្រសូ គួរឱ្យពិតវាលមែលមើល ជាទីជ្រះថ្លា
ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រលែង ១ ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់
ផ្ទះសង្កាយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុក្ករធម៌ណ ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់
ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាជំនួយ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ខ្ញុំអនុក្ករធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ១ ។

[៣៧០] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះភ្នំដីការនេះ ។ បេ ។
ព្រះសាស្តាគ្រាស់ថា
ភិក្ខុនេះមានចិត្តត្រង់ ប្រាសចាកកិលេសហើយ មិនប្រកប
(ដោយកិលេស) មានទុក្ខលក្ខណ៍ហើយ ព្រោះមិនបានប្រកាន់
ទើបឈ្មោះថាស្ត្រីពិត ទ្រទ្រង់ខ្ញុំអនុក្ករជាទីបំផុត បានឈ្នះ
ខ្ញុំខ្លា ព្រមទាំងពាហនៈហើយ ។ ចប់សូត្រ ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និទានវគ្គោ

[៣៧១] ឯវុទ្ធិ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវំ
សាវត្តិយំ វិហារតិ ជេតវំនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាហារមេ ។
អដទោ អាយស្មា លក្សណ្តាកក្កិយោ យេន កកវំ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។

[៣៧២] អន្តសា ទោ កកវំ អាយស្មន្តិ ល-
ក្សណ្តាកក្កិយំ ទូរោ វ អាកច្ឆន្តិ និស្វាន ភិក្ខុ អា-
មន្តេសិ បស្សថ នោ តុម្ព្ប ភិក្ខុវេ ឯតំ ភិក្ខុំ អាកច្ឆន្តិ
នុទ្ធលាំ នុទ្ធសំតំ ឱកោជ្ជមតំ ភិក្ខុនំ បរិភូត្របន្តិ ។
ឯវំ កន្តេ ។ ឯសោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មហិទ្ធិកោ ម-
ហានុការោ ន ច សា សមាបត្តិ សុលក្រមា យា តេន
ភិក្ខុនា អសមាបន្តបុត្វា យស្ស ចត្តាយ កុលបុត្តា
សម្មនេវ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជន្តំ កននុត្តរំ ព្រហ្ម-
ចរិយបរិយោសានំ និដ្ឋេវ នម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិ-
កត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវគ្គ

[៣៧១] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀប
គ្រុនសាត្រី ។ គ្រោះនោះឯង ព្រះលក្សណ្តាកក្កិយៈមានអាយុ ចូលទៅ
តាល់ព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៧២] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទេឃើញព្រះលក្សណ្តាកក្កិយៈ
មានអាយុ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ លុះទេឃើញហើយ ទ្រង់គ្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញភិក្ខុ
ដែលកំពុងមកនេះ មានសម្បុរកក្រក់ លំបាកមើល គួរចាប់ មានបុគ្គល
ទៀតភិក្ខុទាំងឡាយមើលអោយ ដែរឬ ។ ព្រះកណ្តា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះមានប្បទ្ធីច្រើន មានអានុភាពច្រើន សមាបត្តិ
ណា ដែលភិក្ខុនោះមិនធ្លាប់ចូល សមាបត្តិនោះ បុគ្គលដទៃមិនបាន
ដោយអោយឡើយ មួយទៀត ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះ
ដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា ភិក្ខុនោះក៏បានគ្រាស់
ជីវិត ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឲ្យអនុត្តរ-
ធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

កិច្ចសុំយុត្តស្ស សន្តមសុត្ត ជន្មិកថាសទ្ធសត

[៣៧៣] ឥន្ទមរោច កកកា ។ បេ ។ សន្តា

ហំសា កុញ្ញា មយុរា ច

ហត្ថិយោ បសដមិកា^(១)

សទ្ធវេ សិហស្ស ភាយន្តិ

នត្ថិ កាយស្មី គុល្យតា

ឯវមេវ មនុស្សសុ

នហនេ ចេមិ បញ្ញា

សោ ហិ តត្ថ មហា ហោតិ

នេវ ពាលោ សវរិកតិ ។ ជន្មិ ។

[៣៧៤] ឯវមេវ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កកកា
វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវិទេ កុញ្ញាភាសាលាយំ ។ នេន
ទោ បទ សមយេន អាយស្ស វិសាទោ បញ្ញាលមុត្តោ
ឧបជ្ជានសាលាយំ កិក្ខុ ជម្មិយោ កថាយ សនុស្សតិ
សមាទមេតិ សមុត្តជេតិ សម្បហំសេតិ ហោរិយា
វាចាយ វិសង្ខាយ អនេលកន្សាយ អត្តស្ស វិញ្ញាបនិ-
យា បរិយាបន្តាយ អនិស្សតាយ ។

១ ឱ. ម. បសកមិកា ។

កិច្ចសុំយុត្ត សន្តមសុត្ត កញ្ញាភាសិត្តសំដោយធម្មិកា

[៣៧៧] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះក្នុងដីការនេះ ។ បេ ។

ព្រះសាស្តាគ្រាស់ថា

ក្នុងហឺន្ស គ្រឿល ភោក ដី ម្រឹតត្តាន់ សត្វចំរើអស់

នោះ វេមនិទ្ធាចកជសិហំ តែមិនយកកងកាយទៅប្រៀប

ធៀបគ្នាមិនបានឡើយ មានរបបយ៉ាងណា មានរបបមួយ

ដូចយ៉ាង បណ្តាមនុស្សចាំនិទ្ធាយ ពោះបីមនុស្សកម្លោះ

ប៉ុន្តែមានប្រាថ្នា គេវេមនិទ្ធានដាច់ ក្នុងក្នុងមនុស្សនោះ ឯ

មនុស្សកាលមានតែសរីរៈ មិនទាន់ដាច់ ក្នុងក្នុងមនុស្សទេ

។ ចប់សូត្រ ទី ៦ ។

[៣៧៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន

ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្នុងភាសាលា នាមហារិន ឡើយក្រុង

វេសាលិ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះវិសាខៈមានកម្ម ជាបុត្រនៃ

អ្នកស្រុកបញ្ចាល បានញ៉ាំងក្នុងក្នុងទីបង្គោនសាលា ឲ្យឃើញច្បាស់

ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយ

សំដីអ្នកប្តីដ៏ល្អ ជាសំដីអ្នកមានទោស ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃឲ្យដឹង

ច្បាស់ខ្លះប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិនអាស្រ័យខ្លះផ្សេងឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាយវិញ

[៣៧៤] អដទោ ភកកំ សាយស្គាសមយំ បដិ-
 សស្វាជា វុដ្ឋិកោ យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេនុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្តា បញ្ញត្ត អាមនេនេ ធិសីទិ ។ ធិសន្ត ទោ
 ភកកំ ភិក្ខុ អាមនេនេ តោ នុ ទោ ភិក្ខុវេ ឧបដ្ឋាន-
 សាលាយំ ភិក្ខុ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតិ សមា-
 នបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ចោរិយា ភំចាយ
 វិស្សង្គាយ អនេលកណ្ណយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា
 បរិយាបដ្ឋាយ អនិស្សិតាយាតិ ។ អយស្មា ភន្ត
 វិសាទោ បញ្ចាលបុត្តោ ឧបដ្ឋានសាលាយំ ភិក្ខុ
 ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ
 សម្បហំសេតិ ចោរិយា ភំចាយ វិស្សង្គាយ អនេល-
 កណ្ណយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា បរិយាបដ្ឋាយ អនិស្សិតា-
 យាតិ ។ អដទោ ភកកំ អយស្មន្តំ វិសាទំ បញ្ចាល-
 បុត្តំ អាមនេនេ សាធុ សាធុ វិសាទ សាធុ ទោ ភិ
 វិសាទ ភិក្ខុ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ ។ បេ ។
 អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា បរិយាបដ្ឋាយ អនិស្សិតាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាយវិញ

[៣៧៥] ត្រាតោឯង ព្រះមានព្រះភាគចេញអំពីផលសមា-
 បត្តិ ក្នុងសាយស្គាសម័យ ស្តេចចូលទៅឯឧបដ្ឋានសាលា លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកណាហ្ន៎ អាចញ៉ាំងពួកភិក្ខុក្នុងឧបដ្ឋានសាលាឲ្យឃើញច្បាស់
 ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយ
 សំដីអ្នកប្តីជីវ្គ ជាសំដីឥតមានទោស ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃឲ្យជីវ្គច្បាស់
 ខ្ញុំប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិនកាស្រ័យខ្ញុំវដ្តៈទាន ។ បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិសាទបញ្ចាលបុត្តមានអាយុ អាចញ៉ាំងពួកភិក្ខុ ក្នុង
 ឧបដ្ឋានសាលាឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីក
 រាយ ដោយធម្មិកថា ដោយសំដីអ្នកប្តីជីវ្គ ជាសំដីឥតមានទោស
 ជាសំដីញ៉ាំងជនដទៃឲ្យជីវ្គច្បាស់ខ្ញុំប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិន
 កាស្រ័យខ្ញុំវដ្តៈ ។ ត្រាតោឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងវិសាទ-
 បញ្ចាលបុត្តមានអាយុថា ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ វិសាទៈ ម្ចាស់
 វិសាទៈ អ្នកអាចញ៉ាំងពួកភិក្ខុឲ្យឃើញច្បាស់ដោយធម្មិកថា ។ បេ ។ ជា
 សំដីញ៉ាំងជនដទៃឲ្យជីវ្គច្បាស់ខ្ញុំប្រយោជន៍ រាប់ចូលក្នុងសច្ចៈ មិន
 កាស្រ័យខ្ញុំវដ្តៈ ថាការប្រពៃណាស់ហើយ ។

វិទ្យុស័យុត្តស្ស អង្គិមសុត្ត រាជវគ្គបសុត្តមនំ

(៣៧៦) ឥនមរោច កកវា ឥនំ វគ្គាធិ សុត្តានោ
អថាបរិ ឯតនរោច សត្តា

ចាកាសមាន ជាធាតុ
មិសំ កាលេហិ ចណ្ណំភិ
កាសមានញ ជាធាតុ
នេសេន្តំ អមតំ បទំ
កាសយេ ជោតយេ ធម្មំ
បក្កុណ្ណោ ឥសិទំ ធនំ
សុភាសិតនជា ឥសយោ

ធម្មោ ហិ ឥសិទំ ធនោតិ ។ សត្តមំ ។

(៣៧៧) ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
សាវត្តិយំ វិហរតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។
អថទោ អាយស្នា នន្ទោ កកវតោ មាតុញ្ញបុត្តោ អា-
កោដិតប្បប្បាកោដិតាទិ ជីវរាទិ ចារុបិទ្ធា អក្ខិទិ
អញ្ញិទ្ធា អង្គំ បត្តិ កហេទ្ធា យេន កកវា តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា កកវន្តំ អភិវនេទ្ធា ឯកមន្តំ
ទិសិទិ ។

វិទ្យុស័យុត្ត អង្គិមសុត្ត ព្រះនន្ទបលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

(៣៧៦) ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាសព្រះពុទ្ធដីការនេះ លុះ
ព្រះសុត្តតជាសាស្តា បានគ្រាសព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស
ព្រះពុទ្ធដីការនេះទៅទៀតថា

បណ្ឌិតនៅជាមួយនឹងពួកពាល កាលបើមិនខាននិយាយ
ពួកជនក៏មិនស្គាល់ លុះតែបណ្ឌិតនោះ ពោលចូលម្តងទៀត
ទុបាយនៃព្រះនិព្វាន ទើបពួកជនស្គាល់បាន បុគ្គលគប្បី
ពោលបំភ្លឺ លើកកម្តើងទៀតចម្រើនជ័យវៃនៃសិទ្ធិព្រះ
ពួកសិទ្ធិមានសុភាសិតជាទង្គិយ ដ្បិតព្រះចម្រើនជ័យវៃនៃ
ពួកសិទ្ធិ ។ ចប់សូត្រ ទី ៧ ។

(៣៧៧) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់នឹងនៅក្នុងវគ្គជេតពន របស់អនាថបិណ្ណិកសេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាគី ។ គ្រានោះឯង ព្រះនន្ទមានអាយុ ជាបុត្រនៃព្រះមាតុញ្ញ
(កូនម្តាយមីន) នៃព្រះមានព្រះភាគ គ្រងចិវរទាំងព្រួយដែលដំបាំងសង-
ខាន់ បន្តក៏ភ្នែកហើយ កាន់យកបាត្រដ៏លោង ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ

[៣៧៨] ឯសំនំ ទោ អាយស្មនំ នំនំ
 កកវំ ឯកទេវេន ន ទោ តេ តំ នន្ទ បដិវ្ហំ កុល-
 បុត្តស្ស សទ្ធា អភារស្មា អនការិយំ បព្វជិតស្ស យំ
 តំ អាតោជិតប្បទ្ធាតោជិតានំ ចីវរំចំ ចារុបេយ្យសិ
 អត្ថំចំ ច អញ្ចយ្យសិ អច្ឆត្វ បត្តិ ចារុបេយ្យសិ ឯវិ
 ទោ តេ នន្ទ បដិវ្ហំ កុលបុត្តស្ស សទ្ធា អភារស្មា
 អនការិយំ បព្វជិតស្ស យំ ភិ អាត្មោតោ ច អស្សសិ
 បិណ្ឌចាតិកោ ច បិសុត្តលិកោ ច កោមេសុ ច
 អនបេត្តោ វិហារេយ្យសីតំ ។

[៣៧៩] នំនមរេវេន ។ បេ ។ សត្វា
 កាធាហំ នន្ទំ បស្សេយ្យិ
 អាត្មំ បិសុត្តលិកំ
 អញ្ញាកុញ្ញេន^(១) យាបេនំ
 កោមេសុ អនបេត្តំនន្ទំ ។

១ ឧ. អញ្ញាកុញ្ញេន ។ ឧ. អញ្ញាកុញ្ញេន ។

[៣៧៨] សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ

[៣៧៨] សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសម្ពុទ្ធ
 ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះថា ម្ចាស់នន្ទ ការណ៍ដែលអ្នក
 គ្រងចីវរព័ន្ធឡាយ ដែលដំបាំងសន្ធិវាង បន្តកន្លែកចូលប្រើប្រាស់បាត្រ
 ដីរោងយ៉ាងនេះ មិនសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាគុលបុត្តចេញចាក
 ផ្ទះមកកាន់ផ្ទះដោយសព្វឡើយ ម្ចាស់នន្ទ សុត្តន្តបិដកប្រព្រឹត្តការណ៍
 កុត្តន្ត បិណ្ឌចាតិកុត្តន្ត បដិវ្ហុលិកុត្តន្ត ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាក្នុងកាម
 ព័ន្ធឡាយ យ៉ាងនេះ ទើបសមគួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាគុលបុត្តចេញ
 ចាកផ្ទះមកកាន់ផ្ទះដោយសព្វ ។

[៣៧៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះ ។ បេ ។

ព្រះសាស្ត្រត្រាស់ថា
 អត្ថិលំពៅ ទើបគេជាគេយើញនន្ទថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តការណ៍
 កុត្តន្ត បដិវ្ហុលិកុត្តន្ត ញ៉ាំងអត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយ
 ភោជនដីលាយច្រឡំ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាក្នុងកាមព័ន្ធឡាយ ។

កិច្ចសន្យាស្នូល វេទសូត្រ តិស្សសូត្រ ទាំង

[៣៧០] អថទោ អាយស្មា នោន្តរ អបរេន សមយេន
អរត្តិកោ ច អាសិ ចិណ្ណមាតិកោ ច មិសុត្រុបិកោ
ច កាមេសុ ច អនបេត្តោ វិហាសីតិ ។ អដ្ឋមិ ។

[៣៧១] សាវត្ថុយំ វិហាតិ ជេតវេន អនាថចិណ្ណិ-
កស្ស អាណមេ ។ អថទោ អាយស្មា តិស្សោ កតវតោ
ចិត្តបុត្តោ យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
កកវន្តិ អតិវាទេត្តា ឯកមន្តិ ចិសិទិ ទុក្ខិ ទុដ្ឋនោ
អស្សនិ បវត្តយមាណោ ។

[៣៧២] អថទោ កកវា អាយស្មន្តិ តិស្សិ ឯ-
តនេវេន កី ទុ ទោ ត្វិ តិស្ស ឯកមន្តិ ចិសិទ្ធា ទុក្ខិ
ទុដ្ឋនោ អស្សនិ បវត្តយមាណោតិ ។ តថា ហិ បន
មំ កន្ត កិក្ខុ សមន្តា វាចាយ សន្និគោនកេន
សញ្ញាម្ហី អតិស្វតិ ។ តថា ហិ បន ត្វិ តិស្ស វត្តា ច

កិច្ចសន្យា សវេទសូត្រ ទ្រង់ប្រទានទាំងព្រះតិស្សៈ

[៣៧០] សម័យទានក្រោយមក ទើបព្រះនង្គមានអាយុ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តការណ៍កុក្កន្ត បិណ្ណបាតិកុក្កន្ត បង្ក្រូលិកុក្កន្ត មិនប្រាថ្នា
ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ចប់សូត្រទី៧ ។

[៣៧១] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់
អនាថចិណ្ណិកស្មដ្ឋិ ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រាពោះឯង ព្រះតិស្សៈមាន
អាយុ ជាបុគ្គលនៃព្រះបិតា (កូនម្តាយមិនទាន់បិតា) នៃព្រះមានព្រះភាគ
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ ក៏កើតទុក្ខរោមនស្ស យំសម្រក់ទឹក
ភ្នែកបណ្តើរ ។

[៣៧២] គ្រាពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគបានគ្រាស់សូត្រព្រះតិស្សៈ
មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់តិស្សៈ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ
កើតទុក្ខរោមនស្ស យំសម្រក់ទឹកភ្នែកដូច្នោះ ។ ព្រះតិស្សៈក្រាបទូលថា
ចពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីកើតក្នុងទាំងឡាយដ៏វិញ្ញ់ព្រះអង្គ បានពាក់
ដោតដោយជន្នញ្ញតិសិដី ។ ម្ចាស់តិស្សៈ កាមពិត អ្នកឯងជាអ្នកស្តីថា

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយស្ស និកាមវគ្គ

វចនក្កមោ ទ ទោ ទេ តំ តិស្ស បដិវ្វបំ កុលបុត្តស្ស
សទ្ធា អភារស្នា អនការិយំ បព្វជិតស្ស យំ ភិំ វត្តា
ទោ ទ វចនក្កមោ ឯតំ ទោ ទេ តិស្ស បដិវ្វបំ កុល-
បុត្តស្ស សទ្ធា អភារស្នា អនការិយំ បព្វជិតស្ស យំ
ភិំ វត្តា^(១) ទ អាសិ វចនក្កមោ ចាតិ ។

[៣៨៣] វចនក្កមោ ភកកា វជំ វត្តាទ សុគតោ
អថាបរិ ឯតទកោច សត្តា

តិំ ទុ កុដ្ឋសិ មា កុដ្ឋិ
អក្កោទោ តិស្ស ទេ វរិ
កោទមាទមក្កវិទយភិំ ហិ
តិស្ស ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិំតិ ។ ទវមំ ។

១ ឃ. ម. យំ ភិំ វត្តាស្ស ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ និកាមវគ្គ

ឱវេត ភូជាអ្នកចេះអត់ប្រាំនឹងសំដីគេវិញ ម្ចាស់គិស្សៈ បើអ្នកឯងជា
អ្នកស្តីថាឱវេត តែមិនចេះអត់ប្រាំនឹងសំដីគេវិញ ដោយហេតុណា ហេតុ
នោះមិនមែនដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះ
ដោយសព្វឡើយ ម្ចាស់គិស្សៈ លុះតែអ្នកឯងជាអ្នកស្តីថាឱវេត តែជា
អ្នកចេះអត់ប្រាំនឹងសំដីគេវិញ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ទើបសម
គួរដល់ខ្លួនអ្នក ដែលជាកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ មកកាន់ផ្ទះដោយសព្វ ។

[៣៨៣] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះ លុះ
ព្រះសុគតជាសាស្តា គ្រាស់ព្រះពុទ្ធជីការនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស់ព្រះ
ពុទ្ធជីការនេះទៅទៀតថា

ម្ចាស់គិស្សៈ អ្នកគ្រាមថ្មី អ្នកកុំគ្រាម សេចក្តីមិនគ្រាមជា
ធម៌ដ៏ប្រសើររបស់អ្នកហើយ ម្ចាស់គិស្សៈ អ្វីតថា បុគ្គល
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បីតែកំចាត់បង្កំកុំគ្រាម ទូរសេចក្តី
ប្រកាន់នឹងសេចក្តីវិលុបកុណាគេ ។ ចប់សូត្រ ទី៧ ។

កិច្ចសន្យាស្តី ទស្សនៈ ថេរនាមកោ កិច្ច

[៣៨២] ឯកំ សមយំ ភកវា រាជកហោ វិហារតិ
 វេជ្ជវេន កាលទ្ធកងិកមេ ។ ភេទ ខោ បទ សមយេន
 អញ្ញតោ កិក្ខុ ថេរនាមកោ ឯកវិហារី ថេរ ហោតិ ឯ-
 កវិហារស្ស ច វណ្ណាភិទី ។ សោ ឯកោ កាមំ បិណ្ឌាយ
 បរិសតិ ឯកោ បដិក្កមតិ ឯកោ រហោ ឯសីទតិ
 ឯកោ ចន្តមំ អធិដ្ឋាតិ ។ អថខោ សម្ពហុលា កិក្ខុ
 យេន ភកវា ភេទុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្តា ភកវន្តិ
 អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីដ្ឋា
 ខោ ភេ កិក្ខុ ភកវន្តិ ឯតទរោច្ឆំ ភេ កន្តេ អញ្ញត-
 ោ កិក្ខុ ថេរនាមកោ ឯកវិហារី ឯកវិហារស្ស ច
 វណ្ណាភិទីតិ ។

កិច្ចសន្យា សមស្សត្រ កិច្ចពន្ធនាមកាថេរៈ

[៣៨២] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុង
 វត្តវេល្លវ័ន ជាភលទ្ធកងិកបស្ថាន ទៀបគ្រុងរាជគ្រឹះ ។ ក៏ក្នុងសម័យ
 នោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបបាននាមថាថេរៈ គង់នៅតែម្នាក់ឯងផង ពោល
 សរសើរចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ស្រុក
 ដើម្បីបិណ្ឌបាតតែម្នាក់ឯង ក្រឡប់មកវិញតែម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់
 តែម្នាក់ឯង អធិដ្ឋានច្រើនតែម្នាក់ឯង ។ ព្រះនោះឯង ក៏កុំប្រើប្រា
 ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏ស្ងាត់ ។ លុះកិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុង
 ទីដ៏ស្ងាត់ហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា ចតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ក៏កុំមួយរូប បាននាមថាថេរៈ នៅ
 តែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរ ចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ។

[៣៨៥] អថទោ កកវា អញ្ញាវរិ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ
 ឯហិ ខំ ភិក្ខុ មម វេនេន ថេរិ ភិក្ខុំ អាមន្តេហិ
 សត្តា ភិ អាវុសោ ថេរិ អាមន្តេភិ ។ ឯវិ កន្តេតិ ទោ
 សោ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សុណិក្ខា យេនាយស្មា ថេរោ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា អាយស្មន្តិ ថេរិ ឯតនោច
 សត្តា ភិ អាវុសោ ថេរិ អាមន្តេភិ ។ ឯវាវុសោតិ
 ទោ អាយស្មា ថេរោ តស្ស ភិក្ខុនោ បដិស្សុណិក្ខា
 យេន កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា កកវន្តិ អភិ-
 វាទេត្វា ឯកមន្តិ និសីទិ ។

[៣៨៦] ឯកមន្តិ និសីទិ ទោ អាយស្មន្តិ ថេរិ
 ឯតនោច សន្តិ តិវ ឯកវិហារិ ឯកវិហារស្ស ច
 វណ្ណាវាទិភិ ។ ឯវិ កន្តេ ។ យេនា កាបិ បទ
 ភំ ថេរ ឯកវិហារិ ឯកវិហារស្ស ច វណ្ណាវាទិភិ ។

[៣៨៥] ត្រាពោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅភិក្ខុមួយ
 ប្រទេសមកបង្គាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅហៅភិក្ខុជាថេរៈ
 តាមពាក្យដាច់ដាច់ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះសាស្ត្រាស់ហៅអ្នកជា
 ថេរៈ ។ ភិក្ខុនោះទទួលព្រះពុទ្ធដីតាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ហើយចូលទៅក្រព្រះថេរៈមានអាយុ សុខចូលទៅដល់ហើយ
 បានពោលពាក្យនេះ ឆ្លងព្រះថេរៈមានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះ
 សាស្ត្រាស់ហៅអ្នកជាថេរៈ ។ ព្រះថេរៈមានអាយុ ទទួលពាក្យភិក្ខុ
 នោះថា អើ អាវុសោ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ សុខចូល
 ទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៣៨៦] សុខព្រះថេរៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នោះថា ម្ចាស់ថេរៈ ពូថា អ្នកនៅ
 តែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ពិភព ។
 ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ថេរៈ ចុះអ្នកនៅតែម្នាក់ឯងផង ពោល
 សរសើរ ចំពោះកិរិយានៅតែម្នាក់ឯងផង ដោយប្រការដូចម្តេច ។

ឥតាហំ កន្តេ ឯកោ តាមំ បិណ្ណាយ បរិសាមិ ឯកោ
បដិក្កមាមិ ឯកោ រហោ វិសីណាមិ ឯកោ ធន្តមជំ
អជិដ្ឋាមិ ឯវិ ទ្វាហំ កន្តេ ឯកវិហារិ ឯកវិហារស្ស
ច វណ្ណានិទិតិ ។

[៣៧៧] អន្តេសោ ថេរ ឯកវិហារោ ន សោ នត្ថិតិ
វិទាមិ អបិច ភេ ថេរ យថា ឯកវិហារោ វិគ្គារតរេន
បរិបុណ្ណោ ហោតិ តំ សុណាហិ សាទុកំ មនសិក-
រោហិ កាសិស្សនិទិតិ ។ ឯវិ កន្តេតិ ទោ ។ បេ ។

[៣៧៨] កថញ្ច ថេរ ឯកវិហារោ វិគ្គារតរេន
បរិបុណ្ណោ ហោតិ នច ថេរ យំ អតីតំ តំ បហិទំ យំ
អនាគតំ តំ បដិទិស្សជំ បទ្ធិប្បន្នេសុ ច អត្តការប្បដិ-
លាកេសុ ធន្តរោ សុប្បជិវិទិតោ ឯវិ ទោ ថេរ ឯកវិ-
ហារោ វិគ្គារតរេន បរិបុណ្ណោ ហោតិតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គជីវិតប្រិម ក្នុងទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្នាក់ឯង ចូលទៅកាន់
ស្រុកដើម្បីបិណ្ណបាត ក្រឡប់មកវិញតែម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងវិស្វាគកៃ
ម្នាក់ឯង អជិដ្ឋានច្រើនតែម្នាក់ឯង បពិត្រព្រះអង្គជីវិតប្រិម យ៉ាងនេះ
ឯង ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះថាទៅតែម្នាក់ឯងផង ពោលសរសើរចំពោះ
កិរិយាទៅតែម្នាក់ឯងផង ។

[៣៧៧] ម្ចាស់ថេរៈ កិរិយាទៅតែម្នាក់ឯងនេះ តាមហើយ
ភថាគតមិនពោលថាមិនមានទេ ម្ចាស់ថេរៈ ប៉ុន្តែកិរិយាទៅតែម្នាក់ឯង
របស់អ្នកនោះ ឈ្មោះថាបិប្បណិដោយពិស្តារក្រៃពេក ដោយប្រការ
ណា អ្នកចូរស្តាប់ទៅប្រការនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យច្រៀតចុះ ភថាគត
នឹងសម្តែង ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ របេរ

[៣៧៨] ម្ចាស់ថេរៈ ចុះកិរិយាទៅតែម្នាក់ឯង ឈ្មោះថាបិប្បណិ
ដោយពិស្តារក្រៃពេក ដោយប្រការដូចម្តេច ម្ចាស់ថេរៈ ក្នុងសាសនា
នេះ របស់ណាជាអតីត របស់នោះគេលះបង់ហើយ របស់ណាជា
អនាគត របស់នោះគេលះបោលហើយ ឆន្ទុក ក្នុងការបោះចំពោះនូវ
អត្តភាព ជាបទប្បន្ន គេកំចាត់បង់ចេញស្តេហើយ ម្ចាស់ថេរៈ យ៉ាង
នេះឯង ឈ្មោះថាកិរិយាទៅតែម្នាក់ឯង បិប្បណិដោយពិស្តារក្រៃពេក ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស ឥរាជវគ្គ

[៣៨៧] ឥន្ទរោច ភក្កវា ឥន្ទំ វត្តាន សុគតោ

អនាថរិ ឯតនរោច សត្វា

សត្វាភិក្កុំ សត្វវិទ្ធិ សុមេទំ

សត្វេសុ ធម្មេសុ អន្ធហលិក្ខំ

សត្វំ ជហំ តណ្ហាត្វាយ វិមុត្តំ

តមហំ ធរិ ឯកវិហារីតិ ព្រមីតិ ។ នសមំ ។

[៣៨៨] ឯវម្មេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា សា-

វត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។

អថទោ អាយស្មា មហាតប្បិទោ យេន ភក្កវា តេទុ-

បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ។

[៣៨៩] អន្តសា ទោ ភក្កវា អាយស្មន្តិ មហា-

តប្បិទំ ទ្វរតោ វ អាត្មន្តិ និស្វាន ភិក្ខុ អាមន្តេសំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឥរាជវគ្គ

[៣៨៧] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះ សុខ
ព្រះសុភក្កជាសាស្ត្រ គ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស់ព្រះ
ពុទ្ធដីការនេះទៅទៀតថា

ជនណា អ្នកគ្របសន្តិក៍ធម៌ទាំងអស់ ដឹងទូរធម៌ទាំងអស់

មានប្រាជ្ញាប្បដ្ឋ មិនជាប់ចំពាក់ក្នុងភ្នកធម៌ទាំងអស់ លះបង់

ទូរធម៌ទាំងអស់ មានចិត្តចុះស្របក្នុងព្រះទិដ្ឋានជាវិសេសទៅ

នៃតណ្ហា ទើបគេចាកហៅជននោះថា អ្នកនៅតែឃ្នក់

ឯង ។ ចប់សូត្រ ទី ១០ ។

[៣៨៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀច
ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហាកប្បិទមានអាយុ ចូលទៅគាស់
ព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៨៩] ព្រះមានព្រះភាគ បានទតឃើញព្រះមហាកប្បិទមាន
អាយុ កំពុងមកអំពីចង្វាយ សុខទតឃើញហើយ ក៏គ្រាស់ហៅភិក្ខុ

កិច្ចសិយ្យធម្មសូត្រ ឯកទសមសូត្រ ឯកមគថា

បស្សៈ ឆោ តុម្កោ ភិក្ខុវេ ឯតិ ភិក្ខុំ អាភជ្ជន្តិ ខំនាតំ
តទុក្ខំ តុដ្ឋនាសិកាន្តិ ។ ឯវិ កន្ថេ ។ ឯសោ ចោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មហិន្ទិកោ មហានុការោ ឧ ច សា
សមាបត្តិ សុលករ្យោ យា ភេទ ភិក្ខុវោ អសមា-
បទ្ធបុត្វា យស្ស ចន្ទាយ កុលបុត្តា សម្មនេវ អភារស្មា
អនកាវយំ បទ្ធជន្តិ តទទុក្ខំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-
នំ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្មជ្ជ
វិហរតីតិ ។

(៣៧២) ឥនមរោច កកវា ឥនំ វត្តាន សុគតោ
អថាបរិ ឯតនរោច សត្វា

- ទត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេតស្មី
- យេ តោត្តប្បជិសារិចោ
- វិជ្ជាចរណសម្បត្តោ
- សោ សេដ្ឋោ នេវមាទុសេ

កិច្ចសិយ្យធម្មសូត្រ ឯកទសមសូត្រ ឯកមគថា

តាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយឃើញភិក្ខុខ្លះកំពុង
ដើរមក មានសម្បទេស កងកូចស្តើង មានច្រមុះកោង ឬទេ ។ ព្រះ
ករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុខ្លះនោះឯង មានច្រមុះច្រើន
មានកន្ទុកាតច្រើន សមាបត្តិណា ដែលភិក្ខុខ្លះមិនធ្លាប់ចូល សមា-
បត្តិខ្លះ បុគ្គលដទៃមិនបានដោយងាយឡើយ មួយទៀត ពួកកុលបុត្ត
ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្ទះដោយប្រៃស ដើម្បីច្រោះយាងផល់អនុត្តរ-
ធម៌ណា ភិក្ខុខ្លះក៏បានគ្រាស់ដឹង ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់ដោយ
ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំអនុត្តរធម៌ខ្លះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

(៣៧២) ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះ លុះ
ព្រះសុគតជាសាស្ត្រ គ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ទើបច្រើនគ្រាស់ព្រះ
ពុទ្ធដីការនេះ គេទៅទៀតថា

- ពួកជនណា ដែលចាំទូរតាក្របាច បណ្តាពួកជនខ្លះ
- ក្សត្រប្រសើរវិសេសក្នុងពួកសត្វ បុគ្គលណា បរិបូណ៌
- ដោយវិជ្ជានិចរណៈ បុគ្គលខ្លះ ប្រសើរវិសេសក្នុងខេត្ត

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស និកាមវគ្គ

និកា តបតិ អាទិទ្វា

វត្តិមាភាតិ ធម្មិមា

សទ្ធាទ្វា ទត្តិយោ តបតិ

ឈាយី តបតិ ក្រាហ្មណោ

អថ សត្វមហោវត្តិ

ពុទ្ធា តបតិ តេជសាតិ ។ ឯកានុសមិ ។

[៣៧៣] ឯវុទ្ធសុតិ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា សា-
វត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។
អថទោ ទ្វេ ភិក្ខុ សហាយតោ អាយស្មតោ មហា-
កក្កប្បិទស្ស សុទ្ធិវិហារិណោ យេន ភគវា តេនុបសង្ក-
មិសុ ឧបសង្កមិត្វា ។

[៣៧៤] អនុសា ទោ ភគវា តេ ភិក្ខុ ទ្វរតោ
វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បស្សថ
នោ កុម្មេ ភិក្ខុវេ ឯតេ ទ្វេ ភិក្ខុ សហាយតោ
អាគច្ឆន្តេ មហាកក្កប្បិទស្ស សុទ្ធិវិហារិណោតិ ។ ឯវ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និកាមវគ្គ

និងមនុស្ស ព្រះអាទិត្យត្រឡប់ក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រះចន្ទភ្លឺស្វាង

ក្នុងវេលាព្រឹក ក្សត្រច្រន់ត្រឡើង ទើបត្រឡើង ទិណ-

សាស្រ្តាហ្មណ៍មានឈានទើបត្រឡើង ចំណែកខាងព្រះពុទ្ធ

ត្រឡើងដោយគេដោះ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ។ ចប់សូត្រទី ១១៧

[៣៧៣] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន

ព្រះភាគ ច្រើននឹងទៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប

ក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រាពោះឯង ភិក្ខុពីររូបជាសំឡាញ់នឹងឆ្មា ជាសុទ្ធិវិហា-

រិករបស់ព្រះមហាកក្កប្បិទមានអាយុ ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៧៤] ព្រះមានព្រះភាគ បានទតឃើញភិក្ខុទាំងនោះកំពុង

មកអំពីចម្ងាយ លុះទតឃើញហើយ ក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកជា

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឃើញភិក្ខុទាំងពីររូបនោះជាសំឡាញ់

នឹងគ្នាកំពុងដើរមក ជាសុទ្ធិវិហារិករបស់មហាកក្កប្បិទមុខ ។ ព្រះករុណា

កិច្ចសន្យាស្តី ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ និងមតា

កន្លែង ៗ ឯទេ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ មហិទ្ធិកា មហានុភាវ
ន ឆ សា សមាបត្តិ សុលករ្យោ យា តេហិ កិក្ខុហិ
អសមាបទ្ធិបុត្រា យស្ស ចត្តាយ កុលបុត្តា សម្មនេវ
អភារស្ថា អនភារិយំ បទ្ធវន្តិ ភទទុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិ-
យោសាទំ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិក្ខា សន្និកត្វា
ឧបសម្បជ្ជំ វិហរន្តិភិ ។

[៣៧៥] ឥន្ទរោច ភកាវ ឥន្ទ វត្តាន សុតតោ
អនាថរំ ឯតនរោច សត្វា

សហាយា វតិមេ កិក្ខុ
ចិរក្ខំ សមេនិកា(១)
សមេតិ នេសិ សន្តម្ភា
ធម្មេ កុទ្ធិប្បវេទិតេ
សុវិទិតា កម្សិទេន
ធម្មេ អរិយប្បវេទិតេ
ធារន្តិ អន្តិមំ នេហំ
ជេត្វា ហារិ សវហនន្តិ ។ ប្រាណសមី ។
កិច្ចសន្យា សម្ពុទ្ធ ៧

១. ឃ. សមេនិកា ។

កិច្ចសន្យាស្តី ឯកាសម្មសុត្ត និងមតា

ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនេះឯង មានប្តូរច្រើន មាន
អនុភាពច្រើន សមាបត្តិណា ដែលកិក្ខុទាំងនោះមិនប្តូរប្តូរ សមាបត្តិ
នោះ បុគ្គលដទៃមិនបានដោយនិយាយឡើយ មួយទៀត ពួកកុលបុត្ត
ដែលបេញពាក្យចូលមកកាន់ផ្ទះសំបែងប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
អនុក្ករធម៌ណា កិក្ខុទាំងនោះក៏បានគ្រាស់ដឹង បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
បានសម្រេចដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំអនុក្ករធម៌នោះ ដែលជាទី
បំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

[៣៧៥] ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះ លុះ
ព្រះសុភគជាសាស្តា គ្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ទើបទ្រង់គ្រាស់
ព្រះពុទ្ធដីការនេះទៅទៀតថា

កិក្ខុទាំងនេះ ជាសំឡាញ់ទាំងឡាយ ជាអ្នកមានលទ្ធិត្រូវគ្នា ជា
យូរហើយ ទាំងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធរស់កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ត្រូវគ្នា
ក្នុងធម៌ដែលព្រះពុទ្ធសម្តែងហើយ (កិក្ខុទាំងនោះ) កម្សិទ-
ភិក្ខុ បានខ្លាចហើយ ក្នុងធម៌ដែលព្រះអរិយៈសម្តែងហើយ
កិក្ខុទាំងនោះ ទ្រទ្រង់ខ្ញុំអនុក្ករធម៌ជាទីបំផុត បានឈ្នះមា
ព្រមទាំងពាហនៈ ។ ចប់សូត្រ ទី ១២ ។

ចប់ កិច្ចសន្យា ទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សិទានវដ្តោ

តស្សទ្ធានំ

កោលិកោ ឧបតិស្សោ ច
យដោ ចាបិ បវុត្តតិ
នវេ សុជាតោ កង្កិ ច
វិសាខនោ តិស្សោ ច
ដេវនាមោ ច កប្បនោ
សហាយេន ច ទ្ធានសាតិ ។

និទានវដ្តស្ស សំយុត្តោ ។

តស្ស ទុទ្ធានំ

អភិសមយេនា តុសំយុត្តិ
អនមគក្កេន កស្សបំ
សក្ការាហហុលលក្កលោក-
បម្មតិកុដោ និទានោ
ទុតិយោ ភេន បវុត្តតិ(១) ។

និទានវដ្តសំយុត្តំ សម្ពំ ។

១ និទានវិសមយេនា អនមគក្កេន កស្សបំ សក្ការាហហុលលក្កលោក បម្មតិកុដោ វដ្តោ ទុតិយោ ភេន បវុត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ និទានវដ្ត

ទុទ្ធាននៃភិក្ខុសំយុត្តនោះ គឺ

កោលអំពីព្រះកាលិកៈ (មោក្ខល្យាទ) ១ ឧបតិស្សៈ (សាវ័-
បុត្ត) ១ សេចក្តីប្រៀបដូចជាដំនី ១ ភិក្ខុបួសដី ១ សុជា-
តក្តោ ១ លក្កណកក្ខន្ធិយក្តោ ១ វិសាខក្តោ ១ ឧទ្ធក្តោ ១
ភិស្សក្តោ ១ ភិក្ខុនាមជាថេរៈ ១ កប្បនក្តោ ១ ភិក្ខុតិវប្ប
ជាសំឡាញ់នីតិ ១ ម្រដា ១៦ ។

សំយុត្តនៃនិទានវដ្ត ។

ទុទ្ធាននៃសំយុត្តនោះ គឺ

អភិសមយសំយុត្ត ១ ពាតុសំយុត្ត ១ អនមគក្កសំយុត្ត ១
កស្សបសំយុត្ត ១ សក្ការសំយុត្ត ១ ពហុលសំយុត្ត ១ លក្ក-
ណសំយុត្ត ១ ឧបម្មសំយុត្ត ១ ភិក្ខុសំយុត្ត ១ និទានវដ្តទី ៦
លោកសម្តែងដោយសំយុត្តនោះ (ម្រដា ១០) ។

ចប់ និទានវដ្តសំយុត្ត ។

មាតិកា

រង្វង់

កញ្ចប់សំយក្កស្ស អប្បមាទវគ្គ	ចក្ខុសម្ពុស្សដាវវេទនាទិវិភិទ្ធនំ	២២៤
	វិចតណា ទិវិភិទ្ធនំ	២២៧
	វុទ្ធាទិវិភិទ្ធនំ	២២៨

អនុសយវគ្គ

កញ្ចប់សំយក្កស្ស អនុសយវគ្គ	សទ្ធកយសំ អនិច្ចាទិ . . .	២៣១
	មាទសប្បញ្ញា	២៣៤
	មាទសញ្ញាភរណំ	២៣៧

លក្ខណសំយក្ក

អដ្ឋិសង្កលិកវគ្គ

លក្ខណសំយក្កស្ស អដ្ឋិសង្កលិកវគ្គ	គោយាភកវិបារា	២២១
	ស្វកិកវិបារា	២២៣
	ស្វចិកវិបារា	២២៤
	ទខ្លានំ	២២៧

មាតិកា

លេខទំព័រ

កញ្ចប់សំយក្ក អប្បមាទវគ្គ	សេចក្តីឡើយណាយចំពោះចក្ខុសម្ពុស្សដាវវេទនាដើម	២២៥
	សេចក្តីឡើយណាយចំពោះអនុសយវគ្គដើម	២២៧
	សេចក្តីឡើយណាយចំពោះអនុសយវគ្គ	២២៨

អនុសយវគ្គ

កញ្ចប់សំយក្ក អនុសយវគ្គ	សេចក្តីមិនឡើងដើមនៃអាយតនៈទាំងប្រាំបួន . . .	២៣៣
	ករស្មារាជិក្ខ	២៣៥
	អំពីការព្យាបាលវិទ្ធិ	២៣៧

លក្ខណសំយក្ក

អដ្ឋិសង្កលិកវគ្គ

លក្ខណសំយក្ក អដ្ឋិសង្កលិកវគ្គ	វិបាកនៃអាកលម្យាមគោ	២២១
	វិបាកនៃអាកលម្យាមគ្រុក	២២៣
	វិបាកនៃអាកលម្យាមគ្រុក	២២៤
	ទក្ខនំ	២២៧

ការស្រាវជ្រាវ

មាតិកា	អង្គ
លក្ខណសំយាគសូត្រ	ប្រាថាវិកវគ្គ
	ឥត្តណិកវិប្បាកា ២២៧
	ប្រាថសាមរណវិប្បាកា ២២១
	ប្រាថសាមរណវិប្បាកា ២២៣

ឱប្បសំយាគ

ឱប្បសំយាគសូត្រ	គតិយសូត្រ	ភិម្ពន្តនករចារូបមា ២២៧
	បណាមសូត្រ	សត្វូបមា ២២៧
	ធម៌សូត្រ	ធម៌ត្ថបមា ២២១
	សត្តមសូត្រ	មុទិវ័បមា ២២៣
	អដ្ឋមសូត្រ	ពិច្ឆ័បមា ២២៥
	នវមសូត្រ	នារតាបមា ២២៧
	ទសមសូត្រ	វត្តិយអសំវិពោ ២៧១
		គត្តកាគតវិទិតា ២៧៣

ប្រាថាវិកវគ្គ

មាតិកា	លេខទំព័រ
លក្ខណសំយាគ ប្រាថាវិកវគ្គ	វិញ្ញាណប្រដិបេធន់ ២២៧
	វិញ្ញាណប្រដិបេធន់សាមណេរណមក ២២១
	វិញ្ញាណប្រដិបេធន់សាមណេរណមក ២២៣

ឱប្បសំយាគ

ឱប្បសំយាគ គតិយសូត្រ	ឧបមាដោយបោរស្លាប្រឡាសាយឆ្នាំង ២២៧
	បណ្ឌិតសូត្រ ឧបមាដោយសំពែង ២២៧
	ធម៌សូត្រ ឧបមាដោយគ្នាន់គ្នូ ២២១
	សត្តមសូត្រ ឧបមាដោយសំភោរ ២២៣
	អដ្ឋមសូត្រ ឧបមាដោយពួកស្លេចសំប្លី ២២៥
	នវមសូត្រ ឧបមាដោយដំរី ២២៧
	ទសមសូត្រ ការមិនបានសង្រួមដីត្រៀម ២៧១
	គត្តកាគតវិទិតា ២៧៣

កិច្ចសម្រេច

កិច្ចសម្រេច

មាតិកា

អង្គ

មាតិកា

លេខទំព័រ

កិច្ចសម្រេចស្រាវជ្រាវ	ទុតិយស្រាវជ្រាវ	ស្រាវជ្រាវបរិច្ឆេទ	២៧៧
	តតិយស្រាវជ្រាវ	មហាមោក្ខស្រាវជ្រាវសង្គម	២៧៧
		ការទ្រទ្រង់	២៧១
ចក្ខុស្រាវជ្រាវ	អប្បកម្មស្រាវជ្រាវ		២៧៣
		ភិក្ខុសង្គម	២៧៥
បរាមស្រាវជ្រាវ	និកមគាថា		២៧៧
សក្តមស្រាវជ្រាវ	ធម្មកថាសន្តិសុខ		២៧៧
អង្គមស្រាវជ្រាវ	ភក្តិសង្គម		២៧១
និវេស្រាវជ្រាវ	តិប្បស្ស ឧបទាន		២៧៣
ទសមស្រាវជ្រាវ	ថេរនាមកោ ភិក្ខុ		២៧៥
ឯកាទសមស្រាវជ្រាវ	និកមគាថា		២៧៧
ទ្វាទសមស្រាវជ្រាវ	និកមគាថា		៣០១

កិច្ចសម្រេច	ទុតិយស្រាវជ្រាវ	បរិច្ឆេទស្រាវជ្រាវ	២៧៧
	តតិយស្រាវជ្រាវ	ព្រះសាវ័យ្យស្រាវជ្រាវ	២៧៧
		ការស្រាវជ្រាវសង្គម	២៧១
ចក្ខុស្រាវជ្រាវ	កិច្ចសម្រេចសេចក្តីទ្រទ្រង់		២៧៣
		ទ្រទ្រង់សង្គម	២៧៥
បរាមស្រាវជ្រាវ	និកមគាថា		២៧៧
សក្តមស្រាវជ្រាវ	ការញ៉ាំងភិក្ខុឱ្យរើសយក		២៧៧
អង្គមស្រាវជ្រាវ	ព្រះនិកមគាថាសង្គម		២៧១
និវេស្រាវជ្រាវ	ទ្រទ្រង់សង្គម		២៧៣
ទសមស្រាវជ្រាវ	ភិក្ខុមានគាថាថេរ		២៧៥
ឯកាទសមស្រាវជ្រាវ	និកមគាថា		២៧៧
ទ្វាទសមស្រាវជ្រាវ	និកមគាថា		៣០១

វិញ្ញាបនបត្រ	អវិញ្ញាបនបត្រ	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ
ឧប្បជ្ជនី	ឧប្បជ្ជនី	១៨	៨
កមា	កមា	២២	៤
គិណ្ណកិ	គិណ្ណកិ	២២	១១
សំយក្កនិកាយស្ស	សំយក្កនិកាយស្ស	៣២	១
គីណិ	គីណិ	៥២	១២
(៦៥)	(៦៥)	៥៨	៤
(៧១)	(៧១)	៦២	..
សុត្តនិបិដក	សុត្តនិបិដក	៧២	១
កខមរកថ	កខមរកថ	៧៣	១៣
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១២៧	..
អនេកវិហិត	អនេកវិហិត	១៥២	៤
(១៧២)	(១៧២)	១៦០	៧
(១៧០)	(១៧១)	១៦៨	៤

វិញ្ញាបនបត្រ	អវិញ្ញាបនបត្រ	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ
លាភស្កន្តសិលាភេ	លាភស្កន្តសិលាភេ	១៨៨	១៦
វិហរតិ	វិហរតិ	១៧៧	៤
និព្វន្តបិ	និព្វន្តបិ	២២៧	១៤
ប្រសរញ្ជាតនា	ប្រសរញ្ជាតនា . . .	១៣២	៤
សទ្ធសរញ្ជាតនា	សទ្ធសរញ្ជាតនា
គទ្ធសរញ្ជាតនា	គទ្ធសរញ្ជាតនា	៣
វសសរញ្ជាតនា	វសសរញ្ជាតនា
រោជ្ជត្ថសរញ្ជាតនា	រោជ្ជត្ថសរញ្ជាតនា
(៣៤៣)	(៤៤៣)	២៦៤	៤
បមន្តិ	បមន្តិ	២៧៧	៣
មាត្តល្លានា	មាត្តល្លានា	២៨០	៦
សរីរភតិ	សរីរភតិ	២៨៧	១០
១២៣	១៤៣	៣០៧	១៤

សេចក្តីប្រាប់ការប្រើប្រាស់-ប្រើ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អរិហិតសាសន៍ប្បៈ	អរិហិតសាសន៍ប្បៈ	២៧	៦
ការគ្រូត្រា	ការគ្រូត្រា	២៩	១
គម្ពល់ម៉ា	គម្ពល់ម៉ា	២៦	៦
សមត្ថា	សមត្ថា	២៧	២
ពរយាធាតុ	ពរយាធាតុ	៦៨	១៦
ដីចម្រើន	ដីចម្រើន	៧០	១២
គ្រាច់ខ្យល់	គ្រាច់ខ្យល់	..	១៧
ដីចម្រើន	ដីចម្រើន	១៣៧	១៣
រោគស្ថាន	រោគស្ថាន	២០១	៦
លាភសក្តារស័យ្យត្ត	លាភសក្តារស័យ្យត្ត	២១១	១
{២២២}	{៣២២}	២៥០	២
{២២៣}	{៣២៣}	..	៧
លំវែង	លំវែង	២៥៧	១៦
គ្រងសាវត្ថិ	គ្រងសាវត្ថិ	២៧០	២
{៣៦២}	{៣៧២}	២៨៧	១១
ការមិនដឹងច្បាស់	ការដឹងច្បាស់	៣០៧	១១